

9337

II

9337

II

4/1/50

B7

1
Pachyura

Libonias

N° 6 to 1

Bibl. Jag.

111

477/50

1861. Jag.

Konnotacya
 Listow, now. Wierzaw 1/
 Rzeczych Dykursow
 Dzepirana, y
 Pisac Zaccpta
 Roku Parq.
 1 7 2 7.
 Inza.
 X Leona c Morawskiego.
 - ik. PO. Sm.

Liber Primus

114

v
10
38

g
p

na
C
S

ca
ch
rou

D
to
sta
20

n
m
P

l
r

l

Gadki Różne.

Porzta Jedna Pani na ofiarę, data coś, Druga porzta, data
potowp tego, Trzecia tak wiele iak daty, obiedwie. Czwarta da-
ta tak wiele iak wszystkie. Nigdy przeliczył ofiarę znalazł ztóry,
zgadniey która wiele data.

5. 21. 71. 15.

Kazat mi dan kupić 20 pogłowia, kur, gosi, kaczek, za
grozy 20, żeby ich też tylko tyle było, kura po pnt groza, gosi
po trzy groze, kaczo po 2 groze.

5. 14. 3
5. 10.

Pomagay Bog Sto Danien, Py Sdyby, nas było tak wiele iak
nas jest, y potowp tego, y put tego, y ty Sam do tego, tobym nas było 100.
Explic: Stato iak 30 drugie tak wiele 50, potowp tego 18, put tego
9, ty Sam do tego jeden, Sum 100.

Przyjechaury do jednego Domu niezastatem tylko chłop-
ca, który mi powiedział, że: Ociec szkody sobi robi matka zjedzony
chleb piecze, Siorka przesztoroczniemu Smiechu ptace. Explic: Ociec
rony pole zboza kopat, matka chleb na oddanie piekła, Siorka

Porkauury kilkoro ludzi pytam Ich co za ludzie? Odpow.
Dwie niewiasty są to Oycowic nani, męzowie matek nazwanych,
teraz nasi męzowie tych dzieci Oycowic. Explic: Nie byli dwaj
staruszkowie z których jeden jednego, a drugi drugiego corkę za
zong wziął, y dzieci z niemi mieli.

Ukradłem a nie mam nic, mam a nie wiem kiedy,
niech mię nago rozbiorą, niech Łukaz uszedł,
nie znalazł, I lubo nie mam, tego. Explic: Locatowanie Dany.
Przećip petne serie stawa miłego.

Dytam mu Corkę, terazem mu matka.
Prozi mi zgadngę, że adria jest gadka. Explic: Corka w wiezieniu
mlekiem karmić karmić Oycę.

Łaś wdziek daie, baran glos wynosi. Explic: Krzypee.
A koni dym rżaniem, caty zbor glosi.

Si caput est currit, ventrem conjunge volabit.

Adde pedes, comedes, et sine ventre bibes. Explic: Muscatum.

Vivum vivit tacui, mortua dulce cano. Explic: Fides.

Constat ovis, resonant. Glor. titubante caballa. Explic: Negere.

Suscepit taurum. Sequitur vestigia ferri. *Expl. Dracon. ymaginatus.*
 Dictis quid caret p. trahit peccatores ad se.
 Q. si addideris, poteris comedere. *Expl. Porcus.*

Arbor inest Sylvae, quid scribis Octo figuris
 Fine tribus demptis, vix unam in mille videbis. *Expl. Castanea.*

Furfur edidit pannum, panem quoque sustineamus,
 O quam grande scelus viscera in viscera cordi,
 Congestos simul pinguescere corpores corp. *Expl. carnes comedere.*
 Nauczę k męd. tego, co tylko sam Bóg wie, y la niewiem,
 y nikt niewie, *Expl. użę naprzęta chustę y zmierzę z 2*
Swięz. y nauczę ktora dżurza.

Zrobę ta czego y Bóg zrobić nie może. *Expl. 1.*
 Na dżiwe migro ptach sukienmy spalic y popiolem tego
 posypac. Na trucię, masto topione pic.

Czego Bóg nie ma nigdy, e non archa quidko widę,
 ubogi zawożę. *Expl. Dłownego sędzie,*
 który Dłom sine et. *Nisi Dny edificaverit*
 Z czego Bóg ma Dłom w. *Expl. Odp. gmate.*
 ryci. *Expl. Dłom tunc bo Dłom mowi. Ede. Dłom tunc.*
 Obiad dżeci gład. *Expl. Boczyn przymiot kocz*
 dła dżeci. *Expl. Dłom tunc bo Dłom mowi. Ede. Dłom tunc.*

Złota mnie lichęgo gład. *Expl. natura.*

A pzedierz wemnie jest ludzka postura.

Iawzem zęram zęram jest utakic, *Expl. Dłom.*

Dwuch pokazup a w idney orodie *Expl. Dłom.*

Dara Regina Polonię videns pauperem ante por-
 tam Ecclesię acentem dicit. Pauper ubiq. jacet.
 Cul. Ille subito Respondit.

In thalamis Regina tuis hac nocte cubarem

Si foret hoc verum pauper ubiq. jacer

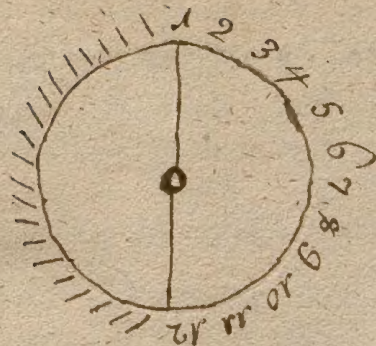
Na tożi spodze twoin orodie mi cołno spdzie

Tożi to pniwa, zó ubogi leży w gędzie

Descriptio vitę Sni. Joannis III Regi Polonię

Miles eram, post signa ferens, nat. Scipio, Dux, Rex
 Quomodo vocabat lapis sepulchri xtri. & quippe
 juxta Evangelis: Erat quippe lapis magnus

Kazajsz sobie idrog zrey liczby wybrac, zebys zgadł kw:
 rg wybrat, przytoż naprzykład sześć kwes, y maw: zty liczby kw:
 rg linc wybrat iest osmnascie, y gdy pawie naprzykład, ze wy
 brat 9 rachuige 20, 21, 22, y przytożysz sześć kwesek będie
 osmnascie. *Chic de pateris.*

1 2 3 4 5 6 7 8 9

2	9	4
7	5	3
6	1	8

Rex Pappi cum gente bona, dat Signa Serena.

10 ejciend

Populeam Virgam Mater Regina tenebat.

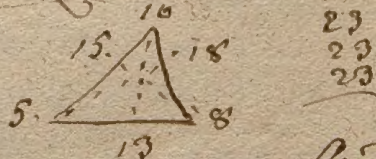
9 ejciend. *Cap: Vocoler si numeranda.* *1. p. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.*

Ter tria sunt 7, 7, 6, Sex quoq sunt tres

Octo et quatuor, quatuor, facient tibi septem.

Omnia si bene connumerer, facient tibi quinquaginta.

Cap: Litera si numeranda.

Hoc numero mysterium S. Trinitatis exprimitur. Sic
 Pater a nullo pcedit ubi est 10. Filius ubi est 8 pcedit a Patre, et
 faciunt 18. Spiritus S. ubi est 5 pcedit a Patre, et faciunt 13

4 et a Filio et faciunt 13. Numerando quasi informam
Crucis, ut ista puncta denotent, ubiq³ officij num. 23.
ternus, aequalis,

konnotacya wsi Polskich, miast i miasteczek, znalezione
na polmieri Krola Stefana 29. 1546

Skladheckich hursi y miasteczek z krdeuskimi iest 30, Bi-
skupich y Duchownych 109, Plebanskich, zakonniczych, y
mniskich 65 y Diecjet szescdziesigt, Wzyskich summa
264260,

Prophetia inventa in quodam monasterio 298.
Benedictus in sepulchro, in Regno Neapoli: ubi jacebat Be-
atus quidam in ~~plumbea~~ plumbea tabula.

- Anno 1693. Terra motus in Tertiam partem Siciliae.
1697. Bellum magnum in tota Italia.
1699. Melita, Sicilia et Candia destruentur.
1700. Ardebit Africa, et Romae agmine xaturiet.
1705. Europa, Asia, et Africa trepidabunt.
1742. Terra motus in agili in toto orbe.
1790. Ira Dei super omnem terram.
1800. In paucis cognosces Christum.
1845. Pastor non erit.
1886. Surget magnus Vir.
1899. Infideles Deum cognoscent.
1999. Extinguentur luminaria, et erit unus Pastor
et unum ovile.

In Teste Conversionis Pauli

Varia dies Pauli, bona tempora denotat Anni.
Siferint venti designat proelia Genti.
Siferint nebulae, percunt animalia quodque.
Si nix vel pluvia, erunt tempora cura.

Comparsio Regni Poloni

Gloriosi vos Poloni, similes estis Italiani.
Qui adhaeret arboribus, Privans illas vigoribus.
Fundamentum adimit, et ad radicem perimit.
et adaptat eas securi, Caponit igni comburi.
Fit miser, fit hortulans, qstator demittit mang.

67
Semit ejus familia, Afrida videns folia,
non habens quo saturari, Cogitat illalchrimari.
In copia nō ē parvis, Lenuria premit famis.
Sic vos vīa libertate, Et grandi auctoritate,
Irruentes in colonos, Et ad nutum omnem prouos,
Sudoris guttam stillicidio, Cpularum osuuntis
Et p. somnūq; nō osuunt, Ukoreum fasty absuunt,
Quunt urbes et oppida, Imptat onera grauida,
Dum insolentes milites, Devastant Regni limites,
Istū quid ē militia, Certe mera malitia,
Excedit furca rabiem, Et scytharū pgeniam,
Inde Polonia tuā, Lūia premeris a Tūc,
Veluti p. scis littoris, Pauci fit minor majoris.
Vt, ultor injuriā, Induxit Regem Sueciā,
Istā tuā insolentiam Conspiciat et militiam
Punit talionis p. d. n. Tollit aurum de crumena
Et Argenti supellectilem, Aequat rustico nobilem,
Necit nunc, qd nō verebat, Rapit qd nō imponebat,
Colligit acervata, Jam ē tota devastata.
Tuā te inconstantia, Desolavit Polonia
Propter Num nō concedo Invitatq; Suecy Prīdo,
Delictum facis in Rege, vis vivere sine lege,
Ubi lex nō servat, Ibi regnum dissipatur
Quantum tuum ē dedecy, Cum grasas in Te Suecy.
Nullū ve illi opponit, Omnia ut vult disponit.
Dignis obstruxerit, Quod sit Suecus insolensit,
Et tu ipsa considera, Quam redit tua viscera,
Ubi Tua ē gloria, Quam tulisti ex Austria,
Turcarum castris devictis sine spe tunc p. relicis
Ubi tua dexteritas, Ubi belli prosperitas
Ubi prisca audacia, Luxus abstulit omnia,
Vide tuum, opprobriū, Et nominis ludibrium,
Ind vincebas, nunc vinceris, In fabula mundi eris,
Velle timorem pannicum, Aggredere inimicum.

7

Proditores tuos neca, Ne domines gens Sueca,
Sed tu qui dominare, Progredere ultra mare
Vel si n' curas cedere, spera te hic occumbere
Vovet tibi hinc Regio, Ubi statq; everrio,
Libertas incaptivata, Et Lex Regni reformata.

Epiphania Polonii.

Szczegze teraz Tzech krolow swipta odprawicie
Polska, gdy na luy m granice Tzech razem rachicie,
Szweda, Sasa, Prusaka, ktorych ta robota,
Jest pod figurą Mirrhy, kadziatka y złota,
Szwed z gorzke mirrhy przysiedt, ze na takich gorce,
Kadzi, nie radzi, zażyc musiem cierpliwosci,
Sas z kadziattem, bo kiedy przed Szwedem uchodzit
Szpetnie Kadzi, y wszystkie Polske nam zas mrodit,
Brandeburczyk ztotem korrumpuje chytze,
Abi Prusky korony, utrzymat przy mizze,
Przez co sio osobiwa rzecz u tym Panstwie stata,
Ze taka Epiphania do nas gawitata,
Z kgd Bethleem, a Polska, na rowney, jest gali,
Po tam ta iuz zgineta, a ja sio iuz wali,
I bardzo bliska zguby, chyba Bog chronica,
Nie da nam u tym nierozdzie upadac' dokonica.

Dojrzała prawda zeda somocy,
Każdego czasu, we dnie y w nocy.

Narody Polskie wielce w tuzie rozmnozone,
Zaleko od Daniey w Smolens okragzone,
Były w Druspiech bogate, Slgkiem z powiatami,
Zostawaty obzerne z Litw, Inflantami,
Zdawna cMulta, wotoreyn, choldowat koronie,
A teraz dla Rakuzow iestemy na zgorie,
Ukraina, Zuniepre, te antemurale
Były, bez nich iestemy iuz na kozu wcale,

Jedyn

2.
Zemdem Druskie zginieto, kurfirsz hostiliter
Elbicz odobrut, wydzie wrozz inaniter,
Zdawna Cny narod Polski w dzietach swoich stynat
Nie raz z Niemcow dotychczas w Fortunach swych ginyat,
Wprostocie Dziadow Cnota Polskę rozkrzewita
Odwaga zlotz wolności z męstwem rozszerzita,
Bo po błędach Boganskich wiara Chrystusowa
Chrabry przysięgł, gdy oto był Chrześcian stąg.
Bóg wydał Jednotę w męstwie Serca Polskie
Gdy krzyżacy kaszubi y kraie Pomorskie
Wzięto były pod władzę wtenczas króla Cnego
Bali się u koto Niemcy, Sarmaty męznego.
Wiara z Bogem statecznie wzięli Chrystusowa,
Nie był Juter y kalwin swą przewrotną stąg,
Prawdziwa katolicka wiara panowała,
Jednotą yność Polaków wtenczas gopniada,
Jedna wiara królestwa trzyma niezmienne,
Jedny gubig mocarstwa, choć się zawstane,
Krzyż ten Sarmatom, przyniosł wtenczas zgodę,
Niedzy Kiebem a Ziemią y zlotz swobodę.
Światli Chrystusa Imię nasytodzie wielbili,
Jego samego zawsze w uścichach nosili,
Złoto, dociering rąk, w ugardzie zawsze mieli,
Przy prawie, wierze, w rękach swych szable dzierzeli,
Na nieprzyjaciół zaraz wzięli się rucali,
Do Boga się udali, Province brali,
Bóg uprzed, kopie, zbroie, konie panowały,
Corda, to kraju ludzi mnóstwem podbierali,
U Sarmatów Dalecznych szable pracowały,
Zbrojni na koniach dobrych Niemców nie bali,
Polskie z kopig w ziemiach bezste brał podali,
Wiele Narodów zawsze pod się podbierali.

Nie kochali ogrodów włoskich, ani żłota
 Złazem kraju szukać ich była robota,
 Nie znali sztampy, stroju niemieckiego,
 Tylko dieta szukali Cnego armackiego,
 Perotto radzieli, długą zauszę wójny mieli,
 Z wojny nie powracali, że kraj iaki, wapieli.
 Szegli się ligi uszelkiewy zauszę z Gwiadami
 W wolnym Sanitwie, zwad się już wolnymi Sanami:
 Szlachta nie może, będąc liga przymuszona,
 Rzeczpospolita taka bywa w ręce pryziona,
 W wolności chwiej, bo iuż nie co jego wola,
 Czy nie musi, lecz Niemcom ieszcze Polakędota,
 Czuty patrząc na rzecy, które zrozumiały
 Nie wiele mówić trzeba śable przypasały.
 Jednostaynych serc przy tym trzeba ktemu usztyliem,
 Do iestemy na zgonie z Prawa naszym zyskiem
 Z Fundamentu kto zwary, z kąd wojna koga
 Wszystko to nam sprawiła zguba austriacka,
 Z kądżas wojna Directa Polzede obmyślona,
 Ztuma to była rada z Michatem Salona,
 Cnaco wieczne Sakta z Moskwy utwierdżono
 By Polski y Litewski Narod utrzymano,
 Nacy teras wojska w Polakę Augustowe
 Wprowadzone Polaku, iuż widzę nie zdrowe,
 Ciato twe, y Litewskie członki nadwątłone,
 Widzę że te Narody chęć mieć zagubione,
 Powstan' ze smu Sarmato, a pomysł oboju,
 Który dawno zasypiają w czarowym pokoju,
 Zruc' to larwę złych oczu, probuj mocy swojej,
 Gdy bódziesz chciat, Niemceci Polu nie dostoi
 Nie zatny zdrowia, Fortun, uzbroj się pożytnie,
 Draj wolności y wierze Kawa, zauszę męźnie

Chodźcież wasz fortuny, bo kto cudzey pragnie
Ten zawsze nieomylnie traci ićwój ićnadzie
Kopiey przebog choć każdy niech ma po dostatku,
Którymi Niemcy zawsze bierali po gadu,
Sdaki, Szelby, Putaki y Stricery dobrze
Mieyście nabite, choć ognia daty szczerze
Konią pascie, dzidy y zbroie, smelcuycie,
Szable ićtacie przy zgodzie Niemców ićwoboycie,
Patrz a czy o Sarmato, con ci tu wyrazit,
Chyby ustydzi, niewoli na wieki nie zaryt,
Bo widzi ićk teraz Czech ora wprzecz ićczy,
Bo ićka będa ostrożny, niechay Niemców dręczy
Dyadztwo niewoli, Polak zaś przychodzy wolności
Na wieki niech zostaje, przy zdrowia, cetera,
Dziś ić ty ićm Bore Polak w niewinności,
Zlituj dla twoiey chwały, z wytkęty w ićchmocności,
Niech Boganin, Saracen, hoc ićduo ginie,
Polski way narodo Bore niech na wieki ićynie.

Kopia listu Iłłdmd. Siemiatyńskiego Hetmana
w koi do województwa krakowskiego p.wany.

Jeżeliby to nie desperowaney kępięz znak był, gęby
zdrowey rady sensum prona aura przegmowac chciata, lecz
ieżeby gęgęzka ićka w nieostrożnych rezolucyach gęp
uzigę miala, nieomylnie obawiac ić trzeba pępites. Tęsz
Tylko to szczeręgęlnie. noctis differre paratę, nam zasz wtey
niegotności y obarczeni z pretekstich sposobow, do podziw
gnienia siebie potrzebna koniecznie matura deliberatio y
tylko ex nuntio nalezy byda properantes, vel cunctabun
doi, bęmę otuchę salutis publicę z dobrych w tym znakow
y przykladow. Przewiętnejsz Wm ićm p. primę consideratio
ni województwa, ktorey samo zbawienneych reflexyi.

Sześciu brymno waga in aequilibrio, y poufaty, i moich, a Sześciu
 też in Publicum remonstracii, przez W. Jm. Chłozęgo kra-
 kowskiego namienionych nie razay aspernari. Bezchłuby
 zidney Szczytć się mogą zó wtylech obrotach przeciwney for-
 tuny inter abruptam sturnaciam et deforme aequilibrium
 trymatem y do tykczas brymam. Średniż drogę, nie tam idę, że
 interesowanych do nas Potencyi intenacya widoczna, ale daleko do
 brą Dopolitego kierowata potrzeba. Zatemowatem w Zótkwi za-
 uziptasii Sgrodzkiej furorem, po niepodziwianej krolewski,
 Chłotykczy, gorze ogniem y mieczem grożono, i windykowac' ty
 illuzyg, a taczno było dokazać w sitach takich, nam niepropor-
 cyonalnych, Zatrzymatem potym y w Lublinie desperata
 romedia Nowey, Błoty; ex motu aequidivuey konsequency;
 aby nie uuniktać Rólitę, tak wielę pretensyi do korony, y
 nie uprzedzać Idololatrii, wystawiając Altare strac Altare.
 Utrzymuie y teraz Zadnięprskie Woyska na dograniczu,
 o których ukaże y marcie przedwiezigtym ku dwisle
 potno w rękę moich dowodów; nie odbiegatemy nie od-
 biegan, wszelkich sposobów w iednoczeniu, y uspokoieniu
 się ad intra, nawet y postronney do tego końca zacięwaige
 medycacy, ty tylko kondycy, abyx przeciw duci tylko non
 trahi videas, libertas lubo wiem teraz statum presentem
 Rólitę Naszey, zó bez adresu do tego, albo owey Potencyi,
 nie iestemy, cłami przez Bp Capacy, wystawienia wie-
 ciey Figury, kiedy iednak aqua lance ieszczę fortuna par-
 tium pendet, nie widzę bezpieczenstwa kwapić pod ierzmo
 cervice vacante y pewniebywmy zaraz na karku nasze
 abaleli, tak śliśk gotowosc Sgrodzkg; ostrożnie tedy postę-
 powac należy uszak to nie pienusza Caperientia, zó częro
 Libertas populi libertate perit Ale z papji iakiey, aniżinte-
 rejsu prywatnego podaio do wyskai, llwagi Szeswiptnego
 l'voieuuóztwa Wnwm. R. zó moie reflexye, y przed-
 sięzietych Obrad Wnwm. R. terazniejszych zyczę
 prosperrius successus Sgm z obowiazang wszelkich
 ustig obserwaneg. Iesten

Kopia Listu J. W. Sm. Szymonowskiego Łowczy
w. do Poznania do Króla Sm.

Dzisiaj tydzień i pół konczy się, jakobyśmy przegnali z
Cami. Wówczas woda została Ambigui, jako nazwa Traktatu za-
koncającego, iż miało być na przód po tej ceremonii gościć się lubo
na wszelkie rozcięcia regum zabierać począł i drogę, powie-
dziali nam, żeby to było inhumanum piścić was w tak zły do-
gł. y drzew wielkie stopy w podwórze nasze znać kapali. Słży
potym urzębam, ekspedycji, y o piśmie na oddanie zwrota, a
czynili pism reaktumacji Traktatu y dobrego dzieła dokon-
czenia, Lissum tedy trzymać medium, ani negotium precy-
tuige, ani pokazując desiderium Traktatu. Wlektosip to in
silentio abutitur, aż do samych świt, lubośmy przecię po
wielka razy upominali się ekspedycji, czego pokazać ześmy
gotowi z tym co stanęło odiechać, a żeby z tym znie-
szyć, ale z ich propozycji wznowiona była reaktumacja tra-
ktatu, a z tam cum revivente Christo, reviverunt y nasze
negotia. bo Przystań doń Łowczy rozumny proposuit nam
przez pośrednictwo, bez wzięcia n. proprio motu, abyśmy się
zdzierżeniem widzieli, y rozmawiali facili negotio, a dnoy nie
pokazując renitencji, to akceptowaliśmy propozycję, we
wsterek tedy wielkonocny przez tegoż Przystawę Stanu
złożyłmy nazajutrz przedum pisaładzi wyiechali w pole
parus comitatu, y tam się widzieli z Bojarzynem, a kon-
ferencya jako successit, y na czym stanęło tomy już uprzed-
zonym liście doskonale. Wskan deniesli, lubo nie wiemy i-
zoli ten list dorzed, bo przez ten czas y y daty tego podobno non
sine indignatione nie miates. Wskan listow od nas. Wlektosip
to przez dwie niedzieli, a których pokilkakroć już abrumpe-
datus, a reaktumacja potym, a z tam doń trzeci dzień skon-
fudowaliśmy niepożądany ci tak, jakobyśmy złożyli, ale na-
twaribz swiet, 88.

Kopia Listu Lewnego.

13

Używam sobie czasu, y immola victimam uprzejmości mojej
ad was taski wymiana, y te kilka słów, pisanie y chłomoicy signo,
Poset do Porty deklarowany n. z którego aktu Iknt. Rlity wielki
mitosc uznać może, że demisit de legibz majestatis, y dał to
w moc Rlity, quo demonstraret n. sed Patri Imperis quod
vere, c 4 to precip ile zrozumieć może nie uszytkim nie magi
straty n. przyjemny. Crupit y druga iako dwa tempesta
materya. to jest caules których felleit pawaga niektórych da
now Ruskich. Ale y to nie mniejsza procella na Rlity
immenty scunz Rozrywch, którzy instant aby Rlity largioz htre
ditates, emphiteuses. Co apud prudentes magnum periculum
parit, bo kiedy Rlity albo raczey Iknt. zging. Non prdda
Sentium. Strimag castra fumus. I. Iquidacze z. Iwaptiemisip
zaczyn. I cheu quantas viris, quantus equis clidit.
Ab Oriente fama de ingenti apparatu Turco. Adhuc, incertu
Nos exulting, illi interim iter faciunt, Czy im tak bardzofinaku
ie krew Xicianska, ze stawiaig przeciwko sobie:
Adversas acies, fraternag, cominus arma. Zmorknij mie
randa et desperanda, kozacy znowu fabricant mortem et inte
ritum Carowi, I czy nie napięz o Caritwie c kaskiewskim.

Timele Superi Data

Tam parvus cinis Herculeus est, Zatuiz zę z namikonjun
kacji nie uczynili, a precip ingenti et detestando postu, na sejm
Posta nie postali; I chęp etiam z mortem uteluckę Oycę ma
ex his malis — veta repleto deus I.

Kopia Listu Imb. Star. krasno: do Imb.
Włodzimierskiego.

Powiniemobyt uprowadzić zamieszec responsu, ale do
tego piżge wktaym nec dignitas sercond nec dicitilla, virtut
tis nec merita, ktoradż zdość mogły wymiana, y tak stempli
stenta ldsio umiedana prota exolercere miastu, ale konqde
ruigo, quod I. Inderanda catemu niech będere wiadomościatu,
quantas nietyko ubogi domek nasz, nietyko Rlity, ale do
boze krowawie zastuzone wojsko ponosi injurias, ktore pun
ctum

et atin expluam. Dziwnież się umyśl, iakiebyto przywione
 more umyślana być miało. (Czem nizej) exaggerando w
 równości, w urodzeniu, a którymi nec in mentis upierowczyli-
 sie moim dyta, znac to umyśl. mroz o sobie dubium, kiedyż tym
 tak bardzo wypadasz, raczyby to do typh się brocić, którzy
 w wolney szlity urodziwszy się, ex aqualitate nylatig,
 my zaś nie tylko obserwować Imię szlachetkie, ale przy
 honorzech y wolnościach życie nasze tępiemy. Umyśl zaś
 urodzenie et facta z kolligackimi domami, nie tylko w
 paragon wchodzić, ale y stygnąć nie może, boć to nobilem
 n tantum nomine, sed et nobilibz factis adornatus censum
 y z tego dziedziczne facta. Umyśl. redeunt ad auctorem, nie
 słyszaty nasze kraie tego szacki krone solis ad instar dnie-
 uć nam chciato, z popiostu Intamiey wydauszy krymina-
 tan. Regencyi dworcy łopnanskiey, ale zg sprawiedliwosc
 Boska wytyka palcem, hic e qui mentit e in israel. Iroć
 podobno refarando sceleris nomen, virtutis addis, wlewoim
 ogłaszażyc de minie luvie. O Substancyz y szefyż się
 mdana nie pytam, bo wiem dobrze że teraz non potre-
 ma (z tego zaś wypiszę) pomnige umyślusz do pamipci luvie-
 sey moiey (tudympachotkiem, otey tedy minie wypisować nie
 potrafa, boć nie iest lustratorem, w komparacyz zaś zna-
 eż ktasć sey umyśl. nie mozeż, bo sey kaza skida, poteci-
 umyż zgiem, krwi uylaniem, nabyta, taskę monarchow y sa-
 now luvch ampliata, z kąd per farces numerant awi, Ta-
 zas uprząwzić z krwawey prace zastusonego rycerstwa
 przez umyśl. nabyta, z tupaia, wydarta w dwoje ustroiona
 piorka luvieci, w krotce reditura ad donumum kazdy spog;
 rauszy wyrwie dwoie, Piszcz umyśl. zes n potremy w
 wojna, przonaie y pierwsze mieysce daip n in merito;
 ale in rapina, kediarty, kibermy nędznego chrzyska, Tu się
 uycieie poteciwa ustoga documentatice, umyśl, a ktorey
 takie umyśl. piszcz formalia, że za moie prace y instugę
 woyska luvie rekompense, c i takas to ustoga obługwana
 byda powinna, kiedyż o s. c. Naruina do Bożego Narodzenia mi-
 zerny

zornych flagmiana Deputatów, którzy dłużej komie poprzędawali
z papierami, y to niepewnymi, panem cum flutu murendo
odjechać musieli. Sm zabrawszy gotowiznę, Insuper datum Reberi
in oppressionem rycerstwa y krwi ślad hechicy Stuzgicy w
wojska. Wyraża w m. d. że już składał albo raczej już
coś stupił y zdart z krwawych zastaw Rycerstwa, bez czego
nie, podobno to infamem vitam iud. specie virtutis po-
kręć w m. d. usitujesz. Ja zaś tym konkluduję, abyś w m. d. umiał
y oddał wojsko, bo pierwszą śladą moją która in tam iobel-
les nie powinna się pastwić psonaa, przy krzywdzie krwawie
zastawionego wojska krew zdużę z Ciebie toczyć będzie.

Rokosz Gliniariski Granowskiego

W Roku 1379 po śmierci Kazimierza króla Polskiego
Syna Łokietkowego przyjął koronę Polska poślubił na Re-
giment Łudziemiński króla Węgierskiego Ludwika. Następ-
ca Kazimierzowego, który z takim niebezpieczeństwem Polakom
panował, kronikarze starzy o tym pisali. Chłobowiem, który po ko-
ronacji w Wierzyńcu w Krakowie pomieszkawszy, chciał
do Wielkiej Polski do Gniezna, gdzie mu Chłobowski
zmienił Stanisław Boguria sporządził był maiestat ko-
rony ku ozdobie królewskiej, z którego ondmiechowski
czynnie wniechciał usieść na nim, mówiąc razem na kró-
stwo Polskie koronowany w Krakowie, drugiey mi korona-
cyi mieć nie potrzeba w Gnieźnie, bo miał rozumiał że
dla koronacji c. maiestat był to przygotowany na królestwo Pol-
skie, z Gniezna chciał do Poznania, gdzie krótki czas zmieszka-
wszy przepieczył się do Krakowa, dla wesela Kazimierzowej Zo-
ny, Jadwigi, która przez Matkę Ludwikową Chłobową zmierzona
była w stan c. maiestat. Za liactawą Chłobę Chłobie, dla kro-
ney król Ludwik zmierzający się do przybycia do Polski
którym przybyć nie mógł, abelacy także obywateli Węgier-
skich zrozumieć nie mogli, y w języku w różności będąc
by, przez tłumacza potrzeby swoje z królem odprawowali.

nie mogący dłużej zcierpieć mieszkania swego w Solszce
król iuwić iechał do Węgier, zleciwszy Subernacyj korony
Płzbiecie cnatce swojej królowej Węgierskiej y Ksiu Opolskie-
mu Władysławowi, którym dat potestatem absolutem regen-
di. Po wyiechaniu króla Ludwika z Polski do Węgier cnatka
królewska Jadoz koronng w Solszce odmienita, a zstaszczu
wierne miłośniki Dobra Dopolitego a onych mieysca Drywa-
tukami chłosiemi w Radzie osadziła. Wpoczym którzy mowili
o krzywdę Rdity iż mimo narad Polski Wzroby Koronne Cudzoziem-
cem rozdawano, Władz królewską tym bardziey grzono, iżgdy
Wpogrowie wzaguszy, na Polaki smiatosc nie zadługim czasem
nie zadługim czasem Cstawieka zancnego kmiey Starosty krako-
niestusznie zabili, Jotorego zabicia kmiecin Dzyziaciele lubosij
na Wpograch mscieci, postaremuozz nie stalo za narzo, przeto
Wzro Opolskie Władysław, bacząc Wtakowym gniewolenici
bydz koronę Polską, aby dzezenie wiekszego zalu przyczynit
koronie utrapionej, chciasta zamki Browary Polskie pariadł
y brat gdzie co chcial, zaczyn w takowym nieuszczerciu bez króla
w Solszce, kobył duzey ten był lopusy, bowiem sprawiedliwosci nie
było, dla ktorey Polacy niektorzy aż do Węgier do Radzyna re-
zdrili, Wpoczym czasie nieuszczercia Rdity w Solszce Jnie Dami-
lie zancno, y mozno zwasniusz sio na sio Domarad Starostawiel-
kopolski, z Natczami, wnetrznym boiem wiele Dzyziacił mie-
dzy sio potracili, Inaipnosciz złacheckie popustozyli, czego sio
król Ludwik dowiedziasusz, zo szargami Danow y złachoy
wielko Polskiej ztozgt z Wzroby Starosty Doznanskiiego Doma-
radu, a zo przyczyny Dzywatelaw Wielko Polskich dat Gene-
ralstwo li Polskie Wincentemu Granowskiemu, Autymczasie
rozruchu Polskiego Litwa z Tatary, y z Druzy nieprzyjacielskim
spozobem, ogniem y mieczem Danstwa Korony Polskiej woiwabi,
za którym niebezpieczestwem królawa cnatka, cnatka Ludwi-
ka z Polski do Węgier iechała, y króla Ludwika Syna swego
do tego przywiada, ze ad Wzroby zbroynych Judei stawit z Wp-
gier na pomoc korony Polskiej, ktorego Hetman Polski Rafat
Granowski, Starosta Dandamier, czekat u Łanca z niema-
tym

Tym iwoykiem Polskim, którego król Ludwik na dwore rozprawił;
 wozy, Polskie obracił na Tatary, a sam pojechał pod Bety przeciw-
 ko Litwie z Węgry, pojechał i z Tatarami, którzy z Polakami tak do-
 brze się bili, że na placu i tryzicy dogarnięcia tego, a naszych
 też zginęło do dwóch tryzicy, a co Hetman Polski bituruy-
 grał, ale najmniej trzema postrzałami był obrażony, a dru-
 gowie Spiondrasawscy kuiaury uszli, co do ziemiechwoiey. Potu-
 nowinowy król Polski Ludwik Idlity Polskę winakowym zga-
 dzie, przeciw Xciu Spalskiemu zlecił Gubernacyę, uszłakich
 spraw y Sądów Polskich, przydauszy do niego Dobka z kamizurą
 kasztelana krakowi y Sędziwuią z Babina Poporczyka Władko-
 kowi, z tym wyjechał do Węgier, gdzie zastat królów, Elżbietę
 Matkę dwu już zmarłych w Budzynie, a gdy z tych Gubernatorów
 Idlita była niepomiata obrażona, którzy bardziej pożytkow-
 ich przestrzegali, niżeli Dobro popoliłego, a ubogą szlachtę kreg-
 idzieli, nie mogąc dalej na siebie znieść iargma niewolita-
 kowej, posłali szlachtę Polską do króla do Węgier do dy, Ludzi
 znacanych. Żytwanskiego y Maszkowskiego, unizenie pro-
 sząc aby im król na urzędy koronne, a pogotowi na dy Cui-
 drozienia nie dawał, który prawa Popoliłego nie umie, a na-
 kazał wielek ma sprawiedliwie Sądzić, którym poselstwem
 król Ludwik acz był zrazu nieco obrażony, jednak żeby z tym
 iaki rozruch nie nastąpił w Polsce, odłożył to do Sejmu
 przyszłego, a tym czasem przemyślał o tym, jakoby Italic-
 kamieniecki, Przemyński, Sanocki Powiaty do korony Węgier-
 skiej przyłączył dla czego posłat skonsens do papieża na c-
 y biskupstwo Italicke, nowe od króla kreowane, które król dat
 był Diotrowi Rozewskiemu, z dobrym opatrzaniem majbności.
 Przemyńskie Biskupstwo, gdzie przedtem nie bywało procesta-
 dykow Greckich dat Biskupowi kamienieckiemu Dziekanowi
 krakowski także z dobrymi dochodami do niego, kamienie-
 ki dat Bogustawowi Denzaniakowi z nadaniem instryty,
 a gdy tak już sporządził król Ludwik Duchowienstwo. Rzym-
 skie w Rusi, potem złożył Sejm na Łany Polskie w Budzynie,
 niu, na święto Wniebowzięcia Maryi. Co to rzecz była nowa,
 y niezwyuczajna, y niepowinna Panom Polskim do Budzyny

na Sejm iechać tak daleko do innego Królestwa, na co Panowie Polscy nie pozwolili, iednakże się niektórzy znaleźli którzy dla prywaty Swojej na Sejm iechali, do Budzyna, a mianowicie Wojciech Stzelocki Podskarbi nateruzy, koronny, który Ślubić krolowej Swojej potajemnie koronę Polską z koroną króla do Węgier był wydat, o czym Rada koronna nie wie. Złota, aż Biskup Wroctawski Andrzej Lubrański Braci Swojej a mianowicie Tronowskiemu i Marzatkowi z Węgier zinaym. Drugi Senator do Budzyna na Sejm iechał Szesny, Peciuch, wojewoda Lubelski, Jan Sturzeuski Wóda Sieradzki, Gregorz Jarota Wóda Łódzki, Stanisław Skempy Kasztelan Łandomirski, Hieronim Łopot Kaszt. Bzowski, Jan Somolinski Kaszt. Sieradzki, Andrzej Lubrański Biskup Wroctawski, którzy gdy na Sejm przyjechali król Ludwik z przyjazdu ich był bardzo kontent. Na proporcyi Sejmu tego Budzynskiego Jarochi Polak Dworzanin i Sekretarz ich, proponował Panom Polskim wólg, y przedsięwzięcie królewskie, które tak opowiedział, iż przeciw strzegąc dobrego y spokojnego króla i Królestwa Polskiego. Pewne prowincye, Halickie, kamienieckie, przemyskie, Łanowskie do Węgierskiego królestwa przyłączyć, a dać za te prowincye chęć Xięstwo opolskie wam bardzo przyległe, y do potrzeb Waszych Polskich użyteczne, przyczynę powiedział w tym, iż żeby stuszny przedsięwzięcia królewskiego, król i myślibyśmy nie może gwolić koronie, y obronie królestwa Polskiego zaufać mieszkać Czechy, ale gdy oadzi Złota Swoja Zygmunta Xięstwo Brandenburgskie w Haliczu, któremu Wołoszki ziemię pusci, a u Papieża o koronę na Halickie królestwo postarać się chce, ten was od wszelkiego wrochodnego nieprzyjaciela zastępnijuszy bronieć będzie, na co Rada Polska Responsda królowi nie natormy tu ziedchali, abyśmy stanowić mieli z królem i myślibyśmy frymarki z Łódzki, Polskiej, ale nato abyśmy króla i myślibyśmy o lepszy rząd w Polsce, tak w obronie iako y sprawiedliwości Swojej, której prawie nie mamy, a bez kollegów y Braci naszych Senatorów Polskich nie nie możemy

tu na tym Sejmie. Budzyniekim niezwykłym stanowić, król
 Ludwik będg. in publico, nie mógł na nich nie wyznac, zucił
 się do prywaty, zucił też między nich i tego zwyczaj, który prze-
 mógł wszystko, a król prywatnie upewnił za uszkiebie
 niebezpieczeństwo do Braci Polskiej, których też do tego kon-
 sensu wkrótce miał przywieść, na czym się bardzo omylił, z
 Prywatnikami swoimi. Lubrański Biskup Wrocławski którego
 Granowska zrodziła, ten się nie dał żadnej prywatcie uwieść,
 a strzegąc się kolegów swoich w Budzynie potajemnie dał
 znać przez list o wszystkim, co się z nim, y Rbity działo. Ra-
 chwałowi Granowskiemu Marzatekowi keroni, a ten nie miał
 zakażać z tym listem z Węgier iechał do c. brybiskupa Wnie-
 znienski: opowiadał te rzeczy y Węgierskie sprawy, a ci e-
 natorowie nie mieszkając złożyli konwokacyę na senatorów Pol-
 skie w Xpoczyce, na której konwokacyi to zamknęli, dośły do
 króla postać, proząc go uniezienie aby dla spólnej rady Rbity
 zjechać raczył do Glinian pod Jów nadzien s. Bartłomieja
 gdzie też senatorowie keroni Polscy będg. z tym poselstwem do
 Węgier gdy poiechali Główny Polnik krakowski z Węgierskim
 chłeczanikiem keroni: był z tego poselstwa król Ludwik bardzo kon-
 tent, bowiem tak rozumiął, że mu na ten czas konsens Budzyn-
 skiej sprawy wszyscy senatorowie Polscy pozwolili za przyjazdem
 jego mieli. Dług Postach Polskich miał też Marzatek Gra-
 nowski komornik Wnie, którzy za usze wiadomości z Węgier da-
 wali, kiedy y jako z Budzyna do Polski król się ruszył, usze-
 wście noclegi: pisanie miał. a gdy się król Ludwik do Gra-
 nic Polskich przybliżył w pocacie Żywiec i Żławieka, rozpisat
 Marzatek keroni listy do wszystkich Powiatów, tak do senator-
 row iako do Rycerstwa Polskiego aby każdy ktosi tyłko zła-
 chać mianuie stawit się na Rekers pod Gliniany na ty-
 dzień przed s. Bartłomiejem, uprzedzić tygodniem przy-
 jazd królewski, a gdy król Ludwik na Granicach Polskich i
 stanął, wyszedł do senatorów Trzech w Żywiec konwokacyę
 króla, od senatorów y Rycerstwa Polskiego, którego z Granic
 aż do Głogów pod Gliniany przyprowadzeli, gdzie na ten
 czas złaćty Polskiej do kopy zebrał się ko do Żywiec Trze-
 ciego dnia przyjazdu królewskiego do Głogów posłał Senat
 polski y Rycerstwo do króla Ludwika o kollegi swoje proząc
 aby

asy którzy z królem z węgier przyjechali, do króla koron-
 nych nad spójnej rady, aby o dobrin y przytecznym Dłity (jako
 to powinni radzić) pomagli. A gdy się stawili dokota Łowena-
 torskigo chego Rade koronny wrac, tedy zaden z Rady koron-
 żadney uczciwosci onym nie pokazał, ani z Rycerstwa nie
 się niewazył, choć był krewny Onych wrac, ale z gbanami gmin
 szlachecki na nich zgrzytał. A wtym cmarzatek koronny
 Granowski w kole wielkim Senatorskim, gdzie też przedmicy
 z Rycerstwa byli, pokazał list do siebie z Budzyna pisany przez
 Lubrańskiego Biskupa Łowcawskiego, który list kanclerz koron-
 Drzewicki czytał w kole wielkim przed nasytkiem. Spytał
 z Lubrańskiego, Boguria cmarzatek inieniencki, iezeli się sp-
 zwał do tej ręki pismia listu. Odpowiedział Biskup: Com pisał praw-
 dziwie pisał iść ręką, a nie za wiadtem w tym sumienia mego.
 Rozkazano Łowcowym jako niepożelnym być w Łowcu, wystę-
 pic z kota Senatorskiego pod straż mianatkorz, a wtym Mie-
 szu Lubrańskiemu kazano na ewangelia poprzyrzadzić zchayce
 Dłity, wo przysipdze w godziny byli poscinani, y pod mairiat pod-
 nozka krolenskiego ceta szpitych potrojone, po obudwu stronach
 krowe sukrem czerwonym, nakryte były. Naraził się Senat y Dy-
 cerstwo Polskie do Łowcy po krola iechali, prozyc go aby do
 kota wielkiego Senatorskiego przybył, raczył dla namowy spójnej
 Dłity, a gdy krola posadzili na mairiacie, który iorące nie
 wiedział o śmierci pobitych Senatorow, bo w nasy poscinani
 byli. Zafat Granowski cmarzatek koronny uczynił przemowę
 do krola od Łowcy krola Łowcy koronny Dobkiej.
 c Nitowciy krolu Danie nasz, Narod Polski zawsze był wier-
 ny y jest danom swoim, a po duszym zbawieniu, nie usia-
 bie nie powaza wiecej nad pozitek dobrego y wolności Dłity,
 a potom nad taskę krolow Polskich danow swoich. Tegoż
 w km po raz zawsze doznawał, ale ta nasza dyedwosc
 znaczną iakę ptaci się nam niechceć, do ktoreg y nieta-
 ki. W km zenny z siebie przyczyni żadney nie dali, grze-
 chowi, iakiemuś, a nie szczesciu Dłity przyznac to musimy,
 Albowiem sz tu w Łowcu cmarzatek w km zywotowy wzpła-
 tu nam

tu nam też Owoce żywota. Lektmę Pan Bóg przywrócić. Skuzna
 redy aby Lektmę nam Wiernym Poddanym swoim Narodowi Pol-
 skiego iudzion. Taskawon. Panem y mitorienym Dobrodzie-
 iem zować raczył. Gdyż jest co de opibus nris wipe za tako-
 uym powinowactwem Związku Koronnego z Ocydzysig na ocy-
 nie pomatu Rlity Polska jest zalem strapiona. Zej Lektmę ku
 wżądzie oney w Regimen Cudzoziemcom onę podał co się
 przeciwko prawom y wolnościom naszym Polskim dzieje. Jednak
 my w tym żalu naszym, powagażem sobie także Włkmy Panada:
 do tego czasu Regimen Cudzoziemca cierpiemy, ktoręgo a bys
 Włkmy z karkow naszych raczył znieść, pokornie Włkmy S. naszego
 prosimy. Także o przywrócenie wyniesionej Korony przez Zdray-
 cę Bolekarskiego koroni do Węgier, niemniej też, o Sprawiedliwosci
 prawa y Statutow Polskich prosimy, które my zowiemy, librorum
 które g. wiecznym filarem każdej Rlity aby ona w swej Coda-
 ra chowana do exekucyi swej przychodzić mogła, albowiem du-
 itia prawnio et pda krolestwa każde w całości, czedzie swej
 zadziernone bywa. Skarżemy się też przed Włkmyg Złotwie
 na Dracig Nasze, którzy nad wolg y radę Włkmyg Stanow Koron-
 nych do Budzynia się zechali byli y tam z Włkmyg o Pan-
 stwach Korony wadz iakier kontrakty mine omnium nostrum
 stanowią, co iż przeciwko Sumnieniu swemu wskazuje Rlity
 czynieli, za to też wstępną zapłatę od Rycerstwa Polsk. wzięli, a to
 leżę zdraycy Rlity pod nogami maięstatu Włkmy aby się na-
 potym frymarku nie wazył żaden gnas na Dobro Rlity kro-
 lestwa Polsk. privata authoritate odprawować. La utym ciata
 pobitych przed krolestem odkryte bdy) Wipe iż Włkmy przysięgł
 Bonum Publicum krolestwa Polskiego promouwować, et non minuire
 prosiemy tedy Włkmy aby nam niebrał czegoś z Koronie Polskiej nie
 dat, et jeżeli ci Sieganiowie nasi prywatnie uddudzynia na Kor-
 trakty iakies podpisałi, Włkmy protestamur, że o tym nieche-
 my nie wiedzieć. Jarocki Polak. Sekretarz krolewski ita-
 mażył, yd krola powiedziat: cteż kroliny niepomatu jest gato-
 my z pobicia, tyc k. Bnatoraw, który z krolestem Włkmy z Węgier do Cy-
 czyny swej przyjechali. Jednakże kiedy nie mogło być z inaa-
 nie ma za cte, bo też y sam krol był pod strachem patrzeć na po-
 bitych

powinna iako najprzedej mitorciwie naznaczyć nam raczyt
 doniosę y to Jemę Jhm. iako woyska Jhm. Cudzoziemskie cięż-
 szkie kontrybucye pieniężne z Dobr Jhm y Duchownych w
 Woiewodztwach naszych przeciwko Uniwerratorowi Jhm do Gro-
 du Poznany wydaniu y wykazeli y znowu nowe nieznosne
 instantanee liczyć sobie nakazuia, przec co gemens populus
 nie tylko zupełnie gruynowany iest, ale też y daley do kontrybu-
 cyi na zapłatę woysku koronnemu, y pożywienia siebie pa-
 drych nie ma sposobu. Też woysko kilku szlachtyj sine non
 conuictor w kaidanach w Poznaniu sub custodia trzyma.
 Obrazy matki Boskiej y S. Damskich w kilku miejscach po-
 przebiiali szpadami y nogami podeptali. Publicum exerciti-
 um w miastach odprawia y cokolwiek tylko, in stemptu
 Religionis catholicae wymyślić mogą, audere prouident. Jedy
 bóg Jemę S. Postowie Jhm. nne woiewodztwo uprasza
 aby Jhm pomienionych kontrybucyi wyciągać tym woyskom
 Cudzoziemskim surowie zakazać y wyciągnięte tak ciężkie
 exactiones, wkrzywdzonym mitorciwie powrócić y ludzi
 swoich exorbitantes szdzieć y surowo karać rozkazać.
 Uprasza bóg Jm S. Post. Jhm aby pomienione wojs-
 ka Cudzoziemskie z woiewodztw naszych pro Paterno affe-
 ctu suo wyprowadzić raczyt y większą in amore Civit. a
 niżeli w wyrykach potrennych maiestatu swego zakładat
 obronę. Laudum referuie się do Instrukcyi ukto-
 rym to tylko singulare aby Jm S. a Rozkazach pisał dać
 Jm; kardynała upraszaic w spisieat Consilijis suo bono
 publico.

Nowa na Sejmiku.

Moim wielce m. S. y bracia, Sonę wszystkie wmoż. ile ci-
 ca conseruationem boni publici iak veneror tak accepto, niemi-
 y z tego glorię że widzę tak s. S. Jhm braci naszych do tej zgi-
 nadzażących się konfederacyi, która tu mała prelam juwarie mo-
 Batriam. Nadzieia w Bogu że Actus wszystkie nasze y intencye, do
 pożądanego odnowane pokoju, perfectum wezmą finem. g. 1727.
 nanim.

narumitate, discordia, et confidentia regna stabiliunt, discordia
 ruunt. Dajby to ten który cetera omnium regit, aby yta re-
 seta. w Dnie Braci. Naszych zostawia. ad unum velle et nolle
 znarru inclinari chciata, Ażbyśmy ich faciliores mieli,
 zyczytbym pro meo sensu pisac do Johnyion młd, Bóg zna, za-
 dney utym nie mam reflexy, ktoraby, miy miata, albo jakim
 prywatnym uwadzie interesem, albo aligare parti, nadto ie-
 dno zebym rad jak nappretorzy nie ad apparentiam tylko
 widziat wtey Aditey dokay, Ten zas fundamentalny inscis-
 sione Nabilizy nie moze, bo najlepze narze akcy, nawiak-
 ze in publicum erogowane kosztu, podipte fatygi, opaczna
 ab adversariis będy miaty interpretacy, ktoray Ci snadno
 erocent, ktorym placuit nos discordes fieri. Jęz zas będziem
 unanimes, będziem et ad reprehalia fortes a zatygm abhis
 profuris walni, bo jęz po staropolsku Omnes ostra lenis sumus.
 jęmy snadno vincemus, Rozumiem ze dandie moie u ni-
 kogo consuram nie popadnie boi to wolnego, zlachcia sen-
 tire quid velit, dicere quid sentit a la to tez tylko propono
 non disputo.

Mowa Jęzi P. Adama Zakrzewskiego Cho-
 rzego, Jęczyckiego, Posta Jęgonz Wojewodztwa
 na Sejmik Szedei 5 Febr. 1703.

a zawsze a edita sente Wojewodztwa nasz. z Jęzwie-
 tnymi wódkuym zmnw młd. y Braci, viger minorum Symacka
 in prosperis pares plaus, in adversis trone ponos, nienton
 sentowania, ten nierozdzielny y zadyg pzection orig nie
 wzgrazony affektu zachowuiceny zwizzek, do lubo loca di-
 stingimur sednak zycadwsemi chpuami concordet iungere
 vant, pro equis nam buda będzemny, y tak to cultu patri ob-
 serwujemy, ze zadna nieznagduie rip akcy w obradach
 naszog.

naszych kłopotach, iakiegokolwiek reprehenzioni podpadac mieli.
 równie szczerze liczymy, wżajemne niezaprzeczyć. Inveni nonnulli
 Ten cetero fervor, ta affectu junctio hauria nas in oculis. Brevis
 promissione iurare. Cum polito effato: Tu qui locum hunc
 ingredi praeimpres. i. litos ante oia in eo consistentes venerari ne-
 mento. Naprawdę tedy charakteru Primoceras acultu et venera-
 tione, qua singulari qua universim, gacynam, y kądemu zimp.
 winng uouendo submisz. Et piż tym kogerzby w wolnym uro-
 dzonego Narodzie teraznieysza Qdity naszey ex uisceribz nie-
 rusz, ta rewolucya, kogo tak ciężka a prawie niesłychana exo-
 tica zuyczaiaw odmiana, kogerzby tak twardego znałazt się. Tuż
 y Serca, żoby go ululaty populi, undiq armorum indendum nie
 wzdudzi. fragor, zdarte z czadby dwoiey Swigtnice Samskie, et
 in immunitatibz. Nis ex ultimo ugruzzone cardine, c. Martwe na-
 wet Dziadow, Naddziadow naszych zd uibas ocitant uoces, poriedy
 exurgat vris de opibus ultor. Splundrowane y uniwersa dno-
 cone, in uno corpore Rejśad i. gwiadaw y Braci Nasz. w. i. iestwa
 itew: y Browinay. c. Matopolskiej kraie, łusie nam a. oculum re-
 monstruig ruiny, et casu suo iuvitant nos, aut in uindictam, no-
 stri ad defensionem, Czego ięzolibymy niedowiarstwem iakim
 baczyc nie chcieli miarkuige spliminaria ich niezaprzeczyć
 primy fructy eorum unaf y rowney spodziewac. i. posunismy
 konsequency. Nie wspominaamy inżych teg. Qdity niezaprzeczyć
 si, nec malorum recedemg iliadem, mnię to baczyc wspomnienia po-
 trebne co domestico penity uznaiemg uro, quo zgsta abruptit ver-
 ba dolor, ipżyk extinguit Serca passiones y gdy same p. e. e. loquunt prę-
 ktady, w naymniejszej zamieniąg ip usta. Tuż to nie zamieniąg
 nowiny, iuz nie politycznych korrespondentow gazety casy klarigant
 nro. Nieprzyciel in medullis gressuigey tributarios reddidit pa-
 tres nro, vicini paria minando iura. Kacoz tylko Senay i. i. i.
 secos trageum quca glaucema, ze amicy et Protector. Kruwie ro-
 zlewa, zycia nie bierze ale alimentum sanguinis, Subsiste
 bita, fortunas in nihilum et favillas redigendo, licznem

dość prętko y szeseliwie zaczęte progredia, tylko że utym prę-
 cipitantiam fortunę przyznaje że kiedy *Relita et Salus Publica*
 minuit, *vos crescit*, y dla tego w Oyczyźnie złe, że u was dobrze.
 Ja pro veteri opidentia przestrzegam, ile podczas quadragesymy
 facite fructu meliores. Rozumiem że Imc. Podskarbi, będzietera
 liczeniem pieniedzy zabawny, wmyślaną constituet na niego u
 swoim, ale obawiam abyś wmyś. iakiey do Siebie przywary nie miał
 według Owego: *Datum in natos deveniunt cum semine mores*
 abyś ty twój liczyć pienigdze bpozie, wmyślan nie rargowat
 salutem Publicam. Przy liście wmyślan, względem komunika-
 cyj Projektu Lipskiego, w którym definiuje Polaka modernum tem-
 poris. *At to zgo czemu Polacy nie biż Szwedow, przyznam się*
zobym ja też zadat questyż Lipskiej Akademii, czemu Szwedzi Sa-
sow biż, a Sasi Szwedow nie mogą, ale że po niemiecku nie umiem znać
mi się wżet wdawac niechce, Rozumiem jednak że to wmyślan
na iaku projekt uczynił, żeś mi to przystat, abyś też iako Tyroneś in
Senatu sprobował sensum meum, pro tenuitate et realitate zda-
nie moje exprimo; że dla tego Polacy n'arripiunt arma, aby królasi
Imci przywieść in memoriam, co poprzysięgł, iż abig trój Ordinity
Quid in materia Staty kdm quidgm' agere nie powinien, y że kdm
nie może wypowiadać wojny, a raczej zaczynać, bo wojna iest
materia Staty, ad oēs tres Staty należęca, a najbardziej ad Sta-
tum Quęstrem, ten Sęgn bowiem, nie tylko nervum belli submi-
nistrat, ale in casu publicę necessitatis Oyczyzny y króla pierwszymi
swymi zastania, Temu tedy Sęgnowi najbardziej in materia
belli decidere ktoremu najwięcej ponosić należy; pokazuję ten
Sęgn że ex seitis do boku swego personis nullum robur et presidium
bo Oni radę, a rady Sęgn Sycerski; acceptuwać niechce, y że
przezeń być musi kontrybucyą, z kontrybucyi wojsko, z wojska
wojna, kiedy tedy Relita maturat bellum, Sęgn Sycerski na pla-
cu wojennym stawac powinien. Wiedzę Polacy czego do-
woyny Szwecy a sprawiedliwego, secundum Theologicam, et Politic-
cam moralem exigentiam potrzeba, ut sit, iusta, rationabilior
legitima causa, denuntiatio, seu declaratio belli, kiedy Sęgn
wyprowadzi takowg wojnę, pokazę Polacy, że sta mogą, y Sęgn
Imo exercituum assistit et comitat, y zowie się wojna taka
bellum iustum, żeś inakaza invasio, raptus alienę rei, exinde
 neces

neces homicidia s^t iura divina humanaq^{ue} iura, y Bóg vindex ubogich
 ludzi krzywdy, które dla maxym króla y konsyliarzów ponosić muszą,
 n^{ie} asistit dla tego gdzie Boskiej absystencyi nie ma, albo by dz
 nie może. Polacy też absystować Panu swemu nie mogą, kiedy kłm
 inwazyę na Inflanty uczynit, te s^ąty eliminaria, napród niy.
 Atq^{ue} Jm^{ie} Pana Galeskiego w^{ie}lę na ten czas Inowrocławskiego, ad
 h^umanea machinando eos, co dotychczas tacta in pectore habet
 sed revelabit atq^{ue} uⁿas exinde crevit suspicio, ex suspitione dif
 fidentia. Zapaliscie w^{ie}lę, które nec diluvio sanguinis extin
 qui może. Zwineliscie woysko y Flitz dyzarmowali, a ktoż od b^e
 ku szablu odpasuje kiedy s^{ie} b^e chce. Absurda postanowienia
 Olkiewnickiego absolute approbowali, to iest odnowę wojny Etiam
 pro ultimo swem konsyliarzami Cudzoziemskimi w^{ie}chodzili
 scie in consilia, kiedy zamyslaliscie o Oyczyźnie, g^o znać iakies
 prywatne baroziey ad turbendam quietem m^odi et intentiones
 a z^onym p^{ro}fund de absoluto dominio meditationes, wzniecone
 semina discordiarum między Panami, y Prowincjami, cożeynie
 kazę, kiedy B^e z wielkim ukontentowaniem theatrum gladiat
 rum Ign wystawuje, zapłakac potrzeba, quis furor o Cives Q^{ui}s
 miset acies, bellumq^{ue} nobis sine hoste est, k^oremusz Panu podo
 bniey s^{ie} motus Civiles, kiedy z nieprzyjacielem w^{ie}gnie, k^o
 ryż Gospodarz domu swego nie gasi niż c^oduy s^{ie} zapali; to
 u Dworu: jeden plegzer dum fraterno madent sanguine mari
 ato y teraz wojna z k^odem szwedzkim a lasi Tykocin odbiera
 ig, co to u Wsław za maxymy Sapiechow ruynować, a z k^odem
 szwedzkim woiawać, o krzywdzie Sapiechow longum nimis
 estet pisać, dość że Tyrannia Pana do tegoż przywidła despe
 raoy. konferencye Prywatne y Sekretne przez wieki
 w Państwie naszym nie praktykowane z c^onskalem y Br^om
 deburzykiem, y Wsław tam też wielu bytność cum postposi
 tione nationis, kiedy Tych monarchow więcej uważno Bła
 znał nizeli Wsław, choc Senatorów, ale narrabit posteritas
 hos nimia cupidine casus, którzy tam r^oku drac nadstawiali
 konferencye czym byty u Wsław sekretneysze tym u nas
 podey.

podegrzanie, et nil nisi iubeant arripere metum, bo iezli to o
 arenam quidq. ausibus, modis, quomodo, quando, nie widziemy, par-
 tum alium, tylko Agrippinum, co sie teraz w Polische dzieie, iezcie
 znać n'adolew, albo alea versa in aliud, chyba spanowanie błę-
 ga, koronacya Brandeburczyka z jednej strony, z drugiej strony
 zbuntowanie kozaków na dom Roskich, y krolewiczow, ale versa
 alea in aliud. Świeci to teraz zeuzegd zapalona Polska dla wa-
 rzych. Jasnie świeconych honorau, wiem stym ze Ci Przey
 Panowie na karty nie ziędzali ani na ielenie ławic, ale kon-
 trwertowali iako Polak rozciwertować y zkgd ig zacze, wie-
 dzieli ze ex rne staty sui Szwed przy Polakach stanie, y z nim
 sy niezupiszoni, staneto od niego zacze, intallibile scbie ro-
 szcze emolumentum, iezeli po za moze przeprawimy, to Ana-
 dnicy z niegotowem Polakami dokazemy, iezeli tez nie uyn-
 dzie, to musztuka do Infant iakg przydamy, y z nim sie zgodzi-
 my, a potem mu to zeuzytkiem odbierzemy, aby tylko Polacy
 bez rekumu byli.

Nie dotrzymanie paktow Polity
 poprzyrzonych, fracto fides, nie kaze fidem ser uare frangenti,
 y przysnam sie ze straszniejszym by byt Ign, ktorego my na Pro-
 nie liberisuffragis osadzili, a nizeli nieprzyjacieli, tylko ufamy
 sprawiedliwosci Boskiej ze za zycaliwosc nasze mitorc y twierp
 ktorey intaminate Panom stym y Dobrym dotrymuujemy, apsi-
 stere mu nie mozemy, y Waznym radom czy z radom, chyba go
 tak Dog dat pro instrumento ut nos colaphizet et affligat, prz-
 ige musimy, my iednak in patientia, ex pmissis et subre-
 quentibus apstere nie mozemy, cum ne deq y bydz nie moze,
 nisi primo placaty, maledictiones enisi inundarunt, sanguinis
 lachrimas, adulteria publica, homicidia, raptu, Supra et Supra,
 n'victoriam sed vindictam pollicent.

Widziemy zescie
 nie zwycięzgli, a iakie sasi czynia, y czynili exhibitancye, tak da-
 lece ze dwie czepci Polski w Duchownych, y krolenskich Dobrach
 zawieraiżce ad ultimam przyprowadzili ruinam, a tzeriy czepci
 w przy Salacheskich zostawili, iak kiedyś zacynali wojny, tascie
 iak koto kaci viruczeli, tam zgoornie z niemi od Souptatem
 spohwie ruinuocie, a cozbyscie byli z nami czynili, goyby nie
 bydz

bydz elati victoria mieli, Satig pati qm perire. Lopow.
 litego ruszenia nie akceptowanie, ani Seymu dojscie qd signi-
 ficat, nisi in turbido pfundissimas de absoluto Dominio cogi-
 tationes piscari, aby Polakow bez rady y bez sit, incasum sub-
 jecto victorię przydusić. Wyprawa się podobą Herdegiestrow
 to jest pachotkow, aby obrocic' arma in Antonium, Samych tych-
 że gazyć dauszy nas in Idam. Xigze Jmy kardynat kiel-
 wiek na zasłepienie y akcyo wasze jest circumsperty, et re-
 prehendit vos in spiritu veritatis, u was natychmiast zdrajca
 Lwed, a samiecie artifices malorum, bpdzie trzeba przeciwko
 Sapietom, kardynatowi, Leszajnskiemu, iakoscie uczynili
 przeciwko Sapietom, buntowac' Stany Rlity, o dura sicut in-
 fernus amulatio, przegrzycie ieno nimia cupidine, edei, że
 to kardynat y Saski y Lwedzki miecz rpkami dwemi zatrzymu-
 ie, widze u was nierząd y niesprawę, y tak moderuig y tych
 ktorzyescie powadzicli, waszymi imposturami wprowadzong
 Rlity wsiedla, trzyma iezgze, bo uważaigc że innocentiję
 mam wstakie wprowadzong Labiryntha Rlicam p diabolicas
 artes, broni y hamuje, stara się o pokoy, na ktorym najwiecey
 należy Rlity, bo ci Dwaj Panowie w naszym Panstwie dly
 dokazywac, y myby też radzi byli z Turczynem y Ordę prona-
 dzili wojnę w Saxonii, ale rozumiem żeby się przydey z Sa-
 xony wojna nieprzykazyta wojuizym. Piekny xemp speculę
 Gentibus na Dolbkin wystawiliscie theatrum, Konwokuie
 Senatorow, Equestrem Ordinem, ad operationem parę, ut ip-
 sū suo Armatiali, widze to, co się dzieie cum iudicio le-
 gis, Rled, aliter Templum Pacis na Conventiculum przechrabi-
 sie, usychodze Coocatorię że to in iudicium Majestatis,
 a nie in iudicium Rled, Monarchowi bitwo y gonitwa po
 Polszcze, przecie kardynat adhodet Lwedowi, a on się c
 pokoy Lwozerze stara, nemine excepto zaprasza, do pospolitay
 pracy y obrady, Wa. Samych, ut faciat qd bonum e in oculis vris
belgijcie

babyscie wszyscy musieli byc zdrajcy, wychodzi sztuka zniżzenia
dawnego, zestawienia Polaków, braknie tylko przeciwnienia y przyduze-
nia, z tych racyi zycze jako mieli chce Akademik byc Polakom tym
czem tożsam, nizli na wieki chtopami. kiedy k. m. chce doznać
czy quid valeant Poloni quid ferro recusent, niech ten ogien zagasi
ba ardet sine ullo robore rogis, y lubo serce upada do lona, przez
wciow radę, a tego akcyę, nie iednak bez sposobu naprawienia y
nunqm sera e ad bonos mores via trzeba Boga prosic, et pñitire
bo dla czego Dawidowi Bóg nie dał mocy zbudować koscia dla
tego zwycięstwa królowi, iezeli si voto adipiscenda fama latioris
zapakt, przytłumic zycze, konsyliarzow etych relegowac, królów
sprowadzić, ludz zony oddac, wojaka dla konfidencyi Polakow for-
mowac, cudzoziemskie relegowac, wojny tym sziadom ktorzy Pol-
sko ukrzywdzili nypowiedziec, stawy imieniem swoim, rpkę y
szablę szukać, to pokaza Polacy ze hanc bella placent, quod populi
habere triumphum.

List Xcia Mgi Prymasa na Sejmik
Szredzi z Warszawy 28 Jan. 1703.

List Wmchanow, insigne do mnie afektow y konfidencyi
przyjmuj, osobliwie w tym Relity razie, wktorym sero et pñiti-
tenda dicim, ze inr se diffidendo, et diffidendo wprowadzili smy
Oyczezyng w ostatnia zgubę, lubo my mogli nascenti adhuc male
napreic szkie, anteqm in magnitudine exitiorum crevac. Te-
raz zas ab omni latere scismom widze te Oyczezyng kiedy sz
swoy y oby rownie premunt remedia byc musz, aut malio su-
is tardiora, aut eventu difficillima. Cokolwiek iednak do oby mo-
iey nalezec moglo, nie dam ztego rachunku Bogu abym do upo-
koienia tey Oyczezyng dla dobra sey nie mial czynic co z obowiazka
meo et debui, et potui, teraz tu od kiltku niedziel bydc, innego
ratowania sey nie widze sposbu rezduowatem si pñia auto-
ritate napisac listy do szmp. S. Senatorow tudziez y do szmp.
S. komisarzow do Traktatu Relity naznaczonych, aby na dzien 15
miesiaca Lutego zicchac tu chcieli dla porozumienia co teraz moze
byd 2

być za antidotum ad salutem R. P. S. Na tego zaś tym terminem
antycypowatę Seymiki, aby co kongres Schmgów tu wieści; może
być ratum et comunicabile u mgdanom, nie tylko in vim zmocnie-
nia spólney inr lices konfidenacy, ale oraz aby się Seny, Senat,
cum sensibz Ordinis equestris tczyc y pociągac mogły, co donieść
u mgdanom deklarując in tempore, teraz się ich affektowi dal-
szemu zalecam, y testem i m. w. Braci uprzejmie sydzi:
wyrubratem, y dawobnym Stuga.

List do Xcia Jmci Kardynała od Jmci Pana
 Zychlińskiego Piarza Głódzki: kalisk: c. narzadz.
 Ka seymiku królewskiego d. 9 Febr. 1703

Odebratem cum venerabundo osculo literam od Włoxi;
wktorej task Jego Pańskich nyczytatem exprefiones, list
zas Włoxi; publicas materias w sobie niogcy, publico plausu,
et favore Woiwodztwa czytatem wkole, y toiest nappewniy-
za, że w radach wielkich y powadze Tryumayalney Włoxi;
Władztwa nasze primam spem zakładaig, wozym przez umy-
nych dostaw Włoxi; winny honor, nieodmiennu ufności wo-
sobie Jego wyrażaig, Przypisuig zangm pusillę niskę moipdu
nog Włoxi; weneracyg, et ppetua professione zapisiuig.

Instrukcya do Tegoż Xcia Imi; od Włoch
Poznań y kalisk: dana Imi; Danu Gnowi
Gembickiemu, kasztelanowi Stoickiemu, y
Imi D. Adamiowi Chociszewskiemu przez
Imi D. Zychlinskiego skarżatka Rzymiku
Kiedzkiego d. 5. Febr. 1703.

Kiedy wtey Rzeczy, terazniejszych czasaw omnia loco suo
nota videntur, sedae undiq; cincti malis, iateby ius na zgubę
nasze conspirantib; fatis, zakładaig wojewoźstwa nasze
primum

primum fundamentum et lapidem angularem uspokojenia
 Rlity, w Prymacyalney, Godności Łukm, y nieprawdaniego Jego
 w radach publicznych przezorności, która we wszystkich akcy-
 ach insignis enituit. Doniosę tedy Ichm. Łostowie Xcia Imi
 Prymasowi nne wdzięk naszych kontestacyz zycielnych chę-
 ci, et tenerrimos affecty ku sobie Jego, y upraszać będy Xcia Imi
 aby pro sua Primatiali dignitate raczyt rebus succurrere lapsis.
 Ponieważ zaś Rlita przez różne osilia iest diijuncta, upraszać
 będy Xcia Imi aby rady swoje Prymacyalne ad unionem Rlity
 akkomodować chiał, et assistere raczyt lateri Łm, y tam ia-
 ko nayskuteczniejsze Sabanda Rlca podał remedia. Cokohwiek
 z tego Rlity dedet emolumenti, to sera posteritas magnę Activitati
 et indefessis laboribz Xcia Imi adscribet.

Instrukcyja do Ikm. od Wdztwa Łoznarey kalisk.
 dana Ichm. Łostowi Raczyńskiemu Podogd-
 kowi Łoznarey y Ludwikowi Łotdrskiemu Kasztela-
 nicowi Biechowskiemu przez Wzuzę pomieniona-
 go Marzalka 5ta Febr. 1703.

Im czaciey Wdztwa Nasze, z poufata uniozora do maicosta-
 tu Ikm. Długiego Im. recurrunt prozba tym większą Rzeczych
 łerc swoich y żadnym nie podległych odmianom, cmaicostato-
 wi Pańskiemu Ikm. czyniąc exprefyę, O to nie stonyate ze-
 cę samą zelo zelari chęć pro Dno, kiedy inycem obowiąz-
 uszy się, stawac statecznie przy wierze Ł. katolickiej, przy
 Dostoienstwie Ikm przy prawach y wolnościach swoich upro-
 silismy egremio Dni. Ichm. Łostow do Ikm, Suppliku-
 ige aby Ikm. Ł. Xcm. ad avertenda quodvis Rlca mala iako
 nayprezże Łopolite ruszenie convocare raczyt, ażeby agregata
 tota Rlca, mogła tand skutecznie o sobie radzić, Cż. Łm
 Ł. Łostowie upraszać będy powstanie Ikm, aby krzywdy
 przez ludzi Cudzoziemskich Ikm, w wojewodztwach Na-
 szych poczynione, miłosciwie nadgrodzic rokazat. A że
 clementia uborat thronum Regis, uniesę instancęy nomi-
 ne.

nie wdziw do J. K. M. za Władzom Maciejem Gembickim
Starostą Nakielskim, aby go w tasce y protekcyi Swiecy Pańskiej
chowac' chciał, y przy Starostwie Nakielskim konsernowac'.

List J. W. J. M. J. Stanistawa Leszczyńskiego Wdzy
Bożnany na Sejmik Szlachecki d. 4 Feb. 1703 z Daszkowa

Nie zapominam sic in extremo doloris sensu, abym nie miał
pamiętać zkąd pochodzi mea vitatis anima, oddawszy Bogu
mojemu to com powinien iako Chrzescianin, recurro do Władz
Pańow, nieomylnego spodziewaig sic solatium, dzieląc żal
mój z Władz Pań, in hoc sortio, że iakom Ja Kochanego Ojca Oj-
czyzna Wiernego Syna, tak każdy z Władz Pań, zyceliwego sobie
in privatum stugę stracił, który gdy już za wolę Boga recollig-
git dies aternitatis, Władz Pań, nieciebie revolvare dni życia
Jego, uznacie rozumiem, że nec Cato post Libertatem, wiedząc
że humana desierant virilia, znieść Ich ludzkiemi siłami nie
mógł, zawart oazy swoje aby każdy przeżywał iak ciężko na
zgubę Ojczyzny patrzeć, być dłużej nie mógł, gdy mu życia nu-
trimentum ex dono Publico restato, przeniosł sic ad Superos,
dla usługania maiestati Pańskiej, aby niewublagane nad Oj-
czyznę avertat calamitates. Odpowiada już za akcyę swoje Dno
Dnium, Ja za nie chcę Rólity y Jego zasługami zaszczycać. Nie
czyni mi usłupstwa Stracona na usługę Rólity substancya, którą
do ostatniego ziarna ludzkiego wycięga Botenya, nie usłu-
gam sic poddać życie moje pod różne y opaczne interpreta-
cyę, kretem sic ścięć mój karmić, dom w umieraigcy nie u-
znać, aby iak Rólity uczynić krzywdę, nad to że Ję dłużej
nie służył. Nie odstępuię a pispionis conatib, Jego, zacięgam vir-
tutem ex illo fortunam ex alio, którą sacrosanctę poruczę
na usługę Władz Pańow, w krzede Serce, żyję i jeszcze Ojca
mego pamięć wchodzę, nie nato, abym tam inveniam no-
uisse fidem, ale abym opuszczony od Ojca in teneritudine
reclinatorium sobie znalazł, ab teraz in gemitu taore sic
Władz Pań, oddaig, aże Ję służyć nie mogę na terasniejszym
skay

Sejmiku, w m. d. przepraszam, bo mi tak światłotworne nieczucie
do rady lumen rationis obumbrat, że tylko reflexyę zostawię,
ze pamiętam największe Nbie w tym świecie gaterję tam
in piperis qm in adversis byz. Stigg. Wm.

Respons na Ten List do Wdztw. przez m. d.
Zychlinskiego c Marzalka ksta. 5. Febr. 1703

Przestates w m. d. kstu naszymu m. d. stan lizeram, ogłozong
smierec wielkiego niegdy Senatora J. m. d. Podskarbiego Wk. Conci:
vis m. d. która iuz przedtym veloci, sed infelici fama kazdemu
z nas innotuit, y zycielive serca Draterskie ptrinsit, bo coż wip:
cey maligna fatorum vis do tak wielkich Qblity nieczestwa:
sci przydac mogła, iako kiedy in tanto d. stu malorum zabrata
Oczyzienie magnum Senatorem, Wdztwom naszym fidei Conci:
vem. Indolemę univervat wszyscy sup more lego. et inapina
sorte nostra, rozbiecamy miedzy sip gal powzechny, aby przez to
serce w m. d. ana m. d. rore plenum leniat. Zyczeniy w m. d. Panu d. sup:
stiti fautor et longevus Amos. Solez clari, n. d. entes, b. d. i. u. o:
czach naszym vera latris d. n. ago. et in obe nostro liceas n:
luges, którego gdy do konfidentyji Draterskiej, y dalszych obrad
zapraszamy piżemy sip byz.

List do J. W. m. d. Lubomirskiego kasztelana Krakow.
Hetmana Wk. imieniem w m. d. u y raczonych
Wdztw. 5. Febr. 1703

Jak zawszgd indies mala invaserunt catę Qblitę, że inaczey
propulsari nie mogą, tylko fortiter agendo, Wipc postalismy egre:
mio Postau do J. k. m. d. N. M. aby ad avertenda quodvis Qlca mala ia:
ko nagproptze Pospolite ruszenie vocare raczył, y żeby zgregata to:
ta Qlca mogła tancl o sobie radzić. Upraszamy tedy W m. d. aby
stosując się do praw koronnych, gdy tego będzie potrzeba d. voy:
sko Koronne z latę Qblitę iungere raczył, y pro statione solaz:
patrując się na wszelkie nieprzyjacielskie progreshy, contra im:
minentia pericula One opponar. wzajemnie zgregata Qlca
wzaptacie deservit mercedis dobrze zastuzonemu b. y. skuba:
czyć się będzie. Co donioszcy przy winney w m. d. W. W. d. za w m. d.:

List do Im. P. Sieniańskiego Wd. Bełk.
Hetmana Dolnego Koron: od Teydże Wd. 5 Febr. 1703

Juz się też natę. Elity zdadzą conspirare fata, kiedy ie-
dnego miejsca wolnego nie masz a colluvie malorum, nie znay-
dujemy tedy innego sposobu Salvanda Patria tylko fortibz.
Dotychczas dostaw do kdm. aby ad avertenda Elca mala Republice
ruszenie convocare raczyt, y żeby zgrogata Elca mogła tandem
skutecznie sobie radzić gdyż vires junctae fortiores bywają. U-
praszamy aby kdm. zmniejszy się z Im. P. krakowskim gdy tego
będzie potrzeba vigore legum publicarum Wyższo Kor. z Elca Elca
jungere raczyt, et pro statione sua na wszelkie nieprzyjacielskie
zapatrując się prognozy, utra imminentia pericula One opponere
chcieli. Radzyc się będzie Respcia i. c. Amicus Animo i.
Imienia kdm. zawsze będziemy, y teraz instanti Animo i.

Respons Im. Jana Łasockiego Starosty Wyższo-
grodzkiego. Deputata Trybunatu Koron: na list P. Sien-
iańskiego kardynała Radzieiowskiego o tytut
Braterstwa.

Idobry Katholik, y dawno poufaly, zyczliwy Stuga, aletę,
y rowny we wszystkich indqualitate równo, Wasz kardynał.
skę chęć, w tych których nam świat zaborzci urodzony swo-
bodach Brat, iako liberet Elca spolney nas wszystkich matki.
Civis, n' in vim expostulationis cum debita sublimis wmy, do-
brodziecia wkorciele Bozym Dignitatis reverentia, in puncta
listu Wam, punctatim dla tego trochę prolixie odpowiadam,
nie zadaję strzeż Boze ludmci inhumanitatis notam, zo purpur-
ra Cardinalitia indoty n' dignatęs nazwać mię Bratem, bom
dato od Wamci iako dawny Stuga przysięge powinien, aletę
pocznuam się zom nie jest potaremu, y ziadaję żeby na u-
stnodze Elity, y rozne w niej ateneris, y publicane y prywa-
tne doprawnię functions, nauczyłem się iaki każdemu
znas, juxta gradum et geminentiam Jego, honor, iaki ty-
tut należy, bez uszczerbku idqualitatis, która nas wszystkich
nemine excepto y matych y wielkich porównywa, y mniej-
szę

Formula Creationis Car.

CO. 4th

ci status swoje udzielnie mają, iako Monasteriensi, Leodiniensi, na-
 wet y Xciu Oranskiemu. Lubi to tylko Wojsk Kieleskich Genera-
 listy jest, y trzy glosy na inconstitibz, Gubernatoribz Provincia-
 rum, Belgij, Sardinia, e Mediolani, Vice Regibz, Neapolitano, Siciliis,
 nawet et Supremis Ministriis Coronatorum Capitem, a kardyna-
 tom nie tylko tak, iako y do nas wszystkich, na palec mały, tylko
 skróconego listu odemknęszy się Ioannes Rex, a przecip to
 miłe przyjmując, y za honor sobie mają, trądo się tedy mają z ko-
 ronowanemi głowami paragonować. Kazde Sacerdotium
 Christus Bog, iako najwyższy Sacerdos postanowił, y iako Rex Re-
 gum Dnus Britium, tego który stworzył świat, sam tylko sobie abso-
 lutum regimen zostawił. Namieśnikowi zaś swemu, którego
 pro capite visibili Ecclesiae suae na świecie, zlecił n ut regat
 orbem, sed in pdicando Evangelio Dei studeat, saluti Animarum
 ut agnoscant veram fidem exemplo Apostolorum y Discipulorum
 ade y to postaromni n regulas ad Discipulos ktorych w Duchowien-
 stwie ~~był~~ Collegium uchw kardynatow na sobie reprezentuie,
 ad unum solum modo Pastorem, ktoremu rzepono pasce Oves meas,
 y ktoremu należy absolutum Regimen kociota Bożego na ziemi,
 et cura propagationis fidei, ktoremu gdy iako Namieśnikowi fidei
 statusowemu communi Patri, wierni Pansey ze wszystkich nara-
 dow p reverentiam krzyż na pantoftli prawey nogi caduig, nie
 powinni przez to Namieśnicy Discipulorum Christi nadstawiać
 swojej, bo też to nie każdy z nich palpabilis. A iako Chrystus
 przyjechał tu do nas na ziemię humiliabat semetipsum, tak y
 Gregorium Magnum Pontificem nie szperito to że się nazywał
 Servus servorum Dei, y tym pewnie co wenił n elatio, bo ie-
 żeli z tego że się mianuig. Pontificis Consilium, widzimy do-
 brze że Ociec! absolute wszystko, bez Ich rady czyni, bo jest
 in spiritualibz absolutg Dnus, Cardinales tylko assistentes,
 aby napetnili Consistorium, gdy Ich zawołają ad faciendum
 maiestatem Ocul. gdy akt publiczny przychodzi, iako di-
 recto Dno suo a Monarchow Chrzescianskich Doestates
 et Nationes na ziemi w Pronech swych reprezentuigcych
 Bog dat za Protektorow, et Pontificis et Ecclesie et Universi Cleri.
 Exoticos titulos, aut verig Absolutorum Principum. Servitoraty
dlatę

39
dla tego Polska zniosta, że Absolutis Dnūs servire nie chciała,
zeby Ci Panowie Principes, Duces, c Marchiones, Comites, Vice
Comites, Barones, nie uzurpowali sobie nic in libera Polā sui
pro aequalitate krolow, bo Im nie Natales honory przynoszą
ale merita, że Senator Polski y zasiada in Consilio z krolom
Panem recto capite, a Xigżeta Servientes zdaleka na Pa
now swoich zaględaig, oprócz jednego albo dwóch na każdym
Dworze, a są intimi admisionis ktorych drudzy n'intrantes
iako lumina aderuig. Jan zamoyski gdy wyzwał był Carola
Sudermania Ducem krolowicza lwowdzkiego, a potem y krola
w Inflantach na pojedynke, gdy mu Carolus zarzucił imparita
tem, że ty tylko szlachcic jeden, przez list pyszny barzo, odpi
sat generosissime, Titulos Ducum n'ambivi, meg oblatorecepi,
ostentusum nobilitate mea, y tym zkonfundował Supbia
Sudermania. c. c. chochy, y mitry szlachet. c. Polski
na głowę włożył, y pod Baldachinem sobie insiadł w majestacie
swoyey, wolnoby muto, bo wnieg sobie c. Absoluty Dnūs, y tam
przeuzywał wszystkich Lecticos Servientes, Xigżet c. Memarchow
Istrabian, Baronow, ktorzy nie są absoluti in ditionibus suis, kto
rzy choc mitr y Baldachinow zażywaię, zausze są im moty, zeby
ktorego z nich c. Absoluty Dnūs tego nie wziął, zpod Baldachinu
ad Supplicium, maigcy nad nim ius vita ex necis, Tu zaiinas
neminem captivabim, nisi iure victum, y na nas bez nas nie
stawac nie może, Mamy też y Xigżet Ducem Brygid Carlan
dud, Semigallid, Varmid, Severid, ktorzy maig pod sobą Dri
cipes, Comites, Barones ale iako Panowie Ich są Vasallies Fiduciarj
Reipubi: tak Ich Tutelares sūt Subditi Oneg nie Cives, ktorymi Polita
Dnūs sui et illorum, disponit pro arbitrio suo, bo ten ktorego sobie li
bere Regem et Dnū elegim, libere dixit: iest Directy Dnūs Ich, nie
jest sednak utym inaccessibili Polita, że gdy Lecticę Tutelaris prosi
o Indigenat, y pragnie być, in gremia Civium, albo ród szternia
tis, a go dzień tego, nie ztrania się Polita, przypuszczą go nadnieć ad
aequalitatem, n'arctę go a Consilio, alias kogo bodzie aequalitatem nich
sobie ciężko nieczyni, a niech nam da pokoy. Ilum Bra:
terstwa nie tylko na wojnach, ale y w Radach, in Pace et in To
ga, wzięta sobie Nobilitas Polska, asperendo indestimabile optum
aqualit.

*Aequalitatis sub, in gubernatione et extensione. Leip: ześmy o
niey wiritim radzić naszym nikach, przez Senat y Rostaw naszy-
mach, wiritim Ley bronić, podpisliemy się, Pares pariter po Tytu-
bom y Szeregiem królów Panów Naszych, którzy tylko Sami Sup-
eminent nad nas, et st supra Aequalitatem, y którzy interesa
Reipub: tractamy, trzymamy z sobą iakgo kontraterni, Brater-
stwo nierozdzielne y wielcy y mali, y kto niechco wtey kon-
fraternii zostawac, y ustydzi się Szlachciowi Bratki Bydź Br-
tem, nie ma sprawy in Consilio Reipub: Istod. bo eo ipso, ma
się pro beotico.*

*Aż Jmex Trzebicki Biskup
Prakowski maig electum w Osobach, nie każdemu dawał Com-
petentem Titulum, y nie każdemu pisał się Bratem, odnosi
też za to afronty capite, tak że listów Jego nie zawsze przyimo-
wano. Ze kardynat Cotrus nie wzywał Archiducem Chri-
stianem, ieszcze Syna Cesarskiego, iest to na dobrej woli, wzy-
tował kogo, y nie, a ile z dziecięciem ujdzie tych Ceremonii
nie czynić. Bawarski, Nęgburski Kigzeta ięgi kardynatowi
Bonsio ustąpili ręki, sprawit to respecty Osoby Duchowney, bo
pietate czasem y same Coronata Capita, postaremu kapłan-
wi rewerencya czynig, ile cnażuowie, którzy maig osobliwz
gorliwość in reverentia Rociota y Wiary.*

*Ze kardynat
Jmex Nuncyusz, Jmex D. Woiewoda Ruckiego, tanti nimis Heroem
w sprawach Polity, a rzekę totij Christianitatis z wzytę u siebie
bądego indigne przyig. Każdy rerum gnary, ingens levitatis
et imprudentia Jmex przyzna argumentum, y znać niego:
dzien był honoru Jego, kiedy go przyig nie umiał iakowz,
też więcej Jmex D. Woiewoda Rucki nie był u niego, już tedy
w tym errores n' si allegandi, raczej corrigendi.*

*Jmex
Prakowski od woxmci indebito calamo uspoorniony, co uczy-
nit, zultissime uczynit, niechco więcej iasultare impoten-
tiam animi Supbientis Purpurati, a co więcej ze woxm Pan-
approbare impertinentias kollegi swego n' erubescis, którego
Supprimere byj własnje powinien, nie mogz, raczej rozu-
mieć, tylko że captivas intellectum pprrium, in obsequium al-
tere, bo wiesz dobrze n' ditiis, sed virtutibz eminere waszym
Kardynalski.*

Kardynałskim Chłian należy.

Atco w dani pi

szesz że Polak kardynata nie widział, chyba malowanego, nie dawno byli za króla Zygmunta Trzeciego, y za Władysława iuz kardynali. Maciejowski, Ładziwił, Ign Olbracht królewicz, że nie często bywali, nie był to stemptus nri, iako w dani pi: szesz, ale raczej my to stemmiebarny, wszak zawsze królowie Polscy mieli, maiz ius nriationis kardynatów, iako y Inni no: minabant Ich zawsze pro libitu, Łotochow, Francuzow, czasem y nie ad mentem Oyca s., a przepis to przyjmował, y orea: bat kogi nriabant, gdy tedy nriabant królowie Panowie nasi Cudzoziemcow, mogli nriare Polakow swoich gdyby byli dbali o. Karstkowskiemu Arcybiskupowi Gnieźnień przywiozł był Nun: cysz Oyca s. do Łowicza Biret kardynałki, wzgardził nim, a uozg: stawauszy, y udarowanusz Nuncyusza, stworzył okno w daniacu Suym Łowickim, y rzekł do Nuncyusza: quid mihi cum vestro Cardinalatu, stentusum dignitate mea Principali, dum gerie: stram aperio, centum villas aspicio, y tym odprawił Nuncy: usza.

To przyznawamy że in privato respecty Digni: tatis Ecclesiastica extorquet na każdym, żeby y niegwa y rok: ustąpić przestępemu kardynatowi, y kazdy to chętnie uczyni, ale też od kardynatów ile co ius Polscy szlachty porodzieci, ychcy należec ad Rempub. Polonam nie chcemy stemni, y nie chcemy mieć Ichmiew Supra nos, y króla Ikm, prosiemy azoby n admitt: tat Sublimiorem nad nas, aby to była Diminutio maiestatu Sank: gdyby z niego miał udzielać większych honorow nad innych Polakow kardynatów, Confratres nris, et Civibus Sui.

Ze Ocdec:

ob recentia merita Narodu Polskiego, za Arzczenie Nieprzyjaciela Krzyża s. z Gocinea ad sedem Apostolicam, na króym iuz był, y prostował go do Łowicy, y Ich krew zawiarpl. y koscioł Bóży niewinnie przelany, y tak tryumfalne Ikm odwagi, y uyt: wanie ex faucibus Tyranni Wiednia, wrot do Łowickiej ziemi: cohonestavit Narod nasz sz Darg kardynatów, oraz y krew Bar: puzg zapłacił, uszartaciuszy w dani Panow tym krwawym kolo: rem, za panowania Ikm, taska to Jego szlachliwosci, a nam wszystkim obliq dostigowania.

Famulus iednozto

co y lena

co y Servitor, Familius po tacinie, Servitor po Wtorku, a po Pol-
sku Stuga, wolałbym ja był od wami: wziąć Titulum Arata, iako
Szlachcie Arat wami, a nizeli Stugi, bo to jest na mnie, mieć kar-
dynataw Stugami, Jezeli Braterstwa wami Szlachcie Polskiej
dawać mi bzdziele, Sgn. sbie przez to ułozysz honoru bos sif
wami uprzed wrodził Szlachciec Polskim, niż Xigzociem, pego-
towiu niż zostate kardynatem. Ja iako unyżana dobr: unie-
ny Stuga, stuzyc tu na tym miejscu um. Panu dobr: memu
gotowem, iako Temu, ktoremu ustug: mojs cum loco Consecro,
zostaje waszej Kardynalskiej p. Vi. dobr: mego in omni parita-
te dawny Arat, y unizony Stuga. *nnnn*

Mowa S. M. J. Jozefa Kraieuskiego Posta-
z w. x. Litew: na seymniku w szedzie 1701.

Od narodu w. x. ad gremium et Coronam unum Panow
przybytem delegaty, Od narodu tego, który za lotem Sarmackiego
Orta, wszystkie Equitidui moderacie zapędy, to mu destynacie, pro
meta, co pro obiecto sbie przezorną Soria Nitio upatruie zgrzenia, nie
zrazity go ex via crquid, ari a pedissequo oddaloty curva, oiepkieka:
saw, y liczyrzych wiekow przeciagnione revolucye n'jus habuere no:
cendi, bo prospera et aspera zausze communia mairge, gdy rozte
Sanstwa celeri rotata turbine, wierzna niemal incynorawane nie:
panipetis, mutato nomine, to popiołach swoich, y Geographach gad-
runt quid eberit. Sama korona Polska sacro unidus opoionafz
dere z lunt, pziokolwiek Sea fata vocabunt, seu gravis irade:
orum, paribz ztgczona jugalibz, dotychczas neminem metuens
metuenda grotare, ile nieprzyiaciost, tyle zwycięstw, ile wojen,
tyle triumfow, biczge, Centum stipata furoribz, bella pro bellarijs
y iakobz leuem ludum agens wielkoscia Imienia swego habi:
tabiles wozozie napetrila oras, Imperium ferri, tamam nomenq
Aquaovit Olympo. Widzi gwiat, y przyznawa hac unione, nibild
majus nec rarig ungm, ale baroziey zardrosi gdy quot in orbe
Regna, tot Regnantium mancipia, sub iudice redoubtadney ip:
Inteneyi, walecznegi za Locha a Ordito Regna, w. x. na:
rday po Skrzepowanyh perennituro vinculo Serach, Cieszepe
um seroor zarzeczyca, z monarchom swoim Tutelam sui, non
Abri:

Servitutem tradunt, y tunc fidelius, quo liberis ultroq; volentes
 Imperantibus parent, huiusmodi Coronam Ordet huiusmodi skiem
 ne vindice in pupilla radio, w naiasniegzym zwykt sic przegigac
 Stoncu, overtatq; pubescentes ad athera nidos. Tak w. X. Eques pro
 pirata od niego indole, impatiens twardego hamulca, melig facili
 feno regis trux animi licet, zazarta inwiedza przez Sui edzkie dmi
 dy, y Edzkie dyfideneye zlotey wolności czysto livida minabaf Sy
 billa, pierwey iednak infringet, qm imprimet dentes, bo in car
 diribus suis dobrze ufundowana longo interjectu sculoris, nie
 poruszona, to induit natura, ze aduersis agitata crescit, ipm vera
 tione ziednaczaigc sic, radices altij agit, adueniug pondera surgit.
 Padta ta fatorum Crisis oboliwie na wst, a to czyli feno torren
 te Secutd konczącego sic wieka, czyli tez zdrugiej strony zchwobod
 szeszliwosci, dum terra feris partę edidit, inania monstra zygantes
 znalepli sic mowic Jacy. z Nawzych Draci Naszych, ktorzy vitio
 n' virtute potenter za faworem szeszcia y naiasniegzym tak
 zkoncentrowanszy w domuchwoim honory, zblizyszy atherois culmina
 sedib; daley ieszcze docieli tumida jaculari vota, a podobna locum
 habere cum Iove nomem, bo majestatis arrogando, libertatis de
 rogando iurib; ministeria Plity in despottica przemieniuszy
 dominia, coby mieli parere onę imperabant, wyzyszy sic ex
 omni adqualitate, furorem za prawa statuebant, et in Capita Ci
 vium pro libitu sdriebant, viderant sub pedib; leges subiecta
 nobilitati a pogerizena sdrata, ze paucorum improbitas publica
 calamitas fuit. Ingemincebant dduyo pod ciezkim iurizmem
 generosa pectora wolnego Narodu, y pewnie tanta ex gente pig
 ztoby reliquias numerare breves, guby opacene fata niepiz
 mienity in melius. Iurib; suis et Domina sui Edlita na Ple
 ktoratnym koniu gozie Ministeriorum circumscriptio Iurium
 iadquatio, annuente Summe, a fauentib; lym Edl. affectibus,
 vestris a fascib; sceptris vestrisq; fulta lacertis za Ios w. X.
 immersam gratitudinem, perennem lym Edl. zapiscure gratiar
 actionem, usuram pro beneficio ipiam memoriam beneficii pre
 zentuige w niezliczonych czasiach na paniptrych scersach iako
 immortalitatem transmittendum volumine. Sdchysmy sic iuz in peler
 sione puzetneg szeszcia bydz rozumeli, zeamy ad regula prawa

corrigi

corrigentem przysli, aliter zapamiętata na awg. y na cudeg
 zgubę ambicya przeciwnie kule nasłowi obliwie. Edity użor-
 mowata, sancita, hanc sibi legit legem, nullam servare legem
 zeusze tedy cyrcumstancye, denarum turba malorum, mu-
 n. arripere n. quodere consilia, pzeccip. użige remedia, ktore
 in repentinis Casibz, ex ipsi casibz hiorum, a sera pro nullis
 reputari zwykly, bōc zuyezaynie mala pucilla mega mōram
 pati, ingentibz obuiamibz in abruptam tedy stumaciem casus
 illicitos, wynosze zē sic zausze sup. aqualitatem, nowe sta-
 nowy cyrcumskrypcye, contra zas matara pericula fūridz
 hiey użymy, y ex fomentis domesticis hostis, wōstug dōnego,
 in facie Edity, caley ad Archivum skryptu, zydia fortuny y wolnosci
 naszey, atq. praw sine viribz, tutis wyzka nowego ckeckeg. commu-
 nire musceliomy, co łodere afektow wmm. nic moze, y awżem
 stabilicndis n. debilitandis famulas vincutis ko wybinszy sp. z
 niewoli wolny narod, oddalimzy od siebie reproben. lōny, dyspenti-
 ontes zausze o publicis sancitiis, teraz iako mens unica Regni
 nōżelkim onego akcyom cooperabit securig. liberig. aget, ultro vo-
 lens facilior sequet. Ciezzych takze podatkow rumores n. meru-
 ere ense, n. dependentes od caley. Regni exactiones aggrava-
 tionez ale tytko inordinati curig. ad mentem novellā legi, y do-
 unych praw, iako to czopowego, szelżnego y hyberney contri-
 butiones resolvunt. Co n. facimz sic nec culpa vocari p. muryz zō-
 tym fatale malum p. verba levare, ato ex eoz fontē et gurgite
 fery z zawziętey mowip in pziem dobra pospolitego machi-
 nacji, uprowadzone wyzka. Pkm. in viscera Oyczyzny naszey
 coby miaty ad exigentiam niedawney konstytucji cedere a
 finibz, Onie teraz ex instinctu Privatorum gravig incurabunt lux-
 tak iz niezadługo stabunt Campi cultre carentes vastoq. quā-
 nemo vindicet jacebunt arva. Non minor gutym quidēla
 justo dolore nostro digna zo ab iniquis consiliis preeminencya
 koniuszostwa wlk. exotico, nie maigcemu Indigenatu konfe-
 rowana, zkąd azoby pierzesona swoboda w auzoziemskie nie
 byta. obrocona zuyozaiē, y wżychy in mych prefurach y uży-
 stlich desideriach dwoich. Narod wlk. fraternas wmm. p.
 amplectis aras, upraszaigi supplicii prece azēby wmm. p.
 in concives iedney Oyczyzny, synow. Giusq. matris ubere satis

40

zycielnych affektow condore y braci swoich szereg miłością przepu-
chcieli, pro legum auxilio sociatis votis y posłatey relacji nexu habe-
re racayli, daley parco verbis, nec nomina tango ale o taskawg u-
praszam Audyencyę danej mi od wasz instrukcyi, po ktorey prze-
czytaniu passiones, dolores, et desideria v. x. L. opowiedzianozy nie
wgapie ze stuzna wstecach wnydd. Znadze kompaszys, pewnie
quos amor et libertas ppetuo sedere strinxit non resolvunt
fata.

Mowa do klmz, Jmz Pana Karola Suchorzew-
skiego Bosta z wojewodztwa Poznań y Kalisk.
miana 20 Martzi 1701.

Od tych wojewodztw ktore zmusze pra oculis y w najosobliwszy
konzyderyacyi Majestatem et libertatem in pectore magis stauanyk.
m. k. P. N. M. przy dostojenistwie w kmz: vitam, fortunam et sangui-
nem skladamy przy prawach, y starzych wolnoscach naszych, si quid
vita charis, et caris opponim y inuimamy iako najdelikatniejszy dobro-
tliwemu w kmz sercu, aby nad delikatnym iad wolnym Narodem
panowaniem, uberiowa miłosci ku Narodom naszym y Dobru pospolitemu
salutis terat, y aby w kmz iako taskawy Ociec wiecey się ku nam
z miłosci Oycowskię domyslic raczył, niżeli my z zalamy naszymi
domyslic się chcemy. Skarzemy się petrym ugnaci sercem,
ze leges condung ut. ieruerp, kiedy nie tylko seymu sancita, y
exequimz ale y seym seym y nouellam legem gsekurowany
tot vicibz, nie tylko differp, ale zdas się ze et auferp. Supplikuiemy
aby w kmz P. N. M. dal nam iako nagprptze to spiraculum vital
bez ktorego status nasz chyba trahere vitam, nie żyć może. Te-
gora seymu konstytucye ubezpieczeniemi Stanow Rzeczy panto
cum vigore wyrażone o wyprawadzeniu y wipcey nie uprwa-
dzeniu woysk, to denotat nasz Stanpolskę ku Panion seymu
podzielnę kiedy lubo się to oile petri, wyprawadzenie wra-
za granice nasze, przecie się nie wucamy udloway. Boże
ad media, za Janym w kmz nam prawnie pozwolait, ale
nie przedstawiamy iako nagumizienięy prosic, aby heroizanelitę
serce, na nieprzyjaciół swoich niezwympżone, na prosby wic-
nych

nych Soddanych Swich zmiekkzone byto, y wojsko tamto totatr
 wyprowadzone byto. Antecessorow Wkrmg Swigobliwych, y nam
 szczerliwie panuigcych nie zadne wyzka. ni potężne iakie
 w miastach przedia, sed tabab Amor, wiedzieteli Cise Swig-
 obliwie Bradeceporos Lukm. 20 tutior zausze amaly gm
 armatus. Princeps. Idzie lubo sinistro respactato, tż droga,
 ex hirc inuvenientjia wayna Swedzka, oktoey nie wiedzac
 Cata Rblita bella experib. Przypominamy iako nayunizen-
 szg submissyq goj Heroicam Wkrmg pectus, wedlug uspaniato-
 sci. Serce swego Damskiego na recuperationem auulsoris si
 rozpozilo, nie ogloda si nato ze in cardinalissimas leges Moy-
 ny sine statu Rblity podnosic si nie godzi, gnaty in liberta-
 tem et Majestatem restringit contractus. Iztgd Supplikwie-
 my aby ten casg tenerrima Wkrmg consentia ad decisionem
 Stanow Rblity do Seymu suspendab, ktory libertati nre pro-
 fundiores inuitat mety. Dawa nasze D. m. d. nie na kamien-
 nych tablicach, ktore o lada skatp rozbic si moga, wygrze-
 ale na papierze pisane, a nagozobliwiey in candore wiemych
 Civium, Serce, a Serce primum vivens, ultimum moriens, tak
 z prawami naszymi zylizmy, y tak umrzec chcomy, Tragis
 Wkrmg Casus pocigga zatosng owe gziez przymowki: vix
 Patrem novere prius jam funera matris, kiedy na posathu
 Dandowania Wkrmg widziemy w w. l. ginsca Rblita Bon
 propter hoc Civilia bella ut vivamq agunt Horror Civilis
 sanguinis moveat, compellat Heroicane Wkrmg Serce tu-
 dzies postubiona teg Rblity mitosc, aby ten tak wielki
 y podegrzany Unii zkorng przystunec pozar, commiseratio
 oraz nad tak wielkim y do bze zastuzonym Domem ulej Rblity
 Johny D. Sapiehow, Judzies przyzwoita Cnota, restitutionem gl-
 tur Honorow, et jurisdictionem evincat. Daig ten dsowad wo-
 iewodztwa nasze iako Isk inverte, w. l. perimit statz, kiedy
 nie tylko pokornie prozga, aby uszytko in orbitatem legum
 mitosciwie uprowadzic raczytes, ale tez aby od tego zamie-
 szania immunes contagione nie grzeszyli, et securitatem for-
 tun, honorow, regia virtute provideas, et ne verba iurantium
 dicant. Iako to D. m. d. kasztelan lwilenski, D. m. d. Podkanclerzy,

Jm

47
Józef P. Starosta Bobruyski. Też walewiość nasząch uola, toż ro:
zumiermy et population tey Oyczyzny, nie prywatne iakie dec:
deria, ale publiczne Catey Reditu Supplicia, aby, gr̃a majerid ac:
cepimy, eand Rempubl. Potens relinquamy, Geno libera sumus
nemini servivimus unqm, no dowod tego samego czytamy Instru:
kcyę, który nie tylko pro decore Reditu ale i staia srogięzety Steny
likm, refert usurpationem, titulum nad Grabami, y żeby kan:
collarya wielka, ut n̄ impingat in derogationem likm, y Reditu
pokornie prasiemy. Że tedy Instruksę do nię Łonskich ukm
deponim, n̄ tn̄ animum przy Dostojenstwie ukm, przy prawach
y wolnościach naszych zarliwosci, którą krwiz naszą w c̄ntęci
sradch wystuzysz, y dozgammausz, tantes porta malis majori
cura, metuz servant.

Nowa Antekomicyalney Rady Indyana. Za:
chwata Leszczynskiego Wdy Łeczyki. w Warza:
wie d. 18 Jan. 1701.

Ustaty czasy m̄nk d. 18 Jan. gdzie bez tłumacza mowic̄ się go:
clito, et evitare malignum interpretatorum ingenium, które Pa:
na, Cives, et Rempubl. colludere zwykło, przychodzi mowic̄ to ty:
ko konsolacyę, że jeżeli kiedy, to teraz huius Consilii, ama Qlity in:
terpretabit, każdego zdania ponderabunt, n̄ numerabunt seraz, mowic̄
tedy będy tym Sercem, którym ledwie z choroby ustausz do krachuwa
do ustug ukm, czotgatem się, y wiernie słuzylem, to pro- obiecto
maige, aby dulcem im̄ Majestatem et libertatem trzymaig char:
moniam ukm Rempubl. y siebie samego nie zawiodtem, miłam. Paw
ozdoby, flores, n̄ apparuerunt in terra nr̄a, idę ad puncta Anteko:
micyalney rady, której zoł się Boze, że Sub Augusto lukm, n̄omi:
ne spinas, n̄ rosas fert, kiedy laurawg ab extra merens Coronam,
ex spinis w Rlitych naszej przeplatana widzię, dobrze punkte pier:
uszy wyraża gdy o tym najmniey mowi plus sentis gr̃a dicere possis,
obrzydliwym nie tylko ^{Postponim} Narodom, nie tylko Rlitych, czy nigdy unae nie
stychany kaze o tym iak nacyigzety, aby posteritas n̄ loquet, ne fiant
ista palam, cupiantq in Acta referri u. Narodow, u ktorych y bez
tego y bez Zadney racji iezdeimny podobnych akcyi zalup Bo:
że spopecti, dretwieie mod tym Serce nie Polskie ale Chyzedian:
skic

49
Kie co się wtey R. Ritegrato, bo lubo w. x. odbrg. s. b. e. affi-
mat illacyg, zaledno nam to c. n. n. corpus pod majasniczys
w. k. m. g. y. to do n. a. p. i. e. r. u. s. z. e. y. p. o. d. a. i. p. r. e. f. l. e. x. g. i. l. i. k. m.
c. o. s. i. p. s. t. a. t. o. c. u. m. j. u. r. i. b. y. m. a. j. e. s. t. a. t. i. s. d. e. g. o. c. o. s. i. p. s. t. a. t. o. c. a. m. a. u-
t. h. o. r. i. t. a. t. e. s. e. n. a. t. u. s. c. o. c. u. m. o. f. f. i. c. i. n. a. l. e. g. u. m. z. i. z. b. g. p. o. s. t. o. l. k. a. z. a:
c. z. y. m. n. i. e. w. x. l. a. l. e. c. a. t. e. y. R. R. i. t. e. y. s. u. c. c. u. r. r. e. n. e. n. a. l. e. z. y. i. a. k. o. b. y. z. i. s.
l. e. c. z. y. c. t. e. v. u. l. n. e. r. a. n. i. e. p. o. t. r. a. f. i. g. B. o. s. k. a. t. o. d. o. t. k. a. p. t. o. r. y. k. a. c. h. y. b. a. i. z.
v. i. c. a. r. i. u. s. p. o. t. e. s. t. a. t. i. l. e. c. z. y. c. n. a. y. b. a. r. d. z. i. e. y. p. o. t. r. z. e. b. a. c. u. i. d. a. t. s. u. a. d. e. x-
t. e. r. a. p. o. n. d. u. s. z. e. i. e. d. n. a. k. t. a. d. z. i. c. p. o. w. i. n. i. e. n. e. m. t. o. c. o. s. e. n. t. i. o. m. o. u. i. g.
a. z. o. b. y. m. b. y. t. p. e. w. n. i. e. y. z. y. a. n. i. e. z. o. t. a. d. z. i. t. z. u. y. c. z. a. i. e. m. p. r. a. w. a. m.
z. t. u. i. e. r. d. z. o. n. y. m. n. i. e. d. o. w. c. i. p. e. m. m. o. i. m. m. o. u. i. c. b. y. d. o. p. a. b. y. m. a. n-
d. a. t. y. o. b. o. i. e. y. s. t. o. r. i. e. n. y. d. a. c. z. e. R. e. m. p. u. b. l. i. c. u. m. p. u. t. a. n. t. s. u. a. m.
t. r. a. c. t. a. n. t. u. t. a. l. i. e. n. a. m. o. t. o. p. r. o. s. z. e. l. i. k. m. R. n. n. a. b. y. p. C. o. n. s. i. l. i. u. m.
p. e. k. a. z. a. t. a. s. i. p. l. i. k. m. b. y. d. z. P. a. n. e. m. a. R. R. i. t. a. p. r. a. w. d. z. i. w. g. P. a. n. i. g.
n. i. e. u. t. e. c. z. a. z. y. n. i. k. g. o. z. i. e. i. n. s. c. i. p. t. i. o. n. e. p. e. t. n. e. d. o. b. r. o. c. i. s. e. r. c. e. n. e.
i. n. l. i. b. e. r. a. t. o. n. e. i. m. p. i. n. g. a. t. t. i. t. u. b. a. t. t. e. r. a. z. p. r. o. l. i. b. e. r. t. a. t. e. e. t. s. e. r. v. a. t.
t. i. m. e. j. u. r. i. u. m. l. i. k. m. e. x. a. r. d. e. s. c. e. r. e. p. o. w. i. n. n. o. a. b. y. i. n. h. o. c. c. o. n. s. i. l. i. o.
n. i. e. m. o. u. i. o. n. o. n. a. k. t. o. r. e. s. i. p. C. a. t. a. R. R. i. t. a. z. a. p. a. t. r. u. i. e. q. u. i. n. o. i. t. a. t.
p. e. c. c. a. r. e. d. u. m. p. t. i. g. i. u. z. t. o. p. o. c. h. l. e. b. i. a. c. s. o. b. i. e. n. i. e. p. o. t. r. z. e. b. a. j. u. s. t. i-
t. i. a. s. n. r. a. s. j. u. d. i. c. a. b. i. t. D. n. u. s. t. o. t. e. d. y. z. y. c. z. y. i. a. k. o. s. t. r. i. c. t. i. s. i. m. a. m.
z. n. a. y. m. n. i. e. y. z. e. g. o. s. t. a. w. a. m. e. g. o. O. y. c. z. y. z. n. i. e. y. s. u. m. n. i. e. n. i. u. r. e. d. d. i.
z. u. r. y. n. e. m. a. b. y. m. a. n. d. a. t. y. o. b. o. i. e. y. s. t. o. r. i. e. n. y. d. a. n. e. b. y. t. y. r. e.
i. k. r. y. p. t. a. p. e. t. y. m. i. a. k. o. n. a. y. o. s. t. r. z. e. y. z. e. e. x. s. e. n. a. t. y. C. o. n. s. i. l. i. o. s. e. c. u. r. i. t.
t. a. s. P. e. r. s. o. n. a. r. u. m. B. o. n. o. r. u. m. e. t. c. l. i. n. i. s. t. e. r. i. o. r. u. m. P. o. d. a. t. h. i.
i. a. k. o. s. i. n. e. R. e. p. u. b. l. i. c. f. o. r. m. o. w. a. n. e. t. e. n. o. g. i. e. n. z. a. r. z. e. g. e. a. n. n. i.
k. i. l. o. w. a. n. e. b. y. t. y. W. o. y. s. k. o. i. a. k. o. n. o. v. a. f. e. r. m. a. z. a. c. i. a. g. n. i. o. n. e. z. k. a. s. s. o.
w. a. n. e. b. y. t. o. t. a. k. e. a. g. p. o. d. n. i. e. s. i. a. n. e. n. e. i. n. s. o. l. v. a. t. R. e. m. p. u. b. l. i. c. a. d. u. l-
t. e. r. i. o. r. e. m. R. e. i. p. u. b. l. i. c. d. e. c. i. s. i. o. n. e. m. p. e. z. l. e. x. i. e. y. a. n. i. z. i. w. i. a. c. a. n. i. z. a.
c. i. a. g. a. c. a. n. i. s. p. r. o. w. a. d. z. a. c. n. i. e. g. o. d. z. i. s. i. p. z. a. w. i. n. i. o. n. e. b. y. d. o. i. n. u. d. i.
v. e. r. i. s. p. r. e. z. t. o. l. i. k. m. n. i. e. w. i. n. n. i. e. a. z. o. g. l. o. w. a. s. w. o. i. g. c. a. t. e. y. R. R. i. t. y.
c. o. r. p. u. s. w. k. t. o. r. e. y. t. o. P. r. i. m. u. m. p. r. i. n. c. i. p. a. l. e. d. e. l. i. c. a. t. i. s. i. m. u. m. e. t. f. m.
d. e. m. e. n. t. a. l. i. s. i. m. u. m. j. u. s. t. a. k. c. l. i. g. u. a. t. i. t. e. m. p. o. r. a. m. o. i. s. t. y. n. n. n. k.
a. z. o. w. n. a. y. o. s. t. r. z. e. y. z. y. c. h. o. k. a. z. y. a. c. h. p. d. e. r. e. e. n. s. e. m. n. o. c. r. i. m. e. n. e. r. a. t.
a. l. e. u. c. h. o. w. a. y. B. o. z. e. t. a. r. c. z. e. k. t. o. r. y. s. i. p. k. t. o. z. a. s. t. a. w. i. a. l. s. t. r. a. c. i. c. i. s. y. t. o.
c. a. p. i. t. a. l. e. s. y. m. b. o. l. i. z. m. i. g. z. e. w. i. p. l. e. y. i. n. o. v. e. r. s. a. t. i. o. n. e. a. n. i. z. e. l. i. i. n.
a. g. g. r. e. s. s. i. o. n. e. n. a. y. w. i. e. k. s. z. y. c. h. y. n. a. y. s. t. a. w. n. i. e. y. z. y. c. h. i. m. p. r. e. z. n. a. l. e. z. y.
n. i. e. j. u. s. t. i. s. k. o. n. k. l. u. d. o. w. a. n. y. p. r. e. z. p. r. a. w. o. y. p. r. e. z. a. n. t. e. k. o. m. i. c. y. a. l. n. g.
r. a. d. g. i. d. z. i. e. s. e. y. m. k. t. o. r. y. g. d. y. w. e. d. t. i. g. p. r. a. w. a. p. e. x. p. r. e. s. u. m. o. p. i. s. a.
m. e. g. o.

449
niego u Włkmy konwersowany będzie ad nomen konstytucyi vene-
rabilis asurgens, y mowić przeciwko temu erubescam, aby Sena-
torem być, nie zasługującym nikczemnego swego żołnierza
negany, który ducis iussu interpretatur non sequi, żadna miod
tego zrobić nie może cyrcumstancja, ani in partes trahere
reflexya, daby to był Bóg, żeby według konstytucyi mogł się
być natenczas znieść Sejm, moglibyśmy nie byli tak ma-
żanego, u Dłbity nie widzieli pożaru, który niewiedzieć czym
zagasić, chyba iako tam kto extinxit ignem ignes, delikacka
natenczas wielki: Matyłka ryka potratiliby przez dobrotę
Włkmy Dłbity, uciepieniem, y uspokojeniem się Doyga Ma-
rodaw, że ustaty burze, ale prudentissima Respubli. której ja ani
poprawować, ani się wazę promovere Sejm, o teczedy, iako
nagpokorniey Włkmy Dłbity, y iak nagprzedej prozę, który ani Włkmy
ani Dłbity, ani siebie samego zawodzić niechop, większy zawód
zachoway Boże przez to by był Włkmy niezadowolony Sejm, ptoż dby
deklarowany y intymowany, aniżeli tym, którym Heroicis pe-
ctus Włkmy podobno lactat. Włkmy nymk szczerze mowić, aby on
pokazał że szczerze słysz, y nieustydziłbym się tego którego:
kolwiek czasu, ani przed Włkmy, ani przed Dłbity, ani u Sumnie-
niu moim przed samym sobą. Drugi punkt nymk. oportunitas
me podany o koronacyi Elektora Brandeburskiego, eo momento
quo coronabatur przypuszczony gladiatoris to tylko iest in arena su-
mere Consilium, takie zaś Actus wcześniej niż się dawać po-
dawane być powinny, a kiedy się już stało, iako materia deli-
catissima Sejmowi relinquenda. Do królowej Dłbity ludowy
znam się iżem Dłbity był Stuga, glorię, chętnie, y assensio, aby
do Sejmu przyszedł to devotio beneficium a senatu Con-
silio des, aże iednak królowej Dłbity dependet securitas praw
od Dłbity, tych securitatem zupełnie oddkładam do Sejmu,
cum periculo praeu królowej Dłbity p. Senatu Consilium. Wnie-
siony punkt do Włkmy Dłbity, Jana Włkmy Wileńskiego morem
omnem u Włkmy, y Catego Senatu reflexionem, a dopiero
decisionem res ipsa loquitur, że eo usq. acerbiter fatorem Włkmy
Idoit, że et in absentes, bez przywzgi Dobra kontrołowane
były

były, iako kiedyś Imbram Starosta Dobruyski circa juramentis Aus-
pnie skrupulizuje, tak stuszenie prosi, aby auctoritate Senat-
Consihi p expressum punctum securitas bonorum Imbram
Dobruyskiego, y to punctum decidowanie było, aby pro fide sua
ku wzmocy nie licat po litewsku panami. Incajnowi zdaniem
nawigat Imbr. Podkancelerz w. l. l. ktoremu non deesse tak wkr-
iako y Catemu Senatowi po wniesionej iuz qudity, bytoby da-
rejus iniquitati, exprobrare Actus, ktorymi iako widzą cacy
Senat bierze sic et detestatur. A teraz Xank. aby iak sic cie-
szemy, zodebraney wkr- korony, tak żeby tej mizerney Qlity
pod niaasniejszym wkr- miieniem, Omnis mensis sit Augustus

Copia Listu Imbr. Wanderdega Ministra
Staty Gallid z Daryza 13 Augusti 1697 donoszą-
cy o wyjeździe Xcia de Conte do korony Polskiej.

Dozły tu listy Wxmci y Jeym Daniey Xpazyckiej do rąk brda
Imbr. Francusk: Pana moiego, de data gwarzany 29 Junij 1697.
Julij Anni 1697, w ktorym wielka ku Domowi Xmci derwocya
a za nią y niemniejsze honorow do korony Polskiej akceptuje
pokazując sic, zaco iako jest Xm. Wxmci nieskonczonnie obli-
gowany, tak okazyi Tej, oktoz za rada Wxmci przez czas dła-
gi nie bez nadziei utrzymania staraliśmy sic, omieszkać nie
chce, dysponowat do tego izeczy aby coprzyzey Xm. de Conte
stawat na granicach Krolestwa Polsk: Więc ze zawziętość
y ztość kolligatow, ani morzem ani lądem wolnego y nate-
zycznego przescia dla utrzymania interesow swoich do Polski
pozwolic niechce Xcia de Conte. Droga zas, ktorą Wxm
y inwi proponowali na stambud y wotochy nader przecięgla,
w zabawie zas wielkie niebezpieczeństwo. Naiaoni: Krol / now
dociekt wielką przeczornosc swoią tego spróbu, przez ktoreby
y inoze przebyda niebezpieczeństwa y prasto do Gdanska prze-
brać sic mogt. Była tu gotowa krysztalowa sztuczenie robia-
na karetta w Dunkierku, w ktorej, niegdy Xm. Chmster-
damki lustrawat Forty, do tej destynowat Xm. przysta-

Wxmci

tych sobie od Xcia Mj. Sabaudis Ormia Pawłow, żeby one za-
 przęczy w niej bezpiecznie się mógł przebierać podnie mor-
 skim aż do Gdańska Xigze de Conte. Spodobata się ta inwen-
 cya y sposób Parlamentowi, na którym skonkludowano, że po-
 sdo lepszy do ozużania złości y przewrotności kolligatow znaleźć
 się nie może. Wyjechał tedy z tego wczoray Xcie Mj. de Conte
 do Dunkierska zaraz po południu, odprowadzali go Damy Fran-
 cuskie wliczney kalwakacie, Sgm w Pantoflu kroleustkim
 siedziat, z krolew Mj. i, który dał mu prawę rękę y miejsce
 iako Elektorowi Polskiemu, Cagnety, Pantofel, Siczne, Sicz-
 byt, Madame Campanii, Madame de Vitri, Madame de Lato-
 wille, Madame de Sullerwe, Princeps de Conte, Madame de
 Hoffel, bogate przybrane, Wiost Princeps Luxemburki, z Mar-
 grabiz de Herdi, Krolow Schizaw, Stanceli w Dunkierku we
 trzech godzinach, bo nader uyrachowanym powozem iechali.
 Jam się też do koczta przyrzepit, y równo stanętem z krolew Mj.
 w Dunkierku, wyjadasy z Pantofla nic nie bawig, bawante
 się tylko posiliusey, y pietnascie abuchtow od Cesarza Mj. Du-
 rockiego na ty drogę przystanych z skorzanym mierskiem, tu-
 dziez dżbgi kobyłego mleka przez flotę Orgentalną przy-
 stanęch z sobą użguszy do tej posmienionej karety, którą
 krm. Francuski oleykiem z mozgu kalnachowego dyktowała.
 nym, aby tym sposobem biegt, nasmarował, zówey własney
 podróżney poruki kwadzi urobiszy naznak Braterskiego
 affektu, wziął X Mj. pod się itonoczek ze 30 millionow kon-
 ceptu dobrego, którym go wrych dniach Monsieur Masarini
 z Antypodow Supplementował, wtożt na karety acum ma-
 gneticam, et globos terrestres, wrpko wziął prawidło, którym
 Domicionie woty kierować ma, ruszył się iuz z brzegu Dunkier-
 skiego własnie iak do dyabła, o siedemastej godzinie przed puł-
 nocnym, porządy wesoto przykażę bawoty, taki rozumem, ze w krot-
 ce pod laternę Gdańską pokaze się. Proszę tedy moy Dobr. imieniem
 krm. Pana Moiego, abyś, co przodczyługi y karace kurie uzprawi-
 wał bo tam ten porząd na dalszy drogę nie zgodny, chyba że by
 do Gdań

52 do Gdąńska mostawę, a potem wistę miał się ten Odważny
kazać przebiec pod Dworek OO. Jezuitów warszawskich
między Warszawą a kamendulami nad wistę jako z mapy
Księstwa Mazowieckiego przystaney wyrozumiewam, kazać
moy Dobri: na gorze czekać aby dyspozycya Łaniska iakiego o:
mieszkania nie miała, jeżeli ten Łokosy stanie, będzie nas tam
petno dla przystugi tym Danstwa, tym czasem moy Dobrodz:
kazać na gnojowej gorze pieczarki zbierać, bo to najlepsza bę:
dzie po tak cieszkiej drodze refekcyja. Jegmci Smiley Łowcy:
kiey, muszek pudetko, motylów sztużinaw, y masykarkę z łona
moja posyta, a i a się także wam rezygnuj.

Epitaphium Jani P. Sapiehi korwini. Liton.

Franusich
Filius hic magnus, magni Ducis, aut Magni Magni:
Oppressoris ex hoc viscere factus acer
Bractesq; stabuli Lithvarum, jacer ille Sapieha
Qui sapuit, supra qm sapuisse licet,
Huic supra aequalis libertatem vitenti
Nil sanctum, qd n' palluit ambitio
Ausq; Civili Patriam confundere bello,
O, justis nimium pdra repta D'is
Qui carpere ardebat Cives, est Captus ab illis
Atq; mori meruit, vivere qm piguit,
Armorum crebro misere confusus in ictu
Vulnera quid Patria struxerat, ipse tulit,
Corde ferax, aetate florens, patiensq; laborum
Luce diuturna cetera dignus erat
Civis si coleret Patriam, si verteret arma
In n' cognata bella ferenda manu
Niles hic Arenus foret, ast his manib; auctor
Quisquis adest, timeat numina justa sibi
Attendant Patres Patriam, Fratres dolentq;
Orix melior plagis talib; esse debet,

Ducato

Diserte juvenes, et qui produxerint otus,
 Casibus his, Patria non temerasse Deo
 At qui quiescenti Celos vovete quietos
 Quem nequijt plangens turbine terra pati.

Obserwacje Wielkiej Polski

Wielka Polska zamyka w sobie 4 województwa; Poznańskie
 (do którego Ziemia Wschowska należy) kaliski, Łęczycki, Arzyski,
 Inowrocławski, (które dwa województwa zowią się kują) sie-
 radzkie, Rauskie, Ziemia wieluniska.

Senatorów w Poznańskim wództwie 10, Arcybiskup Gnie-
 zniński, (który się w Duchownych sprawach Legat Nat, to jest
 Najwyższego Biskupa Rzymskiego Potem nazywa, et bice,
 Regis titulum habet) Biskup Poznański, Wojewoda Poznański,
 Kasztelanowie Poznański, Chodzieżski, Rogoziński, Sierpski,
 Przemyśki, Krzywinski, y Łęczycki.

W województwie kaliskim 7, Wojewoda kaliski, Kasztela-
 nowie kaliski, Gniezniński, Łódzki, Nakieński, Archański
 y kamienieński.

Województwo Łęczycki zamyka w sobie 4 Powiaty, sie-
 radzki, Łódzki, Radomski y Piotrkowski, Senatorów ma 5,
 Wódz y kasztelan Łęczycki, Rozpiński, Spiczimierski, y Komar-
 ski kasztelan.

Województwo Rauskie y ma Senatorów, Wódz Rauskie-
 go, Kasztelanów Rauskiego, Łęczyckiego y Gostyńskiego.

Województwo Łęczycki 5 Wojewódzkiego, Łęczyckiego, Ka-
 sztelanów Łęczyckiego, Arzyskiego, Inowrocławskiego, y Komar-
 ski.

Województwo Arzyskie ma trzech Senatorów Wódz Arzyski,
 Kasztelanów Arzyskiego y Krzywickiego.

Województwo Inowrocławskie 3, Wódz Inowrocławskiego,
 Kasztelanów Inowrocławskiego y Bydgoskiego.

Ziemia wieluniska lubo imienia województwa nie ma,
 jednakże ma kasztelana, y wszystkich urzędników, dzieląc się
 na dwa Powiaty, wielunski y przerepski.

Rex Stephanus alloquit Ordines Regni.

Non incaula, sed in aula homo liber natus sum, neq. anteq. in hac

54
in has oras veni, mihi victis et amictis unguis defuit libertatem
meam ego amo, et servabo cum Deo volente. Vos in Regem
vostrium sumi flectis, vobis postulantibus, et instatibus huc veni,
vos Capiti meo est imposuisti diadema, sumi igitur Rex vestri,
non fictus, neq. pictus, volo regnare, et imperare, nec quidam, ut
mihi quisquam imperet, n. igitur volo vos pedagogos meos fieri, cum
sides tales sitis, ne p. vos libertas vestra vertat in abusum.

Traktat Pokoju z Turczynem y Rlity.

Za pomocą tego, in Cujus potestate s. omnium iura Re-
gnorum, boz którego pomocy, pomocy Smutkiem, nadzieia mia:
trem, y który tylko sam inter imperare potens, et tollere casus
zprzysięgł na Łansaw y Monarchie fata odwrócić y z tego po-
koju dare solatia potens, clemens, et multum misericors, między
Wielkimi Krolami, Najasniejszym Najpotężniejszym, Naj-
chwalebniejszym, Najwolniejszym Cesarzem, Uciężk. Biskup
mansk. Synem Chrystusowym Sultanem, Machomet Kolem,
ktorego niech Bog utwierdzi na Tronie Sprawiedliwosci y Łasce,
slużacy z jednej, z drugiej strony z Najasniejszym Chrystop.
Wtorem Kolem Polskim, y Panem Prowincyi do tego Kolemwa
należęcych, za Medyacyą Jasnie Wielmożnego Wilhelma Regier
Barne de Bunde, Krola Imj. Brytanskiego, y Jakuba Kollic
z Rlity, Ordynumfaderati Belgji, do Traktatu pokoju Pro:
winacy Turckiey Ablegatory Plenipotentaw, Generalnych,
komissarzy y Medyatorow, Jasnie Wielmożnego Stanisława
na Matachowiczach Matachowskiego Woiewody Poznań
Najasniejszego Krola Imj. Polskiego y Cielej Rlity do rubryki
tych Traktatow pokoju Postem Plenipotentem wysłan-
nym, który niech będzie wieczny, a punkta jego takie:
Punk 1. Zagwarantowane do tychczas, między Portą Otomanską
a Krolestwem Polskim niezgody y wojny, które nas dotąd ju-
sto dołozę, dotykając inzego ukontentowania nie przyniosły
nad to, że wstępnie trupami, ludźkami Ukrainskie pola, zfarbowa-
ne krwią Podolskie rzeki y fortece, granice albo zniszczone,
albo wydate, owo zgoda nierozdzielna śmierci Maria alternata
an cum morte vices, alternatq. iura Capescens, raz zgubiety co.
Jedne

ledwie tota Saecula pacis przymierie mogły, wykorzystawszy y zmierzając
dawny przyjaźń, y sąsiadstwo uznawamy, żeby zaś te hostilia z
obu stron, nie tylko wygubić, ale y nomen fatale, u poddanych
przez tak wiele lat pożdanego pokoju samym skutkiem, ucie-
czyć się. Postanawiamy y przyrzekamy granice Państwa Soudan,
jakimkolwiek sposobem podczas dwóch ostatnich wojen zawoimowa-
ne, lubo wydarłe, wzajemnie powrócić, y oddane granice Polskie
do granic Państwa Tureckiego, także Moldawskich y innych
Prowincyi, do Porty należących, według dawnego rozgranicze-
nia przed tymi wojnami, być oddzielone aby żadna exterrya
ani pretensya emergens nie była sacre et religiose to dwer-
wować mąmy.

Punkt 2. Fortece, miasta, wsie, do Prowincyi Moldawskich
według dawnych Onychże granic należące które przez te dwie
ostatnie wojny reciproco marze dostały się, wyprowadzisz
z nich Polskie, swiadci pragne powrócić mają, y sama Prowin-
cya Moldawska, in eo ut ante.

Punkt 3. Forteca kamienica Łódzkiego in hostico zostająca, jare ster-
no należąca do Polski, wyprowadzisz ludzi Cesarza Tureckiego pro-
zna y cala restituta być powinna, z Ukrainy y Łódolem, do których
Porta dterno foldere, intergawac się ułło tytuło nie powinna. He-
zmań kozacki, zostający na ten czas w Multarnach oddalony po-
winien być. Czte żołnierzy Moldawski y militia Polska w historyę
dziedzinie exultat blisko na pograniczu, upatrzguacy czas zgodny
da Di Bog in Martio wyprowadzić pomienione wojska upole po-
stanawiamy. Cwakuacya tych fortec zacząć ma y tak do
Moldaw należących, iako y do Polski, y bez wszelkiej dylacyi to
negotium konczyć się ma, y będzie tak, ażeby termin konkluzyi
14 Maji n' excedat, do której Cwakuacyi Fortec Utricz, Sente
Kazdemu z Obywatelow w nich mieszkających wynieść uży-
tko, lubo zostać cum tota supellectili, wolność dostateczna posta-
wicie się, z obu stron hoc in puncto, Securitas caveat Onym o Porty
wienie zaś Armaty Fortec kamienica Łódzkiego, ponieważ
Supremum Arbitrium zostawione przy Portie, dla tego Proet
Polski wczesnie ma instare u samego Cesarza w Stambule.

Punkt 4. Ze zaś medulla pacis nie tak w Stodki in pokoiu ma-

zwiskii.

zwisku, iako w samym skutku ma ukontentowanie, dla tego aby
żaden z oddanych Cesarza Tureckiego cujuscunq conditionis
osobliwie starzy cujuscunq generis, żadnym prestem w gni-
nie Polskie nie wpadali, bytła, wziętym, nie zabierali, także
najmniejszy rzeczy hostis braci nie powinni, dlatego wzglę-
d y dozor zalecamy klemencyanno, karwagato, Nowendino, y
in szym Sottanom y wezyroni, którzy wszystkie staranie in-
terdent aby najmniejsza skazy ani irytacya z naszej
strony nie była, delinquentes nieodutocznie aby karali, pod
utrata Urzędow y zdrowia Siego, wzajemnie y Polacy ten punkt
in toto zachowac maig aby żaden faderi wbrew nieuczyni.

Punkt 5 Królestwo Polskie iako samo tylko ledyne w świecie do
invidiam Narodow cięzy się wolności, tak żeby z niniejszych
Traktatow nec suspices quidem co przeciwnego, sacrosancte Ca-
verny ze najmniejszy od Porty, ani od Przyległych Prowincji
a do Porty należących nie będzie miało impetycyi.

Punkt 6. Podczas Dudziackich Onych dwóch wojen ostatnich,
Tatarowie z wtawnych wychodząc dziedzin, zo crudeli, Sowie-
runt w Państwach Pogranicznych do korony należących, prze-
ciwko dawnym kapitulacyom z Porty, y królami, Polakami, ucy-
nidnym, dla tego caveat pventis, pactis, aby żadna z nich nie
była dana okazy, ale swoig kontentowali się dziedzin, et
abstineant a Cruento.

Punkt 7 Lubo każdego czasu, osobliwie jednak teraz misericordias
Dnicantare należy, co liberum exercitium Religionis ponieważ
pit przezto katolikom Rzymskim w Państwach do Porty nale-
żących mieszkac, y według dawnych Przywilejow nabożenstwo
odprawowac po kosciołach pozwalamy, który także Interes Państwa
Polski w stambule promowowac ma.

Punkt 8 Chandle y wszelkie mercimonia, zo swoie pretium do
złotego pokoju biörg, wlepiży rząd rzeczy obracać stanowiący,
iz obcy Narodow kupcy tak z Korony Polskiej iako y w xk, za-
dnei, w kupowaniu, itid wprzedaży szkody mieć nie powinni,
podatkow żadnych nieczynących, osobliwie haraza ptaci
nie bóg, żeby y skarbowi Rządu szkody w tym nie było, Przyska-
my iz ci którzy relictis propriis w Państwach do Rządu należ-
ących

cych zarędzi; ^{et} ~~Ex~~ ^{immunitate} gaudere nie mają, uważając aby pod
 ptaszczykiem tych handlow Insi Cudzoziemcy privati Consorti i
 nie mieszczali się z Polakami, Stanowimy iż kupcy powracając z
 towarami, wozami i innymi rzeczami paszport mieć i on
 ukazać powinni, takim bez wszelkiej Błędności, wolne prze-
 chodzenie ze wszystkimi rzeczami będzie ma. Jeżeli zaś który ku-
 piec któregożkolwiek Narodu w dostrochnym Barstrwie umarł
 chandluje, takiego dobra i rzeczy nie mają confiscari, ale inne
 mu kupcowi bene noto oddane być powinny, a ten Successor
 huius defuncti oddać powinien, Ponieważ wszelkie kupiectwa
 mutui Contractu ex conducto iści znikły, Kied potym inter
 Sponsorem, et debitorem zuzwyczajne rozgraniczenie lite emi-
 nari się muszą, uważając że w takich okazach nie ma tak kon-
 trazy bywało przeto in Similibz Łazoy in legitimis documentis
 sprawy spróbować et iudicatum pati ma, co się rozumieć ma
 y o Polakach wczym dawne kapitulacye obseruent.

Punkt 9 Wypzniewie iniqua alea dostani i niewola według dawney ka-
 pitulacyi za pokazaniem y przypisaniem szacunku iustotio uwol-
 nieni być mają, którzy zaś dawno wzięci długi występowali się w nie-
 woli, dyskretnie mniemyż Summę eliberari powinni nad Łacubek, o co
 gojby się z Panami Swemi zgodzić nie mogli Iudices locorum takawe
 differencye rozstrzą. Cż wypzniewie obcy Narodow iakimkolwiek
 sposobem uwdzieleni po skonczonym Traktacie tym pacifice res-
 suas agant, jeżeliby się bawili, takim sposobem aggrawowani byci
 nie mają, quoniam imo offensores puniant, którzy zaś in publico cari-
 cere zostają, tych Deliberacyj do Instancyi Króla Polskiego u
 Porty, przedstawimy.

Punkt 10 Ponieważ Król Szwedzki wzmowioną stabilitate fidei
 re pacis, Porty przyjaźni dotrzymuje, deklarując się Wojewodami
 dauski według dawney kapitulacyi wczym fidei iuramentum obli-
 gat, zerzeczy swojej zyczliwosci ku Polity, dotrzymywać i edmak-
 że według Trybu Dodanych do Porty, profugy z Wotok y sta-
 daw do Polski liberi tam zostawiać, jeżeliby zaś kto z ucieka-
 jących bunt, robić, najeżdżać, prowincye swoje chciat, takowu Karawo
 Karany być powinien, toż y okozakach, wczym dawne kapitu-
 lacye approbant.

Punkt 11. Wszystkie punkta artykuły w dawniejszych artykułach
 którekolwiek w niniejszym concordans, approbant, przeciwnie caza-

et annihilans, salvis iuribus utriusq. Sento za pomocę Doga Nays-
wyzszego, która to deklaracja w niemieckich artykułach u-
mówionego pokoju między Najasniejszym Cesarzem Tureckim,
a królem Drogę Polskim, także z Partą y Rządy moją wieczną,
niekazitelną, y bez wszelkiego skrupułu mamni zbierować
powinno. Co żeby wszystkim iawno, oddziwile na pograniczach
zostającym przyjąć było mogło, przez co przyzwoity mógł stać
exitu, do konkluzji Traktatów zostawie się dni 30. pokro-
wych wyściu, żadne punkta acceptari nie powinny, a po
podpisaniu Króla Drogę instrumentorum utriusq. partis, Wiel-
ki Poset Polski według zwyczajów dawnego Króla Polskiego
approbantem et ratificantem, y od Cesarza Tureckiego simi-
les ratificationes odebrawszy tak dokony Ten firmabit, który
to Instrument z Tureckiego na Łaciński, z Łacińskiego na
Polski przetłumaczony Poset Polski plenarie acceptabit y my-
one rękami swoimi własnymi podpisać, y pieczęcią
zawierzać, jako wieczną.

Mowa J. M. D. Lubomirskiego Kawalera Matin-
skiego, Marzalka Polskiego Seymu 1685
dziękując za Łaskę Dorobłą.

Władza Serc y Dobra Ludzkich, najmocniejsza Doga Samego
dzieło, ilekroć zgodnym zbierających głosem, lub na przepornie-
żym powierzone bywa dowcipom, iestci uprawdzie wysoce
znamiennego poważonia godna, bo Consiliorum Arbitra, żeby
jednak y znaydolniejszych sercem patrząc na Atlanty
nie podobna. Tak albowiem wolna iest, lubo w śmiertelnej
lepiącej, ta śmiertelności naszej, która na leniwie należy
człłka, że Jey dotąd żaden y najwaleczniejszy gnacdo, świat
wszystek odhetzrauszy, liberos sensus nie odizt, ani się z Jey
zupetnego chłodowania, y sm utrag, Cesar nie Łozyci, t. mamni
bryj, c. coż oniey rekny in Regno libera, w którym nie co in-
szegu iest, tylko lud jeden Narodów wszystkich, y dotąd
niezrozumiany widok, a zgoda wolnych Animusów, t. tri-
umphus

unphus, Tencito iest piezeczony, a szacunku rownego przednia:
tem nie maigcy klegnot, ktorego strazi y upiastowanie, tym
iest trudniejszy, im nam stotka pilniej y niedoscigley czacie
zagrozi. Tac to iest iedyna, lecz drogiego waloru koscia, kto-
ra kosztowne Uniones sentiendy, velu rozi, a coz kiedy by w gtp:
bi swiey niezbrozony Ocean ponura, na którym, a ktorzych
szczęśliwy, żeby nim przeciwnych Sturm Equilonaw nie teg:
migt. Jeżeli kiedy Consiliorum Publicorum Status, o Twizę ip
skat niebezpiecznych uideza, tedy tam osoblwie, gdy iuz
nie fortunam Cadaris, lecz tak mocney y tak wolney Sblity
Catosi iedna steruizcego unosirpka, na ktorej, Przedziwnego
obrotu dowcipow potrzebniczg Conilji Publici utadzz zgodne
gtoty ztozity. I to iest zaprawdy co mi w gtpboks niader,
astuzng upada reflexy, gdy ziedney strony wysoce mi po-
wazac przychodzi, tak wielkz taskę umied. y nieporounaney
ceny, bo ztozey wolności Suffragia, zdruzgęy zas strony trwo-
zyc sobz, iusta fermidine miazg, je pod ten ciezar dowie nie-
zdolne podkta dam rarniona, pod którym y wielkim inzzom fer-
tisimio pectoribz na fastydye nie zezgdo. Wiem laze nieod-
wrotnym, y niespracowanym, do punktu swego Obroty niebie-
skie lecg. zapgdem, ale precip im nanyzszego inzdrosi do-
ska modrices przydata intelligentias, ktoreby tak ogromnymi
machinami, virtute n male wgdzidy. Czarzby tu nie puras
intelligentias potrzeba, gdzie combinatio Unionorum żeby
same bez rozerwania zostaię a inzzych swobodnym umyśle
bez naruszenia utadng, z tak wielkim Rad Republici dora-
kresu szczęśliwego dopady. Co iz nad zamiar iest kondycyi
ludzkiej, przydzie mi, lubo utak zatrwożoney umyśle mego
burzy, na wypagoderie sip erecti anioni haligonia zdobyć
y nieie ad obsequium Publicum odważig, na gause dla mi:
Josci Oyczyzny promd voluntatis gotowosc, gdy, uwagam, iz
Umyśle mego twierdzc po tawie szczy, nie inza iest, tylko
taż sama, ktora mnie na tak wysek funkcyg attollit um
D.D taska, y zyczliwosc Braterka, ktory sobie na uparcie
moie

moie, więcej niż za Columnas Herculis biorę, a zwłaszcz
 gdy tu tak wielkich ceteras, na których nieraz dągi scze-
 sliwie *Salus publica stetit*, paten dobrej study y pomocy
 moiej widzę, diecuige *obscure* ię umięd. iako *Scientissimi*
 Ród nie zataicie do objaśnienia praw y swobod Obywatelskich ma-
 gis *lucis Scintillas*, y że niedośności moie *veteranum* umięd.
 bo tot *experimentis* wyprobowane animi robur, z obopólną
 mutozic *communicatis* Consilio dźwignie. Iazas upowazę:
 niu taski umięd. iako *cuncta* *venerantium* *officia* zę-
 czę *obscure* wypetnić tak w poruczonej funkcji *libata* fi-
 de mereri, aby ten drogi Ród pospółtych deperit, który
 pod brząg y pieczę moie, z ręk umięd odbieram, znowa
 szczęśliwie z przystęgi moie następnym taski umięd, to
 nie spoczywał.

Tegoż mowa Witaigc Króla Anglii.

Ta jest największa N. K. D. N. M. panujących wolnym
 Narodom Monarchowu szczęśliwość, że kochaigc Oycow-
 skiego Janowania Subernium Wiernych Doddamy *obscure*
 nie tylko Ich na umyśle w rozkoszach maig, ale też y na łbie
 ich oblicza zapatrywac się usilnie pragnę. Wiedzie Ich do
 tego, nie poniewolnac uprawdzie, ale przecie nie bez *obscure*
 kich iakichś wpraw swobodne affekty, nie wolga Clemen-
 tis Imperji dulcedo, która bez uycinienia wszelkiego prom-
 pti obsequij tak iest skuteczna, że nie podobna tam, sercem
 y okiem w Tygic pragnienia uiesknionym nie rzucić gdzie
 ad *maiestatis* *dulcem* *reverentiam* największym powad
 iest Janym taskawosci duchem technicz Imperantium
 Dobrotliwość, y upozyskanie *obscure* sktonnych affektów uwol-
 nym Narodzie najmnieyza tagodność. Z tymie i *obscure*
 Oycawskieg Dobroci powadem, y chwalebny z dawna tej Oy-
 czyzny zwycięzaiem idgc stawamy tu przed *maiestatem* *obscure*
 D. N. M. z wolnego Narodu od Braci Naszey nato *delecti*, abys-
 my

my niebieskich naprzód przed obliczem Boskim wezwawszy, i
fragia, od powitania lękny bezcelnie obrad pospolitych zają-
nając auspicia to sobie po Bogu za dobro najsławniejsze mieli;
że nam z tak wdzięczną y przyjemną miastotą Pańską o-
becnością miestyłanej pociechy wynikać promienie, na które
wszystka Catość Polity, wszystko rozziarnionych afektów uwese-
lenie, wszystek duch ożywiający należy. Cóżżbyż może być
większa otucha, y ożywiająca wszystkich nadzieia, jeżeli nie
zrodzono żywota Polity Salus Principis, którego Duchem urosły
stniemy, bo y sam Bóg Najwyższy, tak go obficie Imperium
sibus udzielił, żeby niewyco Jego na ziemi przywstać, Pań-
skiej zawiadać, czynili wszystkich prawie Duchem nie jako
Boskim, Surge in animam viventem. Od serca w Ciele ludz-
kim roschodzą się spiritus Vitales, od których bynajmniejż
częstość uczestwiona, y najwstęplniejsza iunktura ciepłem przy-
rodzonym rozgrzana, takg odbiera spraw do życia należących
spodobność, że przeciw wszystka ich uczestwosc wszystkich Duchów
ożywiających spodobność ad primum vivens iako do zrodzono-
go należy y spływa. Chybaż nie jedynym jest, zwiastując wol-
nego Narodu Sercem Pań, iako wolnie obrany, tak łagodnie
bo sponte obrequentib; panując, od którego wszystkie ożywia-
jące Polity siły, wszystka niewymuszona, lecz ochotna y po-
ufata ad obsequium pochodząca gotowość, czyni to że ex-
lute Principis iako z najsławniejszego życia Polity pulku
rozumieć możemy, w iak dobrym Brwa, Rzeczy y Swobody
Oczywite pomiarkowaniu zostają. Innym dniem niebieskim,
a raz y wszystkich pomiesiecznych pety stworzonych Ser-
cem ożywiającym jest Dance, którego skuteczność in motu
et lumine zaawsta, a przeciw raz tylko, y to głośm Boskim Do-
mnie waleczny Stabat ne movere zakazany, a dotych
czas wielkim to jest u świata wszystkiego ludem, y niepro-
sumiang iedynie i miedzych tajemnicę zostawa, a przeciw
lubo nie często Xpizic in Occipitib; podbieżauszy, naiaonie,
zżg swaw Jego nam zastania, tworzyć Boga, y niepokornych
Kathen

skutkow obawiac się musimy. Czas nie daleko bardziey z Na-
 iasniejszych Maiestatow Danickich cieszyć się y uweselać po-
 winniemy, gdy w biegu Swoim, y zupełney Jasnoci Zostać, gdy
 łaskawe influencye Swoie, na wszystkie Stany Elity motu Be-
 gio et lumine dispensant, zaktorym y najmniejszym się
 zastanawieniem, y naykrótce Jasnoci Danickiey Zastona
 niepochybne wszystkich zatrwożenie nastypowaćby musiało.
 Nato Stolica y oko pogodne Elity Naszey, to jest na miłg Śre-
 zencyg W. K. M. S. M. M. gdy się dziś zapatrujemy, przycho-
 dzi nam Naywyższemu Maiestatowi Boskiemu niemiern-
 telne oddawać dzięk, że Duchem Swoym S. obrażony so-
 bie Wskaz ad Solium Regale, z Providencyi Swoiey One-
 go przy dobrym zdrowiu nam trzyma, y konserwuje.
 Data Oczywiście tej Opatrzności Boska teraz Wskaz nie
 tylko na nieznajomość do Nieprzyjaciół obrony, ale też y
 za wygodne Smaczne gościny weszłowie, gdy wtek
 wielkich Oryentalnych pograżkach, wtek zamieszanych na
 zgubę Imienia Naszego dzikich Narodach, zastąpiła to
 sobie ta wolna y swobodna Lucerna, żeby in hoc clypeo spo-
 częta, za miedzą Radę Wskaz iakoby in medijs fluctibz, z
 wielkim dostronnych Narodow podziwieniem, bez roztar-
 gnienia quiescent. Wiadome są Światu wszystkiemu,
 wojennych dzieł y chwalebnych zwycięstw Wskaz wy-
 stawione do postronnych wieków trophæa, nie takie
 niezliczone y wieczney pamięci godne czyny, y odwagi,
 które stały na głow wszystko to, cokolwiek na nas
 Wschodnia prawie cum portento sił swoich Sprowadzi-
 ła była potęga, y dumą. Te na duszach wojennych Wiek-
 kim od sprasnych dohancow tłumem w wieczną niewo-
 lę zabranych pęta y tyka niewolnicze Ułtore gladio oras
 y karci Nieprzyjacielskie rozputy. Te wielkich Wskaz
 Pradków pod Chocimem vindictas, secreto revelato
 Zpode

63.
Z podziwieniem wieków wszystkich sprawidy. Te nam dana
tak walecznego. Ktory z wielkim Trajanem gaudebat. P. ca-
sidi si isty clypeo suo incidisset gdy nas discrimine suo od o-
statney zguby zastania, gławnych niebezpieczeństw au-
gustum Caput wyniasta. Cb iako w krwawych maro-
wych orwagach z niezwyckionej Wkm Lpki wyznawany
nad sobg dextera excelsa spus, tak oneyż przyznaciu-
niemy, y t Audawng w rzeczach uszytkich mgdrey Lpdy,
biegłości y rozumu, przeznacnoic ktora Wkm trudności uszy-
tkie w szlity zachodzące doic mile y pokonyie ztacziazz
w rozmowie podczas afekty Tagodnie do jednacy przywo-
dziazz, wolnymi swobodnego Narodu sercami bez fatygint,
dniesz, powaga maiestatu Lanskiego bez gromau, y po-
strachow zadnych, iedynim tylko taskanym. Kniemieniu
iako in sibi tenuis auid zatrzymuiesz. Od stronnaych
Monarchow przez znorzenia si y znamienite porachtwia
potrzebne posilki obmydlasz. Na dograniezu Oyczyzny z Marsa
Polskiego ceteromurale uszyminuzy, viscera Patrie woiennym
wythnieniem ochladzaz, trudami swemi, praca y stara-
niem Wiary. przybytki Dake Mitz y Oyczyzny y uszyt-
kiego Xscianstwa obray w catosci zachowuiesz. Dla tego
bez przysady z Danegiryzg rzecz mogg zo na ramionach a-
moni publici Te fama, Te gloria, Te pietas supra Brinci-
pes vehunt. Alec niechay to macezy Swiat a nie usta moie
glosz, ktorzy niech bpdzie naywieksza wymowa nalezite
Maiestatu Lanskemu profundis venerationis silentiis
z ktorym przed obecna Wkm et in faciem Amplissimi
Senatus Naszych wielce mdd. y Braci powdne y ochodne
serca na wezwanie Wkm niesiemy, maige tch. naskonie,
iako poufataoic izto debratliwe Wkm serie ktore nas ad omnia
publica wezwabo, viscera nam Oycowskiy taski y miłorci-
ctwozy, z ktorzych bezesliwie, daleko, niz kiedy ex cassis
victimuz

victimis bierzemy sobie nad popolitich auspicia, gdy oraz
y z brzeswiewnego Senatu wielkiej młodości y doświadcze-
nia, y żywego ku Oczyszczeniu młodości pełne gotowe
ad consulendum bono publico et decidenda deo fato
widziemy Oraculum. Co aby i przeszliu z taskę Boska
skutek wzięto ponieważ Cor Regis in manu Dei est
a zas serca wiernych dodanych w rękę taskawie
Danuigcych Monarchow zostaię abysmy y my, tym
ochobniey serca nasze w Oycawę rękę Włom y ducia
oscula złożyli oteżę niezucipżoney, y taskawey Łki
Danskieg pocatowanie urzżenie prziemy.

Tęgorz Mowa przy Upomnieniu się Wakansau.

Zwycięstwo y podbite Narody wielkimiż do nie-
smierśelnosci niezucipżonych Monarchow, lecz przecię krwa-
wym y okropnym przez zgubę ludzka torem, ale to ich wielkizę, to
pełne ludzkosci y niesmierśelne zwycięstwo nienęm beneficij
vincip. Wyrost ich Bog na Tron Krolenski y dat im vicer
suas na ziemi, a wozymże to Boskiey Namiestnicstwo wta-
dzyt iężeli nie utym, żeby się inozym iak naydobitwiey przez
dobroczynne taski udzielać, ponieważ dobro uszytka, im bar-
dziey ad summū boni naturam przychodzi, tym bardziey ięst
sui diffusivum, wtańmoć to wielkich Monarchow, y nay-
doskonalszy z serca dobroczynności z niewolonych tryumf.
iedyne iest dobrothwego serca Włom a prawie wrodzone
delicium, gdy Włom, za naywiększe młaięstet. swego Dan-
skiego porzytasz sobie szczęście, chieć y moc dobrze czynić,
y same nawet dobrze zastużonych pragnienia y myś, do-
brodzęgstu poprzędzone, pamigtaię na to, że Cnota godnych
y wielkich młaięstet, lubo z samey siebie nieozracowania, przeap
verigat

vestigat, et ultro ambit honor. Złożyła ten drogi Cnot, y zastug
szafunek miła Oyczyzna Nasza w rękę Naiswieższych Janarcho-
ich, aby na mieysca Doskim zastaięca cennicy pamiąg wiedząc
zdobili ją w Godnych y zacnych Osobach, szafunkiem y Dywiz-
buta honoraw, o ktora wedlug Praw Oyczytych Włm Izba So-
rolska z wszelkij Submisjię uprasza oczekiwając od Najwyższe-
go rozsgdki Włm dobru popolitemu, y wielkim lęzgodom
destinata selectissima pectora, gdyż wiemy dobrze iż Włm
nie inzych, tylko zastugami charissimos Złitey powazać,
y kochać. Będzie w nich nieśmiertelna ozdoba a Tanto
Principe elig, ktoromu to osobliwie służy co Duch Doski po-
wodziat: *Rex Sapiens, Stabilimentum populi*, i t p. Włm
będzie to z nieporównaną wielką wzytkich pochwałą no-
cznemu z Nieprzyjaciół odwagą y dobroczynnością ex animis
Civium Zuzycięcy, przyznamy żeś niechciał mieć sui Prin-
patus żadnego momenti, aut beneficio Perile, aut vacu-
um laude.

Mowa Włm J. Grzymułtowskiego Wład-
Zoznanę na Rozymie Grodzinskim za panow-
wania K. M. Jana III.

Przyznawczy to osobliwej nadobę Opatrzności Doskiej
ktora Corda Imperantium pro suo libitu kieruje, zęś mi p Włm
Pan mój mitorciny, z odleglego od boku swego kęsta na to
blizze przemieć mitorciewie raczył, fateri muszę co kiedyś Li-
lyber apud Alcione, me nihil habere qđ respondeam, per
voto et gratias, bo mi p cetera destituit. Wice tedy pokor-
nie zaś Włm J. M. M. dziękuję tak, spondere nie mogę Con-
sui imbecillitatis meę, zedym mogł godnie to tak w rękę
osiadać Curulem, za to precip Despicere ręczę, że nikt nad
mij, większą wiarg, Ochotę y żarliwość służyć Złitey nie
będzie

będzie, Włkny, jas chętnie słuchaję ze lubo odmiennia statum,
 stylum, precip. z Staropolskim Kanclerem y zyceliwością Sta-
 zenia Włkny nieodmienię, więc y wtym upewniam, że uny-
 stkie Włkny mandata mieć pro lege geochę, a niech to proce-
 nkiego nie skandalizuje, że losny Słachcie. y Hieruszy w
 Lwincyi Wielkopolskiej Szwiecki Senator, z tym się odzy-
 wam obsequium, boć precip. znam się na wolności, kto:
 reg. dotąd n' pvaricavit pileata servitutu, Lwim że wtey
 Alitey żyję, wktorey Krolowie Języ J. Nasi lubo maig
 ingentem auctoritatem suadendi, nie maig precip. ani
 ptencunt infinitam potestatem iubendi, Znam przytym
 wspaniaty genium Włkny, że Civilom pochwalają, Ouy zas
 zakonny, to iest Caeam paganitbyś obedienciam, bo nie maig
 in pectore, ani ore swego Tyrannium o poddanych di-
 ctum, metuant, paucant, serviant neesse e' ale Regu-
 laris Regula Optimorum Regum, y oraz Dobrego Statutu
 y podgerwego Konsyliararada: Rex velit honesta Nemo
non ead. vult. Pod takim tedy rządem, ktorym Włkny
 prudenter y szczerliwie, res olim dissociabiles libertatem, et
 Dominationem, uniesz sworować, zostaję n' erubescam
 wyzreć, y teraz poustaję ze mandata Włkny pro lege op-
 de u mnie zausze, Chciey tylko Włkny wspierać takę
 Damską Creaturę swoję, meum erit pokazać światu Ję-
 skiemu żeś n' in indignum, a przynajmniej n' indignum
 in ingratum Beneficium collocasti. Co do propo-
 zycji zaczynam, a cale prudenter bardzo admonuisti
 nas wszystkich Włkny abyśmy porzucili nadstronę uny-
 stkie prywatne Interessa, y partialitates Sanum studi-
 boni publici brali przed się, a kiedyśby ięgli nie teraz, se-
 qui manibz pedibus Ję. Oycowskij Włkny manudukuję,
 Teraz to bezpiecznie rzecz możemy: Advenisse diem
qui fatum rebus in dnum, Condoret humanis, A iā rehs
 Sclm.

Poloni. Tercio igitur iest Sejm, z którego jeżeli jaka
dari moze in rebus humanis dependet eternitas, itakolwiek
jakimkolwiek pretextem dobrą trudniłby o Whitey obradę nich
się obawia justam temeritatem, et Numinis favorem, y iako-
by temeritati Caeli ultricia tela. Dajemy to Idem żeby Schm
nn. wszyscy prywatnie między sobą mający, czyli disidia, czyli
simultates, czyli inimicitias, chcieli sequi Exemplum duorum
zaczynnych Rzymianow, którzy iadąc w legacji in publico negotio
sami ultro bez mediatoraw, bez długich kombinacji suspenderunt
nichil peractis publicis si placuisse reassumpturi; a inte-
rea societatis laboribus negotia publica traktowali. Co aby y una
było, starają się utrum paterna solicitudine, et omni conatu
nihil permittendo cokolwiek potrzebnego do uciszenia prywa-
tnych disidiarum, rozumieć. Do czego Izba Poselska wiele mo-
glaby cooperari; gdyby Schm Postawie ziemscy samo tylko
stadium boni publici mili cura, iako kiedyś vetere Republ
bywato, nie widząc się do żadnych partialitates, bo propterea
przystępowali do uopokoienia, między sobą Schm niechętni
gdyby interesso suam nie widzieli w Poselskiej Izbie fulora;
ceat mi propter praj tey okazyi alloqui Poselską Izbę salva omnia
debita odemnie observantia miejscu tandem, którego przez o-
siemnastcie Sejmow bytem illum y ktoremu jeżeli nam
cokolwiek cognitionis Whitey deberi, nie przyznawam bolec
każdy musi na taką znaczącą odmiannę, albo raczej odstąpię;
nie a veteri instituto Przodków naszych, bo z to | niepociągne
go obierować sie nie możę, bo posiadać Medicy declinati
o ab optimo statu ad deteriorem iest certissima crisis ad inte-
ritum. Non importune tedy rozwinieć nadmienię Schm
Biskup Chetminski żeby kiedyz ktokolwiek wziąć przed ty y
konkludować modum Consiliorum, żeby przynajmniej opisać
prawem co to każdy ma tylko ante Omnia, które to każdy
pro libitu suo pronosić, a interim nihil agendo czas uży-
wa

wa, gdy Seymowe nie dochodzą, y już prawie niemał
 zginęły, a z tym sprawiedliwość exulat, tego verendo
 aby jure merito niestawo awo probrosum nri Rzeczy
 Naszey, które Legni sine iustitia gdyś przypisano, nie
 mogę przy tej skazy przepomnieć desiderium si tu docendū
 dyszących sobie aby Ichm. M. Marzalkowie Poselscy byli
 Jurati, nie widzę racji czemu by kontradykować, boć przecie
 wszystkie Magistraty iusnie pod obowiązkiem przysięgi
 administrari powinny. a któryś więcej w solenne ma-
 gistratus po maiestacie Włkmy nad Dyrektora Pacl-
 skiej Rzeczy, któremu powierzona Connotatio Legum, wie-
 ki jest a Magistraty, Marzalkow, Pieczętarsz, Podskar-
 bich, którym wszystkie regulas pisze Director Rzeczy Pacl-
 skiej, a przecie tam ci jurati, a ten czemu by nie. Ale
 rzecze kto, tak bywało przestym prawda, ale Casus faciunt
 leges, nie było Prawa na Parricidas, ac tandem Casus fecit legem,
 y ztydci podobno napisano au wierszyk: *Alia leges egerunt de-
 lictis hominum nata.* Rzekłszy prawdę, involatę wita rzeczy
 in volumen Legum, o czym nec mentio coram Ordinib, który
 kolwiek z Ichm. M. Marzalkow wprowadzi się przysięga in vo-
 lumen Legum, i infamiam ale immortale nri apud posterita-
 tem ziedna sobie. Obracam się do Pierwszego punktu
 Propozycji Włkmy i otiosum na tej sentineli Tronu królew-
 skiego poradziły Nieba Włkmy do z niego spatrzytes Logi. Ni-
 bes brevi allaturas tempestatem, a nietylko videristi, ale oras
 providisti, gdy zwoływasz Stany Rzeczy do tej ozdoby gra-
 mady, a oraz y obrady, ne imminentes procellae inundent
 Rempubl. Niechop ad particularia descendere Sequor
 zdanie Włkmy aby to Consilium pauciorib, zlecić, To tylko
 nadmieniam, że in omne Casus trzeba mieć większą go-
 towość na wojnę, niż przestępcas by. a, boć to między
 rzeczono: *Felix Civitas quae tempore pacis bellum parat*
 A owa

Alwa czyjas przestroga wstanie iakoby, vultu do nas re:
czona; Serum e' cavendi tempus, in medio malis. c. t. n. nam
stusy Owu, Co komus rzeczono - - ab ipso, Sumit opes
animung casu.

~~Przestrogę~~ ~~do zastaty wojsku~~, Im:
pono ustom moim Silentium, zycząc abyśmy wszyscy tu in
publico chcieli przyjąć regulam Silentij Pythagorici; pomija:
jąc że kamienieć nie daleko, y dawa w nim. ~~Przestrogę~~
puć do zastaty wojsku, y zaczynam od stow Artykulu Sejmni:
ku Tędzkiego. Doniesiona nam wiadomość od Ich m. p. Hec:
zmanow że wojsko nieptatne, prawie nas in stuporem rapu:
it, aktoży się nie zdumiał wspomniawszy, Abie iak ingen:
tes Summas Relita na przestym Sejmie pozwolita y wyda:
ta. Trzebaby wzbudzić iakiego Cretofilum, któryby veritatis
lacrymis oblat ubogich innocuos, Achivos, Rolniczkow manij
tak ciężkie składających kontrybucye, a oraz y krzywdę Rol:
niczow, ktora ponoszą z tego, że na koniyszach cokolwiek gdzie
jest perunych pieniędzy Potentiores rozbiore, a ubogich Rol:
niczow z cęstygnacjami tam odesł, gdy to po trzy groźby wy:
bierać potrzeba retenta, ktore niż wybiorą, y swoje kompanij
przebiec muszą zastugi. Nie wspominać Deputacyi Cieszkich
alla ktorych cogunę Rolnicze Ubodzy magnum Opprobrium
pauperiemq pati, a Lektorowie luxu diffluent, y stoży się
u nich od krasu putniskow tamig, a owi Niebożęta iako
Tantalus iaki in stipendiorum fugacia swoich ponia esuri:
re muszą. Remedium nato skuteczne namawie' exekucyę
tak na Retentay, Dodatkow, (ktorych zaprawd mało) iako
y na Lektorow, ktory to kontrybucye wybrauszy, Rolniczom,
ich nie daig, ale se albo in privatos obracaję resus albo zanie
iedzą piig bogato, y cowiedzieć iako luxurians. To obostyż:
uozę Trybunał skarbowy more Antiquo postanowić, a zyczyć
był oraz z Sejmem. Naddaty się były takie ślady zapano:
wania S. P. Władystawa, ktorym Prezydował X Biskupło:
znanski

76.
Znamski, a Jam się Im jeszcze naówczas nie dostem przy-
patrywał, Comissye zaś do stacy Wojskowej in perpetuum
abolere zycze, które tylko Prywatnym fructyfikują, a de-
klaracyami y Dekretami. Należy damifikują.

Przy tym wszystkim przecięz piędzi na placu Wojsku
trzeba, które zgadby być miały Hic labor hoc opus e. Nie
mają u nas owej Insuty Thmolum o której powiada się
ba y pisa, że w niej Pactolus rzeka płynie aureas vol-
vens arenas. Nie spodziewać się floty z Indyi. Chocby
my chcieli exdecymacyi Substancyi naszej pozwolić, quis
Censor, Akcyz, a Comestibilibus et potalibus, którymi Im-
per Karody wielkie wojny przywodzi, u nas nie idę, lipo-
żtownym iaka niesprawiedliwość, kto nie widzi, na sko-
a przy tym iaka trudność jest próba po wsiewodztwach
kiedy. Minior Cler, absolute wydawać go nie chce, ani
dla na Consuras Episcoporum, na którym się odwołuje.
Inne akcyz, iako to Papierowe, Tabaczne, y Inne Comest-
dział iako wymysłne, mało albo nic Należy przynosić,
Co uszytko uszytku w reflexy tak rozumieć, Ziemia
nieśmi, od Ziemi płaciny, kto ziemi ma, a kto nie ma
ducta pportione od Summ, ale jeżeli kto co lepszego, byle
skutecznego wymyśli, ohytnie mnie Subscribam placet.
Kryminat Sdański rozumieć, że każdy Dobry katolik
zyczy aby nie rzec impune, do czegoż y w tym dopo-
możesz firmiter wierzymy, trzebać przecię reflexy
na koniunktury teraźniejszych czasów, bo to prudenter
dictum Tempora tempore temperanda. Zatuż żem pro-
sens nie był przy ustudze w tym natenczas, kiedy Im-
simulacya na Sejmyki pisano, bo będzie stuga krolowej
Sejmy, przypominatym w tym, Oprawę krolowej Sejmy,
ktorey dla tego podobno nie proponowales w tym Sejmom
Należy

71
Rzeczy, żeś niechciał Szymi, ani Dómu swego Interesami
napetnić Instrukcyi, przecipię proszę Stęgnów Rzeczy, aby
chcieli Exemplo laudabili Prowincyi Pruskiej oświadczyć
ten efekt królowy Jagma, który Inne Panie zausze mie-
wały w Poliszce, a zaprawdę emeruit go, zycielwoscigwo-
ig, ktorey ja nagleprzym świadkiem bydz' miog, bom si-
dey napatrzyl goy w Ordynansu Włom przy ustudze kro-
lowy Jagma zotawatem, naten czas kiedy zdrowiembo-
im zaszczycał Oyczynę. Wajna Szwedzka
z Xigzociem Brandeburkim sturng pociggac musi refle-
xyg, o ktorey to tylko nadmieniam uktm na poczętku
zachodzących między tymi Pani nieprzyjaźni, do Xcia
Jmci Brandeburskiego requisitus, wtożyte, powagę swoig
umysłnym łowetwem, aby drugia Ducalis, Leobunki, y
Bytauski Łowiaty y Draimskie Starostwo niedyły od koryk
Szwedzkich inestowane, Coperunt wzeg mierze Szwedi
Łowadze Włm ca przecipię lege żeby wicysim yoni zdo-
mienionej Prowincyi inestowani niebyli, ktore ieżeli
iustum byto, abo nie patulatum, ja nie dyputuj, czas
pokaże, boc' przecipię Pdog przy sprawiedliwych, y zygdei po-
dobno rzeczono Causa iubet melior Superari, Superare Secun-
do. Ito origili podczao: Committunt multi diverso crimina fato
Przecipię miec naoku potrzeba Securitatem tak Szwedzkiego usig-
sowa, iako y Prowincyi Pruskiej, wipc y Łozmanskiego y Łalskiego
woiewodztwo, boc' przecipię res nra agit, paries dum, proximus ardet
ktore to Prowincye pomienione Włm P. moy c. Nitociu, masz
Curd, nie powagpiewam. M. Valor monietd, c. Hennica. Le-
leznia. Itug Łana Doratzyńskiego. Konczę zatyń po-
korny do Pdogi Supplik, aby Secundet uszyrtkie pido pro de-
publica Włm Conatus, et seruet ex rediuvam Oyczyziny Na-
szę Opus manuum Włm, ktora iuz iuz miata bydz' aliend
Dominacionis Serua, teraz sui iura Domina, stawiazzg na
tym

z tym Polskim Capitolium, utinam ze De Magno Duce et
Authore mitoscium Maiasmi. Krolu Senatui, Populo, Lo-
conus videat, et provideat, iakoby znoum wto z ktorejci
iz fortimani et prudenti Consilio podewiżyst nie wpa-
dła barathrum.

Traktaty Moskiewskie 1667

Maiasnieyżeko y wielkiego Hospodara Janaka-
zimierza z Bożey łaski Krola Polskiego y Szwedzkiego
wielk. Xigzecia Litew. Łuskiego y Innych. I Krywien-
liczeństwa Wzyskich Stanow Rlity Obogga Narodu
korony Polskiej y WXL. Duchownych y Świeckich.
My wielcy y Detnomocni Postowie y Conybarze
Jerzy kard. Łebowicz na Dabrownie Generahy Xie-
stwa Smudzkiego y Borysowski Starata. III

Bdgc my z rozkazania Ikrw Wieliczeństwa Janaka m. t.
y z polecenia Catey Rlity na Giazdach; Zdrugiej strony Bożo
mitoscig wielk. Hospodara Cara, y wielk. kniasia Ale-
ksia, a Michaitowica, Wszyskiey, wielkiey matey y Diatcy
Rusi Samodzierzey y mnogoch Gospodarstw y ziem Wo-
stocznych, Zapodnich y Półwiersnych Otczyca y Ziedzica
y Naslednika, y Hospodara y Hoblaaderela Sed Carsto wieli-
czeństwa, y z wielkimi y Detnomocnymi Postami z
awnie wielmożnymi y wielmi Okolniczym y Namiejetni-
kiem Łackim, Afanasim Laurentiewiczem Arcie-
ksarzczekinem. I Miedzy Smolenskiem y Mos-
tawiem blisko rzeki Horodney we wsi Andrusowce z wiel-
kim a niedostępnym Staraniem, miedzy sobą namowielimy
aby miedzy Maiasnieyżym wielkim Hospodarem Naszym
Ikrm y koronę Polską y WXL. y Catey Rlity takze y mie-
dzy Hospodarem IMig Carem, Wieliczeństwem y Państwem
c Moskiewskim, wszystkie niechoci y różnoci, które się wpa-
dły

tych latach stały, y nastatek do jawney nieprzyjawni y
wojny, do rozlania krwi przysło, uspokoić y przyjaźń utwier-
dzić. I lubo wten terażniejszy czas do wielu zobu stron
zadodższych zobopólnych trudności, do uczynienia wieczne-
go pokoju między Tymi Oboimi Wielkimi Gospodarami
Naszymi przysć nie mogło, iednak widząc Tychże Wielkich
Gospodarow Nasz: skłonność, y Ich wieliczestwo Oboich Ho-
spodarstw zgadanie, do Pokoju iakimny na początku terażniej-
szej komisji Naszej o uczynieniu wojny postanowienie zob-
pólną wiarg utwierdzieli Awaranie nasze, o wiecznym, albo
do czasnym Pokoju nieodstępnie mieć. Tak też y według Je-
nipotencyi która Nam od Wielkich Gospodarow na uczynie-
nie S^{to} Pokoju dana jest, upatrując przeszłego czasu, w
którymby wzwyż mianowana Przyjaźń do skutku doszła, y
między Wielkimi Gospodarami Naszymi y Ich wielkimi Ho-
spodarstw do pokoju trwałego przysć mogło. Te punkta
na Trzydziestym Pierwszym Zieździe Naszym, to jest dnia
13 Januاری według kalendarza Nasz: odprawionym, umowie-
liśmy, y spólnie postanowili:

1 Aby Przyjęte to od Terażniejszego Roku od Narodzenia
Syna Bożkiego rachując, to jest od Roku 1667, a od stworzenia
Świata od Roku 7245 od miesiąca Junia, przez lat 13 mien-
dziednie po sobie idących aż do Roku od Narodzenia Syna Bo-
żkiego 1680, a od stworzenia Świata do Roku 7258, także do
miesiąca Junia trwało. I wte Przyjęte lata od początku Na-
szego Dogoworu y postanowienia, aż daj Boże y do wiecznego
skonczenia wszystkim Niezgodom, które do tego czasu y dnia do
skonczenia terażniejszego Przyjęcia od początku Przeszłej
Wojny, mierzem, albo Innymi iakimikolwiek niedopcia-
mi poczyniety, sić we wszystkich uspokojonym, y napołym
nie mierzącym sić, y niepamiętnym będą, y tym niniejszy
mocnym Przyjętym postanowieniem między Majami
Wielkim Gospodarem Ikm, y Wielk. Gospodarem Im. Car-
skiego Wieliczestwa, y między Ich wielk. Gospodarstw y

Ziemiemi

Ziemiemi i Horodami iako tymi co zdawna w której razu
stronie było, tak też tymi zawoionanymi, które na Tera-
źniegzym Stajmieniym Dopoworze, w którą stronę dostaty
się, y między Doddanymi y Ludzi obciy strony odnowionej
y postanowionej y potwierdzonej nieporuszonej przyjaźni,
bydź, według terażniegzego utwierdzenia, które bez wzre-
laczego naruszenia przez wszystkie te lata przymierne wy-
żey wyrażone dotrzymane ma bydź znano, y Ikmy y C. W.
między, aby we wszystkich sposobach Dobra i spólnego chcieć
y Brat Bratu lepszego szukać, y we wszystkim prawdziwie
z sobą postępować.

2. Najasno Wielko Hospodara Ikmy tak też y Wielko Ho-
spodara I C. W. y Ich Hospodarskie Imiona y tytuły pisane
na Obie Stronie bydź mają, w Ich Hospodarskich Kramotach
y we wszelakich Piśmiech tak iako w terażniegzym Zapi-
sie na początku napisano iest, bez umniejszenia y odmie-
nienia, aż da Bóg do Postanowienia wiecznego Pokoju, tak
też y w pogranicznych Horodach będący Senatorowie y Wnie-
dowie, Hetmani y wszelkiego szlęgi y kondocy, komu gdzie
wiedzieć będzie należało, z drugą stronę Doiarowie y Wo-
wodowie, y Przykazni Ludzie z rozkazania wielkich Hoso-
darow swoich Ich Hospodarskie mianowania y tytuły we
wszelakich piśmiech y według terażniegzego Nasz posta-
nowienia, iako na początku wyrażona piśać mają, przeto-
gaż tego, żeby do nieprzyjaźni przyczyna umiłowczym da-
wana nie była, a ekspedycje wszelakie z kancelaryi Ikmy
y od Pogranicznych Korony, y C. W. nie Ruskim piśmem
iako przed wojną było, ale Polskim piśmem iako dotąd prze-
teraźniegzy czas wojny działając wychodzić mają.

3. A które Horody y Ziemie wtey przeszłej wojnie, są
od Korony Polskiej y od C. W. zawoionane, y zostały pod wła-
dzą y dzierżenie I C. W. to iest Smoleńsk ze wszystkimi Sie-
wierską Ziemią, y z Horodami y z Liadami, które z tego
kraju od Witebskiego, y od Łotockiego, y od Inflant od Lwowa
skiego

45
skiego Ujazdu do Smolenska, iako to Dorkobycz, Biatta, Newel,
Liebiez, Krasno, także y Wielicz, lubo zdawna do wojewódz-
stwa Witepskiego należący z ludźmi miejscami y Ujaz-
dami, A z drugiego Kraiu gdzie są Siewierskie Horody
skoto Gorniechowa, wszystkie Horody y Ziemie iakimikol-
wiek nazwiskami y Wroczyskami nazwane, zostawac ma-
ją wszystkie w stronie D.C.W. c. t. w stronę D.K.M. od
Dniepru upod kiowem y przez wszystkie ten kraj do Su-
tywskiej granicy żadnego Horodu ani Miasta, ani włości
we władze przez terazniejsze przymierne lata, od teraznie-
szego Casu y dnia należeć nie będzie, nie przechodząc ie-
dnak Granic województw Witepskiego, Połockiego, y Smo-
ławskiego, także y Powiatów Orszańskiego, Mozyrskiego,
Rzeczyckiego y Bractauskiego, także y Inflanckiej, Grani-
cy, tak iako się w sobie te granice, y po dawnyem nie-
graniczeniu przed wojną miały, y z wszystkimi władza-
mi, wsiami y włościami z obu stron. Rzek Dniepru y Dwini-
ny, y innych będącymi do tychże województw y Powiatów któ-
re w dzierżoniu D.K.M. y Relity zostają, należącymi, wyguszy
wielizna który dla dokoru s. o. od Władztwa Witepskiego odstępo-
ny y w stronę D.C.W. tym Traktatem do lat przymiernych
zostawiony jest. c. t. wazny Dniepru co się mianuig zapo-
rochy y Tameczni Kozacy, w iakich Oni tam Obrońcach, Otro-
wach y Kiełiskach swoich żyją, mają być w Postupenstwie
pod Obroń y pod wysoką ręką Obudnich wielkich Horodów
Ruszych, na spólny ich użytek od następujących czego Bóg
uchowaj, Bismurmanickich Lit. wszakże tym wszystkim wa-
lacię kondycji Obywatelom, którzy w stronie D.C.W. w mie-
scach przez te Traktaty do Casu pewnego ustąpionych zo-
staig, wolne ma być używanie Religii S. katolickiej
bez żadnego odprawowania Nabożenstwa w Domach swo-
ich zatrudnienia. A wzajem tym wszystkim wszelakiej
kondycji Ruskim ludzom, którzy w stronie D.K.M. w miastach
przez te Traktaty ustąpionych dostaig się, wolne ma być za-
żywa

zywanie, Religiję Greckiey bez żadnego odprawienie nabo-
żenstwa. Zatrudnienia.

4 Ito warunkowy że żadna nad Kozakami Ukrainskimi,
ze strony Dniepru od Bereastawia będącyemi parsta czynić
na bycie niema, oto że się niektórzy w stronę Dniepru y Rblity
udawali, a z tych Kozaków z drugą stronę Dniepru od Kiowa
będących Dłw od przyręgi sobie na poddaniestwo wykona-
ney uwalnia, y pod protekcją swoją przyjmować, ani do miast,
y Horodow tam będących ustępować się przez wszystkie ten
czas przymierne nie będzie y nie każe. A wzajem Dłm
tych Kozaków z drugą stronę Dniepru od Bereastawia będą-
cych, w protekcję swoją przyjmować, y do miast y Horo-
dow tam będących ustępować się przez te przymierne la-
ta nie będzie y nie każe.

5 A Miasto Kiow, z Dieczarskim i Manasterem y zpo-
sadą, y skolicznymi poblizszymi manasterami, y dziaznia-
mi Onych, które manastyrskie mieszkańcy Ludyie mają
w polach. Tak też y Ludyie Lemo wchodzą na wszelakę
domowę potrzebę, z tamtej strony Dniepru, na której Kiow
zostaje, nie więcej niż miłą, aby u kontentowaniem
w gruntach y lasach, Horodowym y Manastyrskim Ludyom
tak od skolicznych, iako y od Chrzescianskich Ludyi
wypetniono było, y otrzymano, przez czas niżej o pro-
wadzeniu Ludyi Ratnych Dłw z tegoż Horoda Kiowa
y o powroconiu Onego z tymiż niżejcami wyrażonymi
w stronę Dłm umowiony y opisyany.

6 Aże zawasiowanych Horodow y ziem ustąpionych
w stronę Dłm Horody y miasta Bloch, Witepsk, Dynem-
borg, Lucin, Rzeczyc, Maringenhausen ze wszystkimi In-
flantami południowymi, y ze wszystkimi tych Horo-
dow wszystkich miastowanych Władami, zdawna do
nich należącymi, oprócz Wielicza zdawna do Witep-
ska należącemu. A z tych Horodow, które nie dawno
powzięciu

po wzięciu Ich Cerkiewne apparatusy, Obrazy, Księgi, y inne rzeczy, także działy y amunicyę y wszelkie oręża, y pieniądze skarbu y okłonne zapasy z Charkowy zniszczone, y stuzące obywatele przybyłe Ruskie Ludzie do Horodów ICLC poblizu będących na podwodach y granice tych Liardow wyniesione być mają, a dane tych Horodów armaty, y Amunicyę y oręża, które teraz są w Horodach także mieszkańcy tameczni Ludzie y Szlachta w tych przedziach przy ustąpieniu tych Horodów zostawieni być mają. Też użyż miarowane ustąpienie Horody Botock, Witepsk Dynemborg z Infantami, y inne Horody wyżej rzeczony z innymi miejscami y urządami, Uswiatem, Siwacem, Jezieryczcem, mają być oddane w stronę Ikm y Rblity w Roku tożsamiejszym 1667 dnia miesiąca Marca, so według nowego kalendarza przez Przymiaranych Dworzan, tak od Ikm jako od ICLW. Wszakże ludzi tych, ani dobytków Ich którzy, w podwody będą wzięci za trzymywac, ani Ich, krzywdzić Ludzie ICLW nie będą. A Szlachcie w tych Liardach ustąpionych zaraz po konczeniu Traktatów swoje odbierać majątności swoje będące, w których bezpiecznie mieszkać bez przeszkody od Ludzi ICLW w fortcach do wyjścia zostających mają. A użaiem y Ludzie ICLW, w tychże fortcach do wyjścia zostających będący we wszystkim od Ikm, Ludzi do wyjścia Ich z tych fortce w bezpieczeństwie zostawac będą.

7 A Ci Sami Kiiow Horod z tymiż Monastyrami Diecankiemi, y z innymi przy Kiiowie zastawionymi szkolicznymi także z armatą Starg, z którą przestym Kiiow w stronę ICLW, obito, y Browiantem na tenże Czas tamże będącym, w stronę Ikm y Rblity ma być oddany y oczyszczony przed Dierwasz o wieczny pokój komisy, w tych przymiernych leciech przypadać, to jest we dwie lecie od terazniejszego Traktatu rachując w Roku da Bog Przymiaranym 1669 w miesiącu A. prylu według nowego kalendarza 15 przypadającym Wszakże przestym Oczyszczeniem Kiiowa, y oddaniem Onego

w Stronę Ikmę y Rlity ma być od wielkich Hołpodarow
 naszych między Nbg przez Łostanikow z Lubitzkimi ra-
 motami obrotka, żeby z jednej strony o oddaniu z drugiej
 strony o przymowaniu nie bez wiadomości było, którey ob-
 sutki luboby nie było, przecie Hołod kław w Stronę Ikmę y
 Rlity na terminie według opisania teraźniejszego wroci-
 ny y utęmpiony być powinien, który to kław przez dwie le-
 cie, poki w Dzierzeniu ILLU będzie, ma mieć mocną zwoy-
 ska ILLU stronę, tak do Łogan, iakoli do Swawolnych kora-
 kaw, gdzie y zynosci y Ammuniacy do Obrony zpostrze-
 by ddać ILLU rozkaz. A zato że przy utęmpieniu
 kława żadney nagrody od Ikmę y Rlity, iakoteż y
 prywatnych Obywatelów którzy WLL przez tę wojnę, tak
 że y w bojach wznię z obu stron zabranej, upominać nie
 będzie, tedy ten Punkt do Traktatow o wieczny Pokoy
 oddawamy.

S. Przytke Pisma Publiczne, także Księgi Grodzkie y ziem-
 skie Trybunalskie y Magdeburskie, przytym sprawy Przy-
 wileje, metryki, także Biblioteki y Księgi koniektne y cer-
 kiewne w Wilnie y w Innych miastach, y na różnych
 mieyscach tak w Koronie, iako y w WLL przez tę wojnę
 zabrane cokolwiek się ich znaleźć będzie mogło y publi-
 cznych y prywatnych, osobliwie od Powiatow y Wojewodstw
 podczas wojny od ILLU zobietnicę poddanstwa odpra-
 wowane, które przez teraźniejsze Traktaty kasy się
 y umarzają na wieczne czasy, nie potym siebie nie za-
 chowując wrócić, y one ile się zebrać mogą na mieysce
 pograniczne odebrać ILLU rozkaz, Obwiesciwszy Ikmę i
 przez rannot swoję żeby dla odebrania tego Dworzanina
 cwego zeszła, cł sprawy y Księgi wszelkie Władztwo Smo-
 lenskiego y Żernichowskiego Powiatu Starodubolskiego, nie
 zakaż przymiernych lat, w niedziele 12 po zaprzysię-
 żonych

zanych faktach, którekolwiek znajdą się zebranych, zebranych
nym od Ikmy Dworzanom na pogranicznych miejscach c
Wódzwa także krawosko sprawy y Siegi za upomnieniem
od Ikmy przez kramotę oddane być mają.

I c^o się t^o nie różnego ochładstwa y rzeczy koscienych y
Cerkiewnych Boga natchwałę porwipconych, jako to wszelkiego na-
czynia, Świętości y Reliquiey oddobnie Litaki Dżewas^o w Lubli-
nie wzięte, y różnych obrazów y ozdób koscienych y Cerkiewnych,
to wszystko Ckoliciek się zebrac w Danstwie ICLU będzie mo-
gło naqalen w Jednym jednym za c^obestaniem się wielkich
naszych Gospodarów przyurconia będzie. O Dżwinyżar
z Danstwa Ikmy y R^olity do Danstwa ICLU c^o Moskiewskiego
wywiezione, na Pierwszej Komisji przez wielkich z Danstwa
Potnomocnych Postoi do ukontentowania Dobawor ucy-
niony ma być.

10. c^o że między Nam i Ikmy y R^olity y ICLU wielkimi
Postami niemata zachodziła trudność o uwolnieniu więźniów,
tedy. On takowym sposobem utacnieniny. Naprowadz^o Hlon
wszystek co się nazywa Paszennym y wbozym, skoto sprawo-
wania roli ludem dobrej p^oci w koronie Polskiej y w W^ol^ocku
zabrany, ma zostawac w stronie ICLU, przez te wszystkie przy-
mierne lata, albo y bliż, jeżeli przodeg da^o Bog pokoy więźny, na
ktoregkolwiek z tych wyżej mianowanych Komisji zawrzej.
c^o co się tyje Innych więźniów to jest mierzczan wszelkich
ktory, nie mogą się przeje między ludzie stuzate z różnych mia-
steczek y miast Danstwa Ikmy także y Żydów ktory na wiarp
Ruskij się przechozcieli, przez t^oż wojnę od początku Icy do Dan-
stwa Moskiewskiego zabranych, takowy umowili. Ponie-
waż ICLU wielcy Postowie nie mogli teraz o wyzwolenie lu-
dzi tych Doboworu z nami uczynic, nam też Ikmy Postom y
komisarzom trudno było nato pozwolić, żeby się to działo według
potrzebowania ICLU wielkich Postow teraz uspokoiło. Je-
dy wielcy y Potnomocni ICLU dla potwierdzenia terażnieg-
szych Traktatow do lat przysiężnych przez nas zawartych
do d^odk

do ICW. według umowy, naszej zstani, to dzieło na Stolicy
da Bog przy ICW doskonale namowię y iakoma tyde postanowię.
A Inni zaś wszyscy więźniowie od zaceptey terazniejszey woj-
ny zabrani tak Duchowni, iako y Świeccy, Słachta y Wiskowi
Luzie, Stani y młodoi, y wszelakę luznia wszelakiey kondycyi
y pteci y nabożenstwa ludzie, także Kozacy ukraińscy Tataro-
wie, pod ICW mieszkałocy, Ziemiańscy y Wozyky Śmii Stajali
tak w koronie Polskiej, iako y w Wł. y góreckolwisk zabra-
ni lubby teraz w więzieniu byli, albo na wstudze ICW y
P. Bojarow zostawali, lubby się tam w Państwie ICW z o-
sobami Ruskiemi pożyli albo na wiary Ruskiej podchycili
lub na Dworach Książow pod władzą Ksi. będących albo
u chłezczan po miastach w robocie znajdowali się, także y
Żydow tych którzy się na wiary Ruskiej nie chcieli, wszystkich
z Żonami, y z Dziećmi y z ruchomością ich, nikogo nie tażąc
ani do pozostania, przynuszając dobrą wiary w stronę Ikmy
y Kłity wyzwolic y wypuscic ICW każe, A którzyby z nich
chcieli w stronę ICW dobrowolnie zostac się to im wolno bę-
dzie, która zaś Polska y Litwa Narodu Diatpcei y Zy-
dowski porządek za mgą za Ruskich ludzi, to zostawac maig
przy mgzach swoich ICW, A wzajem wszystkich więźniow
Państwa ICW wszelakiey kondycyey y pteci ludzi, którzy
do korony Polskiej y do Wł. na użytek wyrażonych bi-
twach zabrani są, y w Ktorodach Koronnych y Wł. zo-
staig, y tych którzy podczas wojny Birumanskiej do
Polski uchodzili, a teraz w Krolestwie Polskim wstąpię
Ikmy albo w Domach albo w maigtnościach, y po mia-
stach w robocie zostaię, y tych wszystkich Ikmy w stronę
ICW do Państwa Moskiewskiego, żadnego oile tażąc
ani do pozostania przynuszając, dobrą wolę wyzwolic
y wypuscic roikaze. Wszakże którzyby chcieli w stronę
Ikmy dobrowolnie zostac, wolno im będzie, A uwdnie-
nie y wypuszczenie z obu stron uczynione będzie bliżaym
rozporządzeniem

Wieżniem nieoczekiwać z dalszych miast y mieśc, to jest z bliższych miast do pogranicznych Horodow, Iżli weduwe niedzieli, a ktorzy opodal y tych w miesie albo dwa, a dalszych uputroka od dokonczenia tych Traktatow rachuię. A wzaiem z Hospodarstwa Mosk z Horodow Smolenska, Wiatpiska, y Potocka, z Dynemborga, y z innych poblizzych, także y Ukrainskich weduwe niedzieli. A z Potoczneho Horoda do Chorkoy, w miesie, a z Zamoskieuskich poblizzych Horodow wedwa miesieca z dalszych Horodow we czterech miesieci; a z Astrachanii uputroka od dokonczenia tych Traktatow, rachuię, a z Sibora y dalszych Horodow zabrani bydz maig do uwolnienia w roku, albo iako można rzec bydzie nayspieszniej, a przez granice przepuscic za obedięniem się pogranicznych zwiatow, y przytornych ludzi bez zatrzymania. Także iezliby wipierciwie z Moskiews Narođu w koronie Polskiej albo w Łw, wiary katolickę przyjdę y pozgnieci się, Onym wolny iako do własney Oyczyzny powrot ma bydz, bez żadney trudności z żonami y dziećmi. Iżli, y ze wszystkę ruchomością.

12. A w tych przymernych leciech według skłonności wielkich Hospodarow Naszych, y między Onymi wielkimi Hospodarami brackiej mitorci y Odudui Narodow zgadania wiecznego pokoju umowieć się, y postanowieć się, żeby byli z obu stron, na diazdach wielcy y pełnomocni starostowie y komisarze, z pełnomocnymi bramentami lięgo od miesieca dnia terazniejszego roku, uprzyjetym da Bog do Narodzenia P. Chrystusa 1669 w Juniu miesiecu a według starego w roku 1677. A gdyby natym pierwszym gładzie y Comisyey wieczny pokoy za trudnościami zachodzićmi nie miał stać, tedy y drugiemu diazdowi bydz w dzie lat, to jest 2 roku, od Narodzenia Pańskiego 1674 w miesiecu Juniu, a według starego 1682. A gdyby y ta Komisya druga iezczco wiecznego pokoju dokonczenia nie otrzymała tedy nie ockadaig nadzieie od wiecznego pokoju. Oboi wielcy

Hospod.

22
Hospodarowie zgodnie mają przez Siostrus swoich wezwąć
Hospodarów Chrzescianskich za Medyatory, ktorych wten
czas Obay c Konarhowie potrzebowac będą y zająć na po-
średnictwo, lub poźnie, albo też zważyć strony zechce od
nich wielkich Siostrus na rozradek y na umieszczenie wie-
czne na trzeci Zjazd to jest w Roku 1678 według nowego
Kalendarza, w miesiącu Juniu, a według starego 1686. A
od czego Stron Doze y Trzeci Ten Zjazd z pośrednikami
w dokonczeniu wiecznego Pokoju skutku nie otrzymał,
a do następnich trudności pokazatoby się. Do Porzędni-
kom do przedłożenia y usłuchania Oboim wielkich y Siostrus
mocnych Siostrus y Komisarzy Porzędników z utraciwo-
sich odprawic, a samym z nadzieją dotrzeć Komisarzy do Ro-
ku 1688 także miesiąca Junia. A w tych ostatnich latach
wielkim Hospodarom naszym wolno będzie Staraniem Pokoju
so przez Siostrus, albo o przedłożenie w dalsze lata Pokoju
dozwolnego uczynić, a do wojny y rozłania Krwi y do spu-
stowania Oboich Hospodarstw wszelakim tajemnym prze-
mysłem z obu Stron niedopuszczając, y naszym Chrzescianskim
Staraniem uspokoić, y nie obciążać się Siostrus omi-
żając, wzruszające pograniczne postępniki, które wypoko-
ione będą mają wojny nie wzrzucając.

13 Także umowiono iż co uke przedłożone wojny pogra-
nicznych Horodow mieszkać ludzi przez stare gra-
nice w Władach, lasy ponieki y przynaki y granice po-
wodzi, dla tego opatrzenia z obu Stron w Terazniejszych Ro-
ku po potwierdzeniu obu wielkich Hospodarow teraznie-
czego przymierza wystani być mają po dwie Ochł, Zapo-
granicznych Siostrus z jednego kraju do Smolenska, do Wi-
topka y innych Horodow y Ziemi, zpetna mocnymi Horpo-
darskimi ramentami, kój zechaczący się w miesiącu
septembrze y obciążać się Ciąg Siostrus, w którym li-
czbie zechac się mają z obu Stron zebrać ludzi
wiadomych, wpytać w Ziemiach, y w Horodach, y w Lesnych
uchod

Włodach y gonach, ieżeli sporu iakiego nie ma, y ieżeli na obie strony wstąpię według starych granic y między. A gdy starożytna granica powieść zepsowana, tedy sądzić wiek kasy przyznaki y granice uczynić y stare poprawić, y przykazać tamże czynnym obywatelom, aby tego przestrzegali, iakoby w wszelakich Włodach żadney krzywdy stronie nie czyniono.

14. A w której stronie Swawolni y nieposłuszni ludzie pokazują się, tedy Onych w dogranicznych Włodach ma być o: znaymiono Włom, Komendantom, y według Inkwizycyey kar: nosić ma być bez mitonierozia. A z drugiego kraiu co kłiaud: ród z Monastyrami od Cherniechowa y od Beryastawia nadrugiey stronie Dniepru, także dla ukontentowania y lesnych uchodow drugich spazów miezkaigcyym Ludziom na obie stronie zakaz uczynić, y przyznaki sporządzić, pski wie prze: rzecone lata do oddania Kłiowa tym RCU władac' władac' będzie należało, przestrzegając tego żeby więcej mili iedney do Kłiowa gruntu nie zajmowano.

15. Także między tymi Hospodarstwy Wielkij Rusij y Korony Polskij y Włł. między Kupieckimi Ludzimi w pogranicznych Włodach y w tych mieyściach, w których przed wojną teragnieyng chandlowali z przyjezdznymi rarnotami, wszelakimi towarami handlować skrom' tych któreby zakazane były, bez zatrudnienia, a myto płacić od towarów według listów Panstw Obudurn. Cto także zwyczajne na zwykłych mieyściach od tych towarów płacone było ma; a tym Kupcom na obie strony handlować wolno będzie tylko do ostatniey kłora s. p. z Medyatorami ed: prawować będzie Komisji, to iest do Roku 1678 Mscadunia.

16. A Stugi, które ieszcze przed wojną przez pewne zapisy y obliży, także y przez kontrakty, zaciągnięte iednemu na drugim między ludzimi wszelakiej kondycji tak Korony Polskiej z Włł. y Narodu Moskiewskiego, y przez teragnieyng z: nę przygitych w stronę RCU mieyść z obu stron pokazują się, tedy każdemu ukrzywdzonemu według obliżów y zapisów y według kupieckich kontraktów na obie strony rozprawa, y sprawiedliwość bez przewłoki zwinnego uczyniona być ma: winna

winna. Ito postanowielismy aby Oba Wielcy
Hospodarowie nasi posłali do Hana Krymskiego y w swoich ra-
motaach ten utwierdzony Pokoy Onemu obstawili, żeby dla spo-
lney przyjaźni Han Krymski z swoimi Hordami był naszym
wielkim Hospodarem w lubitelnych pielkach, a od wojny
skutecznie zaniechał, ponieważ Wielcy Nasi Hospodarowie iuz
miedzy sobą w Braterskiy miłości zostali. A jeżeli Han Krymski
tym wzgardzi y spriedzie, spólnym Przyjacielem być
nie zechce, tedy tak w Ukrainie, iako y w Kioiowie y w Zaporo-
żiach y w Inszych Ukrainskich Hordach po Oba patrze-
ki Dniepru, Obie Wojska tak korony Polskiej iako y Pan-
stwa Ielu-groskiewsk. z Ukrainskimi Samogrymskimi ludzmi
przeciw Hordzie zawsze gotowi być mają, y odpor dawać
iako spólnemu nieprzyjacielowi. Bóg. A jeżeli by Han Krymski
po tym obwierczeni, chciał Trzeci być z wielkimi
Hospodarami naszymi w przyjaźni, tedy w sporach upoko-
lenia w zachodzących roznicach Oba Nasi Hospodarowie
Wielcy zmierzają, y żeby do spólney przyjaźni przejść mogli
Haramie użycia, żeby Cesarz Turecki przez tey przyjaźni
Hancowi Krymskiemu przykazał w spriedzie spólnie się
zachować, y Surowie zakazał, aby do wojny żadney ska-
zy nie dawał. A gdyby zadaniem przyjaźni od Hordy
do wojny z Tatarami przyszło, przez oba y Porta Ottoman-
ska bierze się o Hordę ku wojnie poburzyć się miała, tedy
spólnymi siłami odpor Bicurmanom z obudwóch stron po-
dążyć obiedwie tżężąc Obadwa Wielcy Hospodarowie nasi
dawać Bóg.

Także dla doskonałe-
go obawienia Wielcy Hospodarowie nasi posłali do swo-
ich do Cesarza Tureckiego, oznajmując iako dogmatycznie
mu (Hancowi) o tym Pokoju zawartym, żeby Cesarz także
umowiono y postanowiono, iż Posłów, Posłaników, y Goni-
ców na Obie strony przyjmować, y odpuszczać z użycio-
waniem podług dostojności, Przyjaźni y oddać im dobro-
wolny bez wszelkiej zaczepki y zatrzymania ma być

4 przy

A przyjeżdżać Postoni wiekizym we 100 Łtowieka a koni z nimi 150, a Postanikom 150 Łtowieka a koni z nim 54 Gonikom 100 Łtowieka a koni 15 y pokarm y podwody na tych ludzi y koni dawać.

A kiedy Postoni y Postanikom y Gonikom w swojej drodze przyjdzie do wielkiego Hospodara iachac y po obreke podług Dolskiego zwyżceni wystano będzie tego z pokarmami y z ukontentowaniem Dolskim przyjeżdżać co nad liczbę postanowionych Dolskich ludzi y koni przybyło to kupieccy ludzie będą y tych napisać Imiona iak wiele ich będzie, żeby od granicy iechali na swojej strawie a przy stawom iaka w drodze, tak przy wielkich Hospodarskich Dolsztwach, iak wiele będą, ochronę nad nimi y część podług zwyżceni Dolskich czynić y tak w przypieciu iako y w dopuszczeniu do samej granicy krzywdy w niczym nie czynić. A z tymi Postoni y Postanikami kupcom y z Towarami, które zakazane wchodzić do Pałga Janstwa, miast, Skłm Korony Dolskiej y w Łt. stolecznych, także y do Warszawy, iako y z drugiej strony w samej stolecznej Janstwa DCW Staw, gdzie ukazano będzie handlować y na swoje Towary zamieniać mają iakowo nie tynie y ci kupieccy ludzie przy Postach tak długi, iak długi Postowie w swoich Dolsztwach będą, postawac mogą, a po odprawieniu Onych mają z Postami, ani na mat, czas nie postawiać odiehać. Będący zaś przy Postach ludzie iakiegokolwiek Xarodu nienawiać y potać, mnie z sobą wywozić nie mogą y goyby się winnym w tym kto pokazał, tedy z takiego winnego sprawiedliwie kute. cenz, o takie y tym podobne występkimaby być uczynione. Także umowiono y postanowiono, żeby z obu stron w dogranicznych Zmkach Dwierwodowie y Dretzoni ludzie we wszelkich spriedzkich sprawach y dzietach haraigcym się byli y Rozbojnikom y wszelakich złych uczynkujących ludzi odzyskali, od których na obie strony zeznać się iakie niedrogi być, gdzie y w których miejscach ich odzyskać y dostać można y podług ich win, czynić nad niemi karę, kto czego będzie za winę godzien, podług zwyżczonego Prawa obudni Janstwa.

żeby między Gospodarstwami niepręgił niaby to. A komu
 jakie szkody y ubytki czynią y wniosy te nichomosci y ro-
 zdzielę się z innymi ludzmi, y to podług dostojenstwa pawa-
 caci. A z Tawarzyzowi ich nagany także czynić, y zapo-
 wiedzi zędy, którym z tych dżit nie waży się czynić.
 A jeżeli za przyczynę które niedłgi y dojadłosci zdarzą się
 między obiema stronami, y która strona ukrzywdzona albo
 znieważona będzie, y tej strony woiewodem y Kamienikom
 na bliskich pogranicznych Horodach gdzie się tenżecejs sta-
 nie dąć wiedzieć y ziedhauszy się na granice te przecie nie
 wstąpi y excessa komu będzie należało wysłuchać y bratnicko
 rozstrząść y rozprawić bez zisłki prawdy, a tego przyni-
 nego Dogoworu żadnym takim sposobem nie naradzać.
 A jeżeli niektóre Słowo Poddani swowolenstwem, zebrauszy
 się Słomziemiom y Poddanym iakiemkolwiek szkody zaczął
 czynić y natenczas Słowo rozkazać po nich posłać y ich
 potapać y podług ich win karp czynić nad nimi bez
 wszelkiego miłosierdzia, a za zbytki od nich, stang się y to
 podług dostojenstwa powracać. Także jeżeli Słomziemiom Poddani
 swawolnie zebrauszy się Słowo ziemiom y Poddanym iaką
 szkodę uczynią, y tym podług tegoż zyczaiu według ich
 win karp uczynić y zbytki podług siłowności powracać
 y odprawić we wszystkim uczynić prętko. A na zemstę
 nie zato większych łoyk nie podawać y winy nie uszy-
 nać, ani z żadnych przyczyn miru tego nie rozrywać.
 A jeżeli większe dżita zdarzą się których Słomziemiom Poddanym
 woiewodem rozprawić y uspokoić nie można będzie, y
 to adtożyc Słomziemiom Gospodarów do Poselskich Horodów. A
 których Posłów Oni Obci Wielcy Gospodarowie dla tych
 dżit zebrać stron na granice posłać, albo gdzie zniósł się, żeby
 zebrać stron było zroczenie y bez wszelkiego sporu ziedhać
 się y o tych dżitach, o czym bóg wystąpi domawiać się
 y we wszystkim dobrać y sprawiedliwie uczynić praw-
 dziwie bez odwłoki, a przyniesza dla nieścisłego przy-
 czyn

Bratu Hłaskie potwierdzone ramoty, żeby byli we wzy-
tkim według tego Dogoworu i to wo i stawo z Hłaskie
mi pieczęciami, a i przeczytausty te Hłaskie potwierdzo-
ne ramoty ma dać z nich Brat Bratu Kopie 4, iak
potwierdzone ramoty, podług tego Dogoworu prawdziwie
obowiąż się, y naten czas do wielkich Hłaski Obcom
Łostom koniu w swoip drogę iść, y ramoty podnieść y
w Hłaski i tak też w Hłaski iść w swoiem Obcom
to potwierdzone ramoty, przed L. Wangelig przyniesć po-
twierdzić y do Rbity przysięgi iść w Obcom i tak
w k. Rbity y w k. kanclezm. Obcom Narodow, tak w k. Rbity
cy o Moskiewskiej Dumny, Łoselski Diak przy potwie-
dzeniach bramotach podpiszę się, żeby potem pamiętno
y nieporuszone było.

Także między nami umowiono, iż po przysiędze Ka-
zarym do Obcom w Hłaski Kazarych z tym terażniejszym
postanowieniem i tak iść do stawo wielcy, kracy z po-
twierdzeniem bramotami na Obcom strony do w Hłaski
postani iść, maig mieć zapłatę moe do traktowania
Obcom, Ukrainy y Łapora o utrzymaniu y wamowienia
sporek spoleney pomocy, tak przeciwko Hłaski Łoselskiemu
ma, iako y Drozie, y przeciwko Cesarzowi Turckiemu,
gdyby Ukrainskich kozaków spolemy warkami Łosini
do swego postużenstwa y hotelowania przynuszać mi-
li, y o innych dżitach któreby do grzeczności bępie-
czeństwa, y ku pożytkowi tych Obcom i tak y do
pomoczenia miłości ku sobie Braterskiej Obcom w
Kazarych Hłaski należały.

A co my i tak wielcy Łostowie mówili iść w wiel-
kim Łostom o danie summy iakiej do trójnej dla u-
kontentowania Łoselski Łoselskich z tych Łoselskich
y Łoselskich iść Łoselski Łoselski Łoselski Łoselski
Łoselskich, żeby iść według Braterskiej k. k. miłości
y dla

89
y dla przychycenia Narodowi do przyjaźni One mia-
wac raczy y to Jcło wielce Postawie imieniem Władcy
sweego Jcło nam obawili, że o tem ukończeniu ew-
gnaricai Szlachty Korony Polskiej y Wsł. napieruszyli do
solitwie które z potwierdzonymi hramotami do Jkm
odprawować się ma, Dogowor uczyniony będzie y to do
to Jcło do Polskiego przybycia okłada.

Aieźli za Polskim przyzwoeniem zdarzy się któremuś
Hładowi dla niepruszzonego dotrzymania tego przymier-
nego Dogoworu drugiego Jcła przez obciach Postaw obur-
soid, y skłonnosci swojej ku przyjaźni obkwić to potem
drugi Hład wzajem na uczynie y ten przymierny
Dogowor potwierdzonymi swoimi Hładskimi hramo-
tami spólnie obu Jcłom Hładowie ztwierdzić będą po-
winni, żeby one ku rozrywaniu ale raczej ku utwier-
dzeniu y ku dokończeni nieporuszonemu służyło.

Aieźli by za niespodziewanym przygodami ten przymier-
ny Dogowor piśmem utwierdzony w którym Hład
sowie w Kancellarycy zgiął, albo przed odniesieniem
Jcłdaniem do Kancellarycy zawieruszyło się miał
tedy też trwać Dogowor teraźniejszy, tego opisanego
w drugim Państwie będącego ma obom tym w Jcło
spodarom y Jcło Hładstwom spólnie służyć y wszelkimi
ze nienaruszenia teraźniejszego postanowienia Jcło
iż. zostawac będzie.

Ct dla wielkiego dostatecznego y gruntownego ubezpie-
czenia, że to wszystko, co między nami Jkm y Jcłom wiel-
kim y Jcłomocnym Postami y komysarzami uczynio-
no y umowiono y postanowiono y dokonczono jest od Ka-
rowniejszego y W Hład Naszego Jana Kapiniery zdo-
zey Łaski Króla Polskiego y Szwedzkiego Wielk. Kniazia
Litew. Ruskiego y innych Jkm Hład y od wszystkiej
Jcłty Korony Polskiej y Wsł. Także y od W Hład Cza-
y W Kniazia Alexia Michajłowicza y wszelkiej czeł.

Powros N. Krola Smp. Augusta do Polk.

Accipio ten żelazny wiek gdzie już e in armis, up-
 primit leges timor, o prawach y wolnościach monarchow
 o kilkudziesięt tysięcy uzbrojonych Jurzystow prowadzącym
 mówić jest to jakby o żelaznym wilku białym y jednakoż
 podobno byłaby pretensya króla Jmci ścieć niejak utrzy-
 mac, jak innych narodow była, którzy w zamienieniu bpdg
 temu xipzycasi dawnami y krzykiem myśli laboranti
 succurrere fund, jednakże mi Bóg inko pterzka wiwlat
 ce ieden tyłko, gto zastawit uocem mi fata reliquunt
 niechże y ja (jakowo mówią) nagadam się uchoyay Boże
 sine l'cone coronatorum caputem ab, boby ta wada z kien
 gulney prawdy pochodzita et sine partialitate, bo to
 pokazy utym piórze, że mi się oie - l'wed nie Moskal,
 ni l'as nie podobą, bardziey piórze id ofpionem Braci
 naszych Polakow, którzy wiech im Bóg odpasoi umbi
 czy czy emulacji czyli też uporu agitaci ueritio km
 la Jmci uprowadzając, prognostykując, m. y przed Bogiem

się oswiadczaigc, że ty akcyg i wprowadzeniem króla Imi
 Rlity nec ab extra nec ab intra nie uspokoię qui h' aurau
 diendi audiat. *Najazni* Król Imi c August
 wyrzeki się sio korony, panowania, y po śmierci króla Stanisła
 wa pretenzji, a za żywota swego Imienia króla Polskiego
 iako dzierżwie w Traktacie składowym catemu swia
 tu na widok niezmaranym zapimt charakterem cłb
 dykacyg do tego korony Polskiej ad omnes Ordines. Rlity
 z podpisem rpi swojej y pod wielkgy pierzpcig wydauszy
 wszystkim monarchom Europejskim przez chinstrow
 y Postaw swoich ogłosiwszy otymcznym, wchodzi teraz
 do Polski ieden tylko Uniwersat cey manifest z sobg
 bardziey nie przed sobg wygłaię żadney racji, żadney
 prawa nie pokazuię tylko że od Polaków Vocatus nicog
 nie allegue, manifeste pokazuię że Ich nie ma Imi ter
 min rehabendi et otinuandi iest stradictorię, bo kto chce
 rehabere supponit ze strait a kto strait otinuare Otr
 nimer nie może, że byt Król Imi od Polaków privatim vo
 catus nie wstąpi, ale to post hoc Actus Solennes et publi
 cos nie doię, że byt public wokuwany, niht tego ani
 zadac nie może, a raczej od Rlity, oczywiscie reuocaty
 bo nie mowię od tej, która go detronizowała, ale o tej
 która go teraz wokuie, y ta go ieszcze Solennij detroni
 zowała, kiedy pr ogłozonym Traktacie z królem Imi c
 Augustym y cłbdykacyi Króla Imi c Augusta Interre
 gnum ugnostata, y wszystkie plimnaria cłbkiy pro
 wem opisanie uczynita, Cegmżo tedy Król Imi c August
 actus otstapienia korony Polskiej ten manifest gno
 si, cłbka tym, co y Rlity, że przymuszenie ty cłbdyka
 cyg, y cł Interregnum uczynili, ale naprzod ieszcze cł
 co wprowadzaig Króla Imi c mowię, że y cłbdykacyg
 in Authentico nie masz, a ja przypiegam że iest, y
 każdy nie wierzący widzieć czasu swego spdzi, dru
 ga że dey nie mogą bez Rlity uczynić, raz przyrek
 129

72
czy p. pacta Conventa, że abdykować nie mogt, salvo
omni jure humano, iak wielkiemu Monarche debito
pytam się, mogt król Jmci August z królami Rostromymi
sine Communicatione Republ. in ssilia wchodzić, mogt
wojskowni swoim król y Jan Polski gementē Republ. kon-
trybucye y prowienity nakazywać, mogt Biskupow, le-
natorow sine Iudicio Rlity wiązać, mogt fatalny woj-
ny Szwedzkie redamante Republ. zacząć, a nie mogt
zgodzić im porzeczac, nie mogt korony Polskiej coram
zadney szkody nie uczyni abdykować, a są to nie jedno
że mogt Polaków bić y gubić, a nie mogt ich pater-
ne tuere. Saniore mente choćby tak realney abdyka-
cyi nie uczynił, za to samo iudę go na tron Polski przy-
wracać nie potrzeba, że przeprowadziwszy Rlity sta-
ł się król, w najgorzej razie Jmci odstąpił, że kiedy
przez lat siedm Prowincye Polskie krwawo y popiółami
fumabant, nullam compassionem ani Actus ullum
do ubagania króla Szwedzkiego nie czynił, a na Sa-
xoniz, gdy się tylko zamierzono, zaraz y Polaków y
koronę Polską porucił y odstąpił, zato mawia godzi to
być Interregnum powstanie, że przez lat trzy ani
wspominał o ratunku Polakom iako y, koronie. A tak
regali c abdykacja przeciwko prawu, dopiero swrot
który nie ziażd żaden stanow Rlity, ale pod Puttang
fatalitas króla Szwedzkiego prowadzi. Daig podobno
drugą rację Partyzanci króla Jmci August, że ten
Traktat Saski y wszystkie Akty Jego poniewolne były,
nato odpowiadam, że iednakowa turpitudō indigna
promittere, iako promissa non servare, nigdy się bo-
wiem ab obo condito nie pytaig, quo motivo Trakta-
ty Sawaig tylko zō ich dotęgnąć potrzeba, coż za
Securitas

93
Siccuritas poczynionych między Chryścianami Słowian, kr.
dyby ich reklamacya przymuszenia prawac miała, rzadko,
albo nigdy się nie trafi, żeby utrag pars compariens między
Monarchami ukontentowana była, zwycięzcy nie Victor dat
leges, victus fert. Dom Rakuski, Olenclaw, y Portogal.
czykow miał dziedzicznych Soddanych, wyrzec się ich
musiał y za równych Monarchow dotych czasu, Rze-
sza Niemiecka y Cesarz Ferdinandy. Bogu porwipcone
Dobra a Trybiskupstwa, Biskupstwa, Traktatem West-
walskim sekularyzować musiał Szwedzkiemu y
Brandenburgskiemu Domowi, oddał y dożywocie król
ich Francuski detronizacyę z dziedzicznego Panstwa
Jakuba króla angielskiego Traktatem Raguwickim
approbowat. Innych Tyż Monarchow Panstwa
Honory y korony sakryfikować musieli, żaden nie alle-
guje, że to przymuszenie uczynit, Nakoniec jeżeli
ta racya prawna będzie z przymuszone Traktaty y
Aare nie powinny, To y wescie króla imi Augusta
nulla securitas będzie, Stangt bowiem Traktat celn.
traktatcki, y trwał póty, póki król Szwedzki był Victor.
Jeżeli się fortuna królowi Szwedzkiemu poprawi, to się
Traktat uroci y Polska obracać się będzie za widmo
fortuny króla Szwedzkiego. To pro parze król imi
zawazywszy pytam się z drugiej strony iaką drogą, iak
kim sposobem y czym Pluta Actum wywołanego in-
terregnum tamie y prwie, Naprzód nie może grozić
żóby do tego prawa nie miała, bo iest Jurisdictio Domi-
na, Jeżeli mogły konfederacyę Landeniewskę przy
królu imi uczynioną, bez pomocy Prymasa promidgo-
wang z Prymasem zgłęcić, y exclud Rege, na Litw-
skim Ziezdzie potwierdzić y kontynuować, Actus
króla

94^a
Krola Stanislawu y konfederacyi Wawzauskiej konde-
mnować, toć mogła Interregnum wywołac. Nie masz
tedy żadney racyi do ktoregby się udao mogła, tylko tak
że przynuszoni od Cara Imci Chłuckiewskiego. A tu
dopiero pytać się godzi, a takasż to jest Inguas wolności.
a takasż egwałconych praw przez Szwedow reforma-
cyat, y utrzymanie. Nic tedy y na Elekcyę Stanis-
lawu nie narzekając, y lepszymi się nie czyniąc iakom
wyżej powiedział że ponieważ Krol Imci Augustus
dyspensę na rewekowanie abdykacyi swojej od Iny
cypcy Cara Imci tak tenże Car Imci krola raz rozkazu-
wszy wolney Dłity wywołac Interregnum, a tem-
go znowu kaspować może za odmienną fortunę albo
za ulżeniem Interessow swoich z krolom Imci Sze-
dzim y pogodzeniem się z nim rozkazac teyże Dłity
aby Interregnum od siebie wywołane szymata, a
reżoli konfederacya Sandomierska nie za prawem, ale
za interpozycyą Cara Imci chodzą, quod securitas Ley, ze-
by Ley to Car Imci co dziecat dotegmat ale narostatek
mowige wna y gorzż czy abdykacya krola Imci Augu-
sta na ety czy na dobry fundament, Czy Dłity wy-
wołane Interregnum prawnie, czy nieprawie nie
przychodzą do decyzyi ktora do mnie nie należy
ale kazdego Polaka to powinno być dz incontestabile
że przynajmniej in glosionem cadere powinno, czy
obierać teraz krola nowego, czy nie, agatym inuenci
biliter nalegato przed wstąpieniem krola Imci Augustu
do Polski wszystkich Polakow etych y dobrych in char-
ritate zwolac, a in vera libertate poraderć się kogo,
y jak, y czy krola obierać a nie pozwalac od jednego
tylko uniwersalku Krola Imci upuszczac z wyzbitiem
przed

35
przed którym silent leges, nie in periculo ale constantis
zguby praw, y wolności naszej. Dat. 2. Aug. 1793. oświadczamy cię
pochłoby y sposob exaltanda libertati, kiedy król Szwedzki
przed którym dziełimy ponęty, kiedy król Stanisław in
sinum Nobilitatis koronowany głośno, byle miał securitatem
klaszt. y abdykacyę króla Dni 2. Augusta oddawał, kiedy
senatorowie przy nim będogy prawił, y Xcia Dni, y Dni
Dnia a nieczonka koron. a Marszałka konfederacyi San-
domierskiej y Sandomierski Hetmanas koron. aby Dni
in. ciuitatem, charitatem, et libertatem, rozumieć się
o zjednoczeniu rozdzielnego cięła Nobilitatis, godziło, su-
dicet Deus et vindicet de tali precipitante abruptum
idzie się otumaciam, Pałubo ignoti nimis cluitor, pre-
stęgan zię ięzeli fortuna króla Szwedzkiego az do kon-
ca dostapi, to wolność nasza nullo publico acta erecta, we
dniu sponach a Monarchow absolutas Saskiego y oło-
skiewskiego przeczci będogie, ile za król Dni 2. August
wym. uniwersale przym. amnistyę y taskawie swoję
tylko pro parte sui spondat. Ięzeli za, król Dni Szwedz-
ki po traconej datalicy, ale nie zgubionym królestwie
Szwedzkim na nagi powstanie, fortuna mu poprawione:
mu to powraci, co naszyt przynomu umknęła, rozgorem
będogie się godziło, znowu prawa Polskie Dni interpretar-
ri, iako się Carowi Dni a Moskiewskiemu y teraz godzi,
Ile post Depubum ofiarowania króla Stanisława, yore po-
ręgnionych funiculo charitatis. Półek w nim trzymających
ale iure belli przynuszonych, a tak magd. Szwed. upo-
korzony, król Dni 2. August nie wprowadzony, Car Dni, a
trajonany samych. Półek zjednoczeniem przeciwko ego-
dzic się, y to precipitante et contempti Szwedzkiej
strony popiście, się ogień pękrywał a day. Bore. zęby
circulo

26
circulo vitioso perennitatis calamitatus na takę isaję
się nie knowata koreg konca. (suchowaj Bie) y
wnukowie nasi nie obaczę przynagmniey nie po dko-
dzie będracie mgomy Polacy.

Propozycje do Xcia sm: R Polity Polskiej
od Xowego kandydata Xcia sm: Xcia sm:
Augusta Elektora Saskiego, przez Imperialna
Ablegata Extraordinarynego cum sufficien-
ti Plentia Ordynowanego. podane.

Imo Starożytna Xcia sm: Domu Saskiego zacność re-
troactis wstawiona saeculis, y terażnieyzych n inru-
pta serie chwalebna czasow, z nappieruszyni in duro-
pa Domami worowni celuigca obizerney nie potrze-
buie dolineacyi, bo w Lesciu Cesarzach Rzymskich
ktorych Otto z grob Swoyciesha nawiedzaigcy ko-
ronie Polskiej obkulit, y nappieruszyni krolew Pole-
stawa Chrodbrego powitat, i Jasnicię ad omnem im-
mortalitatem rożnymi rozkrzewiona colligacyami,
petna ozdob y stawy, niewgruszaięc dawniejsze Doma-
tego decora, et qđ saecula prista sequunt. bo tym zagę-
lecone historyę, napetnione annales, et conscia
orbis tam.

Xcia sm: Elektora Saskiego. Pan iest przyrodzony
talawosci, in ipso flore aetatis, bo dopiero 27 lat
młodyy z młodych zaraz do wojennych appiko-
wany czynow, quorum fortuna possem igna dedit
co samo dobyta Choguncga, y doprawione glorijs in-
me na Rhenem y w Brabancji expedito, luculen-
ter testant. Tym Xciemieretnym wietkich in-
tenataw idęc torem, z niemniejsze stawa hetma,

94
ni w Wpgrzech, y na dwuch kampaniach tak dobrze
Summi Ducis p[er]fuit imperio, ze p[er]yżne Orientalnego
Poganiſwa nachylał karku et infraacto robore myſtwa
y dzielności ſwoiey iuż chwieięc[ie] ſię wygrang, męg[ie]
przezornocię in integrum reſtituit. ſławny ztąd nie
tylko in Arena Martis, ale in devincijſimis Sodda-
nich ſwoich pectorib[us], tryumfujący iedyńym udział-
ney dobroci przykładem, kiedy boła ſubditorum i prze-
dzaigę wspiera dobrodzieyſtuy, wywyższa t[er]rami, y
nikt - p[er] na Dominium ſego nie poſkargę, y ouſzemie-
mentiam eius erę Subjecti populo[rum] - nie tylko publi-
ca ſtirmat ſama, ale y ſami Ichm[us] DD. Obywateli wiel-
kowicę na pograniczu Dobra ſwoie maigę, toż ſamo
ni znayduie ſię t[er]rami dokonatoſci, rad nieporę-
żno et co naywiekſza, że ſgm Bog Nęw: z ſkrytego
wiecznych wyrokow ſwoich przeżyenia Xaiam. Cie-
kora t[er]rami tey deſtynuię koronie, ieżce przed
dwoma laty za natchnieniem Duchas, y Lumyſtu do
Złumu przedwieżytey drogi, do prawdziwey Wiary
katholickiey przyprowadzi, y ad incrementum ſciſci-
ta Bożego in urbe orbis ſamina imbuir. ſora docti-
na. Ale to to iedyney wſzechmocności Bożiey oczy-
wiſtu ſud ſego qui ſolus mirabilia facit, y nieptonne
augurium, do ſgm Bog hac. ſpora locatione torowa-
dę do korony, y wſzemnie ſtabilavit do tego prawa
Rex Catholicus eſto, aby gęgęcy Oycyżnie Caſty dany,
wspierał waleczny r[ę]k[ie] quęntę orbis machinam, y
pamiętnymi w nieryg[ie]tym czasie zuycipſtuy Otta-
mańſky gromię hardoſc na wſyſtkich Nieprzyjaciół
tey korony, wibrando pogran woieunny, Civibus qas bene-

fi cor

94. Licet radios tash, fauorau y zezdroblywosci. Troiey sspie
cie diffundendo, 4to Obawiacie sie nie
moza aby Xaiani: Alitey graviter iniat incubere
z Xaiani: potomstwem swoim, albo mu ex beneficio
Ality, vel minimum cernare guttam, bo Jednego tyl
ko maige dyna, nie tylko mu Electorales ditiones, ci
proqativa Electorali et Insignibz Imperij ale g. Lusa
tiam ad se deuclutam z Izochkous. Iwoich y Izochkous
inne Province swego tash. ustypic moze, et. Sumde
go providere, Toc' luz Iny tylko Taskauy wyglad, tak
na tash Ality, iako potoczne Civium interesa obmi
aby Oyczyzna iniatu obroz, zaszczepit wiara. Stan Ly
cerski ukontentowanie, lata Ality Ekonomia rzed
dobry, zezdrobione prawa swobody, y dyzyscyplej wolnosci
Inego Rycerstwa (do tashy zgenito tash amore)
y inienaruszong gaudebunt ceteris, Redpici. Pa
cta consenta in viridi gausse byty et invidabili
obseruantia, ad famam et utilitatem Publica di
rigente Ipe. Sto Wakanie gntu wy
stkie, nie pod Lacunkiem pien edzy, ale pretio et
virtutis et meritorum bydy rozdawane, aniby si
haci labes in delicato pectore Xaiani: Electora Epie
scie mogta, ktorego generositas takie detestas zigt.
Li. y Obuettaye, nec sua privatis crescant Araria
damnis. Precz do tego dana odialane indecoralu
ra gozie hojnia munificencia kazdemu wjernie
stuzgcomu nieskopo udziela taski, ani zawiadziona
Cmeritorum w tym utyskuie Taskauy ziczliwosc
wie kazdego merita, zia po Inienieu, y nieodwiedz
conymy Gmiaz dobrodzieystuy.
Oto llwazaige zar tak zawiaktane w trudnych Ality
czasiech momenta, gdy zualone magno cumulo ma
ayczay

Oczywisty bogactwo Cuiusmodi zastawo nego Wójnika, z mity
chryg in sublevationem tantorum onerum spiaruie
tey do Millionow, Currentis monetae, nie na papie-
rze ale w rzeczy samey post Actum Electionis re-
telnie y istotnie z własney swoiey szkatuly, y Dubo
Drozy pozoronym kolorem magnifikuiz oblationes
sias, albo pod smakiem uidaiz stodyczy, roznymspo-
sobami z adobig et adumbrant in publicum posita e-
monumenta. Stusznoby iednak reflexy uctywie-
nosta Xarasi: Qlita iezeli media, y substantye ofe-
rentium tam effusis largitionibz wystarczyc moge-
bo iezeli zgdoino zebrane, wyzrukane et iniquis aditi-
onibz na Credit do Casu wzigte Summy, toz niepo-
chybnie ex mutua obligatione Dyrycpatorum albo
Predytorum swoim bzdq musielu uellificari. Pryez
co Qlita dre alieno oserata internis factionibz corae
sio miezpac bpdzie, et in omnibus occurrentiis nie
ad rationes boni publici ale do patronnych Interesow
n. Inne gravi inuolutione et detrimento sui ad re-
hibendam gratificationem, pociagana bpdzie.
Imo Odebranie kamienca Podolskiego, przy nie u-
stazonym mystwie y dowadze bierze na lip. Xarasi:
Flekter, iuz nie stowne obiednice, ale wawko dwoie
y artyleryz utlana in expugnationem tego prezen-
tuie. Nawet zdrowie y zycie swoie Saluti publico de-
uouet, aby biorgc tych prac, falyz skoto Qlity preesto-
wania cum impendio zdrowia swego tak wielkiey
specyz, prawodziug siebie w Rycerskich wolnego Xa-
rodu pierwiach mitorc ugruntowat.
S. Kie mnicy Podole, Akraing, Wotodhy y cMaltany
aby mogt aggregare ad Sereniss. Zempl. czy to iure
belli, czyli za nastypieniem pokoju in primas curas
mte

niec będzie, żeby nie tylko pomysłne z tego pokoju
wystawit sprawy, ale y Państwa Xaiasni: Rlity in anti-
qua amplitudine Sarmatici Imperij rozprzestrzeni
et qvis avulsa przymocit, ad Temp. wczym unicum
studium suum exercebit.

9no Wiąc żeby napotym ad oēs Subito nowych no-
ien casus, qm securissime obwarowana była Rlita
deklaracie Xaiasni: Elektor, quous ingenti periculo Lasi
Tysięcy wojska swego exposcentib; Statib; et Ordinib;
Regni subministrare, y wtamym alere coram obecn-
ie, albo też gotowymi pieniędźmi na zaciągnięcie
rownej liczby wojska necessitati publicae subuenire,
Co wszystko Ordini Statuum zostawiać
do Dozwoły też y Commutationem Istorego krolew-
stwa swego. mogt cum vicinis transigere okro-
rymkolewsk in contiguitate et propinqu. tej Rlity
y one ad terminos Regni przynależytym ex iustitia
Xaiasni: Rlity respektie przytgajc, tedy wszelakim
do tego sposobem concurrer, y usiłowanie praw-
dziw ku Oczyszczeniu Tej obowiazanego Senapoka-
zuje inklinacyę. Ad Restaurationem
monet, która iak i tych królestw iest sta y repro-
wana, tak w Państwach Xaiasni: Elektora bar-
dzo odbra y wyborna, sama uspaniatosc Geniuszu
tego Pana naprawi, y commercia ad florentissi-
mum przyprowadzi. Statum, maizc do tego tak
wielkie Commoditates z Ipska et alijs ditionib;
suis, cokolwiek obligowana Latę Rlity będzie
mogła uyswiadczyć propensya, pewnie na akty-
alney nie znajdzie aplikacyi.

12 Szkotk Rycersk na wiadzenie młodych L. d. in
Mathe

201
mathematica militari fortificationibus et omnibus exer-
citibus bellicis, koźtem swoim wystawi aby miedziel zla-
checka pgnatam indolem ad fortia facta iak nalepie,
spozobita.

13. § Fortece erig-
skie iako w naylepszym puzgdu conservabit, et puzg-
ad veteris et puzgentis militis normam ingeniosus a-
mar excogitabit, ohotnie y ohotnie litabit, y dotryma-
hac fideliter pressa, w cem fidem suam puzegoz
dana oblegata serenissimi Electoris invadiat et
omnimodam securitatem, puztare intendit.

14. c. 4 tak gdy Augustus. Relita doskonatego u. puzze-
sciu y dobroci. Dana Niezrucipzonego w mgtwie y od-
wadze nullis colligationibus ad simulas in Europa domo o-
bligatum, albo iakichkolwiek obligacii deperienecii obnavid-
przez wolne glosy na Tron swoy podniesie, postogostawilano
Xiebo tak szeszliwej Elekcyi iak Puzog pokazat virtute
potentis dextera sua, wokuwauzey Augusti Electora indi-
num et premium lasciat. Puzzego powizechney. Mathi. tak
y daley manutenebit, doda vity ad ampliora teyze. 1. Re-
ligii et gloriosi regiminis incrementa. Instazca Xiecy
Augusti Elector n. cupidine Dominandi. Hora cunctis gla-
grantior affectibus bywa, iak Orthodoxa fidei solo zelo
et pretiosissima libertatis amor. na p. up konkurren-
cy odwadzyt, redyng w Samym Puzu pokladajze ustio-
ze zagigzeie liberrima gentis sercia, nationi suffragia li-
gantium, gniewoli appetus magnorum. Puzum y do
pozgdanego vota et desideria serenissi. Electoris puzpue-
dzie lonca, Ille qui donat didema fronti, quem genu-
ruxa tremore gentes.

Eximendo puzzekitru-
pulos in puncto Religionis Catholice, ktora prawdziwe puzy-
igt niazon. Xigze Puz. laski, iozoliby kto powagzowal ten
recurrat pro pleniori informatione do Puz. X. Nuncy-
uosa Papieskiego, y Puz. Biskupa Paszanskiiego Posta fe-
sunt.

sanckiego, którzy też samo bona fide confirmabunt.

Mowa do LkM: Ichm. P. Postow z wo:
iewodztw Poznans y Kalisk: przez Sm. Mo:
rauskiego miana. D. Jan.

Dalocy od Najasn. Maiestatu WkM. P. A. M. ale za:
wsze umiżeni ziemianie y wierni Poddani, do Jedyney
Oczywistej Naszey y Catego Kacianstwa Ojczy, WkM. P. A. M.
Imioniem Woiewodztw Naszych przychodzieimy, uznau:
waige wielowstawnosc Najasn. Maiestatu WkM. y lubo
przed tym Dotego Otomanska cladiy Christianitatis
rosta, secura do tychczas et inuicta byty scepra Dogem:
skie, iednak za szczeniarn parowaniem WkM. za co
Dogu, iako Conditori, et Dispensatori. Regnori, Woiewu:
dzstwa Nasze dziupki daig, zalona Ambicya y wsiokta
natarczywosc Doganska skruszona zostata, Suma Ka:
rocu Tego p tot. Paucula zawzipta w krotkim czasie za
szczeniarn WkM. skrocona, z kąd si state z osobliwey
Boskiej Protekcyi votis Publicis. Narodu Naszego
dosyc, gdy waleczna rpeka WkM, ktora iest gloriosior
omni triumpho, z kąd Christiani sanguinis potrymar
ta y zawziptosci Dogansky zdeptata, kiedy uictricib,
armis, y niepamiotnym wiekom przykladem straz:
znego Kacianstwa. Nieprzyiaciela WkM. p. t. gavit,
z kąd mżne force WkM. stawę Narodu Naszego w cety
swiecie Chrzescianskim plenim inuictis triumphis, Wi:
taig szczeniarn WkM. Woiewodztwa Nasze z tak potrze:
bnego y zbawionego a Naru, niechciate, WkM. ani
subterfugere labores, ani recusare labores pericula ani
parcere facultatib, ale dla catosci Q. lity, Paniskie WkM
cowazyt. Winiżuig przy wierney y zyczliwey Pod:
clanstwa. Wego c. l. m. i. b. y. tak loielkiego szczeniarn
ktore. Ana Cateritas. Tey Q. lity meritis WkM. cum

cum obligatione extollet laudibus. Wyznawając przed mae-
 statem Pańskim, co już prawie na wszystkich dworach pro-
 clamatum że in Regnantes in Christianitate Wkmy
 nie ma sobie parę. Kiedy y teraz na tę imprezę kto-
 ra concernebat commune bonum Christianitatis, oho-
 trze zdrowie Pańskie Pańskie miłując mutantem et despe-
 rantem Statum Europę, de publica salute Scuto suo
 triumphali Wkmy ptegit, et auiternum nū compa-
 ravit, zchotowała wiecznie Serca Poddanych i wrodzona
 z Brzodkaw. Wkmy odwaga, przewiodła prawie ad stuporem
 Orbem Christianum, odwaznych dzieł Wkmy magnitudo.
 Dziękując przy unionej Submisji Woiewództwa Nasze
 że curis et sollicitudinibus Regis nie folgując wczas-
 y wygodom Królewskim, nie tylko fluctuantem Statum
 Reipub: nęd, lecz et Christianitatis ruinam inuictissimo
 Animi robore Wkmy miłosciwie zatrzymał. Ciesząc się
 że pisał opus Oycęzyny nie pado, in irritum, zycząc so-
 bie przy wiernej kontestacji Poddanstwa swego Władzwa
 Nasze aby do długie wieki sup glorię gestu Wkmy, p-
 patrzeć mogły, kiedy przez nas zdrowia fortuny i obli-
 gationem Pańską tak dobromu y walecznemu et in donum
 Regiam Wkmy. Skarż się zaraz przed maeiēstatem
 Wkmy, Woiewództwa Nasze że w repartycji Woj-
 ska nad deklarowaną Summą na legnii przez Wkmy
 P-Postawę są przesławowane, kiedy obizerniey Contenta Pa-
 strukcy, niż nieudolne nęta more wymca przed maeiēst.
 Bacz się Woiewództwa Nasze aby winne Wkmy Poddan-
 stwa swego oddały unioneści, które dziękując Wkmy
 za polne rady y pomocy gruntownego Oycęzyny lubo pie-
 czenia wiedząc dobrze o tym że Wkmy wszystkie Nara-
 nia y dni swoje trawisz na zebopolney Dobry Państwo
 Wkmy konserwacji, Postydż się teraz niechptni wi-
 degi stawp y bezczucie Wkmy w datym świecie Stynge-
 21.

204 Zostawia ustawia koncepcję Subtelność wgtpliwie Seria
niektórych obowiązane zostają, widome maigie nie-
smiertelne Wkmy tryumfy, ze tedy zdrowia, Tronu,
y prac Ikmy, Wkmy, Socia iester gdy pobożności y
świętościwości swoig Wkmy w modłach ku maiesta-
towi Borkiemu niematy Ikmy przecieko Loganom
przydaig impet. Dla tego zdrowia y zertuny przy ma-
iestacie Wkmy y przy Xaiam. Samie Krolawskim
zobliżiem. Goddanstwa swego w dztwa naszego prz-
stają. List do Ikmy Jakuba od Jm. P. Moraw-
skiego.

W o Polzeczce świat dekratowat, lecz Ludowny y
Dobrothiny Bogi gdy nie tylko za waleczny rękę Ikmy
lecz i za zaszczytem Panstwa Cesarzadny, Wkmy
Czczyzna nasza integra salua zostata, zyczliwym
kardy syn korony, czynny Wkmy wtey kampanii przy-
muie efektom. Tymie mstwo Wkmy ukontento-
waniem Braci Naszych w Catych Panstwach
Ikmy kedy y da prywatny zlaohcie z Osoby mozey w
Ikmy constant obsequium, et inriatum fidem voveo.

List do Ikmy

Wzroczne światu gloriorum nomen Wkmy Jm.
około koncepcji całego Xscianstwa zostawa, w u-
szach naszych brzmig ozdobne winzowanie, iestce w
rękach wartuiem y czutamy wymowne, przez świat
idcco panegiriki, iestce tryumfalne arcia na oczach
stają. Gieżemy się tedy w ierni Goddani. Naszym Luce-
sem, Xaiam. Osoby Wkmy dziękuiem zaraz prz-
unigoneg poddanstwa nasz, Submityi Wkmy ze de-
sideria et publicas venerationes. W dztwo Naszych
iako w iernych Goddanych Cygaretko y dobrothiwie Wkmy
przyja

205

przyjść raczy, które przy dawnośniewie Najam: Maie:
statu i Skm, zdrowia y fortuny ktada, in quorum pecto:
ribz, alrix omnium virtutum gratitudo submissioris
mieszka, ta będzie za wszystkie dobrodzieystwa y Pro:
tekcye nadgrada nie tylko o sobie Skm, ale też za alij
natorum et qui nascens ab illis.

Instrukcja Poznany y kalisk: Woiewodztwa
na Sejmik Szredzi, y die 4 Febr. zgromadzo:
nych, Jm: Panom, Ignowi z Chornogic Chorau:
skiemu y Marzatkowi Jegor Szyniku y Ignoi:
wi z Roiewa kaczkowskiemu Postom do Na:
iam: Maiestatu Skm dana.

Kiedy walecznie Skm Dxm, dzita, nobilesq trium:
phos, wyznaiva expertus oriens: Occidens miras y uazy:
stok postonny swiat plausu et tripudio colit, nie go:
dzisio Narodowi Polskiemu domesticum Decus, k:
giori przyjmowac sensu, Tacitis et smere uotio
Jak tylko tedy Woiewodztwom naszym licuit przez
zgromadzenie teragnieyze publicam testam: Editi:
am, tak nato mieyze zieczanszy Obrad chwilek po:
czekli auspiciant od winnego y pokornego podzięko:
wania Temu qui conterit bella, a potym zaraz Skm
za kiedy iuz blisko byt interitus noster, kiedy Otto:
manika rabies iuz catego ducianotiva fortunam, se
devorabat utengas, wspomniat hereditatis iud, y nie
dat Sey rugientibus pparatis ad escam, go, waleczna
Najam: Maie: rpk, armata in plium nie tylko Ca:
temu x: ianotum Dawienie ale y Smieniewi Polskie:
mu niesmiertelną przymiot. Dawp Winne tedy Ma:
iestatowi Polskiemu, oddawszy dzięki zlecani Woiewo:
dzstwa Narze Skm y b. Postom swoim aby festinatis
milibz

106
pabibus tam gdzie się o Ikmy Drezencji dowiedzą
pospieszili, gdzie Augusty przy doniesieniu Wiener
go y zyceliwego Roddantowa Nacz. Ikmy, wyraży insi-
gnem Woiewodztwa Naszych, z fortunnych Ikmy Luk-
cejanu Latitiam, y tak wielkich, et memoria sacra-
lorum niepomietnych tryumfów, aco za niemi, idzie
niemiernieiną w całego świata wielkiego Imienia
Ikmy tam, powinziuz. Podziękuj jak nazywizieny
za to, że obiectu Sacratu sui Capitis dat zażyczyt już
in limine fati będącemu Socianstwu, y niestra-
żonymi sercem immanem animi armorum Ro-
ggi Boganskiej mołem ztamat, że Narocani Pol-
skiemu dispendio Nacz. Osoby, iedney immortu-
le quiduit decus, a Supbi Orientis fastum tak de-
prestit, że co przedtym fortunam n'capiebat suam
to teraz uszytko fortunę et glorię cęst Ikmy,
w kilku Despotach in triumphum przesadzonych
fasciis apvetas manus post terga decit. Fundent
vota aby zdrowiu Ikmy na kterym całego Chrzeci-
anstwa salus recumbit, Supremum nomen Ista-
goletniego panowania, Talszych z Nieprzyiaciela
krzyżem triumphos, et quidcumq Principis et hominis
sunt vota Ikmy, Imieniem Woiewodztwa apprecia-
bunt. Specimina nastatek o wierney y zyceliwey
ku dostoięntwu Ikmy Naszey applicacyi.

C Nowa Ikmy Woiewody Poznańskiego.

Uteknione świata Solkiego desideria gdy so-
bie obieruz, że Rlita przez seym zgrahadzona, muta-
ta meliori procedet figura, Cezar się pozerwany po-
dziewac & nik. Snadna bowiem o iedey deliberacyi
tam gdzie deliberare iest iaka nadzieia. Snadno by
y mawia

y mowic' gdyby domowey rady byt positek snadno
y radzie, gdyby miec tak zdolne ramiona do podpory,
gdy iuz koraieca Oyczyzna errantia meim' reposit'
Styka sic po onegdajszym pozegnaniu, tak ze sip
ma znaleść nie moze, y nam sip tak zda byc pere-
grina, ze Ij na utrawiang' wlkny interesow drogę
nieprzyprowadzi, chyba sama taskawa Jego skodo-
bra pospolitego opieka, przywrocona do nas konfidenca,
przywrocone do nas Statuta Nasze, nacywarow'nieyze
to do ustug wlkny orzga, najotradsznieyza nieprzy-
iaciostom Maiestatis cum libertate Unio. Nimeimy
na tym Ponie osadzili wlkny, na którym bezpiecznie
nam wlkny dotad panujez, pokisimy iakokolwiek
ieszcze pewni praw y swobod naszych, poty mamy
nadziez ze to Stonce ktore int' scilicet oris toz et
temperantes serenat. Wypogodziła sip za tasky Bieg
taburza Wilzieskiego, zagasta scelerum fomes, In-
cendia quadret w wyboznych diffidenciach, wznieca
sip upostroonych niebezpiezenstwach Trudno tosto-
wy zamazac, kto concalcata sanguine aspersit leges,
Niedzie jednak postanowienia Relita ustruzac, iuz
prawienie Ichm' B. Postaw ktorzy przynagmniey do
interim i'g sufficiens remedium pro securitate zas w
kniey Catey Relity, rozumiat b'gon byc seym konny,
Audyencja Posta Cara Imp' Moskiewskiego wczym infor-
mawac i'gdzie wlkny nato wiech sip Cate Relita re-
solucie, gdyz tu nie iest onieyze Jego, Arionie to cof
Resolucy' Xcia Imp' Brandeburskiego zadnym u siebie
nie zaptac sposobem, chyba nadzieiz, ze cierpliwey
Relity, b'gdzie cierpliw, Suppleat to c ductoritas
Xcia Imp' Prymasa, u ktorego wiem dobrze, ze non
murice tincto uelleribz quodis honor ale w Araniu sip
u D. B.

O Dobro Paupolite, zaco ja z miewca mego umizanie dzie-
kup. certylerya koronna y wielkie Janu 22. Hetma-
naw merita, iezeli rigidis gaudent ludare sub armis
bez wgtpienia nalezyty pasinny miec nad grodz.
A teraz votis communibus addo, zyczege wkm do-
goletniego w Oyczyznie moiey Szczęśliwego Suro-
wania, przy ktorym Augustis solides successus obem.

Mowa Jm. S. Woiewody Ruskiego.

Nierozzerwana Seymu rozzerwanego kompania,
twarde stawo, co z tym czynic, nimk azas nierowne
temu ktore w Ewangeliu styżemy, Sic ut lapides isti
fiant panes, po zerwanym Seymie wszystko iak z
karnienia, tymic to kamiencarni y wojsko karnic,
y uprowadzong inscia Republ. gasic woynę, y wywro-
zong wprawach y fortunach Wzlitew: zactaniac y
wszystkie potazne w materiyach Staty do Samego
tylko Seymu nalezgece rozolowowac kazę. Pytaig vip
z tym wszystkim co czynic, a ja nie wiem Coznacic
kiedy moie stawa nie tylko Oyczystych, ale y Cudzo-
ziemskich znayde Censorow, y Ci moie zdania etu-
maczyc będz przed ktorymi y moie stawa aystuma-
czam. Niechciałbym nasladowac tyg, ktorzy za-
cmionemu Olipcycom dzwoniem y prozonymi
bo ich nie styży słowami, pomoce rozumieci, dre sonanti
laboranti succurrere laud, mi tyg, ktorzy solis ma-
culas enumerant et emendant. Ale tym ktorym vip
podobu stellarum jubar sit parvum sed plicuū tamen
y otacza rēa, ale skutku y zyczliwosci ku Oyczyznie
petna luminis vices tenet. Wiem ci ja dobrze ze wkm
Iron teni osiadzy, z kąd c Monarchowie Polscy Oycow tui
skauych tak reprezentowac chcieli, ze z prerogatyw
Lords

Swoich Pańskich nihil ad nocendum zostawili. Wiem że
 Włkny jako y każdy król Polski, nie możez tylko nam do-
 broczydzić, ale y to wiem że Sejmem zerwanym, tak
 potargana wszystkich Stanów potestas, tak obmydlona
 Activitatis Sphæra, że chyba drugi Sejm radzić, y nie to
 możemy co do Sejmu należeć. Jeżeli jednak dasz consilio, y
 jeżeli co mogto zostac dla onnie, czego by Senatus oracu-
 la in veritate et consilio opusculi. Nacpierszą rzecz radzę
 Włkny inż ulmowieną Legacya do króla. Im. szwedzkiego, nie
 rozumieć aby sufficiens ad debellandum była, ponieważ
 ea quod pacis sunt officium, ale przynajmniej spacie mo-
 ra faterum. Polity, aby ora in obsequium. Jeżeli zaś in-
 sufficiens, majordum sibi relegacya, zyczą, udac się do o-
 strzeżenia, a niegdy pierwszego w dołżące remedium do-
 politego wżeczenia, quibus in istis crevit Republ. tymia
 converteri powinna. Zaciagnionych woysk Polsko nie zna-
 ta, suym granice rozpraszani. Staw swiepc nowa
 y polonickich Panstwach, wojniarach y granicach matua
 y pzyka Polskiego zostawia nomen. Przydziele do
 wojny, czy do pokoju, bpdzie z niego in pace legibgder
 in bello vidium, y przyznasz Włkny że in fruges convu-
 mere natus. Ten Coronator, który danom korony nagło-
 wy kładzie, a laurave wienice tymi którzy magnifice o-
 nim regnauit. Denegare c ludgeriaj. Doktor Moskwa
 uskiemu, by. Sibi peccatum. Poselstwa inuicia Republie
 pozycac. Królowa Jegny Widawa upomina sibi donum
 Nuptiale, które teraz inż iest debitum viduale. Winni-
 my nk. panipci nieozacowaną Dobrotliwego Pana, win-
 nismy zastępy królowy Im. Ale y Włkny atcey, et
 iustitid et gratitudinis monumentum. Nakoniec Mk.
 dziekuj za miłość Jego Cyarstwy, racz wiernemu y mi-
 łej a idealis nieprzeniewierzonemu narodowi du-
 fac, fideles credat et facies.

Uniuersat,

Uniwersat J. W. Jm. S. Hetmana Wk.
do Wójtów Wielkopolskich wydany.
Adam Mikołaj z Granowacieńskich, Śmra-
bia na Słkowie y Chęszy, Woiwoda Białki,
Hetman Wielki koronny.

Wiadomio czynię komu o tym wiedzieć należy
mianowicie Jm. S. Senatorom, Urzędnikom,
Rucerstwu, tudzież wszelkiej kondycji y. Tani Oby-
watelom Wójtów Wielkopolskich przy zaleceniu re-
spectu powołności mojej, nie bez wielkiego umartwie-
nia mego y. tuszney indygnacji zachodzi mię in sub-
sellio puenti Trybunatu Marsowego imieniem Wk.
iędzostu domienionych expostulacya, że tam niektó-
re Chęszwie z pod kommendy Jm. S. Rybickiego
Regimentarza, do tej przyjęty licencyi, że proz in-
nych exorbitancyi po samych Dworach Szlacheckich
wzięły się kontrybucye publiczne formować y. exeku-
cye publiczne exequowac. Zaczęły ex gradu Urzę-
du mego providendo indemnitati. Dnia Ocyey-
stych. Oświadczam się na przód in omni candore
ze ten Ausg. et abus. e contra mentem Ordynan-
saw y dyspozycyi mojej, bo wiem dobrze że w tym
wolnym Narodzie zakładać Publiczne podatk. bez
Seymow nec Regibz concessa Potestas. Ichmymczas
S. S. Wojskowych zważać kommendę maigich
ciężko obowiązuje, aby trzymać dyscyplinę mili-
tarem in omni rigore nie wzięły się y. zaraz zaka-
zali tę licencyi, obverwując przy tym sacrosanctę
Dworów Szlacheckich immunitatem. In Casu zaś
sprzeciwienia się temu Ordynansowi. Inemu y
dyspozycyi. Prawa S. S. S. S. deklarując rigorem
Antykut.

Wrykutów wojkowych na grobach Excessivum, ad instantiam Juramentorum extendere. Dlaczego ten Uniwersat aby wszystkich wawiewodztw y ziem wiel: gospodkich dorzed, po grodach f w wawie 1708.

Respons na Relacyę Syniktu Woiew.
krakowsk. w Proszewicach d. 9 Września
Odprawionego, przez Stronę Rzeczposp.
nie należycie ad Typum podany.

Jak skoro doszła ręk moich Złotyca Sejmiku Drużew.
wydrukowana, et affectatissime po Wizerunkach Wolnych
rozrucona, na zatacz y uwiedzenie niewinnych Ciwi-
um ukazywana, calumnijis na Ludzi Wielkich et
importuriis napelniona, popudził mój innocentia Zelas
abym wziął pióro w rękę, iako natenczas na Sejmiku
Drużew. nim pvens et indifferentissime Ziemiarni
ad phibendum veritati testimonium. Do ktorz tego
nie widzi, quantis nocendi artibz Strona (exosi inimis)
Rokoszowa in Bersionem Libertatis potępiwie, gdy nie
dosyc' tego było natym aby Dura Cardinalia wolney Bie-
koyi (ktora dosyc' wyraznie Legibz Regni circumveni-
sta, Xcia Iny de Conte protestantibz Reipubl. Statibz
za Krola nominuige,) zlamata, in Campo Electoralipod
Warszawę factionis Capitulationibz z Postami Tegozitica
Inxi in summum Equestri Ordinis spjudicium bo nie
ktadę aby Złachci Brat ktorz z tak wielkich Lapidu-
lacyi miał co partycyppować wolny Biekozy, ktorz
privesi Paulis Duch. i tylko utradat, nie wolny bo pre-
tio Francuskich pieniedzy venundatam uczyniła, y
gdyby się było powiodło tamże in arena Electorali po-
tentia magni gm rne tentare chęigro, ale vana sine
viribz

viribus ira impet iuz uszykowany zatrzymala. A
 dosycze natym zawziptym natę mity. Ojczyzny wol-
 nosci sercom. iezeli sie godzi Arcana Rokokowej
 strony wydac consilia. Chaz w Wuggierskim Panstwie
 nie dawnymi czasy Tumultuarios Rebelles nie po-
 ruszono, y iuz byla Fatalis licentia zapalac polt-
 ta wielki ogien, kiedy kilka miast y Fortec posiad-
 szy nacięła. O czym Correspondenccie przeizte re-
 zultat. Chto zaska Boga chęge miedzi to Ojczyzny in-
 toto, ztoż zawzipty in herba appressit. Chaz y
 teraz pod pretextem tuend. Libertatis toż in oppri-
 miu wolnośc. kiedy Xige Drimur wydauzey Uni-
 wersaty na poparcie niby wolney Czekoyi. Rokok
 minist. Separacia zfontentował. Tępoz Xcia Contego
 na Panstwo dla ledyney tylko prywatydwiecy z zgu-
 bz. Ojczyzny ustawicznymi prowadzgc. Istami. Do-
 wodem tego iest orzepta pocztu do Xcia Brymasa y
 Posta Francuskiego do Paryza de data 27 7bris z Wur-
 szawy ordynowana, w ktorey oznajmuie o ucepnio-
 nym Rokoku prolongowaney do trzech Miedziel ko-
 ronacyi, z tym Plenipotentia Krola IMi. remanierze-
 go Jan. Jana kasztolana Chetnickiego 27 7bris ny-
 prawinowy ze do zgody accedent, byle Prolongacja sta-
 neta atuzaraz in Crastino iuz in Oppressionem Li-
 bertatis molimina po Expedyowanym IMi. Panu Ple-
 nipotencie czynige, invitando Tępoz Xcia IMi de
 Conto na Tran, nuz inago impietatis arcana, ten
 ich tylko dociec nie mogtby, kteroby cale tego zro-
 zumieć niechciał. A nieoczywista to iest rzecz, ze
 Strona Rokokowa iezczc przed Czekoy watazanska,
 Zwizgok woysk Rlity spraktykowata byti. Bytam

jeżeli to nie subtelne zguby wolności mysterium, a li-
mis mieć jura et libertatem Ordinum. Nie mogli ko-
misarze od Rlity na to wydzoni, Hetrnani, y tak wie-
le Senatoraw tego zwizgu rozwiązać, Trzech ktorych
dobrze każdy zna rozwiązu go tacno. Cwoz macie c. 2.
sortores libertatis kiedy spes byta y ambitus korony
na Elekcyi, kreoyt aby w Rlity mieli Pseudoprius-
z ziednaci. Słbie chcieli, iakoz ustawicznie w koleci
nac gloria wybiegano, szukano quid Authorem zwizgu
toties repetitis vicibus natym tylko iednym cas tra-
wige, aby Osoby pewne dyskredytowano, kiedy spes
fefellit korony, mineta Rlita Elekcyz Diasta, ktorzy
si. ultionee in campo Electorali offerrebant, y pienie-
dzmi francuskimi accommodabant, ci cedali. i. p. rozwią-
zac zwizgu, azase go iuz per Publica instrumenta Ro-
kora pierwey. Nobilitati petito Artu tuenda libertatis
zrobiwszy niechcy wiggac. A nacoz Sortow z Lokozpuwar-
zpauskiego do woysk Rlity zuprawowac, rozogni spo-
sobami fomentowac na co koczacie woyska, z zbrod-
et periculo magno Reipubd z ucizzeniem Draci. Glar-
chty, u ktorych w maipnoscich gwałtem na ten wien-
bunek chetowow bruno, Kupiz. A u Cesarza Turckiego
w wygzech ktory teraz sromotnie iest porazony, co miat
w woysku Jego Loset Francuski robic, ktorzy z przegranej
rownie z Cesarzem tak sromotnie ucieka. Z kąd ka-
zdy ktokolwiek tej Oyczyzny Synowi Prawdowity iest
tacno formare Insequentia moze, iedziloby te in unum
congregata mala, Rebella wogienka, Rokoz wargauski,
zwizgu woyska Rlity, woyska Cesarza Turckiego, y
Rezydencya w nich Sorta Francuska wraz z gubo-
ne in casu Fortuny dwie, ostatniej zguby Oyczyznie

y. wolow 2

y woinowiem nie przyniosły. Nie wspominać tak sta-
 znego porzbania in loco Consiliorum publico, gdzie ka-
 zdemu szlachcicowi wolno iest sentire, na Terapię-
 szum Rokoszu warszawskim Imbrana Danowski szla-
 chca y dosta ziemie wiskiej, nie wspominać Imbra-
 na Wyroczuburskiego stolnika ziemie chelnickiej tam-
 że kontemptu znacznego, nie wspominać Wielkiego
 w Oczyszczeniu Senatora i Biskupa doznany grabowania,
 nie wspominać rzeczywitej Oppresji szlacheckiej, kto-
 ryż się w Warszawie w Izbie Senatorskiej na Rokoszu
 gwałtem podpisywać kazano. Jako tedy Strona Re-
 koszuwa tych sporobaw in eversionem staty gazywa,
 tak y scriptis in publicum ex traditis calumnias pro-
 palare n'erubescit. Bydala bowiem sub Titulo Re-
 lacyi sejmiku Prązeuskiego, Comitiow kartelusz, u-
 daiga iakoby sub armis Consilia Publica odprawować
 się miały popisywały, irreaty tak wiele asystency
 ludzkiemskich, a przeciw tego napisać nie mogła, a
 by który szlachcic miał iakg Oppresyę, iako na Rokoszu
 Prącz bene sentientes de Rep.ubl. potkata, nie po-
 rżano, nie zkonfundowano nikogo o wolny g. nie
 grabowano, c. t. le. niech sobie przypomin Strona Reko-
 szawa z iakg asystency na przeszły sejmik y na
 terapięszum ex imitatione przycichata. c. t. godzi-
 ta, zisip działa sprowadzać, tak wiele Chorągwi wolo-
 skich, Zaytariskich, Dragonskich y asystency, Pa-
 naw warszawskich ex Consilio Rokoszu, Imbranu
 staroście Olsztynskiemu, iako Odważnemu Ro-
 tmistrzowi na wolne g. który szlachcekie, tak wielkie
 asystencye zwodzić temisz asystencjami Go-
 spody

spody w Broszowicach ex opposito kościoła w których 115
Consilia Publica doprowadzić się, oświadczyć Diechoty, up-
gierskie y Raytarye do Parkanu kościelnego ordyno-
wać y tam w Parkanie dziurami na to porządkowa-
nymi stelać rozkazować. Jakże pewnie gdy się No-
bilitas z Imięd. Wój Krakowski dla zamkniętego
kościółka na Cmentarz zgromadziła y tam sejmiko-
wać zaczęła. Pomieniony Imięd. Starosta Słazyski
Imięd. Starosta Stobnicki, Imięd. Starosta Wolbromski z wiel-
ką asystencyą zbrojnych ludzi Wotochow, Tatarow,
Litewskich, z Warzawy na to ordynowanych na zasa-
dkach oświadczy na pomienione młodyce irrue-
runt, y już n' ruię Legio ale Martio. cartować im-
petuare cum pacifica nobilitate zaczęli. Pierwszy Imięd.
Chorągiew Zatorski. Wielki iako go strona w swojej mianu-
ie Delacyi, Effertor Libertatis, y Ouzem oppresor, na
lewej stronie aby się odgryzła Nobilitas wołał, potym ten-
że z Imięd. Starostą Wolbromskim do Szabel się porwali y
pewnie wielki tumult uczynili, niewinnym szlach-
tyckim siła narozlewali byli, gdyby przeora na
ostrożność Imięd. Woiewody Krakowi tak in Ordine vo-
by swojej iako y Braci Szlachty Securitati n' providi-
set, y lubo Imięd. Woiwoda Krakowski pro Dignitate, e-
natoria z asystencyą na ten czas miał nie dla tego ie-
dnak aby opprimi miała przez to wolność Szlachcka
tylko dla tego aby od zawziętych synow tejże Sycey-
zny in Securitate gni plenissima zostawać mogła,
przestrzegony siewiem periculum Imięd. Woiwody oba-
wiał się iż Ichm. tych Szabel, ktorymi niewin-
nego szlachcica w Warszawie na deszczu rębali, w
Broszowicach na Braci Szlachty nie chcieli, nad to

y prawo

y Prawo Koronne vim vi repellere nie broni. Ale za-
 żyt iednak. Imię D. Wład krakowski pomienionego Śni-
 wa inoffensam, bo i p Strona pewnie kląć nie może,
 aby iaki gwałt, albo poranienie Komu z szlachty
 się miało. Ale tak Strona Rzeczpospolita ziętya swojey
 Potencyi bo nie tylko Dława Szezegorskiego Potmi-
 tza z Łowiatu krakowski. Szlachcica Tęczyński wzięty do-
 brze osińskiego, na Sejmiku tymże ziondurowatu,
 y białego pro libera voce chciata, a tle y Ludzie Imię
 Starosty Lubomirskiego Rąbana Nadwornego Imię
 Wójtowskiego krakowski bez żadney okazyi umyślnie tu-
 mult excitando porzobili drugiego upole napadły
 iadłego ze wrotyckiego odarł, zabrawszy mu sznur
 karabin, pistolety y rapir. Dłze też Strona Roko-
 zowa w swojey Relacyi iakoby Szlachty przy
 Wójtowskim krakowski ledwie zawantu cęć
 był miało, ale i p bardzo na tym myśla, bo i przy
 sprawiedliwej Stronie porzusiły od urzędników Śni-
 wanych, tak wiele było nobilitacji, że przy Dławie
 Olztyńskim Dłessionator ledwie dziesięć było. Por-
 kazata to Actu Koronacya Terazniejszego Króla
 Jerola Imię Augusta, na ktorej wiprog Dławie
 Dłaci Szlachty bene de Republ. Contentis znowy
 dawać się mogło, ani też pewnie żadnego na Sey-
 miku Proszowski iako Strona udele do podpisu
 nie necessitowano, bo i p pewnie coactus Nobili
 Gozieszkowski coram Actis protestawaty. Ceguz
 Strona nie pokaze y pokazać nie może, ioc zaty
 darmo tymi niestuszonymi kaluminiami narabia,
 Dla tego przed Bogiem y światem manifestuję
 się że omnia vera sūt, na informacyę aby się i p
 afa bry

afabliis prophetis, qui veniunt in vestimento ovium
intus autem sunt lupi rapaces, omnia extrema tentantes,
kogo nie poruszy, y komu nie rezuie do strony Roko-
szawey, serca summum scelus, et primi exempli in-
famissima actio, w zabranie depozytu, zowemu Bi-
kupowi, y Senatorowi w Wawrzawie modo violentis-
simo, kogo ten excessus n^o p^ostringet, komu sie podobac
moze, y na kim skora nie zadzzy? kto nie desperu-
ie o prawach, o swobodach szlacheckich? ale y de vita
sua, inquantumby sie stronie Rokoszawey, szczyt do-
parcie miato c^olle Progid Providentiam suam, et
iesu Augustum, wysuwadczeg z dobrot Boskiej, swo-
iey confirmabit, y nieda contringere wolę swoy, Boskiej.

Copia Listu H. W. M. S. Morisy na
Wdy c. Mazow. do Xcia Smi. Strynasa.

Po odebranyim w Krakowie listu X. X. M. S. luban-
nie miat powsternego Ordynarzu, o ktory submissa li-
tera supplicowatemi, tam precip wolatem obrocic nie
tam gdzie podobno swaspet sine fundamento pconce-
pta opinio inhibitionis. Lybo y ta kiedyby in his angus-
tis tamciac miata bonum publicum, niepowinnaby
znalec koncyderacyi, ale upewniam zeszny nie ode-
brali. Wiem polowinac wiernego Oyczynyna y ze
na niedobne ramiona nasze porpotu z Inzymi. Wymy-
wtozta Rlita n^o lece pod taka czas, ale ipsa confiden-
tia swae onus iustiti swoy, Wielkoby namczyni szty-
wa, ktoby rozumial, ze jest taki respekt, ktor, by mozt
przewodzit cogitationes ppetuas de salute Patrie,
ktora ze ind i maczej tylko jednym pokoiem saluari
nie moze uszycyiny sie zal sie. Bore az nadto into-
licie experientia namczyli. podziwiam sie ze y

M. S.

148.

I P D kolegowie moi zagrzani goracyjni perswazy-
ami y przestaniem *Situ* *uxm* *Prinatialern* *Curam*,
et *Paternam* *Solicitudinem* wyrażajcego n'tardabunt.
Tym czasem ja tu już czekam poufanych rozkazow y
dalszych *uxm* dyspozycji, jeżeli jest prawdziwa
iako *uxm* namienicieś raczyt inklinacja do pokciu,
aczemuszby bez odutoki niezaczynać sub auspicijs
et glorioso ductu *uxm*, chyba żeby *Dux* *Swędzki*
n'z naczyt *Statocny* in *miserijs* n'ri *chciat* pokazać
n' *levem* w tym *inconstantiam* y dysputować znowu
przygnauszy, nas już raz post multas disceptatio-
nes pro legnis consensu *Preventium*, et *abensu*
abventium, nite *electis*, żeby nie mogło być oraz
bez wielkiey krzywdy porwagi *uxm* do ktorego ma-
my *immediatam* *Correlationem*, y chyba byżenie *Dux*
dla *Narajch* *Comissarzy*, którzy ab *lena* *parte* *inconsula*
altera *legitimari* by nie mogli, zyczyt wprzod
żeby się *cata* *Relita* sub quocunq *Situ* e do *kapy* 20:
brata, a raczey *commodiorem* *datura* *piscationem*
extreme *zamieszata*, y żeby niepodobny *imprezy*
mordicus *trzymaj*, iako *sine* *totali* *eversione* *Staty*,
et *libertatis* *ciccedere* by nie mogła, loco *ptens* d
ukrzywdzenym *obystencji*, których chyba *inpius*
liciti *medjjs* *ratowac* nie zyczty, *chciat* *nao* z
hancru, z *czdoby*, *obrony* y *substancji* *ztupionych*,
ultimnd *objicere* *perniciei*, bo czy nie raczey się
in *tanta* *sensuum* *discrepantiā* *obawiac* *reba*
totalem *ruinam*, jeżeli *podziewac* żeby *Relita*
w *materyi* nie tylko *statuum*, ale *tez* et *scien-*
tijs *involvente* mogta być unig *laży*, a zaty m y
do pok

do pokoiu zgodnie drugi raz obrac Deputatow, y tey
Ja jednak nie jestem opinii pewnie ani tm tribuo
graco sua ore ducto funiculo, zeby nas mogt z Labi
rynthu niezczedliwosci wyprowadzic y naszym timere
magnis motus rationibz, zeby si narn in funest. S nie
obrocit laqueum, ale iezeli tongey nie cofnie rki, od
nagastreszej brzytuy, a iakoz migrari ze si y niebe
spiecznego uchaycie chce tyka, iedyne nate uszy
skie Symptomata (ktore mysticum Corpz Reipubl.
wiekszym coraz impetem mierzac bpdz) remedium
wybrnc si possibile iako, nayprzezy egiptotey toni
z ktoregymy ius prawie y egiptowg zanuzerni, y iez
li dany niedia, robic dla Boga, nieodkładaigc skotopla
stru na linierelne rany Rdity, do czego niedi ssta
Boska c Angelus Coniugi et Dacis dyonaga li dny
iakom prompta ad magnos sensz, ktore wiern zesalu
tem populo pro suprema lege maig, acceptione, ex
cunptiunda veneratione zstajp.

Copia Listu Pewnego Tworzanina do Poufa
tego Przyjaciela swego pisanego.

Opozniomg poniekgd dla czystych drog y rozmaitych praw
ktore mig dotgd roznie rozrywaly, tym chprniey z wny Camd
na nowe zabieram korespondencyg, im wiekszg tego dacp
bydz potrzeba, w przypadaiacych naten gas wielkich nie
ktorych okkurencyach doskonatg wedug zadania, ile
zemnie bydz moze, dac wny d. informacyg. Iako bowiem
z listu wny d. wyrozumiewam, poczynaiq si rozchodzic
po woiwodztwie wny danas rozne wieści, czescig przez
niechpc, czescig przez niewiadomosc in veritate, et cpen:
tia rei znacznie zuaryjowane. Lubobyng za za powodem
tego

tego listu Wm. Dana o situ interweniencyach, sita mogł
 y miać piąć, jednakże odłożysz dla szczerpności czasu
 wszystkie inne materje do wygodniejszej pory, szcze-
 gulnie tę przed się biorę, która iako Wm. D. przez por-
 ora hominum maxime u Wm. Danow fere, y o ktorej
 niektorzy diverse sentiunt, niektorzy coby entire mieli
 dotąd niewiedzę; i dla tego co Wm. Dan namieniac racyz
 że droga do Drus. Naasni. Leia Elektora Brandeburski
 y intencja koronacji y postanowienia się na Tronie
 dworskim, ponieważ sentimenta niektorzych Ichm. Mi-
 nistrac' poczęła, tak dalece się nie dziwić, ile gdy
 przyczynę tego, luboć całę niepotrzebnego mierzania się
 szczerpnie w niezupełnej wiadomości istotnej rzeczy
 y okoliczności dey zakładam, do ktorej gdy się y Wm. Dan
 sam z osoby swojej przyznawac, y obaczyć różnych skła-
 putaw odemnie potrzebować racyz, szczerpnie się w
 tym woli dego akkomodować, y upeccaniem zeznać
 że, prawdziwie, y bez wszelkiej tak przygady, iak uymy,
 o całej tej sprawie simpliciter et plane informować
 Wm. Dana będę, abys nie tylko sam wrozcenych sobie
 pozbyt wspólności, ale y Ichm. Draciz uiguży im na;
 przed tak wiele himorycznych skrupitaw, ktorych się
 z przeciwnych y nie pewnych potenczas namnożeto re-
 lacji, na drogę istotnej prawdy naprowadzi, y odwrze-
 kiej suspicji, y opaczego porozumienia ich całę y zu-
 pełnie uwolni. Więc do rzeczy samej przystępię
 widzę iż to Wm. Danu nie tagna że Naasni. Elektor
 sam z całym swym swym, z intencją do drjawia
 swego Druskiego się zabrat, abg. tam rzecz wprzód do-
 brze, y już nie dopiero zwazog, y gruntuwnie interesy

do pożądanego tancz przyprowadzić skutku, to jest aby tam-
kroluskie dostojenstwo przez proklamacyę y koronacyę ef-
fectue obigt, nie rozumiejęc aby się kto takizna odważał
ktoryby z szlacheznej y uwarznej racyi mógł imprebować
tę kurfistzka dmyz intencyę, daleko mniey. Ktoryby podo-
prawionym tym tak wielkim ctkcie y obitym krolow-
skim dostojenstwie, chciał w Attrybucyi należętego Tytułu
y honoru kroluskiego, przeciwnym albo niechotnym się
pokazać, ato z tych osobliwie między innymi racyi y kon-
sideracyi. 1. Ze to kroluskiego Dostojenstwa y Charakte-
ru obycie, y nas się wzycie, nie tylko jest rzecz w sobie
y cale niebronny, ale też się oraz gruntuie y Autoryzacie
na wielkich racjach y przykładach. 2. Ze ta exaltacya
nikomu zgoda, lub in jure quodvis lub z innych miar naya
mniejszego bezprawia, krzywdy, szkod, albo uogczerek, przynie-
siec y uczynić nie może. *Nim zaś dalej wkroczę*
zdało mi się przestzedz w tym wymyślana, ze to ciestwo Brak-
skie (które Nasion: kurfistz dmyz jure Supremi Dominij
ma y trzyma, y w którym bez wszelkiej jednak tak rne Brin-
cipum Europę in grę iak osobliwie Dotronnych a nawet
własnych Swoich Panstw y Poddanych krom Tytułu krol-
lenskigo dostojenstwa pochodzących honorow, wargacyi
albo odmiany, krolom się zwac, piac y bić zamyśla)
Już przed dawnymi czasy iako Ortelius y inni godni Hi-
storycy wyraźnie y rzetelnie świadczą, krolestwem się pziwa-
to y było. I że ta kommutacya krolowskiego Tytułu w kroluski
zwadza y gruntuie się na wzayz namierionym nawayz-
szym prawie zupełney mocy y nieokryłoney władzy, krol-
ta Nasion: kurfistzowi dmyz w Brusiedl competit. Jeżeli
tedy wolnemu Narodowi bronno być nie może obrac y po-
stanowić sobie bez dotężenia się lub pariggnienia czyie-
goskolu.

gokolawiek zdarzania albo zezwoleńia regiminiis albo Re-
 ipublica formam, y dać jej zgodny i docteg upodobańia
 denominacyę, y akcyę, i wcię, nikomu się pod stoncem
 krom zezwulnie najwyzszemu na świecie Panu spry-
 nowac nie powinien, isobro bydz nie miało wzagi i hu-
 rakter y imię króleuskie, które nie innego nie znaczy
 tylko summam in Civitate potestatem. Niechciey myśleć
 mieć tego za wymysł albo za nowość i zkg ad casum
 presentem uformowaną. Już nie dopiero tegoż o tym by-
 li zdarzania y Bodinię de Republ. y Hippol. a Vapi. y inni
 wielcy Politycy. Nie schodzi przytym na przy-
 ktadach wielkich koronataw którzy tym sposobem na
 tronie się osadzili, y utrzymali, luboć nie bez tego aby
 na początku nie miały się być zjawie różne gawady
 y przeszkody crescentem fortuna dgris, introspecti-
 entium oculis. Wystawi wmyślanu Historyja Rudolfa
 Chwabi mniejszey Burgundyi, y Roiera króla Neapoli-
 tańskiego. Pokazze tinnale Polskie wielkiego Bolesława
 Dożyła się wmyśl o Henryku króla cngielskim któ-
 ry tytuł Pana Hibernii w króleuski obrot. Także
 y podziwienie królowie cngielscy nie dany ale król
 mi Hibernii się pięz. Napadniez wmyśl natak wiele
 innych podobnych przykładow, między którymi nie-
 chce wmyślanu krom moich allegacyi dobrze Historyi
 wiadomego atuga bawie y trudnie legendę Jednego ie-
 szcze przytoczę Filippa Drugiego króla Hiszpański, któ-
 ry przy Desponsacyi Coki woicy katarzyny Xiążeciu
 Sabaudii Karolowi Emanuelowi to postanowienie u-
 czynił ze Pierwotny syn z tego małżeństwa miał
 być Xięstwo Medyolańskie y Piedemoniskie sub Titu-
 lo Regni Lombardia paierć ale niepodziana Pierwo-
 rodnego smierć nie dopuściła tego postanowienia do
 skutku

skutku przyprowadzić, któż zatem Elektorowi Imperi
 Brandenburgskiemu albo zańże niemie, albo co z droższego by-
 dzie mogł imputować, gdy tak wielkim insitit racjon,
 y przykładom. Ma nie tylko Prusiam jure summi Do-
 minij, ale y krom tego z taski dozey tak wiele innych
 obszernych Panstw y Lądnych kraiew Jest ita, y Dostepa,
 są dostatki, y na niczym zgotu nie schodzi, co by ad justit,
 nendam Regij nris dignitatem mogło desiderari. Wszak
 już krom tego rne Electoralis Dignitatis y Capitulationis
 nes Imperij, niemniej per usum et observantiam kr-
 lom się równa. Ale że między niemał wszystkimi
 w Europie Potentatami mato ich nymd. znajdować,
 którzyby lubo się na sile, potęgę, na kraiach, ludziach y
 Doddanych, nie polepszyli ani zmocnili, nie mieli al-
 bo już nowych nabyć honorau, albo się o nabycie ich
 starac. A że nawet y niektórzy będąc ex pacto kurfi-
 strowi. Imperi nieyca ustąpić powinni, podwyższyc się u-
 situię, chciey nymd. rozgładnie usagyc, czy stusznac,
 cale się kurfi strowi Imperi wstę, miejsce opuścić y zanie-
 chać. Wszystko tymi czasy w górę poszło, y iedną corno-
 wyżej idzie y potępuje, Krolowe Regia dignitatis predica-
 tum, in maiestatem przeformowali, Elektorowe wżaiem
 do nich. Fratrum et Serenissimorum Titulum sta-
 wali, kizżeta iedeli nie krolom tedy Elektorom in cere-
 monialibz. koniecznie równac się usituię, y gwoli temu
 Regia Celvitudinis (celtebe Royale) afekruig. Woli-
 mych Rzeczposp. Potawe na roznych miejscach, Dwor-
 rach równo kroleuskim in receptione tractan, poczyniig,
 mogłym wiecey tego allegowac, gdyby nie znat genis,
 ot ingenium nymd. zeszwykt ex paucis plurima eaz
 optima elicere. Jużem tedy, tego pewien, że wżaię penetrui-
 ier

1912 y. naoko widzi, że to rzecz ani nowa, ani brtna,
nie masz czego przy niej apprehendować, nie masz po-
trzeby, topić się w głębokich dyffidencji invidyi, albo
opaczynego porozumienia nurtach, albo tam sibi tempe-
states, et pericula figurować, gdzie Summa tranquillitas
et Summa securitas. Cała ta rzecz na iednym y. z regu-
lującym zawista Tytule, nie kurfiarzowi. Mz. nie przy-
będzie ni sily, ni mocy, ni potęgi, ni dostatkow, ni kra-
iaw, ni ludzi. Jezeli zaś splendor et origo tego tak wielka
a sicutis Domu, Jezeli obzerneć, Sanctus y. kmion, ie-
zeli znarnienite daci et belli actiones, liczne wojska,
stawne ambasady, wysokie Serwinnowactwa, y. kre-
wnienia, et sexcenta alia decora, Jezeli mowić to wzy-
stko nie kwadrucie się do Tytulu królewskiego, ex vice
versa miach sicut. Idzi. Ja zaś postępuję dalej, y. lubo-
bym że ta exaltacya iakom na początku listu mego na-
mienit, nikomu zgoda in jure quodto, ani z inowych miar
najmniejszego bezprawia, krzywdy, škody albo us-
zczerzku przynieść y. uczynić nie może mogtanywać
respectum Imperij Romani, Germani, et ceterorum
Europæ Potestatum, et Principum, iednakże dla krótko-
ści czasu zastanowić się przy tym, co się zda propiz. Rzecz
bopolita tangere, et concernere.

Nie rozumiem tedy aby wnyd. chciał powzgiwać aby kur-
fiarz. Ino od Pierwszego zaraz początku, y. zawzięcia
tej. Intencji nie miał być mieć inter Principes Eu-
ras. z królem. Mz. y. Aliti. iako najlepiej się z tych
miar porozumieć. Allec to negotium szeptalnie iest
rituale, albo ceremonialne y. Tytularne, które Inter-
ressa et jura Reipubli. żadnym spódbem nie altera-
it. Najasni. Antecessorowie Królowie Polscy w podobnych
Ceremon

125
Ceremonialnych sprawach pro libero arbitrio postępowanie
y wolnym zdaniem rzęzić się zwykli. Nie mógł wmyśle-
nu z panipci wypaść świeży przykład króla Hisz. J. J.
na III który bez komunikacji y dotychczas się albo ze-
zwolenia Elżbety króla Hisz. teraźniejszego angielskiego
Wilhelma za króla uznał. I który przy teraźniejszej Re-
wolucji Hiszpańskiej będnie chciał królowi Hisz. przenie-
sąc go za króla Hiszpańskiego miał mieć uznać albo sta-
nąć, ile go w owych czasach których Xizze Bragancki w Por-
tugali, królewskie wzięt na się Hisz. y w Anglii Crom-
wel, Protektorem się uczynił, nikt się taki nie zna-
dował, któryby królowi Hisz. natenczas Panującego
miał albo chciał być w uznaniu ich, czyżby byli, mowa
opisować. Zaczynam y teraz mam to za rzecz bez wszelkie-
go wątplenia pewną, że się nikt nie znajdzie któryby
nato na Naiaon. króla Hisz. bezceliwie Panującego de-
volukum y iakoby p. mania traditum ich chciał targnąć
y opisywać iakoby Tytuł Honor. Cortesyz Summi Angre-
rji miał deferre, albo coby mu się załatwić za omaticyga-
bo melioracyg uczynić, byle się to działo salvis Reipubli-
juribz, wszak y Łata Rzeczposp. przez ratyfikowane tak
wielg walnych Seymow y od królów Hisz. i Anglii
tobliwie poprzyjęzione pacta Wielaukie Clauz. Cuius
spes sibi deklarowata, y obowiązata. Xiestwo Bru-
skie tymiż granicami zamknięte, ktorzy albo iako
Naiaon. Elektor, Iny przed zaczętych to woyng prawem
Lennym, niegdy trzymał, Iny Elektor Iny napełnym y
użyty Iny descendentes, poki kogo Iny descendentes
Inykiego. Rodzinu kurfistza Iny Pawła będnie. Pra-
wem Najwyższego Panstwa, Najwyższg y nieobredonig
władzg, porząd, y rządzić albo panować będn, albo iako
w Łacińskim ięzyku Sonant: Ducatum Prubis iofe-
ritus

ribus circumscriptum, quibus serenissimi Elector illum,
 olim jure Feudi, ante hoc bellum exortum possidebat, &
 post deinceps et descendentes omnes donec quisquam
 supererit ex descendentiis masculis sub serenitatis Ele-
 ctoralis jure Supremi Domini, cum summa absoluta &
 potestate possidebunt, regent. Zaprawdy dy. 3p
 dobrze utym artykule rozpatrzemy, trudno bydzie nazy-
 wac aby abstrahendo szczerze a nie, et Titulo Re-
 gio iuz na tenzas tymi. Tomy nie byla inaplikowana
 forma dana, y konferowana na Prusiech kurfiestrowi
 Jmci y Potentati Jego Wis et Potestas Regis Majora-
 tica. Wipie rzecz dobrze zważywszy y uprzywilejowzwszy wzel-
 kie affekty y dasye, nie widzę aby przez Tytul Krolewski
 Ktory kurfiest Jmcy zabiera, mogto albo mialo cokolwiek
 wipiey decedere Juribz Reipubl. ktore przed tym na Prus-
 yach, nad te, ktorych pomienionym w tytule kurfi-
 estrowi Jmcy, y Catemu Majest. Domowi Jego iuz nie
 dopiero ustapita et in quorum iurium possessione et ex-
 exercitio kurfiest Jmcy bez wszelkiej excepcji spokoy-
 nie podziadzien zostawa. Cata tedy ta sprawa, y odnawa-
 na Tytulu, utym zawisita ze ten ktory przed tym mial
 iuz Actu prawo, moc, y wladzę Krolewską, to jest rzecz
 samą, teraz Tytul y denominacya rzeczy, na ip bierze.
 Do coz za Inna moze bydz Idea Krolewskiego Domienia
 albo Tytulu, tylko ze tego znaczy y wyraża, ktory w obzer-
 nyim Panstwie albo kraju, prawem nagnajzszym, mocą su-
 petng, wladzą nieokreślony, albo iako Pacta Wielkowskie w
 pomienionym szostym Artykule wyrażnie opiewaig) jure
 Supremi Domini cum summa absoluta & potestate reg-
 dzi y panuje. Wprawdzie znajduje się w tych lu-
 ktach, nieiaki iakoby reservat, nek, między Rlity y
 Prusami kurfiestrowskiemi, mianowicie ze pśdergiem kur-
 fiestrowskiego y Margrabieckiego Domu, Prusy na Rlity,

sprawie

127
spasie y przywrocic sio, y ze interea Rlity y Prusy dberno
fidele zkoligowane zartawac y Elektorowie Lehny Rlity
certo casu pewny positek w Ludziach dawac maig.
Alec y w tym abunde provium, oo iako krolow zaraz na po-
zatkun wyrozumiausz ty Kurfistza Iny intencyz, zmykley
y chwalebney ku Rlity miłości y gorliwości, domagac sio nie
omieszkat, y catą rzecz na tym fundamencie zalozytaby
Rlity z tych miar propiciat, tak wzajemnie Kurfistza Iny
bez wzakbicy fruonoci, nie tylko krolowi Iny, wymowia-
fecit, ale y osobliwym skryptem tak up Rlity deklarowat,
ze przez krolowskiego dostojenstwa dostapienie, gadnego
zgota punktu, który sio w pomienionych waktach znajduje,
ie, albo zawiera, odmienic, albo iakimkolwiek sposobem de-
rogowac mu nie myśli. Onozem sio w dostrzymaniu wzakbicy
go firmymine obowiazue. Przeczco Rlity chymnata secu-
ritatem animadmodum, ze nie rzeko suffian, gdyz ta kurfi-
stzowi Iny accrescens dignitas, nie wobbie nie ma co by po-
mionienym faktem przeciwic sio miata. Bo ze Prusy kurfi-
stzawskie kiedykolwiek na Rlity spase mogg, albo maig,
est to futurum stingens, ktore prouinc Intenciji kurfi-
stzawskiej y ullam vñem et consequentiam trudnie albo
zastanowic nie moze. Sdziesz nny dan zmagdziej
krolestwo wktorymby sukcesja albo przez facta, albo przez
konstytucje obobliwie albo przez Testamenta, albo iakim-
kolwiek innym sposobem nie miata bydz uwarowiona, al-
bo okreslona, iednakze n' obstat, aby de sedobney sukcesji,
nalezee krace nie miaty a Rlity summa potestate regi-
et gubernari. I ludo Margrabauie Franconiey iusticia
maigey postdecesum Tetaznięcego Elektorowa Bran-
deuburskiego, Donu, pouinni na Prusy Leniowic ad Rlity
ostymaci y przyzyc, nie moze to byc Kurfistzowi Iny y Do-
gndari

mowi Jego przeszkoda albo zawada, aby się nie mógł zwa-
 y bydź królem w Pruszech, bo ten nakaz Davallagi, nie na-
 leży do tego, ani się sięga na kurfistyżm, ani na
 Descendentow albo Pracy Jego, ale szczerze tylko na
 Margrabiów Frankonickich, coż to była za konseque-
 ncia? Margrabiowie Brandeburcy Frankoncy albo
 Lukseporowie Ich, mogą podobno kiedykolwiek przysięść do
 odzyskania Drus Lennauig. Ergo kurfistyżm, który ma di-
 versa et sublimiora iura, nie może bydź w Pruszech królem
 Sgm Wny i uważ, iakieby p instantiam poszły rząd (iako
 ie nie w Łkotach zowig) absurda y szkodliwe sequela. Wszak
 królom Neapolitanickim y Sycylijskim, ze królestwa pomie-
 rano ałode Apostolica Lennym prawem maieć, Ocy
 swiętemu Clientela fiduciaris nexu devinciant, y nie
 tylko ilekroć Nowy Papier w Lzynie, albo król w przere-
 czonych królestwach zostaje, ale nawet corocznie zwyżczy-
 submissy y oddawaniem certi pensio feidum recogno-
 scere powinni, nie zgodzi ani y iudicat, aby królowie
 byli. Cały świat ich zato zna. y ma y nikogo dotąd nie
 było, któryby im najmniej z tych miał miał mouere
 questionem. Dalekoż barożi pro serenissimo Electore
 który eo nexu w Pruszech cale soluty, militare to musi.
 A w Ostanku data Rlita kurfistyżmowi Sgm iure supre-
 mi Dominy do petrowstodney mocy y dyspozycji Prusy
 iakoby brete złota. Coż tak dalece natym należy, czyż niego
 kurfistyżm besto, czy korony idere. Wszak iozliby tak Ser-
 tata Serre miały, aby kiedykolwiek te Prusy na Rlitz, ia-
 ko się namienito spasi miały, złoto złotem zostanie y
 wolno de stozie ad pristinam reducere formam. Co się
 thnie Dawtkaw ktorzech oddawania certo casu kurfistyż-
 mowi p pacta obligat, y ten zarzut nie do rzeczy niece-
 ni

ni, bo coż w świecie zwyciężniejszego nad to, że wielcy Mo-
narchowie Przymierza, Saksa, y Austryja niedożyłoby stano-
wiz, któremu sobie pomoc posilków y asystency przyzeka-
ją. Strzeż Boże aby to komu z nich niechodzilo albo spudicare
miało. Takieby jeden na drugiego ruinę y zgubę stare patrzeć
y za czasem tym eadem ruina inuolui musiał. Sami nawet
Albina kurfiurstowi Smgi: utychze faktach, w pewnych o-
bowiazatach i funkcjach, atleć y Inne wieczne y doczesne
Saksa, które bez wątpienia kurfiurst Smgi z Cesarzem Smgi
y z wielkimi częściami Wielkich, elektorów, Krolow, Kiezszt, y
Albitych. pozawierat, z których do zażenych kurfiurstów Smgi
obligary posilkow, czy innego co derogare jurisdik. Majesta-
tivo, y tak myślny albo kręciny iak chcemy, formujemy
lub Elektorowi Smgi: obstacula, lub Albitey iudicium. Widzi-
myż dan, że wszystkie skrupuły, kiedy de ad lapidem iudicium
wzięmiemy, próby nie trzymają, y tylko się powierzechowym
koloruig pretextem. Z drugiey zaś przyznaję Smgi: Austryi,
iak dobrze najmniejszą gwałcono okoliczność y iak grun-
townie niby naiakiej nieprzetamanej szkole rzecz utwo-
no. Takci to ten dan zwykt sobie postępować. I nie trzeba
współić, aby ciim Imperio, y z wielg Smgi: h w Europie
Panuigich Krolow, Kiezszt, y Albitych nie oniat wzięć stu-
żney okoto tego miary. Rozumiem że Smgi: miaz do-
syc' wiadomości iak zgodne Catey niemal Europy pochodzą
iuz Elektora Smgi: gratulacje, vota, et plausus. Nie tedy
pewniejszego, tylko że przy zawziętej Intencyi, y Krolow-
skim, który zabiera. honorze, Tytule, y Dostoienstwie prze-
to iak wielkie kolligacje y przez wtasne utrzymać się bo-
tege. A zatem coży iuz komu potym było, chcieć się bez po-
treby bez przyczyyny, y bez skutku przeciwie. Tak kladożę
umyślan tego że miaz być dzieło zdania, boi podobno przeciune

niechliby się ukogo znajdować miało, już tego nie zastanawia, ani odwieści. Bieżąc więc, które z Elity iakim wymyślanu demonstrował, ani szkodliwe, ani uszczęśliwne ale szczególnie tylko Ceremonialne, y Tytularne Latinsz akkomodować się, y rozgadnie cum multis tryzmatiz cum paucis nieuwagnym narabiac' uporem, Cotałcan, dide et confidenter ku Informacji Wymyślan, ile do mnie bydz' mogło wyraziwszy, Postawian

Universal

Michael Stephan L. L. Colesid Tit. S. Mariae de
Daco, Presbyter, Cardinalis Radziwiowski, Archie-
piscopus Sniens, Legatus Natus Regni Polonid
et C. D. L. Primas, Primus Princeps.

Najem wobec y każdemu osobna, komu o tym wiedzieć na-
leży, a osobnie S. O. J. W. W. Schmemm S. Senatorom, Dignita-
rzom, Urzędnikom, y Wzyskim Stanu Rycerskiego Obywa-
telom Koronnym, y W. L. J. W. W. Wymyślanu, y Braci Przy-
zaloconiu Braterskich, cześci, y powołności moich, do wiadomości
podać. Że tak z głęboke ciężkich żalów impregny, wpoity
się w pamięć trister Augusti Idus Roku przeszłego, którego
Krol Imperator, znać Fortuny Imienia swego, podoł dui-
voacęg, próbując, znała na Wawrzawę napadły, Ład za-
meczny, ztrwoży, y przerwał, a potem zebrany ex omni
Gentium colluvie, Woyk swoich furorom na kosiół, Łatace
Depozyta, y Jebra obraci, nie gastałszy Samych Orob, ktor-
rych był oty na gniew, y zemstę swoję sakryfikował. Przy-
znać to, idonak prawdziwie moję, iż umknęszy się z Imię
Stanem a Narzatkion Konfederacyi Wawrzańskiej, przed
tę burzę, aż na brzeg, infidilicet, tutionis tamen, nawet
inter monstra maris clementi, y witołkioney, Rezy-
dencyi, wiprey, niż Driewic' miewicaj, przepędziwszy,

nietak

nie tak na stratę Fortunę, na nieporządkowaną Dobrą ruinę, na
rzekatem, przyjmując miłe z ręk tego, qui aedit et abstulit.
miarkując się oraz w państwach moich owemi: Adfat
Imperium qui silet, ille sapit. Nie tak na drugi przypadek Ho-
noru mego, iż dla Oyczyzny y wolności Jej, cały wielek w pracach
y kłopotach strawiwszy, naostatek przed napisaniem na własne
życie nasze siddanii, przysięto po Europyh kętach latere. Nie
tak na koniec na wszystkie moje dolegliwości, bote humani-
tus y dydynawijnie, na żyjących przypadające Sensum ma-
lis, albo dobierać, albo umniejszać zwykły. Jako barzożę
na tom tyko y z gruntu serca mego ubolewał, iż a Centro
Regni, a zatym y do Styru bież oddalonym, iest to rzucić
Oyczyznę tangm vine remige puppi większym y nie-
bezpieczniejszym nawałtnościom. Opuścić bez posilku y o-
żynienia Cor languentis Patriæ wówczas, kiedy z tych
którzy utitiunt Corpus Jej politicum, volut sanguis ex
trema occupans, ledni rozbiegli się, albo za Granice, albo
daleko a Meditullio, drudzy affectatâ Authoritate cNa-
jestatem consiliorum przynaję, de Civitate in Civitate
y tylko nierząd et rapinas, authoryzując inter humorum
peccantium augebant n minuabant symptomenata. Na-
wały też nie tak wozach z rozważaniem stanu naszego
et magnitudinis periculorum, ze Silji Heraum, którzy przed-
tym Quidam swoim portachem bywali, in hęc incidimus
tempora, iż między obcych wyrok atumem, ledwież nac-
ież Imię Xarodu Naziz. Tak nas ponieszały y pomotały
studia partium, iż iako w Labyrinthie diversas vias, et
capimus, et capimur. W Relitey, Lukac Relity mawie-
my, mogge staznie do nierządu y spustoszenia Jej przy-
stosować to, co gożića repono. Caveat Cives, ne Civitas ve-
stra per portas effugiat. Kto nie chce, to teraz u nas nie

rzadzi kto wiechco, nie szarpie, non mor, n' ius deterrima
 cuiq; impune, Domow, Fortun, Dobr. Tuckawnych y zbladze-
 kich nulla immunitas, nulla securitas, same nawet ko-
 scisty promiscuo in sacra et p'ana scolare quaton y
 rabunkom podlegto, bo ci ktorzy przedtym zcaupstoscig
 Fortuny swore, anji nie mogli nic podobnego aggredi
 w spokojnej, zblitey formidine padn, to teraz elapsis ter-
 minis licentia w zamieszaniu y odencie, chęci y zna-
 gta alienis fobis z bogacie, signa ferunt n' rogati, niona
 sbroni dyżurny ale na ustyd y hanby Imienia Lycer-
 skiego et ut devoret locusta qd bruchus n' consumpsit
 a to wszystko sprawuie niesterność y niezgody, przez
 ktore tylko niezczepcia nasze przedtuzamy, nie rugujemy
 z dyżurny. Gdy jednak zosobliwego mitorierdza Boskie-
 go, po tych wszystkich utrapieniach, koniunktury tera-
 znieyze do pocierznieyzej kieruiz się rewolucyi, y
 iednych wiewodztw przy konfederacyi warszawskiej
 nieodmionna statosc, drugich do niej bliska pokazuie
 się taddio malorum przychylnosc, a przez to do pogda-
 nej iedności nader zczestliwa toruie się droga, chwale-
 bnym przykladem wielkich wtey dyżurnie Domow,
 ktore poprzedzaizc ad c'tram salutis publicae, nioz miz
 acta in holocaustum dey zarowia, y substancyo kwoie
 zdesperowanyszy o miltacji applicacyi krola Dmy Augusta,
 azatym y o powrocie Jego, ktory Ratone, an Conilio, zbro-
 lestwa wyiechawszy, y takaltugo w Saxonii siedzgc, in-
 wnice pokazuie, ze bardziey o ruinie Polskiej, o domwie
 a nizeli de salute ac tranquillitate dey myśli. A przez
 to się zdadzy mala publica ipso malorum sensu p'atate
 przosilac, kiedy, y krol Dmy Pruski straciwszy nadzieie f
 cale opoiednaniu krola Dmy szwedzkiego z krolestwem
 Augustem, w ktorum przez czas niematy pracowal
 a nie widzgc podobienstwa aby krol Dmy szwedzki mial
 recedere

recedere od Elektora Imperii Stanisława, którego publicae
legatione, et tot externis demonstrationibus, za krola uznat
samie go in partes krola Imperii Szwedzkiego, azatym y
Elektora Imperii Stanisława deklarawat. Kiedy nastatek ten
ze krol Imperii Szwedzki przez łanig potwierdza ze przyby
wszy do Polski tanim Amicus na podziwignienie zdama
nych praw, y upadajacej wolności, y naprzykrzywszy si li
cznem Wojskami swemi per indispensabilem necessitate
kraiom naszym, zyczy widziec iako nayprzodey naga
breviata calamitate. Onych, przez reafumowanie, y iako
naypretze zakonczenie między nimi dwiema krolestwy Pa
letatu, nie maig żadney in code awiluyi, iako wydane se
go tot diplomata abekurung, a przez to daig pogodny czas
do zjednoczenia in unum Sere Civium, dolegtwacy y ab
sontia tego, którego Lemina clotgd byto. Divide et Impera
niecho, ani moze per conscientiam, et innatum ku Oy
czyźnie moieg Amorem styru opurcie, et ex caractere
nieo ac Primatiali Auctoritate naznaczan do Consul
tacyi y aduocacia tych wszystkich niezgzeslności sta
szych, Zjazd walny w Warszawie, na dzien iedenasty
Lipca, w roku teraznieym, zapraszaig wszystkich Intp
dd y Braci, aby sie in unione Animorum przez dostaw
zwoiedozztu y Ziem Instrumento Publico na ziazdach
swoich partikularnych ktore pro die 26 Serwca nazny
czaynych niezgach naznaczanu, Authoryzowanych, in
numero iakoj umeld. bpdzie zdato, na termin stawali
do Spolnego Oyczyzny ratunku, do zakonczenia wszystkich
Transakcyi, ad inducendam tranquillitatem internam
providendam externam securitatem aby krot wdarnt
y teraz, co dawniey miraty w Narodzie naszym, ze inbul
nerabile est n' quod feris, sed quod n' lddij. Ktory to Univer
sat dla wiekzej wagi przy pieczgi, rpkę moig podpiany, aby

134
aby mógł być przedzy wszystkim wiadomy, po Grodach,
Parafiach, według zarzązani, ma być niemięszkanie ru-
zestany, Dziatorip Wdarska g 31 Maja R. 1705.

Instrukcja na Sejm Walny Warszawski in Ans-
no Trii sosto pro die 12 Jani naznaczony, Poznani-
skiego y kaliskiego Woiensdztwa za Uniwersałem
Ikkmji na Sejmik do Szpody nadzien pierwszy mie-
siezca Grudnia Roku 1694. zgromadzonych dana ich
miejom. Il. Postom, natymże Sejmiku obrany in-
to jest z Wdarska Poznany W. Imi Panu Adamowi
Antoniemu Opalinskiemu, Marcie Watekiemu,
Imi. Drokopowi Lipskiemu, Polnikowi Wschowski-
mu, Piarzowi Grodzkiemu Poznany Imi. Janu-
wi Chalechowskiemu, Podpalkowi Ziemiakiemu, Do-
znanskiemu, Ignowi nakiekrzu Kiepskiemu, Semi-
kowi Poznany Charszatkowi Kola Naszego Karolowi
z Wersna Lydzyskiemu Czernikowi Kaliskiemu,
Surrogatorowi Grodzkiemu Poznany, Wladystawo-
wi z Garakowa Czarnocowskiemu, z Wdarska ka-
likiem Wdarskiemu Wladystawowi Boninski-
mu, Wschowskiemu, Wladystawowi z Przemy-
Przyemskiemu, Chiedzyrzeckiemu, Filippiowi
konarzonowskiemu, koninskiemu, Piotrowi Glara-
dyza Bronizowi Pyzorskiemu, Adamowi na
Xaramowicach Xaramowskiemu, Wykiemu, Ka-
rostom. Imi. Hieronimowi Bronikowskiemu.

Nie tak Wdarska nasze, y Seria Civium Sejm immedi-
te nie doszły, alteriowat, iako valetudinis zdrowia Ikkmji
prekura, bez ktorego nulla felicitas beata, przy ktorym
omnis

omnis amantitudo suavis et jucunda; ea nunc usque ita
 Leipz. Audia, nunciatum hunc videri nostrum desiderium
 nactus pietatis Ickm. Zapatroval, ipse edrovia, y one sanguine
 nostro mercari, hoc padoone, Leczestinosci Oycuzna nazza
 in Antecchum nunc nie mogta iakg. Deulo nro uznawamy
 kiedy propitiatio Sideris, Narodau nazza takiego mianu
 Pana, ktorego przez usg itkie Leczestinego Panowania ni
 custodia ontrub, Quierem, dispendium Saluti Universi propi
 tiationem, przynosi wiek teraznie, y Leczestinego moze, y
 Alita nazza, ze wielowstadey rply Iego clypeo protectiv
 mus, y tym, ip chlubie kiedy magnitudo gestorum Ickm
 iest tak skuteczna ze Narodowi Polskiemu corazliwie
 szyk, przyniosa y przyczynia victorias, gdy co rok chwale
 lobne, incessanter continuat trophaea, chwie lichy yoko
 ludzkie napatrzyc ip, y nastuchac nie moze. Skoro bowiem
 waleczna przeciuko Ottomanckieg Sydyze pedomit rply ko
 tg mial orbis pro extremo iudicio, stat ip Ickm Onynze
 Iudex Terribili, wciekty Ickm domando ambitum, tak nie
 zycieczonego Serca przykładem pokazat Sociatis Regnis
 qua arte gloria parat Panuskie Lwie Edrowie offerendo
 niezliczonum niebezpieczentwom, temoz edrowiu y. um
 pidsu non pariendo. Allec o przezernosci Ickm nungm
 satis, bo iest pra Filij Inum, y nie tulko in victriema
 nu laudabile nomen Ickm, przez co Summa gloria in po
 steritate ejus manebit. Lecz y ztad niemniejze chwale
 bnum Onum accedit momentum, gdy maturas intenti
 ones suas ad felicem boni publici dirigit scopum, y
 czy martiales cum Civilibz labores et Veteri gaude
 ant, iure suo Coloni, gdy miosciwie itada miosci
 aby Alita de prosperitatibus suis consulere mogta. Wynn
 tedo

od woiewodztwa Naszych, ktore na terniegrzycem in-
to approbujemy. Za wielkie czyny y odwagi I.W. i. in-
P. Hetmanom Obrzga Narodow gratitudo y podziękowanie
jest wyrażone. y Ichm. P. Postom przestum jest zlecone do-
piersz novum neno meritum terazniegiego per vici-
com z Kieprziciela manum, novam Ichm. P. Postom
now ad wadzo Naszych nycigga gratitudinem y podzięko-
wanie, wzeto woiewodztwa Nasze Ichm. P. Postom zle-
caiz aby collegialiter Ichm. P. Hetmanom zapodipte
prace y tatygi podziękowali a osobliwie I. O. My. P. Kasze-
lanowi Krakowskiemu, ktory indefatigum laborem pro
quiete Abie obiera.

Lacta Convenga et Rationes Senatius Consultorum gdy we-
dtug prawa y przyezaiu in facie Reipubi. bpdg czytane.
inlungimz to Ichm. P. Postom, aby sip oto domowili, iezeli
co przeciuto prawu bpdzie aby sip tego upomnieli.
Wakanie in genere wszystkich aby sio loco rozdane sij.
narac sip bpdz Ichm. P. Postowie nasi et nulla consilia
inire nie bpdz powinni, pokiey sip prazu wtym Termini
nie satysfakcja nie stanie expostulando Inajestate in
Ikmp per legem publicam aby wedtug prawa rozda-
wane byty.

Incompatibilia in genere wszystkich upomniat sip Ichm.
P. Postowie, y na zadne nie pozwoliz iezeli by takie by-
ty do żadney nie przystupiz Consultacyi, pokieyby we-
dtug prawa oddane nie byty.

Iezeli co bardziej przynika woiewodztwu Naszych iakozie-
dy notak wielkich a sede apostolica Obietnicach re-
szcze hucusz In Patronatus Ikmp y R. P. disputat
tak dalece y etiam brachio Seculari et manu forti
ambity Browizaw apostolickich Dofestionem Cpaetwaten-
tare

tare audent, przeto zabiegałże tanta licentia caracis
 będog Johna Dostawie o Reassumptionem prawa de for-
 tianis, y o skutku tego dostępuszy ierzce Smpion
 Dostawom w Cegi Turpdykoyi Provisy iaki involvere
 by chciat injura majestatis et Reipubli, aby etiam
 admota nobilitate hos autz zabraniali sub privatione officii
 Przypomnij przetytn Johna Dostawie Statut de Anna-
 tis napisany przy tym Exponent Skmp gni Submissi-
 nie Prawo, o Postach cudzoziemskich, prore będog aby
 Johna Niedza Xuncyusza relegował dawnych si 12y.
 maigze Adlity praw y Lawagi ktora in characteres 10.
 Kigzicia Symasa Regni Legati Nati zostawia w Cym
 Smpion Dostaw obligamies aby Pana Książmiejze
 go y Prawo Adlity przed oczyma maigze, zadnym
 pozernym racjami, od Duchowsienstwa ktoreby bydz
 mogły, flectere ullateny si niedali, pod utratę Brater-
 skiej kontidencji Naszey zaklinamy.
 O Dokor, który jest maximum do konsyderacji mo-
 mentum, y nad który nie może nihil dulciz audiri,
 addiz concupisci, utilis desiderari pmissac będog pa-
 winni Johna Dostawie abyśmy za dorogpieniem tego
 pozogdane przy tak ciężkiej składania kontybuacy, de-
 brali respitum, a iako to delicatissima materya bydz po-
 winna, tak Johna Dostawie prudentiam y Ostrogno-
 wtytn punkcie zachowac maigz, żeby nasci n' Avangli-
 lent ktorey amplecti debie ziczę, owzem żeby omni
 securitate ugruntowani byt, his pmissis serio inota-
 bunt do Skmp aby omnino Dokor Langt przez ktorego
 Johna Dostawie nullam desiderabilitatem od lwoie-
 wodztu Naszey maigz propositionem, iako sp, ktora o-
 gni

mini studio et conatu promouemus bpdg. wczym
iuratas conscientias obligamus.

Baczge rz. teraz bardziej hoc corrupto Sculo w Trybuna-
tach koronnych niektorych Georbitancye wielkie sip
dziaty y a veteri instituto daleko receberant, dlatez
go Correcturam omz cum Tota Republ. Catego Trybu-
natu immutabilem in posterum procurare pavinni
bpdg. Ichm. D. Postowie, ktora azaby Lege publica appro-
bowana byta per Constitutionem efficient. c. tibus kro-
re praticany, illicita depaktacye, abrogabunt, osobli-
wie a Causis petioritatum ptacenie od kazdego Ty-
pica tak do Skrzyzki iakoli do Ziemstwa, czego przed-
tym nie bywato, azaby teraz per Legem Publicam
ta indebita exactio y Inne Depaktacye kasowane by-
ty, y zaby Duchowni y Snięcy per Quadrigenium
tylko zostawali Deputatami, a polkiey Deputacya od
Catey R. lity nie bpdze pozwolona do Correctury Try-
bunatu, do zadney Materyi. Ichm. D. Postowie nie
przypisq, a przy tej Correcturze Trybunatu stancip
bpdg. o Prawo rne temerariu vexat ab. more Pratic-
nico litis expensas litigantes ptacili, w sprawach
niestusznych, w ktorych sip kwity nacydug, ktore
cum dispendio Sacgentaw przed Casem limituig
Trybunaty, procurabant Ichm. D. Postowie aby do bpdz.
sipgi Deputatow Trybunalskich dotazono ze excepta
summa Legalitate Trybunat ad tempus pfixum sz-
dzie bpdg. tak ze do tej przysipgi ani przez sip ani
per subordinatas Personas korrupcyi quoquo genere
ofiarowaney brae, nie bpdg. Starac sip bpdg. przy m
pavinni

ad usum Obywatelom tamiecznym juz bydz nie mogg. O
raz starac sic będz o Generalny Codzienny Hiberny, po Re-
visione Starostw in genere wszystkich ktorg rewiżyz Du-
chowni w Świeckich, Świeccy w Duchownych czynić będz
powinni. Deces jednak wtocz wsiach a wszcz mianowa-
nych Starostwach, na inne Debra Rewiżyz, ktore pofolgo-
wanie w Hibernie maig, ten Deces ordynowan, byt
Jest tak wiele praw aby do Administracyi iet Koronnych
tylko bene meriti possessionati Concives nostri iet iet na-
leżeli, to zas ad Executionem przysic nie może ponie-
waz przypuszczony zyd Decal, tedy aby tak odskar-
bu, iako y ietp cale relegowany byt, nie sic iet nie ty-
kaige takze y wszyscy Scartabelli Serio o to instabunt iet
i. Postowie. Inquitumb, relegowany nie byt tedy in quod
vis fore ad Cujusvis instantiam sine ulla appellatione
et diffugio iuris criminat. Sgazoni bydz powinien,
ktora Karn. powinna sic extendere na wszystkich zydow
na komorach y pupach zostaięcych, a przytym zęby Dobr
ziemskich nie trzymali, aby iet iet totalr odskarbare
legowani byli. Salvo Primo Notario Dominico Winkler u
pomniawzi sic Reassumptionem prawa tego gdzie iet
dicta in officio Skarbowych iet iet, iako to iet iet iet
ci y inni bydz powinni.
Jako iet rozyskim wiadomo bydz może ze pod tak wielki-
mi ciężarami Dodatkow iet iet iet iet iet iet iet iet iet
cum ultimo Zato Pospolstwo wycienazorie iet iet iet iet
Suspirant tak zęby iet iet potalozowanie mialy o umnie-
nie albo umniezenie iet iet tak koronnego iako y iet iet
mentow omnino instabunt iet iet iet iet iet iet iet iet iet
iwinienia cum tota Regiubi iet iet iet iet iet iet iet iet
wkonnym Codziennych iet iet, dicta proportionem u
winienia, zmniejszyc procurabunt.

Lawiaig

177
dawan. poprzed. y Liqueorau pprrestat.
Ciey to niemniejze Corbitans ktore Imx. kaptelan Re-
gimski wiewojsztwor naszym intulit, ktoromajce o
krywdy swoie prawo z Plebanem suum w Duchownym
ogozie y kony, stozu Roznanski sprawiedliwosci suca,
przez tak dlugi czas dojsc nie maza, bo ab Officio do
Xunciaty wytoczta si sprawa, w Xunciatyze za
na dlygi zaniasto si prolongacya, naszym urgebunt
Tenim P. Pastowie do Catey R. Lity aby Prosp. Oficium
Duchownych byt skrocony, aby in Causis gluti per a
omni appellatione in fero spirituali coram Officia-
tionis, sive Locum Tenens Pleban y Inni Duchowni
Dependali. Ito niepostednia Propozycja ab Imx.
Biskup Roznanski c Adcitationes et citationes do War-
szawy z Roznanskicy Dycezyi na Czerwaciy zlamany
nie kazat wydawac.
c. i. przetym zlecamy Inhxiam P. Pastora aby upraz-
ni Imx. Biskupa Roznanskiego Pastera kaza, aby prz-
najmniey raz w rok w kathedrze Roznanskicy, pro-
sens miezkat, y przez czas swozny Resydenцы swo-
ip kontynuowat, dla tego aby lepszy dozor byt Biskupa
sawa Roznansy ktore juz co daley to bardziey w Ruiny
idzie, przez co podatki publiczne wojewodztwa naszym
diminuunt. Takowaz injuriarum exponent Imx. P.
Pastowie C. P. Pastora Trzeciego Concilio Nostri na
Ciezy Grodeckich, ktorzy x. cessant intestare et tur-
bare solitorem suum, aby Imx. Biskup Roznansy tan-
to chciat zabiezec temeritate
kontumace w zalach Concilio Nostri ktore ex teme-
ritate Insolentis minoru Cleri w Salsbach Lwisch
Ziedzicznym patruis, in solam presumptionem chara-
cteris

cteris Sacerdotis grzegorz comittingi Schismati SS. Pontem
 Nazym aby collegialiter cum debita Veneratione de-
 ferant hanc injuriam Xcia M^{te} Kardynatowi aby de
 plenitudine Potestatis Primatialis coercere racyt in-
 solentiam hanc Sacerdorum, inianouacie X Saliga Ci-
 minskiego na ktorego justum adorem exposuit Im^o
 Sobnik ^{do krole} do krole Kazym, kiedy, do dlanego istanego
 zewo Jego Dziedzicznego z zong y Dziecni nyprowa-
 dzinsey lubo p Legitimum procehum ex Corniforiali
 Iudicio Xcia Im^o Kardynata Orzozony, y restitutio po-
 mienionego poddanego Im^o in iuncta, nie tylko Con-
 travenit Decreto, ale z Xuncyatury gravaminowam
 hibitione semusz vindicationem tegorz poddanego Im^o
 D. Sobnikowi, ktory nieprawiedliwosc et bquestris Or-
 dinis Oppressionem, ob temeraria Xiezy, ktory do-
 testati recalcitrant Metropolita, aby in aridematio-
 ne niaat Xiezy Im^o et tanta inconuenientia Evocatio-
 nis do Xuncyatury causa facti mederi racyt, pnie
 instabunt Ichm^o SS. Postawie tak do Xcia Im^o iakoli
 do Catey R^o Plity.

A iozoliby konnukolwiek napotym ad pia Opera ex Cen-
 su Annuo przyzto Summas aliquas rapirawac tedy
 lege carebunt instabunt Ichm^o SS. Postawie aby ne plus tyl-
 ko po zlotych pigciu do Sta Censu Annui placone byty
 et ze per Constitutionem przystego Lepnu Anni 1690
 Komisya z Kurfistwem Im^o Brandeburkim, nie wop-
 ta swego efektu, tedy lugebunt Ichm^o SS. Postawie a-
 by ta Komisya przyzta ad Executionem z tym dokta-
 dem aby in puncta et Cprehensiones SS. R^o Plity, poda-
 mym, y to dotozono, zeba Profugi z korony Polskiej tak
 do c Margrabsstwa iako y do Xiectwa Pruskiego, ad re-
 quiritu.

146
quisitionem Danow duorh per c^o Ministros Alia smi
wydani byli et recipere sig^o Protugi z^o tunc de Soli
aby requirentibus extradant, Securitatem adu^oring p^ousa
T^oz ip^o ma rozumiec y da p^oflu^octacyi Rzeki Marty, ktu
rg stat^o Soli^o Polskie p^otyng, aby circa Antiquum morem
zadnych non interponendo cet^o byta od Alia smi
zachowana.
Straznicy Soli^o krolewskiey poniewaz pod pretextem Stra
z^oz^o teg^o Ludzi kupieckich zadney Soli^o nie maigeych z^ory
kli rozbiac z Towarow, konie takze zabierac, Ludzi
p^ozy tym niewistomych p^o m^oerem licentiam zabierac
ialo to n^o uno potuit exemplo, takze y za granice cum
irritatione. Dostonnego Narodu, y w Brasku upada ig
Drovincy, tedy upomnisz ip^o tego Soli^o w^o Soli^o wie a
bud c^o Ministros Skarbu. Ik^ony aby nie tylko administra
tio iustitid Alia ip^o injuriatid, ale by reg^olare Prawa
de licentia tych Ludzi napisane, byty zachowane y
rigor Soli^o exequowany, poniewaz publica calamitates
niemniey^og^o okazg. Soli^o Braskiey Ik^ony door, mo
nety per medium placid^o inu^osieny tedy Ik^ony Soli^o
stowie sollicite instabunt u^o Ik^ony aby ad pretium
prawem op^ovane dirigat y nie wiecy nad z^ost^och
Dziesig^o bezka Soli^o przedawana byta, y aby currenti
moneta placona byta, y do niczego Soli^o nie p^ou
stapig, pskiey Ik^ony iustum Ony n^o imponet Optum
et inolitaz nie znierie exactiones. In defectu gas
Ruskiey Soli^o aby Danowie Superintendenci zamor
skiey za rusky nie przedawaly, ialo to practicab. Ca
in defectu Soli^o Ik^ony aby kazdemu wolno byto wedlug
praw dawnych Soli^o zamorsky wozic. Co z^oby byto sine
imped.

impedimento postarum sic. Schmp. P. Postawie o obrotach
nie tego prawa, a przystupn prode' bode' Ikmy aby bode'
chodnawg Administratorowie Sup. Ruskich Woiewo-
dztwom Naszym in tempore wydawali.
Atze in c.anno 1692do z niedodebraney y niewydaney
na Woiewodztwa Nasze soli nalezata druga deflucitacya
in c.anno 1693tio, sine omni oblatione do skarbu
Nie rekompensowac' y barmy od kazdey beczki po grze-
dzieszicciu dajac kazda beczke odbierac musiel' zaciem
upornig sic. Schmp. P. Post. Skarbowi Ikmy ferventissi-
me, aby na przysizg deflucitacyg te grzeszy do potrgcone
wzaptacie byly.
Quiescena do Woiewodztw Naszych Bretensya Bzewie-
lebnaych Cycau Karmitow Bozego Ciata Rozpowszechnich
Najasnieszych krolow Jagellonicz Tomis fundationis
osrebrn Koscielejnego 3ga grzejwien in fidei Republ.
danego, y przez Skrypt a Republ. do oddania in c.anno
1656to aperturawanego, zlecamy Schmp. P. Postom aby
wniesli do Ikmy y Catoy Rplyty Instancyg za tymi per Calar-
mitatem legationi Cycaui emundando fidei Republ.
ten dlug byl wyptacony. Stabe maige emolumenta Re-
neralnego Trybanatow Radomskich Woiewodztwa Na-
sze ocarziesy z nich numerum nizeli effectum odbie-
raige, Schmp. P. Postawie iuz na nie odtad nie pozwoly
Wozym Tednak ad Consensum Republ. stosowac sic. bode'.
Reyesna za. gwoie Schmp. P. Postawie na komisum Nas-
zych Woiewodztw nie tylko poprzysige, ale y liquidowac
powinni bode', ktorekolwiek Choragwie do Repartycyi
naszey naleziec bode' z podpisem Schmp. Divana koronnego.
Ratione vindicandarum iniuriarum abymy satisfacti
byli do Schmp. P. Postawie, poniewaz Schmp. Panowie
Plenipo:

178.
Omnipotenci Nasi skateczney nam oie przyniesl' kon-
solacyi z'ecanu to negotium. Ichniem Panom Postem, z
tymi zas Ichniem, ktorzy sic o te krzywdy wadzili ini-
bunt modos do powrocenia tej Summy in iuratis ier-
zeli sic podda dobra protrakcyi Worui, ktora takko iest
in iuriam obligacionis z'ewarzem Inqig, tedy Ichniem
do owie prosit bpdg, abymy albo iuz od tej Colligacyi dy-
spensowani byli, albo tedy nas na ty Woruy znacząc ikeg
supplementowat Summy, albo iakg in uim gratitudinis
Prówinacyi, in perpetuum puseit, u dawne kapt, nasze
na ty Woruy spendowane przynocit, alias na realny Woy-
ny ustatene niepozwoły Ichniem Postowie, wzym obli-
gany fidem et scientiam Ichniem. Co comittimy
Ichniem Postas osobliwej Activitati, nie zapominając
Summum pjudicium a Niasz spiskich, a przy nich Ca-
tey, i Qlity.

Cia koronne, ponieważ obmeac' sic maig na zaptak Woy-
ska wedlug prawa, w tym zas woiewodztwa dazde nie ma-
ig dostonatey informacyi, gdzie sic z'oracalz, tedy nie
pozwoły Ichniem Postowie aby wiekiza auxeris Onych
bpdg miata y nad decem pro Conto Syntas nieayno-
jita. Uporinir sic przy tym aby sub una c'lonini-
stratione tak cia Ikmp, iako y Qlity zostawaly, non
exterquendo a uictualibz żadney p'acy.

Hyberna takze na kupcow Cudzoziemskich ktora tylko
do lat trzech stuzyc' miata, kaborwana aby b'ita. z
percepty zas do tych czas odebraney skarb tenozney
szy rachowac' sic powinien bpdze, tak od kupcow
w Panstwach Ikmp iako y Cudzoziemskich, y z'aly
sorgo karbowi na komarach zostajęcy w Grodach od-
paciadali cyria omni appellatione ad Cajasos in:

tantum

stantiam potum przemyty wszystkie, które zaorane są
aby nie do Karbu ale do Grodu odestane być. Słabo
re Fisci.

Insistendo Ordynacyi i Sancitii o Deputatach c Majorum
nostrorum krotka Stanowice Trybunał Koronny chcieli
mieć powinności należęcej każdemu. Prawiedliwosci
y dla tego Sejmik Groblany na zbieranie Deputatow
postanowili, ad hunc solum Actum, amovendo uogulne
skazę, ktoreby ten Sejmik zatrudnić miał, przetoż
biegażę practicali licentia kłowa. Cum Summo i kzyw-
dżonich pjudicio, tak wiele Sejmikow Deputackich zer-
wata, uważuży że carens iustitia sadne krolestwo
subsistere nie może, zlecami. Schmp. P. Postom aby me-
ant modow w Catey Rlity żeby y legem Publicam se-
curitati Sejmikow Deputackich propiciant.

Depositeria także wkazdey do woiewodztw naszym In-
strukcyi tak wiele razy zalecone Schmp. P. Postom, naszym, de
novo zalecamy, aby prawa o składach napisane do skutku przy-
wiedli, nowa konstytucya jako najlepiey executionem oswaro-
wanuży. Schmp. P. Podskarbiach Obojga Narodow, inquan-
tumbi, p pokazata Onych renitencya, czego Schmp. P. Postom.
illatenus nie powinni daryć.

Ponieważ iest periculum wykupienia monety z Panstwackim
wlenie, lepszego waloru nad Cesarza Schmp. P. monety, tedy, pca-
vendo indemnitati Catey Rlity aby nowa moneta extrale-
gium wykupiona nie była injungim. Schmp. P. Postom
aby intent do Schmp. P. Podskarbiach Obojga Narodow, aby u-
rowo Uniwersaty wynotowic penity Cesarzowsk monety an-
dawali, żeby tej nigdzie tak w koronie iako y w Wielkowie-
litew nie akceptowano, oprocz tarysch talerow.

Intendentes nie Legationum, iako in pteritum tak in fu-
turum, aby sobie do Karbu Rlity nie nie roscili, ale żeby

z Karbu

z skarbu wzięto pieniądze, powrócili, ponieważ prawu
nie doszyc uczynili, ani przysięgi, ani relacji, in facie
Reipubl. odprawili.

Ludzie Xcia Iny: Arandeburskiego, którzy respekttem 2r. u
pozwolonia na ustęgu 22 litu, aby na kampanie nasze nie
chodzili inijunging to Ichyrd 22 liti inquirendo qm u
ze Iny na tak wiele kampanii walezytych nam ludznie
posyłał.

posyłać.
A ponieważ p. oppignoracionem Grałima wiele decessit do-
datkowi. Wolewodaż wtem naszym, gdzie nie było zawiągi
Ludzi Wojskowych contra Sacta in rem karistrazdmy dei.
izup, ale też Exercitium Religionis Romanę upadażacym
committimus dexteritati I. i. m. P. Postaw aby incant modos
cum Tota Republ. aby to Starostwo b. to wykazione.

Rezydencye Schrypsł Senatorow do Roku 1843 ze wedlug
prawa non praticans, tedy poprawiacz rigorem dawney.
czego prawa, powinni bydg sub amissione Signitatis ora:
torial na powinne Rezydencye z edzac, przy tym tez sup
veram Infirmitateni n̄ tacto pectore ale flexio genibus
przyjogac bydg, excepto Moderno Castellano Gandensi.

Rozgraniczenie Korony z Danstwy Cesarstwa Rzymskiego, aże jest dawniejszymi postanowieniami konstytu-
cyami, przeciwie jednak do tychczas, opłata caret eventu,
przeło instabant omnibus modis Schmp. SS Posturie, aby tando
aliquando, do zgodanego przysła skutku, i iuxta Copactata
terrigenas Woiewodztwu do tej Komisji nagecne, Scri-
ptorium ad Archivum, ze Sch roznie Arcana ad notitiam
woiewodztwu przycie nie mogg, tedy Schmp. SS Posturie sta-
nie sic bpdg, poniewaz satis nociva Alita, aby in futur-
um, nie bgiwaty, Fide et honore Schmp. obligamus.
Nbo c trzykut woiewodztwu Xawrych Schmp. SS Post. om
zlecamy

złecamy a in capite libri potożony o wykupienie Polakich przez Ichmiew Duchownych co się pisał w dziele na Sejm ad promovendum Stanu. ponieważ sine Conventu Reip. y wiei dozw. Maszch tantam sobie usurpant auctoritate teraz do Supplicem libellum wielobnych Janien Zakonnych S. Teręfy sktaniaigc vota nasze złecamy do Ichm. S. S. S. aby desiderium Masze do wiei dozw. Maszch wniesi do Ichm. y latey Rlity, y to się starali żeby p Constitutionem wolno Im było kupic folwark albo wioskę dla wigidy klasztorney, za Dwanaście Tysięcy, salvo oneribz Reipubl.

A ponieważ do tak wielkiego kleynotu szlachectwa przypuszczoni y Nobilitowani Fidem Catholicam Romanam iako prawo chce mieć n. s. profesji, a nawet podrywają się pod imiona Cudze, y szlachectwa privilegia et c. auctoritatibus chce gaudere dla tego urgedunt Ichm. S. S. S. łostowie, aby z szlachectwa de gradowani byli, y dobra które kupili, albo ia kimkolwiek sposobem tymnig tisco cedant.

Wspie z wiekolo tamnieszęcych Sejmij, nad zaręczy opiany, strachem, złecamy Ichm. S. S. S. aby doblwego przystęli starania, żeby Sejm według opisanego prawa cum omnibus solemnitatibus, iako należy ex scripto legum nie in opus szęgaigc odprawował się, y to też w osobliwej maigc Consi: deracyi, aby na Protungacyz nad czas opiany prawem nie pozwalali chociażby też cum periculo Sejmu.

O zydać którzy per favorem na przęstym Sejmie Warzawskim wedli w konstytucy, aby Penięz do skarbu Kręłgga: mi wniesli, a przęstym Sebrng monety stacili starac się do Ichm. S. S. S. łostowie, aby intoto ta konstytucya abrogowana była, a cum Słabojs zaroupo Łodaski podejmowali, zuwol: nieniem iednak Hiberny na nich uchwaloney. Zuwolnie: 1714

Plus offerentia, ktora przez roznych Schmpaw. ofiarowana byta
spytajz, sip Schmp. d. Postawie, jezeli wchodzi w bercept, de
quantitate ejus inquirant, jezeli sip zgadza cum offerentibz,
y jezeli Im. d. Podskarbi one ptaci, sin secus, instabunt Schmp
d. Postawie aby zaptacona byta, et cedat in commodum Reipubl.
Zysk monety, tak kwartowey, iako y Hybernowey, poniewaz
to woiwodztwom constat ze skarbu koronny Taler bity, biece
po starych szeciu, a kupcie d. d. Zatrzyman po starych, siedmiu,
komu ten fructus in emolumentum cedit. spytajz sip Schmp
d. Postawie, y aby in Commodum Reipubl. non in Privatorum
cedat, seris urgebunt, z Browentow Extraordynarynych
a mianowicie vacante Dignitate Podkomorstwa Krakowskiego
prosent, przez czar tak stugi komu cedit in usum, Ratione
tegorz Browentu, y Inznych, et exolutionem Im. d. Podskarbie,
go koronny Schmp. d. Postawie instabunt.

Poniewaz ze skarku Gruskiego debry monety do skarku ko-
ronnego kwarta wchodzić powinna, inquirent Schmp. d. Post.
jezeli hauffgielt cedit in Reipubl. Commodum, et rniem z tego
Podatku simul z rachunkami Im. d. Podskarbiego koronny przy-
wiozż do woiwodztw naszym Schmp. d. Post.
Dawa nagystkie de immunitate Dabr Szlacheckich, aby byty re-
asumowane, y jezede majori rigore utariedzone y obwarowa-
ne inibunt. modis cum Tota Reipubl. et executionem tak wie-
le praw urgebunt Schmp. d. Post.
Moneta tak czesto przez kupcaw y przez roznych ludzi vari-
ab, raz znizona, a drugi raz podniesiona bywa, tedy instabunt
Schmp. d. Post. aby in uno valore zostawata, sub pdnia, pe-
ciabz, in quovis foro sine appellatione provequenda, na otwo-
renie iednak y arendowanie miednice, oprog miaszt kto-
rematg jus cadenda Moneta nie pozwoliz Schmp. d. Post.
ctie zarpedt. Necer deklaracyi mieysca Podkomorze mu
wchozaki.

Wschowskiemu na Sejmie Grodzkim. Anno 1678 którego
in hac uersa revolutio nie nastąpiła, więc zlecamy Sępiemu
Postem naszym, aby stosując się ad Laudem Sejmików. Na-
iewodztwo Naszych Anno 1676 o Prędceneyg Stosu
Urzedników ziemskich Nowowodztwa kaliskiego, przed
wschowskim de iudicio srenu uchwalonego, a potem in
Subsequens przez konstytucyę Anno 1677, approbowa-
nego, y orzecznym n' recedendo ab hoc Laudo sine iuri-
dicio iurzedników ziemskich Tegeż Nowowodztwa kahi-
skiego, ten receps był rezolwowany.
Alcand determinationis Nowowodztwa naraze instancyg do
siebie wniesionę J. C. Myśł. kaptelana krakowskiego za za-
stuzonymi rucerstwem, aby ad librum equalitatis y do
indigenatu przypuszczeni byli, tedy Sępie S. Post. nasz natę-
bił tacyg. y Indigenat Dniwnastu tylko pozwoły, a pposobie
Dni. Janu Brantwisi komendantowi i Trojcy dobrze za-
stuzonemu Jkm y Ritey zotniepowi, to omiadając Sępie
S. Postowie nasi na g tych, ktorych Sępie J. C. kaptelan
krakowski Catey Ritey, exponet, hociednak pcauto, aby
żaden innego Imienia na siebie n' asumat, tylko iako
się dotęd znat, y go by to kto uczynił, ipso facto n' Nobilis
sed infamis est aby zas insi ad eam prerogatiuam przy-
puszczeni nie byli, tylko ktorzy w wojtku personar
stuzę oraz aby ad tertiam progeniem, na żadne urząd
by nie wystpowali juxta constitutionem de hereditatibus
exgravat y to niemińcie statum Nobilitarem że Sępie
Księzy Elebanow nulla c' administratio iustitię dziei się
stante Contumaciati appellatione do Nuncyatury y Com-
sequens od Nuncyatury, do Rzymu, tedy officient Sępie
S. Postowie aby Causas Facti y hereditarię Księzy Eleba-
now ioci Ordinarios, iako to Sępie K. C. offycialow prze-
cip, albo Surrogator suos sine appellationibg Sępie
At że bona Terrestria dość wycienione przez wykupowa-
nia

nia Stanu Duchownego Onychże co prawem zagrożeń
by nie godziło się wypisywać. Skupować tedy Duchowni nowi, mo-
dusz nymależli, kiedy pieniężne i summy nowe na zastaw
wydania nad pretium maiptracji dawaig, iako to jest rzecz
potrzebna temuż zabezpiecz. pcurabunt Schmpd Portaw zedy
Stanota ta konstytucja aby Schmpd Duchounum nie godziło
się in futurum dawać na dobra ziemskie pieniędzy in vim
wyderkafft. Et iczeli by który z Schmpdawskieggy tak się zna-
lest żeby in statum weszł, tedy Adreces Honorum tylko
dwie summy in bona obligata powrócić boga powinni
a trzecia aby przepadła, Cco Forum ma boga znaczone.
w brodzie y tego nie odstępię, wczym juramento obtręgi-
mus Schmpd. d. Portaw.
Uważaigle zwoienodztwa nasze iako Sm. d. Andryz Trzpczynski
Brat Xige z Rodzonymi Synami jest aggrawowany Secreto
Conistorji Snesnens. d. x. Plebana Sego w urzędzie o
Grunta, bory, lasy, łąki, Łyknowanie piwa, gorzałek, także y o
decymy, oco Controversia in iure vertib. otrzymanym, tedy
aby wtem tak nie był pręgius d. Plebana Sego zlecamy to
Schmpd Portaw aby, wtey sprawie Sego collegialiter uprządzi
Xcia Smgi. kardynata na przysiężym Sejmie aby Xige Smg
kardynat picipiendo iustitię nacejt a latere oco znaczące
komparzon do. Repozyna ad. Loviendas między Sbonami
controversias.
wniosz także instancyę Schmpd Portawie nasi do Sm. kiedza
Biskupa Poznans. y do Schmp. za Sm. banem. Mikotaie. Gro-
dziekim wsi Wyzkoci w powiecie kosciańskim leżącej wie-
dzicom, aby Plebana wteyże wsi prawa korygatorskiego nie
stuchajigcego, et maxime licentiarum Deneticio pryno-
wat salvo iure collationis iure Adretem manente.
Uskarżę się inuym Schmpd Portawie in licentiam Schmpd. Du-
chounych Sniegnien. pzed Xciem Smgi. kardynatem, którzy
privata Authoritate bez Regenta Sniegnien. reservando

gank

tentibz Decus suum tribuere, dla czego y ten tak uspania-
dla ozdoby publiczney y posteritatem zaideja zaige pamigly
zachycaige innych tej Czczyzny sinow, instancye do wo-
iewodztwa naszym wniesione aby Salac krasinski napawa-
ny w Warszawie Rezydencyi krolow danow zatopion-
una cum Fundo Civili, tak iako is. woie, gortale cyrcumge-
renyi, in hereditarium na przyslym seymie dorconydyt
Titulum, ochotnie in fauorem Jm. k. Woiewody Stochiego
pienti Laudo annuiny, aby Jz Solmold Postowie Kasi eum
cant gorzco zlecamy.

Miasteczka dwoie w Sodlasiu, w ziemi Drohickeg lezge
wpgrow y chotow, Dziedzictwo Jzsegi Slodmy Woiewody
Stochiego extraordinario casu przed dwiema laty in spatio
Szaciu Niedoziel iterato co kilka dni raz poraz incendio iako-
by z uapylu spalono funditus y przynowazne zotnuply, te-
dy tak znaczney raibie iako fraterne condicent woie-
wodztwa nasze, tak na seymie przyslym dopomoc przez
Jchm. k. Postow Swieich. szczerze obiecuiy, iako te miasteczka
takoz droga i sparte byty, iakg y insi mieli w innych miaste-
czkach, volumina Legum pokazg.

Otrzymat byt cennio soytmo na seymie Titulo Skladu winne
woiewodztwa naszego Dobromil w ziemi Dzernuskiej z in-
nymi Luskiami c Miasteczkami in generali beneficio
skladu winnego, ktory chge teraz do pomnozenia tym wre-
szego procentuality, per injuriam zaniedbaty, iak znawie
moderny Polacy bohorum wskizecie pchwa eong kosi
naszeniu domost intereys, ktore woiewodztwa nasze anu-
prio przez Solmold Postow Kziqach de Stanu Rlity i soong
Dobromilowi supplikowac bodeg konstytucygg, saluo p omnia
juribz Reipubl.

Jako wszystkich de Reipubl. bene meritor w osobliwej woie-
wodztwa

wozdżwa nasze maie panipci, tak i Sm^o Kasztelana kahi-
 skiego Cuius Meritis mi preporimie siegnais, który nie
 tylko nieustajacą ochotę, nie tylko operationibus bellicis
 ale też i kazdey R^uty, utroze sanguinem et fortunam
 litat. Proeto in. tabunt i. hmp^o Rostowie za Sm^o dołk
 m Sm^o, ab, go mriat uosoblium sanaim respicie.
 Grata memoria wielkich wtey R^uty g^ost^opniegdy
 Sm^o Grzymutowskiemu Woiewodę, Sagnam odianie
 naw do tej pawolnoci, aby my in posterid. ego nalezyt^o po-
 kazani gratitudinem. Ztego fundamentu pmouet Sena-
 ta: Summa in. loria pozostatych sukcesorow Sego cum in-
 ctura Catey Onyeh prawie Sub. tanagi, ex vigore komi-
 syi c Korkieuskiego w Warzawie odprawione, i hmp^o
 Rostowie donioz to c Naiestarowi Sm^o i Catey R^uty
 y starac^o się Szczerze bpdg aby efficaciter tak iawnia k^op-
 wda nadgrodzona byta in. m^othoriani tak wielkich zaslug
 tak wielkiego G^ostwieka, et in recompensam Bracow
 fortun za g^owora Sego na latawieczneg. R^uty w^odzę.
 Godna nie tylko kompasji ale y subleuacyi Concioi No-
 stri, Sm^o Staroty Wateckiego, do przewielebney Kapitu-
 ty Chelminskiej pretena, ktora kapitula do Godney Pa-
 mipci Sm^o X Biskupa Chelminskiego stryja Rodzonego
 quadrulantis in etmo Gratik g^ostym jure nature nie
 tylko iako Sukcesora, ale etiam iako kreditora, ad mobi-
 lia pozostate, et depositum, et Tertiam Portem Proven-
 tum przypusac niechcieli, totum si b^o appropriando in-
 sunt modis c^o hmp^o Rostowie cum tota Republica by nepo-
 tes pozostali tak z Sm^o X Biskupa iako c^onnich in
 Ecclesia Pratalow, et bonis Paternis et Fortuna nie byh
 damnicati, y to cokolwiek ad ornamentum c^o tak
 X Biskupa iako Inni Prataci z Domow dziedzicznych
 rzepki, redeat in Successores uozym. Cui Activitate
 Sm^o Rostowie porrigent dexteram Sm^o.

Wnieszona tak wiele razy z roznych wdzetw przez
ppostaw na sejm, za Wstęgi Minnowskę y Bernadę in-
stancją, nie est effectuada, która dla zaręczytu y całości Rlity
naprzedo p. diploma po śmierci Xcia Dymitra Minnowie-
ckiego Hermana Wsielek. Koron. przez Imbrana Samowitkiego
Łowców Betzkiego, Chryzostowi y jego bratowi, następcie
Rlity będącym, w Rlity oddana y in haccaz w karcie
zostawa posępy, tak dalece że te dobro dziedziczne, żadney
nieczyni Intryaty, in ultimam przysty ruinam, a poddanstwo
in alias ditiones. Upraszac tedy bpdg. Sejm pp. postawie naoi
Idny aby Successorem pomienionego Xcia Dmy. pro za-
mni do kazałow illatis, de pane bene merentium ta-
kawie nadgródzić raczył, et in futurum p. cedunt ze
sine scitu et consensu heredis pomienionych Xci. Nemo
spumiat żadneych kazałow, y In ego Laciegu Ludeiom Or-
dynansu n. d. a. w. a. y Lokacyi pozwalac.
Xie posledni magis animadversig, na sejm. Goia c. Ngczyn-
skiego Starosty Klonowskiego, tam in Doga, qm in. ago Rlity
sie zastęgujęcego, który dla konwersacyi Starostwa Klonow-
skiego Gerard Paternis magnam partem nato starostwa
tężył, aby diminutio dyberny byda instabunt. Sejm pp. postawie
aby p. publicem Revisionem na starostwo erogowane kazałow
sejm. cluz na tym starostwie zapisany był, ne p. trigaudet
Successor Starostwem, az d. t. g. p. Commissionem ugnany u y
otaci Successorib, Im. D. c. Ngczynskiego.
Starostwo Kozimierskie, ze p. Calamitates Temporum wielce
iest ziczolowane i. z. impossibiles uolun. u. g. Lacie dodolize-
jo otacenia dyberny. Laciegu Ludeiu n. d. a. w. winny relle-
xy magis iako na wielkie L. d. Im. D. Ledzolego koroni meri-
ta, in Republ. tak na znaczne kilkanastu let L. d. e. na zar-
szęty y usługi Oyczyzny. Tym R. d. tem chowal aby do so-
dobney Oyczyzny synow koronnych, usługi pobudzet y ochoty.

Wielki województwa nasze bacząc injuriam u Dystryktu
cyi Północnej na Cymbach Schmpf. Północnym. Kiedy
nullo habito respectu przez Im. P. Stanowiczego Skom
privatę hospitijis, które ex merito et consuetudine powin
ny być zapewnione, uskarżę się in facie Reuerendi Schmpf.
Północnego ad renitentiam Im. P. Stanowiczego, y ante
omnia upomnia się Dystryktowi Szepod na Cymbach Północnym
Województwa naszym.

4. *Wieloletnie naszyje.*
 C. *approbationem Auditorum Wieloletnie Naszyje? S. 176* 2890;
Nawie procurabunt.

[illegible]

Wiemy, że na dobrym Dm. jest baczeniei integritas Kaede,
po znao, Suprema hde e' lex Salus populi; Wielka na ho-
nowe ktyda, na Fortunie strata pstringit. Kca Kozu
dobrze zastawionego Civi, y Zolnierza Starogo, gw. tto:
umi naidz Thoch Trzocy Zwrzka - Grande busko
na wrocl Drazny w Woiewodztwie - Kazym, a Powiecie

Exhaustion

101
 Muschowskiemu legę, i sędzią y tymi opresyjami swawo-
 la żołnierska Dwor naiechali; Imię Franciszka Dworzyńskiego
 Dziedzica Tegełowi kilkakrotnie kontemplantami uakromili; y mu-
 zykietami opresyberent. Strzelał do niego pod Dwor dzie-
 ta podtoczona. Dwor prokiemni wyjadzie ustawał; koni kil-
 kadziesięt uwrzeli; Dwiei Poddanych usacigg żołnierski także
 kilkadziesięt zabrali; drugich bito, raniono, ocalał 3 Brote-
 stacye y Obdukię. Fortyfikacja instabant. Schybał Potowie do
 Hemy aby z Bitemi kurtyster Dmy expartubwac kazał, y krzy-
 wdy y szkocy temi szlachciców rekompensowanę bity.
 Chcąc rekompensować zastęgi Dmy B. Karola Romanowskie-
 go Podkomorzego Chetniewskiego, które świadczą Aniamni
 krolom Dmy, tedy aby Debra, wies Swidnik wielkima-
 ziwana w naiewodztwie Podolskim legę, przez niego
 za summy Dwunastu Tysięcy zł. Polak. kupione, y z
 gruntu reparowane, też Summa Dwunastu Tysięcy do
 wyptacenia port fata moderny szlachy do nowego so-
 lesora ma być naznaczenia.
 Ponieważ też bene merita Dmy Samuela Brockiego ka-
 waler a kantańskiego, Ablegata Hemy, nie raz do Hemy ga-
 leone bity, zlecami do Dmy B. Potom, aby teraz expone be-
 ne merentium, winne doniostry i kontentowanie.
 Instabant do Dmy B. Potowie do krola Dmy, Dmy, aby konde-
 mnata na sejmie Grodzimskim zerwanym na Schybach
 do Chwalizenokich Matzonkach do mieczan szlach-
 skich otrzymana, ex clementia Hemy zkapawana była.
 Ponieważ szlachta nikomu nie zagroziła, jako do Hemy
 szlachty wielkiej in Commodum Publicum, tak też kii po-
 znaczeniu Chwały Bożej, Jacyz. Fundacye godne, pa-
 nifici Hemy B. Jacyz. korboka Łęckiego kasztolana kati-
 skiego, Cuius bene meriti w naiewodztwie masejon, Oy-
 cas Reformatio szlachy, także Cuius Bernardy-
 cas

now w Sorkach przy Łobzonic; iako też y Siobogca przy
Łudawyni Obracie A m. Łanny w Łamotkach y Łomina
rium ka rozmnożeniu większej chwały Bożej, aby były łose
Publica Solidata John. PP Postowie na przepłynienie im
stałunt.

[illegible]

Succurrendo indemnitati OO Legum Collegii Poznański
i kaliskiego którzy przez Hibernię Włoszą nadali Dobra
Institutionem addquatam mieć nie mogą, y przez co
Dobra Kollegiackie im ruinam porzuty, wielkag aggrawo-
wane Hibernię, zlecamy Ich M. D. Portem aby tak do
Asia Iny kardynata za kaliskim Collegium, iako do Iny
Biskupa Poznański, za Poznańskim Collegium, instancję
wnieśli do Władztwa Naszego o podołgowanie im futu-
rum Kollegiackim Dobrom Władztwu Kontrybucji.

Takoweż Instancję za konwentem węgrowskim
wniosł do Xcia Dni, który konwent p. Regules Anais
małemu pniż hiserna, aby in futurum posługiwanie
otrzymał.

o Raizę w Respekcie zastęgi Antenatoru Imx Kotuldzę
Kiego, Kapellę Snieżniendzieg, Foundationis Kotuldzę,
and Drabozczę, tudzież Peco samego Catymuizę,
zlecamy do Imx D. D. Porton abo tak do Ik m. iako do Xla
Imx Kardynata imieriem Catge h. woswodetw i onie.

zli. instancyy

Dla lepszego przejazdu tak Formianom, iako y innym g-
dzinom, aby groble in toto naprawione były w Dobrach Kati-
nie do Rydzyny należącej, w Brudzewie, w Stuchowie,
w kamioniu, w Wronekach y w Bgblinie most, ac i w in-
go aby poniesione koszty nad grodzic'ip mogli. Lehmold
Postawie nasi na wyżej pomienione dobro pomburta etc.
Zakonnice S. Franciszka Zakonu Sniezarskiego, aby
przy dawnych prawach swoich konserwowanie były
Sicciacint Meritorum nomina woiwodztwa Maz-
owskiego, tudzież Iny P. Kaspra Dłacz-
kowski, nie zapomnieli. Lehmold Postawie dalecie
respektowi Catey Rydzey, aby na olich Instancie, ex ripo-
re prawa otrzymiane na przysztym ceymie. g-
wane były.

Toteż wszystkie artykuły do wdztu Kaczych g-
ne Lehmold Postom, spuszczajcie ip na Ioh dexteritatem
et conscientiam, aby Consilia Publica ku chwale Regni
konserwacyi wolności qm prudentissime dirigant, et no-
civa avertant. Dziato ip w Rozdzie 2 Brdunia 1694.

Liść którym Przyjaciel, Przyjaciela zaprasza na Akt Weselny.

Boża Ordynacya, która każdemu peregrinanti pect y
kieruje nami według nieciotadney woli swojej, ex ar-
chivo Niebieskich tajemnic, już sway rewelowała sekret
podać do Instynktu do serca mojego, abym Corp. moie, in flo-
re kwitnącey młodości in statum Ordynował pfectorem.
Przyjętem pięknie ten Niebieski Ordynans, gdy m onę za
usilnym staraniem y poważną Godnych Feder'instancyy
Iny. Panu & in sociam uita przydoiecał, którego abym
tym przedzay taskłose u kontentował myśli nityfika-
cyy uotorem Coniugalium, y Aktowi weselnemu terminu

164
brodzie. A naznaczym, więc że w takich okazyach
są bliżsi jest szlachetnych ludzi. Drezencya szlachetny, uważa
zam się tedy z moim lenizem recurrere do wspaniałego
proszę, aby stał się ten akt wspaniałym z miłością
Drezencya swoją condonare rozst. Tym miłością
młody, nie tylko wielce obligabis, ale też pościgniesz
do swoich nie leniwego usług.

Liść w Teuzę cnatery.

Choćby rękę Drezę, każdego wód. Jego myśli uboga
całkowicie, y nikomu nie zawartą przyznać muszę, kiedy
fructu uczucia matrimonii. Coż bowiem Qstewickowi
wzjęciu jest miłego y wódziec. Niegdyż, iako wi-
dzied Jego, który immortaliatatem reprezentat, mortu-
lis personis Jego. Takowe opus Dexterę Drezę, kiedy
wreflexy bierze w Drezę, moim, umysłiem z yronem
zaczynam. Sotnych ludzi dziękować Bogu. Do którego.

Oddawanie Drezę

Nieozaczowamy kłopot ten dnie, kto komu dąży, woz-
+niego Przyjaciela, iakoby z ręki do ręki oddawa, a N. W. S.
Do Teuzę tam kto ztatem y rozróżnie tążymy optant
skaniami drobny cudnie w dyamentie wyryta, ztatem
coż rozumieć iakoby szacować przyszło, już nie od młodo-
ry słiznie utemperowaną drogich karowanki w iak
młodo ale przynależnego serca, najbogatsze pizem, ztatem
skarbów wiecang popieliz. A dopiewia kiedy br. uwa-
zy iako jest magnium ad viri felicitatem momentum
uxor proba, ten pewnie starcznie nieomylnie otulę
szlachetnia pom. Inego bierze kogoś do takimi op-
tany Przyjaciela. Inie czego Inie goła decy-
tylko tej felicitatis brydana Interpretu. Prawam,
Kiedy.

kiedy jedyny Tomu y Familii Naszej Depozit integre
 wydana fidei et iuri wiecznym, y wiecznie ku wypra-
 nu zlanym, scilicet przynajmniej prawem oddawam. Nie
 samy iuz z Mantuańskicy Heroini zotamienite dwo-
 bzdzie symbolum, ktora disie rpe scilicet z obz zigezonc
 tym ozdobiła napiewem. - In eternum. - Ponieważ y
 daj wieczną connubiacio fidelis transfig. l. wydanu
 oddany z domu Tego Przyjaciela, nie inżym swoj przycię
 tylko eternitatis skryła terminem. Dawno my so-
 bie nutego ztak wysoke ni przynobkami. Zycyli Przy-
 jaciela, gdzie znać przychylnie iustissimis votis. Niebo
 iuz też dotąd ptonnych niechciało mieć domu Naszego
 desideria, kiedy wydana prawie Virum secundum cor
 Domowi Naszemu zotobliwerni quatryta talentami. I
 dlatego iuz inż do brodzika tak wydana szczerze ku do-
 mori Naszemu zmierzających afektaży, jako też y swo-
 ich własnych studiach w dalszą differencje niechcąc, tymolę-
 tricy wydanu. To drogie pignus na swoim wypięlegno-
 wane tonie wydanu in sociam Thori, Comitum laborum,
 przezemnie oddaje, Im osobliwie ufym y swoje y do-
 stwa swego a siostry moiej upatruje. Szczegole. Mażę
 zato, że wedle wyskich doter swych, y szczeroko hronie
 danej obietnicy. Bpocierz wydanu danego sobie z do-
 mu Naszego Przyjaciela affektem y powinien trakto-
 wat wenerarę. Zkterych nieinże, so nazygaję, iuz
 cady dom Nasz dacie votum, tylko.

Ut nullum vestro vacuum sit tempus amori;

Ted teneat. Cäsary dies, et Julia noctes.

Oddawanie Wianca.

Nie Barliwa tylko Flora przy wdzięczno powiewa-
 cych Btkegzyach, w rozliczne kwiecica porozry obfinać
 wian.

66
Mwiedanno. Choczniejsza w ozdoby przyjaźni, ~~im~~
wśród skropney zimy na okazywał się zdobywając wiry-
darzow. pereaty, które tam ochotnie gadała, gdzie nie
chybnie wrodzonych Cnot y zacności widzi influencye,
Tymże ciekawym na przyjaźni zizen cę młodaństwa
domnie szczęśliwie dożył, a tudzież nie, iako nie
zawigłany tylko z przepacney Familji znamienitych
bródkow krewi, ale też wrodzoney Cnoty splendora
światu na widok wystawiać możez inie reaktyw-
stej przyjaźni konterfekt, niemniej ochotnie niż
skatecznie, ten ozdoby wirydarzow opośi, albo
raczej uwiecznione swoje ku młodaństwu zasług-
sci do zacnych rok młodaństwa przemieszczając,
wzręptem uprządkie korony Circule niezmierz-
ną jednak y nigdy nieprzyjaźnego zezecia zawi-
mocię niezwiędłą przy tej zielonoci Srebrnie
przyjaźni wieczność ~~im~~ tudzież kwitnące prze-
zacney Familji ponawiać pozory, Czego kochany Ob-
temu zacnemu domowi młodaństwa przyjaźni.

Oddawanie Upominku od J. Młodego.

Godna jest rzecz, bo samym schwalona zuzyciem
na ostatek nie statecznie zawziętych przyjaźni kmi-
dztu zaciggać od starożytności młodaństwa. Imnie up-
podoba Perickiego króla Cyrusa, drogę klegnotu upo-
minki miedoty przyjaźni rozdawał, ale krótkim
tylko dzierzą wspomnieniem odnotować dobrać, ni-
ność Choczniejsza bo wżeszliwy bogata ofek młodaństwa
ku młodaństwu przyjaźni, mnie nie tak mówić, gdy z
sama przez. ię doyc wymowna przyjaźnielska mitor-
iako raczej uprzejmą linizonością to przez miastecz-
Pobie

leć e zjednać aby ten świat prawdziwej zyciowości
 przyobleczony łanem; u wspaniałym między przyiemne
 byt poczytany wspomnień; w którym iako raz poczyt
 niewątanie, y samo pomysłne w dom u wspaniałym
 stożyc zżegocie, tak z nimże oraz uprzejmie zżegoc
 afekt żadnym nieprzeważney miłości nie podieży
 impetom, na doży wotryg uduży za najprzedniey zży
 przeżen nie oddaie prezent.

Dziękowanie za Dary.

Jeżeli wczym przemysł ludzki: bardziey pracuje, tedy
 wrym; gdzie o szczerego na całe życie przyjaciela idzie;
 chociaż bowiem nabyt przykładą przezornych dworno:
 sci; aby co w dół serca dwego upatryt, precy zjednać
 że natura ludzkie skłonności pokrywając umie, wiele prze
 patrnie, czego a z czasem dochodzić zwykło. I dla tego
 starożytności w szukaniu przyjaciela stawiało przed oczą
 obraz serca między lampami palącymi takim napi
 em: Wiele. Jakoby ukazywało, że nabijając
 przyjaciela, iest pozbywać do niego serca. Podobnego
 co opatrzność Boska z impaniem n. uczyniła, Serce
 tego wprzeżni z impaniem sprowadziwszy, stawi
 taż między różnicami starożytnego domu splendo
 rami podobnie do niego nowsze życie, dając co u tam
 domu za cnota, i co za pobożność? Co za stawa? I dając
 co za spokrewnienie? Dając co za przyjaciela? Wipe
 przypatrujący, się do bne użycie mu ugnie z ten iest
 własnie Przyjaciel demu od Boga naznaczony, ktore
 mu w oczach u wspaniałym Serce dwe, uprzejmoci, zży
 celowości, pożądowania petne oddaie. i z niego u
 nize nie dziękuj.

Oddawanie Dary.

Czpro się nadzieję uwadziemy, et spe pmi nie
 raz

168
raz by ostatek Fortuna u nas to by y życie samo odważa-
my, lubo nihil habemus in ista cariz vite, nie ożawia-
my się żadnych zatorum inuidias, nadzieia nam to-
raz często fallit et alit. Sena dodaie, n' recedim a pro-
positis lubo nie jednego zawiodto, wna, dalze pacho-
dziemy, krale, na krwawych Bellony niwach zdrowie
poraiszy, krew przelamy, c'lic' miasto buynego
stawy y wystugi zniwa, często idziec z naci nie odno-
siemy. Szczęśliwy to im daniel n. m. m. gdy prze-
byszy tot marti acie, y niemato wieki przy boru
Bellony przesyusy, mercedem dnia deisleyzgu
odwag y czynow twoich odnotisz. nie pokazatac się
za kinioniem Boskim Jaktalem ta ktracxv' na-
turd nie jednego fallit et alit nadzieia, i'iter tot
datus Curarum otugiego oczekiwania niem padtes
na zradliwe Breny, inr. agulam et Charibelin
navigans zycie y zaniwty, bawige, stanytes in portu
soterum, y to szczęśliwego dand. dei promontorium,
intencye swoje doppozites. Sny odbiera w domu
Imperiana mercedem laborum tuorum, Drogi z do-
mu do inziaw klegnot, bo Dożywotniego Przyiaciela Im-
periana, a prawie margaretham, bo Gniungem ledi-
simam. Odbiera z sukcesricem wszystkich Cunt oby-
czajow. Dodziicielki Im. z domu z h' wionu d. d. pty.
waigcyah. Przy podobnych Ceremoniach zaykliwice
Oratorowie obzerzym domow moich swoje zdo-
bosc wy-
wodem, et fumores ugnawiac' majorum imagines,
c'lic' da niedhcp in profunditatem sch wchodzie, maigie
na panigoci. Qui virtutem publicare vult, n' virtuti labo-
rat sed gloriae propriae, po co to mam glazic, czego pol-
ne uwiewodzowa narze, pocoto obinoniac' co się woczach-
nastęch

naszych dziele co w koronie naszey, nie w postroinnich
 Antypodach słońca. Jednak kto Cnoty na etatech
 now 20. adga znowo, piękni bardzo ozdoba. Roz-
 por sway illuminiuje. Jako w obrazach przypodobione
 umory, piękności konterfektowi dodaiz, tak ab illustratiz
 majorum umoriz. Czyni potomkom ozdoby przybywa.
 Przyznawam Tomowi umdana wielkie z Przechytnych
 etatech now na zacne potomki zlewaizce się ozdoby.
 Przyznawam abundantiam w s. d. z. e. w. i. a. n. e. et a. n. e. d. i.
 skiera s. i. u. i. t. u. z. a. l. e. c. o. n. e. Przybieraz jednak decora z
 Domu Ichm. D. N. w Dom sway et a. n. o. a. d. d. i. s. a. u. r. u. m.
 gdy bieraz z. c. o. r. o. d. o. z. i. c. a. T. e. g. o. k. r. e. g. o. e. t. i. a. m. i. n. C. i. n. e.
 r. i. b. u. s. p. o. l. a. n. a. f. a. c. t. a. g. l. o. r. i. o. u. m. n. o. m. e. n. u. c. h. o. d. z. i. s. z. w. k. o. l.
 l. i. g. a. c. y. z. t. u. n. i. k. t. o. r. u. h. C. o. n. s. i. l. i. o. e. t. p. r. i. d. e. n. t. i. a. n. i. e. r. a. z.
 i. a. z. g. i. o. r. g. e. a. l. u. a. s. p. o. u. c. z. y. z. n. a. B. i. e. r. e. z. u. n. u. c. z. y. s. t. r. a.
 u. n. u. c. z. y. z. i. a. d. o. u. y. p. r. a. d. z. i. a. d. o. u. u. t. r. i. u. s. o. g. l. i. n. e. a. d. k. t. o. r. y. e. h.
 t. a. m. i. n. d. o. g. o. q. u. i. i. n. s. a. g. o. e. t. p. o. s. t. f. u. n. e. r. a. u. i. v. u. n. t. n. o. m. i.
 n. a. O. d. b. i. e. r. a. z. z. r. p. e. n. d. u. m. i. a. k. o. R. o. d. z. o. n. e. g. o. B. r. a. t. a. a.
 p. r. i. m. o. p. o. s. t. P. a. t. r. e. m. T. u. t. o. r. e. s. i. m. b. a. n. n. o. g. o. m. a. i. z. z. a. c. o. d. z. i. p.
 k. a. v. a. c. z. e. c. o. d. d. a. i. e. s. i. m. p. R. o. d. z. o. n. e. g. o. s. w. a. j. k. t. o. r. a. z. s. e. b. y. u. o. z. g.
 s. t. h. i. e. m. a. j. o. r. u. m. d. e. c. o. r. a. y. s. p. l. e. n. d. o. r. y. i. n. A. t. r. i. u. m. D. o. m. u. s. i. s. e. p.
 u. n. o. s. i. u. p. r. o. w. a. d. z. a. w. i. e. l. k. y. w. i. e. l. k. i. e. y. R. o. d. o. w. i. t. o. s. c. i. B. a. r. e. n. t. e. l. y.
 z. n. a. m. i. o. n. i. t. y. e. h. i. n. R. e. p. u. b. l. i. c. i. H. e. r. o. u. m. i. z. a. d. n. y. e. h. w. i. e. k. o. w. n. i. e. z. a.
 p. o. m. i. n. i. a. n. g. h. o. r. i. a. m. O. d. d. a. i. e. c. p. r. i. z. e. m. n. i. e. t. o. t. o. a. f. f. e. c. t. u. e. t.
 u. o. r. i. n. i. e. t. y. k. o. s. o. c. i. a. m. u. i. t. a. a. l. e. i. n. o. m. n. i. b. y. c. o. m. m. o. d. i. s. i. m. a.
 p. o. r. t. u. m. i. a. k. i. n. B. r. o. s. p. e. r. i. s. t. a. k. a. d. u. e. r. s. i. s. a. d. j. u. t. o. r. i. u. m. T. u. s. z. y.
 s. o. b. i. e. s. i. m. p. d. n. z. e. s. i. m. b. a. n. n. o. p. r. o. m. e. r. i. t. o. e. t. d. i. g. n. i. t. a. t. e. i. a. k. o.
 o. d. d. a. n. e. g. o. s. o. b. i. e. p. r. i. z. y. a. c. e. l. a. k. o. c. h. a. c. i. f.

Dziękowanie za Wieniec.

Nie mogt s. i. m. p. d. n. l. o. p. l. e. y. u. i. v. a. m. a. c. f. l. o. r. e. n. t. e. m. n. e.
 m. o. r. i. a. m. s. i. m. p. d. n. r. e. p. r. e. z. e. n. t. o. w. a. c. i. a. k. o. t. y. c. h. k. w. i. t. i. n. g.
 c. y. c. h. u. p. o. m. i. n. k. o. w. h. i. r. o. g. l. i. f. i. k. i. e. m. I. i. n. z. n. i. e. t. y. l. k. o. O. z. o. r. a.
 s. i. m. p.

Leymy młannu, complace. it. ale Samenem c'locu mych
 i'nywscia ch niedoziq. affektowi blandum imponit
 Imperium. Saly x'p' l'rog. Imponen porrigit herban,
 Z r'g'e l'w'p' d'ana Impon' d'anna ch'p'nie odliera, nietak
 suawem odorem et qualitate. Ley, l'w'p' d'ana, i'cho bin
 dziey dantis animum. Po wzaiemnie Impon' d'anna obo
 bie Impon' d'ana p'ondet, ze p'ok'e'y' ten, l'w'p' ad l'mu
 nimitatem l'erca oboie. p'rowadzit z d'owia u'eg'cy,
 affekt affektem. Impon' d'ana z'awo'z'ie'ca' b'adec,
 l'erna p'ro'ic'lo'y' Impon' d'ana, w'z'awo'z'ie'ca' l'ad' d'annu
 d'annu nie p'ok'e'y' l'ermu nie p'ok'e'y' l'ermu.

Liet dzīvīguoju za dožnany respekt.

Doznać teraz: że prawdziwe i efektywne i swoim trybem
one axioma, quo minime reris gurgite piscis erit bo gdzie
się nigdy nie spodziewat, żadnych nie maże żółtych,
wobec wypana taskavey amnie doszadczam pa-
niści kiedy nie, za który repekt 80

Лист вторејзо материји.

List wtęgi do matki.
 Do miładej w Orlim wsiu Dobry wrodzonej Pan-
 skiego animuszu inklinacji, że et immerito, w Regestrze
 życzeńych stug swoich mieszcz. Liedy mnie, nie tylko nie,
 zastużonomu, ale ledwie y znanomemu Creatricem poda-
 ierz dexteram, y do komputu stug swoich wzywazę przez
 konferowanie, zaco ze mi osobiste podzirowanie
 podobno, listowng za swiadczonę, respect wonegi Pan-
 skie rzucam expressę, i starac się jednak, byda zedym
 ustnie podzirowat. Siemotór, y u dalszy legu uprosit
 się respect, maige nieomymu, a dzei się ze ta, bę-
 dzie mi stopniem du dalszych legu respectu, et
 dices ut lapides isti fiant panes przez tawiasz, hu-

171
i promocyj, którego cum debito cultu et veneratione

Powinszowanie przy kołędzie.

Lubo opóźniony w czasie, z niezmienną jednak zięgli-
wością moją propenryg, z powinszowaniem tak Świąt Nar-
dzenia Chrystusowego, iako nowo rozpoczętego Roku Wsęd. przy-
chodzę, życząc ażeby Nowo Narodzony Jan, y Dom y Croy-
wys. wszelkim napętnit błogostawienstwem, żeby same
gemitus et lachrima Christi w ponyslnych pociech zamie-
nity się influencye, jeżeli zaś do tychczas quocumq. ptextu
et casu w dom Wsęd. nieprzyjacień była iakizkolwiek
mieć chciały ingreſ, to Stonce sprawiedliwości ex mari Gra-
tiarum y z tona Oyca Prędw. wschodzące które przy Na-
rodzeniu swoim Świąt Coty y wszystkich ludzi niebieskiej oto-
czyło iasnością, Claritas Dei circumtulit illos to nieprzyje-
mne y wszystkie przeciwne rozprozi umiory, Rok ten y uo-
stkie inne za nim successive idące lata w samych splendo-
rach y honorach ppozić pozwolimy, et gdy przy tym po-
winszowaniu z życzącyym od korciota Katołickiego bło-
gostawienstwem Figurę tego Jana, na której skup Nar-
du ludzkiego sprawował, przy Imieninach Jego w dom W-
sęd. wnoszę, Imiele zdożerey zycelinowci mojej omino-
wać mogą, że to Imię in quo omne flectit Caelum Terres
Tareg. opozie przedku Nieprzyjaczyn Imperom y zastę-
od wszystkich Inkuwgi. Tervis fortissima an dnt, pomysle-
go życia przy dobrym zdrowiu ckażg, boc według Dzie-
iow Apostolskich, Cap 4. n. et aliud nomen sub Celo datum
hominibz, in quo oporteat nos salvi fieri, nie masz in-
To Imię wielkiemu w bódzere N. Imieniu, wiel-
szeg, doda słyny y spacunku przez swoje bógostawien-
stwo, pozwoli pennigeris, pharetram implere signis dili-
Tuk Jan

Patria ex tanto splendore reliquit. Semper nuncupat
 Traci Odrod domu tego, który na cboru Oyczyzny zgodo-
 nym zawsze stawał nieczem, i Zatuig Lwów wodził w
 ze Concivem swego, ze z Inienia. Amego Stanisława
 Stawp i Odrod Krop tracy, do którego wbił. Czynnich
 Obradach. Smiele odczwac się mogły. Tu Ciem. Fra-
 trem, geras, redus tu consule Cunctis doznawaty,
 zawiesz czy na Legimkach Consultorem, cz. wż. i. h. p. r. u.
 godach Protectorem fidum et fidelem Cunctis. C. u. r. i.
 Zatuig Sgiedzi Zgodliwego Sgieda i Zatuig Religio
 wiernego swego Obrońciela. Chwały, Borkiey, Pramo-
 twa. Zatuig m. Dani. N. Porzosa. a. Na. Z. m. e. o. Ka-
 chaigcego m. z. a. swego, zawsze w ego dzie i ofekcie zobo-
 polnym Zygiccego i Zatuig Godne Potomstwo Kocha-
 igcego Oycza swego. Zatuig i. e. t. e. i. n. y. w. z. y. w. e. y. z. t. a. k. f. a. t. a. l.
 k. e. y. k. l. e. p. s. k. i. a. l. e. a. t. o. n. a. d. o. t. a. w. n. y. u. c. h. a. c. o. m. o. w. i. l. i. t. e. r. a. s. 2. l. e. y.
 c. 24. Omnes morimur, et sicut aqua dilabimur rozrywaj
 m. i. a. i. z. c. z. a. y. p. r. z. e. c. h. o. d. z. y. l. a. t. a. p. t. y. n. g. g. o. d. z. i. n. a. n. i. k. n. g. m. o.
 m. e. n. t. a. m. y. d. z. i. e. n. z. a. d. n. i. e. m. c. o. r. a. z. b. l. i. z. i. s. i. m. i. e. r. e. i. T. e. m.
 p. o. r. a. l. a. b. u. n. y. t. a. c. i. t. i. o. n. s. e. n. e. s. c. i. m. u. s. A. n. n. u. i. C. t. f. u. g. i. u. n. t.
 p. a. d. o. n. r. e. m. o. r. a. n. t. e. d. i. e. s. W. i. p. e. r. e. f. l. e. k. t. u. r. a. u. s. z. y. s. i. p. n. a.
 n. i. c. h. y. b. n. i. g. d. y. w. y. r. o. k. o. w. B. o. r. k. i. e. k. s. e. n. t. e. n. c. y. g. z. e. l. w. e. y. n. y.
 u. n. i. e. r. a. i. i. n. t. u. s. i. o. n. y. n. i. e. c. h. n. a. m. b. o. d. i. e. p. r. o. l. e. s. a. n. n. u. i. e. z. a.
 l. a. t. a. n. i. e. d. o. b. i. t. a. n. i. g. d. y. d. e. k. l. a. r. a. c. y. a. Omnes morimur.
 T. o. b. i. e. z. a. t. e. s. t. a. k. o. m. p. a. n. i. a. p. r. o. l. a. n. n. u. i. e. a. l. i. q. u. o. z. e. l. u. b. e. d. e. n.
 b. a. n. y. K. i. e. z. y. c. f. a. t. a. l. n. g. z. a. s. z. e. d. o. c. i. m. b. r. a. n. i. e. t. r. a. c. i. i. e. d. n. a. k.
 f. u. l. g. o. r. u. s. w. e. g. o. k. t. o. r. y. m. w. z. a. c. n. y. m. P. o. t. o. m. s. t. w. o. i. e. i. n. i. e. o. d.
 m. i. e. n. n. i. e. n. a. C. h. w. a. t. p. B. o. r. k. i. g. n. a. h. o. n. o. r. L. w. o. w. o. d. z. i. u. Z. u.
 s. z. c. z. y. t. f. a. n. u. l. i. i. i. a. s. m. i. e. c. o. p. o. z. i. e. T. e. m. u. z. a. s. l. u. x. p. e. r. p. e.
 t. u. a. l. u. c. e. a. t.

Przemowa przed Janiem. N. b. u.

Nie ludzkie to przezorności dowód, ale Borkiey mądro-
 sci

"Ci przyniósł. cxcem kicrowac cxcł. Niech się ktoś star-
 cnie na koncepta, iadzi na dowcipy, niech wszystkie
 roztropnego zmysłu tożsity, azoby ludzkiego serca
 mogł być łanem, nie potrafi iezci. Adhuc Opulencie
 swieży w tym nie dożył kooperacji, niż musi nie sumo-
 że iezci Bog nie zechce. Amey to Providence. Bo-
 skiego choc Bogenski przyznaie. Adhuc Kenosim. Quis
namq. a quoquam aliis nie tra. peraret gnia Qui
qui ptecepe maxime nobis ptebunt. Et ktoż komu bar-
 dziey pomóc może, kto cxcim wstac. Serem iezci.
 i nie Bosc. który nie tylko Serce, ale y nay. Scytaych
 nym. Naszych przenikaigym iez. Serem, nie ztade.
 ztatem iabtkiom Drupromenes cxcłalenty Serca, nie dyc.
 dzie Thezeusz przez pryske Labyrinth Semiramidy
 przyjaźni. Chocoy drugi raz zburzył. Bois Sarav. Ser-
 decznych Holery nie pozostawia cxcpi. Nie zdeviwni.
 ie nagiwiekzimi afektami Serem. cxcimant swey
Emulantki. Nie skradnie. ip Kleopatra przez nay-
 drozżę perety w cxcłtoniegu Serce, iezci u tym Boiska.
 nie zandzie dyrakoya, Amey to Drzewo Nigora kan-
cept ludzki razdżic Serem. Niech pragnie kto chce
 tagnego do Serca ludzkiego skienka, azoby skrytaci. Ser-
przenikniet Adhuc przy ztaczaniu Serca ważych Am-
stwe moie wieży Oczy siły. Boga ide tyracya uwagam
 że Ser Bog niemi dyryguie. wiege po roznych winten-
cyach cygie bach dzi zodopolnie Serca waży gialino-
wane. abyscie Je w doży wożnig konsekrowali przyjaźn.
Bo lubo Herbawny Imol fi. Bożawa odorem Cnot. woich Fl-
res Supernitens amne. Adhuc tak w ordbie Ser m Sana.
ia co tu godnym dożen twie na an id aym wykut trist
polu, i krw ig istawng Belion, zatar bowat in ignia, tak
ia ko niegd, owe u Klaudyana kwiaty. Marion Signa
rubewai

viderunt gloriosa. Hanc enim Religio tanta meritis. Hinc
dor. Sacerdoti. Cnot u. w. z. b. i. c. i. a. s. s. p. o. n. a. t. e. r. e. i. u. d. e. d. i. e. n. s.
mydana. Woiwodztwam. Nazym. wiadomy. dac. moze. zale.
conie. Lubo. Iny. Dany. n. my. Dany. G. g. o. n. e. z. i. e. u. p. a. i. e. m. n. u. m. i.
u. R. l. i. e. y. z. a. s. z. c. z. e. y. c. a. s. i. o. z. a. s. t. u. g. a. m. i. D. o. z. n. a. t. a. n. i. e. r. a. z. m. i. e. p. r. a.
i. a. c. i. e. l. s. k. a. i. n. k. u. r. y. a. f. a. t. a. l. n. e. g. o. s. e. b. i. e. a. z. a. z. e. n. i. w. e. g. o. D. u. z. y.
z. n. i. e. t. e. y. s. t. r. a. t. y. l. o. t. u. y. z. a. i. w. o. t. a. i. m. u. s. i. a. t. a. z. O. w. i. d. y. u. s. z. e. m. i.
e. d. n. e. c. f. e. r. a. c. i. o. i. s. t. o. u. i. d. e. r. u. n. t. o. c. u. l. i. t. e. l. u. m. i. a. c. u. b. i. l. e. n. o. t. r. i.
D. o. z. n. a. t. y. u. o. i. e. i. w. o. d. z. t. w. a. n. a. z. e. u. l. e. t. a. R. l. i. e. u. d. z. e. n. i. s. i.
J. o. h. n. u. d. o. m. u. W. a. l. e. z. y. n. u. c. h. m. y. z. a. u. p. e. m. i. g. e. n. t. o. h. a.
r. e. t. r. a. m. i. m. p. l. e. n. i. s. e. s. a. g. i. t. t. i. o. n. i. s. n. a. o. b. r. o. n. y. J. o. h. n. W. y. l. a. t. y. w. a.
t. y. t. o. s. t. r. a. t. u. u. d. s. a. m. e. o. c. i. e. k. i. p. r. e. z. p. a. r. i. p. t. e. t. u. z. a. s. t. u. g. i. t. o. u.
i. o. p. r. e. z. G. a. i. n. y. a. d. i. o. w. u. d. z. p. o. n. i. k. o. w. p. r. e. z. W. a. l. e. z. y. n. u. c. h.
k. a. w. a. l. e. r. o. u. z. a. n. y. c. h. D. o. m. u. D. e. g. o. l. u. d. z. i. k. t. o. r. u. c. h. i. a. k. o. t. e. n.
k. a. w. n. e. u. z. a. z. e. z. y. t. u. t. a. k. C. n. o. t. u. s. t. a. u. y. i. e. s. t. u. i. c. e. s. b. o. r. k. y. u. i. o. k.
s. z. e. y. J. o. n. d. o. d. a. j. e. s. y. m. y. p. r. e. z. c. h. w. a. l. o. b. n. e. i. n. w. e. r. e. a. t. o. y. e. n. i. e.
z. d. a. t. y. u. i. e. n. a. k. H. e. r. b. o. u. n. e. g. o. D. o. z. d. a. u. y. J. i. l. i. e. b. i. a. t. i. m. u. y.
z. w. i. t. a. c. k. a. n. d. o. r. e. m. a. l. e. u. d. i. e. r. o. c. i. a. t. y. m. D. o. z. d. u. y. i. g. n. i. e.
z. a. r. n. y. m. i. z. a. c. h. o. d. z. y. t. y. u. m. b. r. a. m. i. p. o. k. i. d. y. D. y. r. e. k. t. o. y. D. o. r. k. a.
z. i. n. k. l. i. n. o. w. u. n. y. i. d. o. s. i. e. b. i. e. s. e. r. c. n. i. e. z. z. e. z. a. t. a. i. a. k. o. h. u. d. y. m. y.
p. r. y. z. n. a. i. e. z. s. e. n. e. k. y. y. m. o. u. i. p. r. e. z. e. m. n. i. e. d. o. l. u. p. t. i. s. e. n. e.
m. i. h. i. J. i. l. i. a. n. i. g. r. a. u. i. d. e. n. s. C. h. o. c. b. i. a. t. e. J. i. l. i. e. D. o. z. d. a. u. y. n. i. e. g. o.
l. e. a. n. n. e. s. i. p. s. i. z. d. a. t. y. b. e. z. s. e. r. c. a. t. u. e. g. o. H. e. r. b. o. u. n. e. g. o. G. o. n. i.
c. y. k. a. s. t. r. a. t. a. d. o. t. e. u. g. o. r. y. n. y. n. i. e. d. i. o. n. a. b. y. t. a. p. o. k. i. e. y. z. i. g. e. o.
n. a. z. s. e. r. d. e. c. z. n. y. m. i. l. u. d. n. i. e. b. y. t. a. a. f. e. k. t. a. n. n. i. p. r. y. z. n. a. i. e. t. e.
r. a. z. D. o. n. y. D. a. n. a. z. e. u. s. z. y. s. t. i. e. s. p. u. l. a. i. g. e. u. n. d. p. o. t. y. a. t. i.
z. a. d. y. r. e. k. t. o. y. D. o. r. k. y. u. s. e. r. c. e. J. e. s. u. p. r. i. u. s. u. d. e. z. y. t. y. O. m. n. e. s. i. n.
m. e. f. i. x. i. t. t. u. a. d. e. x. t. r. a. s. a. g. i. t. t. a. s. J. e. s. u. m. i. z. i. e. c. i. a. l. o. n. a. y. n. a. p. r. a.
u. d. z. w. e. y. u. o. l. e. D. o. r. k. i. e. y. u. t. u. n. d. a. w. e. n. a. c. h. o. t. l. i. u. e. s. e. r. c. e. z. e. b. o.
p. o. l. n. e. z. n. i. y. D. a. n. a. q. u. i. t. e. z. y. s. e. r. c. e. m. y. h. e. r. b. o. u. n. y. m. z. a. l. u.
b. i. a. u. p. a. t. p. i. e. r. d. i. e. n. i. e. m. C. z. y. n. i. c. i. e. z. a. d. a. n. y. e. u. o. l. i. D. o. r. k. i. e. y. D. z. y.
u. p. u. i. e. c. i. e. d. o. s. a. k. r. a. m. e. n. t. a. l. n. y. c. h. m. a. t. z. e. n. i. s. t. a. k. o. n. t. r. a. k. t. o. r.
C. d. d. a. i. c. i.

[illegible]

wiedzie afflikcy, niech żadna nie odprawia i inkubacji
ale zabrze w boiazni Bozkiej w miłości zobopólnej żyjąc
pamiętajcie ze Bog waszym dyryguie i sercem.

Podziękowanie za Dary.

Za wzięte dary z wspana ręki,
Stuszną bym oddał połowinę dzięk;
Bo mi z nich każdy jest bardzo wygodny,
Słinki ugarz apetyt mój głodny
Oczterech listkach koników znaydziany
Znaczy ziom w szczecińcu nie jest omilony
Dusząm do dziennie podziwiać się trzeba
Wiekszego szczecińca z taskawego kielcha.
ktorec pociechy niech wszelkie liczy
mnie też wzajemnie co wspaniały
Nad ty dyżelnioć wprawy taskawie
nie pragnąc efekt który się znayduje
w sercu wspania z tego kontent będy
Chociaz w dalekiej krajinie osipie.
Odległość miejsca przez oddalić może
Osoby nasze; affektu strzeż Boże.
Wszak iasne flonice czynią daleg od ludzi
Tym bardziey ziemie iasności dąg budzi
Chociaz za padnie w ciemnej nocy cienie
Prętko za świec rozwinie promienie
Wetnie zaraz ognienie - świe
Jasności zdobige ziemianow podwoie
Tarpejskie skaty nad granicę ludz.
Ze są dalekie na swoy widok budzą
Ludzi Animusz; y owoc wysoko
Liagnie do siebie appetyczne oko
Wielernych Przyjaciół chętlive przyjaźni.

Collegatore

Odległość miejsca tylko wipie rozdrągni,
 Lecz nie zruynnie. Owszem w odległości,
 w niekiszey zostąg z sobą zaiemności,
 Dabka zaś ziele w sercu musm zadomy
 Uleczy portrat y wrzeziakie rany,
 Bo tej natura sctonna do leczenia,
 cł iezta fruktow dpozie do ziedzenia.

Wiersz przepraszaigcy.

Coż wady moy. Doze wyrabiaz za minę,
 Czy Phaetonta chceż wgnawiac ruinę,
 Ktory spadt z Nieba przed kilkuset laty
 Świadkiem Niebe iest Jego utraty
 Ze zle prowdadził sprzeczne Augi Stonca,
 Nie trwat mu Shabbis, do samego konca,
 Ale go zaraz w morskie nurza fale
 Z wiska utgpic roskazuje wcale,
 W kamien Niebe Nimphy zar sio minig
 W drzewo krzewiut, z zow koralle czynig
 Placzge Braciska rodzonego zguby,
 Nic tżamie ukora, nic Postżenskie sluby
 Dekret teralnyc i wyrokow nie minie
 Phaeton z Nieba, nie po moryu pđ, nie ś
 Dragnigtem zawrze twojey taskawosci
 Jako Tantalus w morskiej nawatności
 Teraz po cieszlicich falach gniewu twego
 Niech sio doczekam portu taskawego
 I wozek Kleopatry cłntoniem u wiele
 Zyczliwa byta, do krolestwo smiete
 Lypie mudata — — —
 cłowig to ludz. ze gdzie gniew wielki bzu

179
Z tego wiekiza po nim taskawość wypływa,
Do wielkim gromocie y łrogiem powodzi;
Zawsze się Niebo piękniej wypogodzi;
Kto się z kim zrazu powadzi niezmieranie
Lże z nim potem w affekcie dłym wiernie
Tak y da tużę ze ten gniew twój łrogi
Obroci mi się dzwiny w affekt drogi,
Dzwiny przyjaźni doznam twójej wiele,
Gdy się do nożek twoich szepcze wiele
Wszak Lew zawziął choć na człeka gwałt;
Gdy się potory bynajmniej nie szkodzi,
Na dądo stawa, anidbam na mowy
Bo się też kałam z zguby Ikarowy
Który w workowych szrudach ślad nadziei
A to leciauży, iak stence rozgrzeie,
Upadł Ikarus w głębokosci owe,
Z tego się to zawsze może Ikarowe
Tak niebezpieczno komu dufać wiele
Chyba na szepce dać się przyjaciele
Przyjaciel szepce niktogo nie poradzi
W sercu ma affekt, choć się niby wadzi,
Tak też potrzeba na pozor mieć żale,
W sercu iak Brata kochać poufale
Bo kiedy w umbrach pochodni, kto wanieci
Zawsze się lepiej, niż w jasności świeci,
Iak ciła woda swe brzegi podrywa
Tak złość ukryta ciężka zawsze bywa,
Dzielnym dążyliż wzrokiem krycie nani
Dzielnym złości każdy śmieli zgani,
Wypchna maligna bardziej ludzianę z podzi,
Niż ten ból, zawsze co na torzech wychodzi.

Staszniel

Si usznie się zawsze ten człowiek uboi,
ktoremu międzyk zty, otok zagoi,
Ztożę zaś na iawie niby się zda wielku
Alle taskawość idzie po niej wszelku.
Liczący zaś zawsze w tym się sercu dziele
Gdzie też niewinnych szczerze niewyleje?

Do Abdycacji Króla M. Augusta

Carokie nas wieliczeni two, wola y ukazem,
Zatuie, czterech dare kandydatow razem,
Mogła by, teraz Polka (mieszając się w zaręby)
Graci czterema krolami smiele jako w karty,
Sieniauskiego czerniennym, kto nazwie magbłędzi,
Hetman jest, krwiz zafuje, y wojskami zgodzi,
Chomptowski że się Car powróci jest winnym,
Doc go trudno kolorem odmalować innym,
Szambek dzwonkowym, ięli nie dać się to komu,
Znać nie wie, jak jest wiele duchownych w tym domu,
Donhoff zółdny krolew bo ma za herbokwinie,
Ten co kwiczy, a wód drze, pod karodach stynie,
Jak nam tedy zadadzy raz w tenże swem buza,
Dac się aby dubitka nie zrobiła guza.

W Ratuie się Car poznał z krolew.

Tu Pierwsze Cara z Augustem widzenie,
Tu ciężkie wojny szwedzkiej utulenie,
Tu Traktat Sadowy, a toż to za para,
Rawa, uspak obrot, a wolności swara.

Gratulatio Episcopatus Felici

Ad plantas suum. Dobr. chociaż nie tak Pastoralu
Sęgu

180
Jego innixus pedo, iako dawnyymi wsparty dobrodziejstwa
zpowinney moiey obligacyi procumbere miusey aby cze-
gom zawsze puro zyczyt corde, candido powinowat ore,
Ma sic czym szcycie Dieceis Chetminska, ma szciece
go winowac, ze emeritum caput pod swoie przyjmie In-
tutp na ktoreg tot virtutibz et multiplicatis in Patriam me-
ritis dawno zastuzyl szkie. Dawno innata dexteritas tua
et mira in rebz agendis activitas to przez gadug Roland
Themidis dyrekcyg, w trybunatach to przez rozliczne
w szlity zastugi Supremos meruit honores ale wolales
przez dlugie okolo Dobra polskiego starania mereri
Infulam qm' habere. c Mozo sic cie szyc Woiewodztwo
Chetminskie ze gemmatum Woiewodztwo Wielkopolskich
docus et virum omni laude majorem za. Wozgo dostate
Pasterza; a iezeli dotychczas smutne lata swie nigro de-
notabat calculo, iuz teraz prosperos faustosq dies be-
cznie liczyt moze, sub Felice Bravile. c Nie tylko
Dieceis Chetminska, nie tylko Woiewodztwo, ale lata
szlita y rozyskie sey membra szcieszliwe szkie ammu-
ig wieki Felices erunt tanto sub Consule gentes. gdy
Wzwyndobr: Virum pari generositate ex generosa pari-
tate certantem do Senatorckiey prziuntkie purpury.
nigdy bezpiecznieyszg radg Integritas Cyceizny Narzey ci-
fundowata nie byla, iako gdy Virum divino orilio ad ma-
gna natum, do spolnych okolo Dobra polskiego przyspie-
ra Consultor. Bezpiecznie teraz, zwagtlona Cyceizna
narza, y iuz ka ciezszyey nachylona ruinie la pumgula-
cure lacertum y na nogi nadzieie swie postawit moze
gdy Laeralum pedum w godne podate rpe szkore;
go nie tylko loiara. podpora. Religio utwierdzenie
wolnosci Obrony Cyceizna fundament bezpieczny od-
bierze, ale y Wozegny Polskiego swiata synowie nieomy-
sz

ng maig stuchp, ze prae edroue rady, de hoc Pastu:
rali pedo carpent et eorum poma nepotes & Jazas
ex Pastoralis directione segregatus agat nre hie?

Oratio in Festo Immac. conc. B.M.V.
dicta in Templo Porci.

Omnium Saeculorum negotiorum Immaculatè con:
cepta Dei Mater et Virgo, nobis quoq negotium è. Ad.
Sed audebitne Illic panegyrim impotens et nung elabo:
rata attentare facundia: quam ipsa met Divina Omni:
potentia accuratissime efformavit. Convenitne, ut intra mor:
talium calamos Illa decidat, cujus vel ipsa fundamenta sanctis
Trinitas, in montibz collocavit. In eum certe Mariana Digni:
tas emerit apicem, ut nihil tam altum sit, qd n transcen:
dat, nihil tam sublime, quod n deprimat. Nullig eloquen:
tia tanta vis credit, quæ ad illic pedes, cui vel ipsam lunam
calcare concessum est, n accumbat, tacitq n veneret vilen:
tia, ubi omne vocis officium, rei miraculo. Omnipotentia su:
peravit. Conceptus Maria ppter naturæ morem modum
absq macula. Adh Filia, nec tñ Laterni coorsors criminis
quod hereditario jure omnes ille transfudit in Posteror. O
miraculum! O prodigium! retroactis a seculis n auditum,
Quid iugis? Loquarne potius an mirabor! qua voce ordiar
panegyrim? cui vix n ppetuum majestas miraculi indi:
cit Silentium. Linguanne arctabo silentio? ubi et pietas
audere jubet, et dignitas dictionem impellit, et rei ma:
gnitudo vocem et in verba intercipit. nialo sine san:
ctioris audacia notam incurvere, quam Divini et æterni
laboris opus, in pia taciturnitate sepelire. Loquar pro tam
sublimi Conceptu dum Immaculatè Conceptam Virginem
Dei Matrem, Admirandam æternæ Sapientiæ Opus de:
monstrabo. Quia vero ad Splendidissimos Tui Puritatis
rarios Intemeratissima Virgo nostri hebescent Obtutus.

et adhuc quod Tecum nuchis sidera tanto lumini ferendo
inipares, caligant oculi. Circum Caput omne micantes de-
ponas radios, propiusq; accedere mander. Tu exanimem A-
rima eloquentiam. Quamq; illam quod Caelo qm̄ terris pro-
pio est pulchritudinem, n̄ tam illustrare qm̄ rudibus potius
lineis facias adumbrare. Theologorum. Primas
Primus Princeps Aquinas, e tribus illis maximis quod oē^{pn}
naturā vim excederent, et excellentiam quandam infinitā
Spirarent, Omnipotentia Mirand Operibus unum esse eta-
riam voluit quam cum dissimulata maestate Homo Per
incolere debuisset, quidquid in omnibus, qua Cēli qua Terrā
Civibus ornamentū erat, totum et amplius, tanqm̄ in futu-
ram suam Matrem concepit quodq; per omnes sparsū
est, hoc in Mariam, capax illud Gratiarum Compendium,
liberali munificentia congregavit. Unica hōc Virgo ē, in qua
exornanda p̄potens Omnipotentis dextera desideravit. Ut suo
velut in cetrotypo ostenderet, quid posset. Inq̄ est, cui cū
terre semp aliquid, n̄ destitit unqm̄ Omnipotentia, quodq; de
Protogene, olim testabas c̄pelles, manu de tabula tollere nec
scivit, nec potuit. Famosam Italend sua, ad quinque p̄tati-
tissimarum formarum prototypū elaboratā, ostendet. Deu-
xis imaginem. Cypridem c̄pelles jactitet. Sexcentas alas
Ovisiul tabulosa Antiquitas in medium producat, quod quan-
qm̄ inusitata venustatis portenta essent, vitiorum t̄mori-
stra extiterunt. Immaculatam Virginem sine labe Conceptā,
ad illud, quod aeterna mente, ab aeterno complectebat, pulchri-
tudinis simulacrum, Cēlestis Artifex eformavit, ut n̄ modo
pulcherrimarum pulcherrima, sed sola Pulchra, sola formosa,
sola omnimodā pulchritudinis prodigium cēu nobilior lan-
ge Pandora diceret, et certa vulgare nihil, proferre debe-
at illa, in qua Sapientiam liceat sic dicere, prope attrivit
universos Cēlestium Gratiarum thesauros, prope sum-
puit Divinitas. Nigrius curiosior forem, si eximiam Corpor-

ris ejus habitudinem, aptam membrorum simmetriam for-
mam vitantemq; nec ulli obnoxiam morbi temperiem ac
elegantiam exponerem, cum Nemo annuat, omne qd Sum-
mum et perfectissimum, Deo ac Natura perante ele-
vatum hac in Virgine abundantissime reperiri. Virginem! o gra-
tiarum abyssum! o diuaculum! o prodigium! Non pigra illa
vitam, qm Divina providentia, a primigenia labe sepe pra-
servantis, accepit privilegium, vixitum Concepta in utero,
Deum Conceptit in Caelo, necdum hinc noverat et jam
humana evaserat conditione Superior. Primi huius crimen
lethali in hinc stagnione transusum, in se unica jussu nullum
habere cum videt, nihil se hominibus, pter naturae
consortium, debere, gestiebat. Virgine Animos Auditores
et ad Caeleste prodigium, et admirabilem hanc, et ab ipso
Deo tam exorse efformatam Virginem, intentissimam
mentis aciem intorquebat. Nondum illa intuebat Solem, et
jam Electa et Sol, Solem gerit pro purpura, nondum Vir-
nam aspicit, et jam pulchra ut Luna, lunam calcit. Non-
dum Infans, et jam Regina, stellis intertextum duode-
cim, accipit diadema. Quis hic, latentem adhuc in ob-
scuro, irretorta palpebra intueat et mirari, quis ad se-
nissimos Venustatis ejus radices, n' hebetat? Perstrin-
gimur certe, sed et rapimur indimul. unumq; communis
omnium votum est, tam exquisita operis specie num,
qm sufficienter satiare. Primo, vero nostros in se over-
tit totutus, roentemq; abripit stellatum illic, quod ipse
purior e luce, Virginis diadema. Ita nimirum Siderib;
ipsis Immaculate Concepta Virgo placuit, ut Natalis Caeli
stellis immemores, eam Solem ambire, capitisq; illa ma-
lent esse accid qm, fixam in Empyreo tenere Statione.
Imo vero cum Solem ipsum in ohlamydem Virgini le-
gisse videt, ne aliquam Nativi splendoris paterentur ja-

cturam, propius se se admove, ut lumen mutuarent. Quam
quoniam cum cluora forvitan nostra necdum nata, pulchritu-
dine certare, suavis illis venustati opponere ambiebant.
Sed cum purissimos Marii radios aspexissent, meras tene-
bras, caliginem densam, jubar suum ostendit, palmam non in-
victa decessere, non indignum ratio, illi in vittam cedere, a cuius
vicinia longe majorem in se derivarent splendorem. Con-
stentaverit olim auream Cvariem Berenice, Mariastel-
las gerit, et vincit, non geminis decora sed sideribus. Caelum
animatum, tot exanimatum sideribus, Regiam nostram dixerim
cui stellas circumferre decessum est Astris intertexto di-
adornate, eminere. Cedat hinc multiplex triumphantis
Romae, quem ambitio elaboraverat Coronarum visus, stel-
latum Marii Caput adoret, laureasque gloriis, triumphatri-
ci potius Virgini, quam Capitolinae Jovi submittat. Triumphat il-
la, nova plane, nec visitata cuiquam fortitudine, a nullo mortali-
con superatum Victorem, illa vicit. Pro purpura solum in-
duit, ut Stygi serpentis aspectum perstringeret. Fugit pro-
tinus, ad inusitatum Marii solis aspectum, tenebrarum in-
cola. Nunquam vero credite, quod publicis mundi oculis aliquas
in Virgine tenebras, aspexerit, imo, cum maculas in se ama-
thematicis adverti aspiceret rei exploraturus veritatem, spe-
culo sine macula, se exposuit, ad otulerit. Vidit, et palmam
decessit Victrici pulchritudini, Lucem Virginis admirat, ra-
dies comante deposuit, non solum, nec solem se amplius ja-
ctans, quem splendor Marii extingueret. Solem ex hunc
triumphalem togam dixerim. Insignior certe de serpente
triumphus, inusitata aliis Regina nostra Victoria, non vulgerem
sed celestem trabem exigebat. Currum si triumphalem specta-
re desideras: demonstrabo. Luna illis vicem supplet, fratrem
suum Ithacum, Virgini in purpuram coisse cum videat. Sed
sedum esse voluit, pedem manavit Virgineos, cuius calcaneos
supplentator insidigni Coluber ambiebat. Jacet ille ac lam-

guet

quet strito capite exanimis, Subjectus scilicet ad triumphos,
 sed ne ipso etiam tactu, illicies plantas plantas Cynthia
 utrumq; cornu interponit ne vel exanimis aperiret contra
 innocentiam. Neg tamen ideo, ullis Virgo nostra eget sup-
 petjis, neg, ut olim ad reprimendos invenas horis, ali-
 rores Juno, Auxiliatricem e Cella, Lunam advocat quid?
 prae Lunam, atq; insimul omne quodcumq; inconstitit ia:
 borat infans, suis pedib; scalca vit. Quibus vero An-
 cilla Domini supplex ancillares, et ne forsitan plavies
 universalis naxd iter prolaberet, intermirationem pedem cal-
 caret Cynthia? O quam pulchri si gressus sui, in calcea-
 mentis, Filia Principis! Filiam Principis Mariam no-
 mino, quam a promiscua plebis ex mptam fide calceis
 ipse arguit. Minime enim errobo, si Lunam e Mariam
 affixam plantis, quod Remans olim Nobilitas erat insi-
 gne, Virgine dignitatis notam nuncupavero. Sic licet
 nimirum, Regi proles sanguinis, maiori quod secundum De-
 um est, nobilitate illustrior triumphat, dum immunitate
 ab Auito crimine promoret. Hodie e media plebeis
 sortis, emergit fuligine, cum in auream congenit d:
 mentib; labis libertatem, vendicat. Non decebat
 etenim, ut servile adrediteri scelus jugum subiret
 Illa, quam Ipsomet puritatis Auctor, in Matrem sibi
 destinaverat. e Maternis adhuc celata in viscerib; plena
 gratijs Virgo nullum in se vel minimis locum macula
 reservavit. Stupet ad tanta puritatis miraculum ac-
 clinis Cynthia, imo timorem quendam pallore testat, ne
 forte nativam, in vicinia Mariani splendoris, amittat
 venustatem. Omne etenim quicquid pulchrum e, ad
 Virgineos pedes developit, quod Solo Numine minor, omni-
 um maxima, inter uteri adhuc compages, totij universi
 obtinet Principatum, Regiam adorato sodales, Cui So-
 lem pro purpura, Lunam pro solio, pro diademate talles

Omnipoti

Omnipotencia assignavit. Nulla etenim e' terris trabea ve-
 strae, curuli nulla terre nulla violari tantum caput vin-
 cire merebatur. De Superis certe decus omne concedi de-
 beat illi, quod mundum calcavit. Iaculatur hinc, Lucis, et appa-
 ratus sui radios, supra Caelorum Summa, beatarumq' ocu-
 los mentium in admirationem, et in amorem sui. Inextin-
 guum Dei Numen provocat et accendit. Unica certe Vir-
 go est, natura venustas, ornamentorum compendium, pu-
 ritatis prodigium, viva ac spirans, n' humana sed Divina
 pulchritudinis imago et simulacrum tota lux, tota splendor,
 tota sine umbra. Sed quid ego, quam Inextinguibilem Virgo,
 in cultioribus verbis, exornare, an deo pare potius audeam
 pulchritudinem, quam Aeterna sapientia ad universi ad-
 mirationem orbis, ad Caelorum deniq' exornavit stuporem.
 Verba deficiunt, ubi Aeternum operatur verbum, hinc Orator,
 ubi totiq' Caeli lumina suspensa pendent, balbutit lingua u-
 bi Caelorum lingua stellata, tam admirandi operis satis e-
 loqui nequeunt elegantiam, et unicum illud meum super-
 est eloquentia, ut liberos tuos ad plantas, Virginis pu-
 cherrima, toto cum orbe supplex decedam, quod admiran-
 do tuo conceptu nihil haecenus dignum dixi.

Oratio in Initio Scholarum, perorata A.D. 1714.
 Romanis.

Succensemus, Succensemus hodie revoluta antiquitatis ge-
 nio, quod in Athenas, Græcis, Sapientium Porticis, Philosophorum
 Peripatium, Oratorum Rostra, excitaverit Lechia, verum palda-
 stram a Martis aperuerat unicam, in qua præliares animi ri-
 gentia cuncta sub capite discerent vincere, Opima legerent spo-
 lia, cunctis. Plurima Vatum, Castalior, Hippocreneas
 lotices, fatidicas Pieridum aquas, largo sanguine poti' meli-
 vere sarmatas, neq' cum Heliconia turba in Sarnaso, barbi-
 ti plectris, cantibus, aures aut admiratione fortitudinis inso-
 lita animos omnium impleverunt. Mallebat quippe, n' libe-
 ratus

184
ratus Eques militares attollere Aquilas ad terrerem, ut
tam ires, verig bonis avib, involare, in hostem, qm c. Minn.
vd clypeo deferre noctuam, attica amicam, noctib, tri
umphales elegerat adpiz accendere ignes, qm Christoph
nis Cleantig lucernam vigili fovere insomnio. Imo arri
sit magis Premislao ut scutis, paleis contis armarent, ul
vd, quilibet arbor in trophaeum assurgeret, ferreis retib, cin
gerent, undiq, saltus ad ferias hostium acies capiendas ceta
demi nemi n' inuideretur:

Qui bene pugnavit Romanam novavit artem,
mittere qui poterat pila, disertus erat. Ovidius
Feliciter. Majorib, poteri, qui armorum fragore late
Europam compleximus, et simul post doctarum pila menti
um, capitales hostes errores vicin, pfligavim, extermina
vim, c. Nuctor ad Chotinum, Viennam, Striegoniam, Bi
stones, scilicet muros, plures iterata ciades, omnes pro
stravit timor, scriptoria penna immortalium virorum
insublime fastigium extollebat gloria. Fiedant scilicet
atq, scribentib, historid in memori pagina, gens nostra
factis dque ac fastis deprehensa aptissima. Inimpen
dio proferam omnia fortunatissima Salada ex Bellond
armorum conjunctio est.

Inter terale strepenti classica et cognatos. Enp. Se. Ion.
furores, mini origi. Postea intueor c. t. Non aliter et
eloquentid Princeps. Scilicet alib, perorasse vis, nisi ad aci
naces vagina libetor. Sententia Romanis, splema damit.
tamen Gtolenim, minime ibi dictionem, ubi ad videra
erudit, chalyb, sed amica rugini evidat. Est sua ferri,
est et ingenio, rutilo qua impolity sermo imitab facile in
spensor pulvere exeros dento temporis gladiis. Collectus
inglobum. Citid ad Julij Caesaris plantas volubas, ut se
coronem.

coronaret triumphali vestigio. Et felix sane ille circuli fuerit
 cui tanti illustris antro imminebat, nisi fortunati Gentium Prin-
 cipis populi, Caesarem autumes, quod siue glebum, siue rotam sub
 calce agitet. Documentum magnitudinis Amuli Pompeii
 magni, si investigas, ita coram Julio terrena decrevit mole,
 ut ærenis Planetæ minores Cæli facie collata. Non
 poterat Roma urbium Regina, non Orbis unica, avida men-
 tis adire ere recessus, qui neq. Caesaris par erat vesti-
 gio. Stetit ultra ambitum mundi et irrequieta sal-
 uta pene pmoit de deriaz in obem aiium deob-
 landum. Viderant dati sub jugum populi insisten-
 tem pherd lictorem Gentium, una manu premen-
 tem gladium, altera librum, et laniato poplite sup-
 plicii cultu adoravere. Caesarem ex utroq. Suprema
 hæc Julii gloria, at n. uni terrarum Dno reservata.
 Etiam fons securitatis publicæ, Regnarunt Salus, Vitz-
 ornd Clypeus Orientis fulmen, Ioannes Itius spectabat
 ejumos. De quo dubitare hactenus cogit orbis, Regumne
 literatq. ingi. an Rex literatorum, sit muncipendus
 Itade illo Bellanum inr Minervamq. stendebat, ut cum
 atrum. Jumen illustravit laureis, ne utriq. m. m.
 per palmam, timebas. Rex qd triumpharet. t. m.
 quoties pugnavit. tas e. adniti. n. m. p. n. m. q.
 petenda erat triumphus rompa, vecum quocumq. m.
 cedebat, circumferebat Capitolium. Ipso pradienden-
 te, ceptis, evolvente sapientum volumina cum coel-
 ium, hostem, qui ad excidium Regnorum ciades, n.
 manio. fortuna. evenit. maiorem terrarum par-
 tem triumphis n. victoris puggat. Dns. Affit. ad
 ruinam. Ipso feliciter inereente in c. tustiam, de la

190
cruere Ottomanico inferens litum, ut novum
veremq. sub conem eis Alpes in Tagum Sangher
facile abiturum, si omnes gemmas, et Pers. vna
tia fronte sua, ardere venerat collegisset. Ad
extremum ipso iungente arma cum Venetis et
perio, vix Orientem septentrioni n. iungimus, Euro
pa terminos n. pecunia ostendit, eo vivere passu pe
netrando, quo n. vni vna porrigunt alii. Vidit au
de latium, et procul dehis induit Polonia. In
nam Zamowski. S. e. n. n. m. Universitatis La
tina. Lectorum Ille Zamowski. Ille ex S. e. n. p. u.
vere terrissimum ingenium. Imatissimum iudicium
retulit. Ille in cruenta et n. arena stando me
dius in Ducem et miutem bellum detulit in
voniarn. Carolum populit. spem grande Maximi
ian in et h. i. u. c. e. m. caput, res, timores. Lanicos,
et inde in h. i. u. c. e. m. X. n. p. r. i. u. s. v. i. c. t. o. r. i. a. s. s. i. n. y.
Copiarum Imperator. S. u. s. m. i. l. i. t. a. r. i. b. s. s. i. g. n. i. s. e. n. t. u. r. i. a.
bat. H. d. r. o. u. m. m. a. n. y. n. i. s. e. r. d. i. t. a. C. a. p. i. t. a. r. e. g. e. r. e. t. n. a. n.
te. S. u. p. r. e. m. y. C. a. n. c. e. l. l. a. r. i. i. s. R. e. g. n. i. P. o. l. o. n. i. a. a. q. u. i. l. a. s.
m. u. r. e. s. e. r. a. t. c. e. r. i. s. q. u. i. i. n. p. o. p. u. l. o. r. u. m. a. u. r. e. s. p. d. i. g. i. o.
s. d. d. o. c. t. r. i. n. d. f. a. m. i. a. i. n. v. o. l. a. r. e. t. s. i. g. n. a. t. o. r. i. o. a. n. n. a. l. o. a. l.
t. e. r. s. u. s. d. o. n. a. s. s. e. t. c. n. u. s. a. s. c. n. d. i. c. e. b. a. n. s. i. n. C. a.
s. u. s. m. a. c. h. i. n. d. s. u. s. h. u. r. e. o. t. o. n. i. t. r. u. s. t. i. d. S. a. r. m. a. t. i. e. n. s.
P. e. r. i. c. l. e. s. c. r. e. d. i. t. q. u. i. f. u. l. m. i. n. a. s. e. n. e. c. c. a. s. t. e. r. a. p. o. r. i. q. u. i.
l. i. n. g. u. a. p. r. o. s. t. r. a. s. e. c. u. n. e. t. o. r. u. t. n. s. o. l. a. C. y. n. a. d. e. l. o. q. u. e. n. s.
t. i. a. C. p. i. o. t. a. r. u. m. P. r. i. n. c. i. p. t. o. r. r. e. p. o. b. e. t. S. u. p. p. e. t. i. a. s. L. u. a.
r. e. i. n. s. i. g. r. e. r. e. t. u. l. i. t. d. o. c. u. m. e. n. t. u. m. P. o. l. o. n. i. a. n. m. a. n. i. d. a.
t. a. n. t. i. u. m. b. e. l. l. a. g. e. r. i. s. e. d. e. t. C. a. p. i. t. o. d. o. c. t. o. n. i. g. a. d. i. o. n. u. m.
a. c. i. e. v. e. r. u. m. i. n. g. o. n. i. o. r. u. m. a. c. u. m. i. n. e.

Magno Joanni Zamoyli n' minor Stanislag Gothien
ski Exercituum gubernator succedit, ut dyce fidean:
da iterum Parens sit Ledia, et literatorum recole:
bat ille dias jungendo noctib; a singulis horis erudi:
tionem novam exigendo, aliorum fastos ostendebat suis
etiam Historicorum decurabat scripta, relinquerebat
scribendo. Nullum e enim mentib; magnis calcar
majus exemplo: Fredero in fragmentis scriptorum
Demostolens, trophaea miliciadis, Herculis monstra
Thecium incitant e Alexander e Macedo Caesarem
objecto scone sui, in lachrimas solverat liberale. Un:
de Idem erat omnino Pruditissimo Duci revolvete
monumenta Victorum, qd ad gloriam, famam, tri:
umphos, provocari innuumerot, alienis periculis fi:
eri cauti in, securum successib; Re belb;
cibus, sic nobis, ferro, et paginis si approbatd manus
quibus a p'tenda oblivione in vindicem; solonum, se:
curard; tunc porrectari d'at. Pleriq; gentib; Sola Bel:
lona ad famam atigit, alijs Sola Pallas ad gloriam. No:
bis hoc utrumq; nomen intra Senates sistit Martis,
hicque patria Turcia, Scythia, Moldavia, Debaravia,
videt, inquit sensit, imperare e Minervam dilectam mu:
sis loquuntur Capita. Totus qm late se experriquit Mar:
tus Polonid; campus, in Arenam abijisse credis litera:
riam, in campos eloquentid;. Olim clauis d'at ad lu:
galero certamen naturd; cum arto herbam vocabu:
lo Cicer precigiose insignitam (parum abijit quam
(reore nris nasceres) e Leposonib; protraherat agris
ut laboriosiq; agricola vomere colendo glebas, inge. n' d
quoq;

quoque elementis literarum excoleret, doctam lege-
 ret messem, nodie omnium Annorum Urbis & lite-
 ratum ita fecere campum, ut propter exquisitam tra-
 ditionis florem, hortensior pterat, Rosinerg. Vita
 et Archiepiscoporum Lepolienensis. Verbo terreis la-
 boribus ad pignus doctis ad livorem. Hic cum
 mendarunt Idoni, tanquam et polio cum Musis
 et Mercurio cum et pinate, et Virgiles cum Peri-
 pto inimigabes in pectus, Pallas Sarmaticae
 capiti n' Jovis Cerebro debere. Purpuratus
 ille in latio Lictor, Aternus maris: pueri, et
 coronatum, Caligula in crudelitatis abaita rec-
 ptacula, gladium et pugionem sic gemis, et bella-
 ierat libros) recensebat digna sane Turano volu-
 mina, nec omne quidem innocua, in profundam ne-
 tem n' lucem publicam proferenda mellebant ipsa
 sub titulo ferreo toria, rigebant damnatis ad ne-
 cem distincta capitibus, conuocatis in illis sua lege-
 bat funera. Nihil enim literis loquens omnes
 ex ter epicedia, nulli exiterat veris, quibus videri
 fortunarum, cesura n' constaret. Agellus apex
 qui excessum fati n' immineret, linea nulla, quod
 extrema periodo Civium n' clauderet. Magni et
 caris fasti rabie, clade, sanguine notabant, quam
 epiā, et inatratu sudore calami paginarum equo-
 re fluctuabat sauis populi, Idem ut et quod
 vestis verbera, quod commatibus, Quatres, p' pun-
 ctis puncturam, vulnera carceres quod parente-
 ridi. Cloquet Semel, n' scribere panis a Caligula in fa-

123
tali cadice magna spiritum una, sed perinde
folium leue aërabat cadaveribus, margine toto clau-
si historia acutissimo quia ferro et filo exarata te-
ralibus repleta. Vententis. Sustulit Romanus feroci-
am Principis Celsissimi Rex Christophorus Radivili-
suppositum Ciceroni habendo, militari a halybe
egendo mitis, suavisque fulvis ac toto mulieris sa-
tis superq. validas allaturus credo fuisset exca-
bia hic Ducis gladius una odia misas, feroces et intorzi, ne
vulnera tanta acciperet pectore vultu, si illi. Paulo
servares. Cum luto eff. ad lacrymis, caput a se-
rice vultu. in cerned. in hostis cum innoenti
voluptate Ducis. Nobilissim. Cavitis illis part. im-
pleverat mensam, oculos inang memoriam. C
feliciorem post immania fata, sub gladio Oratorem.
O Principis huius vere armatam Palladem, ad tutelam
masarum. Induit quippe tunc Dea et triumphans
dum inuicem Ciceroni accinxit. Mucos n. semp
in arma silere exhibens sibi. Celaro addere illi-
bit de senam. Tu Principum divertissime inr. ful-
gur acinacis splendidum, inr. vatum eloquentia
Romanus. flumen nancisceris fluidam dictionem.
Cithrodo mari. calamum dictiorem, qui nihil fun-
dit nisi gemmas. Parcite festinanti Oratori reli-
qui laureati Planes Sapientum, quibus acumen men-
tis ferrum una hostes exacuit. Jam mea ad vos
allinunt. Dictio Palladii inauatorati signis Ag-
bilissim. in horatiano et theudo. Sentiant Ar-
tium

tum Sectarores. Quidum adeo vobis amoris firmi
 attollunt iacerti, ut tela Parthica valeant truso pre-
 pellere nervo. et pollinis pharetra nexa vires, &
 totam est. Optime illa jaciuntur, quibus dextera quoniam
 Palladis implevit agis. hasta erudit, bellatoris laus,
 nobilissime illi incumbit vertici quoniam Sectaris bra-
 rea redimivit. Omne plaudant pulchro volitanti-
 ones scolasticas palmaribus, pugni: et victorie,
 priusq. intra Gygeorum adaltes. Smulcrum argu-
 menta retundite, atque in Gradibusque minor-
 re. capite proluant phalanges. plura eadem in-
 mo nutrimenta Martis. Inedulis literis sunt, faci-
 les illi succrescit in acie palma cui in literariis lau-
 do vincere iudus erat non labor. Sit amica musis
 adolescentis Aurora veritas, si veritatis ver non dimi-
 taxat rosas, in verecundas depingat vultu, quare
 as aliq. parturiant vertici triumphum hilare inne-
 ctendas. Deniq. illud Solum vivite in erudito obe-
 q. non minus a dialysis ut a plerumque amorem li-
 tura, bene limatum audit. Noverat Socraticum
 moderari et polline Martem. Dixit

Hospes Miles Salutaris Romanus.

Excepisti omnem eloquentiam meam, correc. style,
 superasti vota et desideria. Sprevisti n. gestor. Ma-
 gitudine illius, excellentis n. Caecilius. Regiorum
 Doctor nobilissime. Facilius est quippe tibi grandia
 facere, qui oratoribus dicere. Vatis, tingere. Siden-
 tia sub meritum et trophaeorum, vendere pro.

intrinsece ad donanda lucis publicis gesta. Dum etiam
imperem bellicis gloriis et tates sua acumen
gladii acie tu ipse tibi grande es e. o. g. m.
Multiplex illud maximum in Te uno exhibes Orbis
spectaculum. Herois strenuissime Hostis Digne.
Grande Theatrum fortitudinis. Sed erat universum
imperium, in quo militares Aquilas dum attollebas
in tam eundo quam evolando ad Castra plia, nulle pe-
ricula. Disceitem et Aquilam nancisceris. Sempiterna
patricem. Cadentes laudatores Virtutis et admiratores.
Ipsum Septemtrionem gelidum in Moldavia accen-
dite solis. Videbam decertandi feruere. Martiali
dote. triumphalibus. Dum autem rescia unum
stare. virtus tua etiam in serenissimi Poloniarum Re-
gis aulis Campis decurrit gloria. atque tam olim
pia. Aure in victoriarum pollice meum. nos o-
minamur. apprecamur ex animo.
Ingentia terrarum spatia in ita passibus quam victoris e-
netis. Digne. S. Romano Imperio in Moldavia
am. e. Septemtrione in Moldavia. victorica tulisti
arma eae exhibuisti Orbi fortissimae Archistrategus
quod et Nas fecisset ipse. Crat ad Brutum ter-
ra navis. Tarcarum. Tartarorum exercitus. sed n. tr.
bi ipse. vocanti pericula terrorem Orbis Terrenti
Othomanum. Capugriasti inibi et serenissimae Ca-
red Majestatis Animum. dum ad Curiam totum tran-
quillitati. struendo viam. fidelem pacis. praeferas
silio Cinea. et Amilcar dextera. Ergo post tot in mor-
talia

1. Sacer es Doreg. d. v. rant. i. a. ta. Satoro
 Sero manus populi. S. e. S. y. c. a. t. a. f. e. r. e. n. t.
 2. Iura fort. v. e. i. c. Satoro. v. u. l. n. e. r. a. r. e. m. i. c. o.
 S. u. a. t. i. t. e. r. v. i. t. a. m. o. l. i. a. S. i. c. a. S. e. c. a. t.
 S. i. o. q. u. i. u. m. r. e. m. i. c. o. S. i. u. d. d. e. m. i. c. o. m. o. n. i. t. r. u. t. a. c. u. t. i. t.
 S. i. u. d. e. t. h. i. t. e. l. i. c. i. c. r. i. m. i. n. i. a. q. u. o. c. n. e. c. e. s.
 3. Est Rosa qd loqueris qd Rades p. t. p. u. r. a. C. d. i.
 Satoro. S. e. c. i. d. i. d. t. a. l. i. a. d. e. r. s. o. d. e. d. i. t.
 4. R. i. c. i. t. f. o. r. t. e. s. I. t. a. l. i. c. a. S. a. g. n. a. v. a. l. e. r. e.
 S. e. m. p. e. t. d. e. l. a. p. e. r. t. i. m. e. r. e. h. a. t. i. n. d. e. p. r. e. a. r.

Orationes ad Rusticum.

1. Tadiam Raphael p. campos duxit ameros
 Huc si me Præses iuberis ire sequar.
 2. Nunc in Lechiam penetra. diu classica strident
 Nam de magnanimum ferrea bella canunt.
 3. Drama nives sparsit Lechia dum limina lustras
 Nam pudor tecum candor et ipse venit.

Ad Itinum Parto Episcopum Porip.

1. Splendida cum Patriam spectarent astra securim
 Maxima sunt curietis iurgia nata Dji.
 Contra Sed pietas. Superis hde Arcia cedat.
 Dum modo Partovig sic queat esse meus.
 2. Clava sustiles percudit acumine plantas
 Sed nos ad plantas ptegit illa tuas.
 3. Harum ades nobis cunctis gratissim horis
 Numera quod dabim. dicito quidro tibi.
 Cateja si desint cado sponte securi adictis
 Ut simul et munus victima lima tua.

198
Fulmina quid metuas? Lachesi quid mille pericla?
Atque quam semper cingit astringens potens
Hac duce templa tibi magni pandunt honori
Ac rapiant celerem mille pericula fugam.

Et Circumstantia Tertii ex Nepe
Aurèa te inestis populi. levata coronat
Quod ciret in campis pinguis arista sacris,
Quid diadema tibi flectet jam noster Apollo
Hinc Animi Vatum prima corona tibi.

Et quidam nunciam
A circumstantia Capitis bovini
Quod certamen adest Calis, quod plia terris
Desigro Capitis pugnat utrumque simul,
Maxima si de Te Lica certamina terra
Sed majora solus credito vota dabit.

A circumstantia Temporis.
Sunt sua florigeris vernantia tempora pestis
Ut tempus Cereris quo reseranda. leges
Colligit autumnus fecundus agmine fructus
Ver pingit certo tempore prata rosis
Ver tibi nunc regnat scurrens autumnus ex ætas
Annua debent plurima vota tibi.

A Circumstantia Capitis Dovi.
Idereum meruit nomen et fragilis Atlas
Qui potuit solus pondere ferre soli.
Verig atlantis Divos transcendit honores
Tantis ponderibus subjiciendo caput.

Et circum

229
A circumstantia Gius
Non Ancile miror latè n. leuta c. Medusa
Obrigit populi Saxeæ turba queis
Pice caput ecce bovis q. Lucas cernit adesse
Cereq. hoc. Cuius Saxeæ. Hostis erit.

Ab Cruditione

Vincula nolo. Pyri nolo magni ergastula Xenis
Immenso Cælo quæ subijere Ioves
Vincula s. pro Te nobis sed nexus amoris
Cordibz e. nostris ne moveare Sater
S. in Octobri Festum S. Lucæ
Cur tuz Octobri celebras mense Saturnus
Cuncta gradu summo donet ut octo tibi
Maxima dent agi. diuo tripudia Lucæ
et ne tantillo sit tibi Summa salus
Sed mihi dura Schola. veniunt primordia capta
Optima nunc Lucas si benedicas erunt.

Carmina de Christo

Lactolus divi scateat fluentiq.
Aureq. Sanges lacrimas refundit
Vistulam Piccet modo ore S. Abbas.
Et pluat aurum

Nemo tam dives numeravit undas
Fudit hic qntum scaturigo gemens
Christus auratis fluit ecce conchis
Diffudit auro
Ergo mortales q. q. carentes
Premit vos inavos agitatz igne
Forte sat dulci bibite en. Lydo.
Haurite Jesum.

Quare Xstus in platea fundit anguinem.
 Cur indeas sacro fundis de gurgite Christus
 Manavit gelidus tempore quo subito
 In platea fundit fontes has n. dubito cur
 Fons vivg nobis flumina ergo jacet.
 De, largi sanguis protemat marmore dari
 Involutum n. est marmor abundat aqua

Des. Iuda.

Cur Iudæ lineam teneat sua dextera Divi
 Lr. longo metib. pendeat ille Iudæus
 Frustra dicit metire debes n. sufficit illa
 Intexus ligno pendere ape. Ille.

Gratulatio vniis Balthazari.

Munera quod dabisq. Regi, tibi corda tributum
 Nostra damq. major nullq. habes honor

Gratulatio vniis Casimiri. Deputato

1. Patriciam Sileam Casimiri. Lilia pingunt
 Nam Iudex plantas quo decq. omne tritet.

2. Iustitid ferro. Casimiriq. Lilia jungit
 Nam te Socratic. Iudice candor agit

3. Precor o Iudex titulis excede Camillos
 Fortunad. Florem Lilia casta dabit.

4. Lilia st. testes. quanto candore nitescis
 Lr. maculas hares Lilia puta docent.

5. Dum Casimire tui natalis venit in orbem
 Martiq. in terris Regna c. crema tenet.
 Scilicet. Audacem ferro te stermina fates
 Et soled passq. te sup. arma ferent.

Gratul.

Stratulatio nris Josephi

207

- 1 Infantem Christum Joseph recreare solebat
In spatium campi, nre tua dextra torat
- 2 Josephum te facta docent moresq; pudici
Inde tibi regimen vira dedisse Thenuis.

Visitatio Hospitis Episcopi

- 1 Fundis in lingua, et altum dum Præsul in urbem
Venisti, os Lechia Te putat esse Solus.
- 2 Urbs cui Petra nomen, Te Præsul adorat
Namq; tuum nomen, factaq; Petri amat
- 3 Ver tibi æternit iter tibi flores Flora ministrat
Sedere namq; tuæ Patria tota vires
- 4 Victima quæ Patriæ Præsul tibi stamine fulget
Chram Te magni Numina esse prebat
- 5 Vox Prætoris erit si quæ gratissimæ nobis
In Campis Pastor iussus ire sequar.
- 5 Infula tua Præsul Istius, qua Poloniam eri-
gi et attollis tamam, magq; quoq; coronas deside-
ria, pridem vultus tanti stupra perennem ani-
mis nris luctum, indicerat, sed hodie tandem mi-
rore solvimur, ubi illum Te nobis inferri hospitem Cu-
jus nomen, orbem incolit. Tripodem in Te Polonia,
Delphon h. sonatq; copiosiora enim in Te hausit oracu-
la, quam inde responsa enarrent. Adorat Aquilo
In tuam, horret Oriens, et toties acclinis poloniam
Deorat fortunam, quoties tuorum osiliorum premis
magnitudine. Lequit et ipsa Vaticani fax a Te Con-
stantinum, qui Romanæ fidei terminosq; ferens
animo

Uirum Macedonem robore Scipianum, constantia
Fabium exagasti. c. timorum igitur nostrorum
lam age n. hospitem, perenne scilicet nobis votum
et honori, tanti quantus est Antistii litare.

Adtra fortuna Sorenium est tuo nobis vul-
tu orig. Idm. Componimus in latitiam, nates, sub-
rem exequitur, ubi et de fortuna temperate et de
animorum turbido tua nos vindicat incolumitas. Im-
olm gentilitio, celo tuo. Polond felicitatis, Ipp. in-
numeras, eluctata procellas, ubi litus reperit, vel
fecit fortunatum. Itodie tang. in lenis, Ipp. repe-
rit cinerum, quod ouisam animorum tranqui-
litate nobis afflat splendor. Et Lentisiderum
Princeps. Aries. Tauri, cum tibi gloria accendit
meridiem, qm. Polonia, Saxonia, et Moravia amia
semp et indidet. Agbis illud ardet desiderium,
ut quo vultu nra accendit vota, eod. prolucet foveas.

Ad Fundatorem.

Veniam apud Te literis quodruant Fundatorem
quod jia te laudibz. inittiant, quibz. In Queter et mate-
ries. Tenui scilicet scaturigine eloquentis, flu-
ent flumina, ubi cum libertatis tua Oceana oer-
curris, et fudit jam Tiberis innumeriscentissimum
nomen tuum. Aquodcumq. Terra Indorum, Ipp.
num Societatis cultu sudoribz, in qua id e. fun-
daturis. Sargunt elogia. Planta vero collegi, hu-
jus tuis. Iose Fundator Idm. aduoluit plantis su-
gere solea tu pteris, et stare.

203
Non Rosa sed Lauro qd calcas, namq Laternis
stans ferrum Ceris sola trophæa docet

Oratio Ruphi Minutji ad milites

p Fabium Maximum ereptos

Sæpe ego milites audiui primum esse virum qui
ipse consulat qd in rem sit, secundum eum qui bene
monenti obediat, qui nec ipse considerare, nec alteri
parere scit, eum extremi ingenij esse. Nobis quoni-
am prima Animi ingenij aegata foret, secundam
ac mediani teneamus, et dum imperare divinus pa-
rere prudenti in animum inducent, Castra cum Fabio
iungamus. Colligamus igit vasa, ut agmine profecti
intecamus ad Dictatoris Tribunal. De Fabio paven-
tem ego, De Patroium circumfusi milites salutant.
Ducam neq Animi ad pugnam, neq spes ad fugam
cuicq suppet, velut e Cæli demiss, auxilium o-
stendunt nobis et victoriam hostib, extorser.

Stogium Ludovici XIII Regis Galliar

Miles Gallus

Regem flem, Galli militem

Et Martem Galliar

Immortale bellorum credulinq Numen, bellavit
quoties, bellabat quasi nec posset vulnerari;

Mors ipsa timere eum videbat

Regi Gallico quasi subdita,

Amare lunc viva hui Ludovico soror

Veluti et nuncq hostes.

204. Imo et militasse Duci Ludovico credita
Dux enim Ludovicus, vir erat ille
Quem sequebatur miles in equo pallido Eques.
Et Galli Conmilites ferimus mortis
Quin mortes vilius hostium.
Quot enses tot mortis falces, gepinus.
Sub hoc Rege, deque Gallis ac Morti nihil invincibile.

2

Ducenta duodecimi fortalicia et arces in pona
occupavit Ludovicus.
Pauci Reges viderunt totidem, nisi forte in mappa pictas.
Qui orbem vicerant Romani, in orbe non occupaverant plures.
Quia orbis pagas tunc habuit non urbes,
Vel urbes habuit luto non ferro cretas.
Miror quod totus orbis non factus sit Gallicus.
Poterant subdi Regna, et Reges, servire Ludovico.
Noluit Ludovicus, Regna et Reges servos.
Sol Universum amavit Parthia.

3

Bellona atiani Ludovico virgo fuit non avaritia,
Rapere noluit aliena Imperia, ne in Triumphis
tunc amitteret Christianismum,
Inter terrarum spolia, Caelum.
Fabulosque Antiquitati Jupiter
Et primis inter fabulas terror
Obvia quod fulminat sternit dissipat.
Quia potens.
Et Potentia inde quandoque major, minor iustitia.
Potentissimus Ludovicus Sotorem fecit Iustitia Potentia.

245

os tantum vicit hostes qui hostes eferunt Divum,
Et hostes aequitatis.

Equavit celebrem fabulis Iovem, potentia
Quia tonare audita.

Superavit iustitia, nulli iusto manum intulit.
Maluit habere Regna mundi, ut Pater, n' ut hostis,
Et Europam rogato regere iulio, n' loricate,
Galli sub hoc Rege militarunt Deo Exercitus Dno.
Et Ludovicus erat Dei Exercitus Ducis Campiductor.
Semp, et Victor.

4

Centis duodecim fortalicibus plurima cepit Brung
et quasi unus.

Noluit omnia, ne omnia posse videres

Ad Urbem Namur 20 millia Gallorum perjung

Valde pauci, quia p Regia lauru n' omnes,

Nilomin' oderunt magis in bello Galli, qm' vivere.

Nilil amant teneris qm' Regi vincere moriendo

Restabat Rex et pauca manq, id e qntum sufficit ad victori.

Vig tr' quasi ponte, campo deco. se exercitq,

Ut Rex solus locum impleret qm' implebant viginti

millia, ageret bellum solq pro 20 millibus.

Gloriosq triumpharet solq si decederint 20 millia,

Inq partitq victoriq gloriam q minor fieret Ludovico.

Et unig esse magna et tota voluit.

Centq docuit Ludovicum unum fuisse

Intinitum Caeritum et Gallicum

5

Namurensia valla Primus transiit Ludovicus

Et volasse Gallum Regem viderunt hostes,

Dextris

Dextra manu pugno disiecit mœnia,
 Et Omnipotentis brachium, inspicati et obsepi.
 Unq̃ tam vastam aperuit in maris viam,
 Ut sequi possent Phalanges integras.
 Et hunc agnovit Orbis posse Gallis adiri
 Urbes inaccessas unq̃ Regis vestigio,
 Et triplicem posse capi fortalia in unq̃ Ludovici manu.
 Si deciperet Troja, tot foret horarum labor
 Quot annorum Achiviis fuit.
 Et Major vixisset et Achille Ludovicus,
 Sub Ludovico fuissent Galli Achilles fortiores,
 Si n̄ pro Helona bellandum foret.
 Credant Posteris.
 Ludovici Gladij, omnium clavis erat Arcium.
 Sub Ludovico Galli erant bipedes Arcium Arietes.
 Et viva muros, urbiumq̃ tormenta.

6

Plurimas Gallis adjecit Provincias Ludovicus
 Major patre et Atavis, Hæreditatem a Majorib;
 acceptam auxit ut claudiret.
 Quamvis Gallicum, et Alexandrum Orbis n̄ despicet,
 Si in latam potentia molem parvexistet.
 Macedo more fluvij extendavit terras, meruit
 eluvione fœdavit.
 Sed brevi terree ille fluvij, in plures divisa alveos exaripit.
 Ludovicus maris ædinstar n̄ nihil ultra limites pro:
 cesserat, idq̃ n̄ nisi cœlo commouente iratus;
 sed in altum quoties assurrexit, magnitudinem cœ:
 li terminabat.

Deinde.

Deinde n^o titivit aliena Imperia Ludovicus
 Quia et Macedo si Galliam habuisset nunqm indit
 aperit orbi popidendo
 Acciperent n^o Regio: c^ol^oratia, Lotaringia, dimidiis
 Comitatus Babylonensis,
 Plura alia donavit Ludovicus, dum cum potuit, n^o accepit
 Fellicres, n^o credite populos, quibz stigit a Rege vinci,
 Beabat dea vel inuictos, dum iussit ope salices
 Et victi mutabant dñum, et acquirabant
 Patrem Ludovicum.

71

Primum vero, m^oncit semp^o hosti Patrem Princeps hic
 Gallid^o Regio, p^o ejus vulnera nato v^o tot Filid,
 quot Provincid,
 Datem ej^o dedit libertatem, cum ancillas acciperet,
 Porrexit filium victi in coronam
 Quod victoris palmd, porrexit herbam,
 Agila gratias cladiq^o vis Gentes domit
 Beneficium e^o ab eo, vinci, qui vincit ut benefaciat,
 Destruit m^onia ut majori quadi^o Sata
 Majorem fortunam introducat,
 Accipit urbes lateritias, ut reddat aureas,
 Præstitisti illud Ludovice, ita semp^o triumphasti,
 Ut et hi Tecum triumpharent, de quibz triumphabas,
 Nullum unqm p^onituit a Gallis vinci
 Cito animasti potratorem urbem cadauera
 Cum Te Regem inspirares,
 Vulnera sanasti Provinciarum celerrime,
 Ut prodigiosq^o s^ouevisti strumas,
 Sentiant jam adjecti Principatus
 Quod accepisse Gallid, sit ingredi Paradisum.

Lilia

Lilia enim gallica si e Paradiso transplantata in
 Gallias (ut dixit Remigius) ^{radii}
 agrum gallicum, genij eiusque eleuantur cum agro. Pa-
 ut Reges Gallia vident epe Paradisi
 live cum vivunt mortales, live cum incipiunt
 epe immortales.

Agro verum De Ludovico populi quidiam pugnabatur
 Leonem; postquam expugnasti agrum,
 Patebaris Lys tuis, n' Victorum sanguine
 Non terrarum induebaris. Spolis otentis tegitig
 sic tr' ut nec Salomon in omni flora sua
 Nihil in p'p'is consuevitq' in triumpho lacrymas duceres
 eorum de quo triumphabas
 Igitur lugent De aberrante Cives mortuum, quia pupillas
 n' Civium exhausti viuis.
 Serbabatur lacrymas ut post fata exundaret largis
 Et tu p' lacrymas ad portum eternitatis navigares
 Suspiria populorum, cum languentes Lephiri navi-
 gantem adjuvarent.

Germanus et Sallus colloquuntur

Germanus: Amant De Germani Ludovico mortuum

Sallus: In cinere n' adeo formidandum

Germanus: Illacrymas Imperium sortis tuis

Et tang' factus e ille Ludovicus, cui condolere

Germanus posuit; misereri debeat Austria.

Sallus: Sape misertus e Austria vivus Ludovicus, commiserat
 rationis restitutionem n' si post fata erigit
 homo, non Rex Sallus.

Germanus

Germ: Tres. Imperavit Imperatorem. State Ludovicus, et
 suas et gestis.

Galla: Nunciam vidit otio Ludovicus, et statim gesta responderunt.

Germ: Prædixerunt ad apines superos
 Ferdinandus Ludovicus, Leopoldus Josephus, ut ma-
 gna ille sequeretur vestigia.

Galla: Gallo recte ad Alumbiter ex Gallia in Germaniam

Germ: Parentant Inuiti funebribus tuis colligati vivunt

Galla: Si didretici parentant ultro, quia hoc moriente revit

Germ: Nullam inquit Totum Imperium

Si unig Christianissimi sum, et sum Orbis Christiani.

Galla: Habet tanta pietati gratius Gallia

Salas ipse Ludovicus mortis amicos flentes

Iam amplius Rhenum intransibit Victor.

10 Hispanus

Grandium Hispania grandis dolor esse debet
 Ut magnam Ludovici exduet mortem

Auxili. Rex serenissime Hispaniam cum in nepote
 Rege fecisti Hispaniam. Reptim Gallia, et quasi
 Hispano Galliam

Addidisti honores novos Genti Iberica

Tunc grandes Hispania grandiores vixi, cum facti se
 velut pare Gallia.

Sanguine tuo coronasti Regni tui maiestatem, quia
 Iusto reddidisti primo ex Perebia Hispania virum se-
 cundo, compensasti Regali Civili quia victor o-
 lim toties Hispanum effudisti.

Deffent Te Ludovice Hispani, ut Regniculi Patrem
 quia Regi et tuum.

Quorum Remorum. funosa extitisti inago et simul viva
 Utinam ad gloriam sufficiens

Vivum Te ab Nepote Hispani et ab Nepote Galli adorabant,

Vidisti Successores. Tuos Reges in Gallia, et in Hispania

Lucius

successores tuos

Et Te in his Successorem tibi, ne lincia postea, cum
Nepotem tuum, iterum sanguine Successorem praeset
Hispania; Carolum et Caroli. Id est duo Reges
creasti Hispanis.

Providus tutiorum de civitate Hispanorum
Hinc, iusta tibi, ducis, Rex, ut, am, gallis sanguine,
Et laetymd sanguis, censens, arde,
Sanguinem pro sanguine restitutionem.

II

Polonus

Quoties Poloni occidit in Gallia, in Gallia Poloni habuit
Inclula Ludovici, quasi Patriam, et Ludovicum magis

Patrem quam Regem.

non ut subditos, sed nos amavit ut libera

Nulla gens adeo symbolica Poloni in Gallia.

Amant nos Galli, ut fratres

Et vera hic concordia fratrum.

Reverens nos, ut par a Gallica potentia monumenta

Vicerant Bruni Romano Galli vicerunt. Leonardus Sarmata

Et qui hostis erat, et Sarmatis, Orbis integer hostis erat
et Galli.

Uiderunt illi exempla posse vincere orbem integrum.

Soli poterant imitari. Gallica trophaea Sarmatis
in vincendo Orbe integro.

Nisi quod Gallos deterruerit Anser, a Capitolio

Aquila Sarmatarum anserem comederunt in Capitolio

Tales Sarmatas sedit Ludovicus, quasi eodem cum Galli
marte genitos.

O Ludovice si Te liceret prius pietate turbulanti

ut Romanos Liberos superstitiosè et falsa, ita christi
ant.

211
anē et vere in idlum refert et Aquila Sermetarum.

12
Itid. Polonus

Instillabat Ludovicū, ferreū et Regatū disciplinā de:
corā Poloniā mentibz mentum

Et sufficiebat videlicet Ludovicū, ad Poloniā mentis incre:

Veluti Gallicā noscū inspirabat animā, quia capācem,

Vidit tū ingentē Regatū animū, quajid et qua

simul spirarem in Polonia salutē in Gallia Poloniā.

Inmensum ē istud Ludovicū

Invehere Galliam sine ferro, ubi morem docere galli:
cum digitis nationes

Et velut ad Octopon unum formare Europā, forsan

est istud Imperare Europā

et nō ergo, et ore gallico Poloniā singultrinas

Nulla gens sentit adeo mortem suā ut sentit Polonia;

Et tot Europā Regibz unq nō invidisti Poloniam Poloniā.

Et tot Monarchiā unq amasti in illa Policratia et Republica.

Feliciorem voluisti qm suā Galliam et em

Parlamento ademeris, tutatq es sēp in Polonia liberta:

Crēde unā genti liberā necessitatē imposuisti

tuā facta deplorando

13
Persa

Legatq Persiā morienti adorant Ludovicū, ut oculato

testi crederent postea Persā

Politicē mori Ludovicū, o Regniū indulgentiam,

Serō fleuissē, Persā Ludovicū, si tamā multā tem

poris eā portaret in Persiam mortuū.

Induagium tū lacrymas, quando et Galli

Dem sensim Exteri Gallicū vultū, cum Gallicense:

runt propriū.

Crēdi

202
et nisi habent gloriam lacrymarum Galli a Persis
quasi secundam
Munera nup. vivo stuleram Regi, et majestuosius
intrabit Caesarem, quia a Persis ditione. Ad Cithes
Multi valoris gemmas, quas dedi insternunt i' l'viam
Nisi et id n' resolvant infletum, q' soli Galli lacrymas
Muneri nris placabit. Nunquid, ne pderimus verum
Caes. Regi Galliarum.
Laudes texere n' non argutiores, admiranda divertit
Persa non loquendo
Sufficiet huic Principi si posita interioris Caes.
Aulam in sole voluerit residere umbra. Ludovicus
et Adorabiz ut Rex ab Uniuerso Senarum Imperio

14

Anglus Catholicus

Angli Catholici, alias Europae et Angeli. Sicut amare
Ludovicum, cum Ximen et Angliis simulatum
Rex hic armatus erat sentis. Rex et ipse talis
verum predicabat gladio Euangelio. Et Euangelio
tot patrauit miracula
Quot victorias obtinuit nisi Galli triumphorum miru-
cula viluprint consuetudine
Bina expeditione aserebat et Anglis legum Regem
et fidem legitimam pro spuria
Sic iam bis fortiter et canonibus admonerat et Antipar-
diam Londini coronatam
Siterio iussit interdictionem, aqua et ligni Londinis parti-
suspendere e ligno antipopaciam clery id e' rebel-
lium collaudes
Nil misit Princeps p'hibere ut Insulam piscatori de-
tro piscare.

900000

Reverat Petrum hamoratum ferreo in Iberiade
Intra it bellum, et gladii hamorum adinstar erant
Jecit et rete aureum emptiter, Deo c Anglos, qui
ad malum exitere venundati

Inter Suprema cigenid respiria adhuc spirabat un:
gliam,

Ultimis testamenti tabulis legavit eam Jacobo, dum
pro recuperanda legavit Arma gallica

Si diductis nunti Calis foris, aspicias Ludovite, videbis
in cinglia Jacobum Regem gallicis armis coronat

Videbis cum Jacobo in cinglia Hispania, in adretica Ca:
tholicam

Cahda tuo pdomita Imperio augebit in Celo tri:
umphateri Coronam qm negabat Bellatori

Immortali lauro accedet temporanea

Regia Pietis Ludovici
Et Zelus fidei Catholicos.

15

Religionem Ludovici Roma apotheci donaret, sed expectat
amortuo miracula, saltem palias patravit vires

Non amittit quid dididere Ludovicum Calasteri a Ter:
restri, prodigia, in potulas, quasi Epistolas a Celo Nun:
tiatarias, qua parte Aderini commoreb

Christianissim hic flexo semp genu missis sacramen:
tunt a Carabat, credere, hinc duo afferri sacrificia

Divinum et Legale, et Christum immolari hostia
pro Rege, et Regem immolari Christo hostiam;

quod demisso poplite velut securim et altare expectabat.

Intra Divum pulvinaria quasi somnolenti n'dixabunt,
Nec extentis in latum cubitis metielas temporum
scamnia et deum.

Non e

Non è Trono a loquebatur, quia orabat n̄, ubi erat
non sedentis supplicabat sibi.
Non enim aud erat a deo, ante laetiterum genui se
Deo adextris meo;
Non inem se ferebat, et minorem Deo Rege Regem
cuius magnitudinem etiam gallicam adiceret
etaturam sibi genuum teny minuebat.
Revera Ludovico Viginti quatuor in Calo Rege, Du
viginti quinto in terra
Alguem in sacrificio quasi occisum prout adorabatur
legit a multis in Calo ut Egypti Egipti a se uno ho
norem in terra receperat.

16
Templi et Regalis sacelli colloqui puniebat, ut con-
tumelias et obsecrationes Dei, Rex teneri dux.
Cum medicum silentium tenent omni, Deo verbulo:
quis, intra aliorum murmura minime rebat. Ludovico
Quid? sednate linguam garruli, inquit, ira in vos
commotus n' acco idem fronte nris p'cis, Deo arridebit
In templo Salomonis. Cur, si et mallei, aubita n' sunt
Nunquam in templo ad adificationem n' e' strepitus
Proinde exaudivit. Temp' Salomonem Omnipotens,
In templo muto et pleno. Sientij.

In templo multo et pernoctantibus
Babyloniam linguā fecerunt inperfectam ne Caelos attingere
Ideo Fredericus invitat juvenem, Ludovicum juvenem, virum
Xen. Gangelium recitat n̄ prophetas, n̄ misteria et
plena n̄ exorcizat cum in templo garrat, et
exaudias a deo ipse sibi obtrepit
Male audit, qui solum in aëre n̄ audit deum

17
Zelus fidei Religionis orthodoxæ in Ludovico 8to
dem

domi humanam superat, cum prouet diuinam
 sed credere possunt saliter, eadeo scire qd egi Rex
 homo, ut mēs deo crederent.
 Crediderunt tñ dñi Ludouico et postea deo, cui uali:
 dum dabat testimoniu se Regem et credentem
 In Palatinatu Rheni quicunq domuit hēreticamur:
 boni Christo fecit subditam Regem
 Regnare eund illic uoluit, et se Christo tñ eberice
 coegit ad pñitentiam Rhenum, ut uidebat flet:
 Innoce. fluvius
 Innocentius Tiberi Rhenu, et Petro stagnauit Sicatori
 Crepta heterodoxis templa se xumine primo expia:
 bat demum exulem deam, et sacerdotem Catholi:
 cum ad dñm hēreditati restituit.
 Regale putares in Ludouico sacerdotium
 Patentiq. libertatem scientia hēretias regaliter
 respondit, quia negauit libere.
 Petro inquit dictum ē, nō Regi Galliarum qd q. dñe:
 ris erit solutus, qd q. ligaueris, erit igni eterno q.
 sciculus illigatus.
 Alias Iugano hoc ceu fulmen terruit exesse Re:
 gno, subit omnes, et dque patuit qd in Gallia Rex,
 ac in eadē. Numen erroris a patib.
 Adiecit. d. Aulus nre Henrici VIII amauit vos.
 Sater nre Ludouici XIII timuit vos, Ludouici XIV
 nec amat, nec timet vos.
 Bene Ludouice: si deus nec amat blandam, nec timet
 armatam hēresim.
 Restat ut oderit et triumphet.

1%

Argentinan urbem occupauerat Ludouici,
 c. tñ enim

At enim n^o cederet aureo Principi argentum, p^{ro}
reo Principi metallum minus bellicum.

Invenit in argento Calvini scortum; truxit in Rege
aurifabrum, iussitq; desideret Christo operari.
Cavit edicto: ne quis Civium barbam raderet n^{isi}
prius p^{ro}ptiteret se Catholicum.

O non pili Doctorem Regem!

Ut faceret Catholicos, fecit prius barbato Præmicias
In uno crine Argentind^{is} Urbis cor vulneravit, ut
Sponsam Christi redderet.

Plantavit Sylvam in ore Civium, ut silvesceret hæresis,
Pertaxiq; solitudinem barba Civis, venerat in urbem.
Veriti Cives ne barba traherent ad Inters, canna-
bam barba p^{ro}cederunt.

Tondi in oves Christi maluerunt; ne manifeste bar-
bati paterent Iraci.

Subdiderunt Evangelio mentem, ut meritis tonsori sub-
derent

Disitq; Orbis sanam mentem in mento succrevisse

Qui vero sapienter expilaveras, Adrem. In Lude vice
Novas plus valere apud Idrethos capillis qm^{am} Deum,

Patrem esse nitorem Orbis qm^{am} scientia

Nec papaveris an quatenus in barba religionem arg-
gentinos; qui volebant, novam.

13

Adverteras et istud meretricem esse qm^{am} bet h^{ab}
resim. Compta vultu patere, et sine barba mulieris
Dedecq; barba p^{ro}vidisti n^{on} laturam ne a barba munus
paret error barbarq; barbarismus.

Admittunt igitur circumcissionem barba, Argentini
ne in barba communicent cum Iudeis

etiam

Et novum admittunt testamentum, ne veteris saluti
folia, in mento crescerent.

In vultu salubriter sibi viduit viri, hydretica
Mens ratio, et Consilium cum barba adolevit
Barba tripos erat, et oracula praevasit fidei
Barba sibi illa fuit indicavit veritatem orthod. xam
Quilibet capillis barba, trahens ad Christum, fionibus
Ludovico

Si debet tibi beata Clero subiecta Romano & trgentina
Prima in barba accipere debuit tonsuram ut fieret
- Urbis ipsa clericali

Debet senationi, a senio & trgentinum
Hunc regeneranti Tu later, cum ex barbato fecisti
juvenem, ut facilius illi disponeres animum
Belesiam id est annosam, et scidarem Christi
spannam.

20

Jansenistas novit Ludovicus, Theologos Politicos, factusque ex
politico Theologorum quasi Princeps
Gratid divinis hopes, a Legali excluderat.

Et qui damnabat in Jansenistis necessitatem Gra-

tiid, eos veluti necessarios oderat
Illud siquid sortitus ingenium Ludovicus ut verum
errari n. pateret

Tuebas Augustinus, et dignus extitit defensor Augustinus

Quemcumque Pseudoaugustinus pdiderant partem, mon:
stra credidit Augustinus et elisit ut Hercules

Noxalium Cardinalem Jansenistarum Principem
et ruborem belesid, morti primum n. admittit,

Ex aspectu Hydretici Christianismus sanaret oculis,
Exclusit Cunctis Conclavi, quia et corde

Alloquio

Alloquio n^o dignatus ut sanctis immorerep Hæreticorum odio.

Quo pperas Agam. Iam Rex violenter terminis manutene

Frustra accedis Ductor Errantium,

Non p^o padebis. Gratia d. servitutum,

Rex est arbitrio, liber et corpore

Dignam Rege maculat gratiam,

Si Regnam liberam, n^o servam etc tuellam.

2d

Plurimos Janonistarum Incolas accepit et p^olia,

Ut stempti hitorior inceder. et error. Plebeisq^{ue} abq^{ue}

honoribq^{ue}, mending abq^{ue} p^olia

Plurimos in exilia pepulit, ut redirent ad mentem

facilic. Et p^o Errores exilij, arixerent ab animis erroris

Perram sanctam voluit est p^o Galliam, et sanctis Se

Gallorum Regem, qui ne eod^o Regno cum Hæreticis conti^o voluit.

Nullum in causa fidei occidit Hæreticum, ne aliquo modo augetur Orcum.

Provera

Et ne crudelis diceret, quid Mater est Ecclesia et n^o

Sic factum est Ludovico, ut recto tramite Celum

peteres ex Gallia qui est Gallia errores pepulit

sti, ipse in vita eorasti.

Versus de Polonia

At n^o dum Lechiam vicina inferre Sepulchro

Regna, nec aut Tiberim flutu, aut a hostite Rhenum.

Stamus adhuc ipsi suffulti casibus, inter

fortu

Fortuna, fatig vices. Sub pondere tanto
 Procubuisse orbis potuit, Gens Lechica stans
 Non solum vexilla sup vel marmore miles
 Ingentem recubans clavamve exivisse sinistris,
 Robur adhuc, aurumq Lechis animiq Rerum.

De S. Borgia.

Fragmentum I

S. Borgiae Epheby Christi et S. Borgiae
 Scilicet huc deerat Regali gemma Corona
 Ut juvenum sublime iubar, virtutis et Astrum
 Borgia Caesarica splenderet. Alumnus in Aula
 Et simul in Domino splenderet alumnus Olympo,
 In geminos Divisq Idro, Invenq, Reumq,
 In geminum divisq iter, mundiq poliq,
 Sic tr, ut tr, unig reputes Alumnus
 Ephe Dei, geminas ex n divisq in Aulas,
 Sic tr ut tr Celi Solius amicum
 Iret iter, dubiq vjs, non erro duobus.
 Et quicquid aliquid Domino debebat et Aula,
 Prima tamen Numen Caesaris, ita altera cura,
 Amicum poia, iupa, Legum, Solioq, poloq,
 Sufficere, ac tang Dnum virtute pive
 Ingrediens aulam, sacra vit moribq Aulam,
 Et quod nup erat cluntaxat Caesaris Ades
 Est effecta simul venientis Numinis Ades
 Ad Ades par facta polo e. Procud inde voluptas
 Atq voluptatis fratres, ludisq, jocusq

Cun. Borgia

Cum Stygia scelerum intamis Regina Senatu
 Unq. Caesarem sic castigavit — Idem
 Unq. Caesares sic justificabit ephēpos

Si verum verumq. pbat. Venerq. Olympi
 Magnatum speciosa domq. peiora tberna est
 Prodigia qua passim regali crimina laeu
 Lente ppinari; felix phœnixq. juvenas
 Quā n' tristen erebum temulento comibat hauru
 Et crebro dejecta cadat. Sunt regia Apē
 Tecta Tyrannorum, sapient ad Lerna Lyedum
 Sint Schola, qua simplex dñs, et necia grandis
 Errorumq. inhians aiscit coherente profectu
 Declinare Deum. Sunt et tula turbida situ
 Pontus, parva vatis citiq. sorde, in alto
 Naufragiumq. bibit. Sint augustalia prima
 Strata velut glacie, sine casu vitrea gressu
 Simplicitas nequit ire, licet sequat et theas.

Inter tot. lullias tutq. pueribat Ulyses
 Borgia, n' dñs, dñiq. canicula primi
 Caesares n' dñs, et tula, n' carbo caminis
 Nutritq. Stygia formia, aut stñs averni
 Incendit scelerumq. sociq. mollire valebant
 Ad mundi nutq. adanantem, mentis in omni
 Purior igne puer
 Et quiv. venenium Zephyr, vel Turgidq. Ori
 Afflaret Boreas animi Sublimis Olympus
 In luera nulla se tempestate moveri
 Passq. Celestivq. dormire quiete
 In vultq. mentiq. throno Regina sedebat

Pax Socio comitata Deo; vigilabat ad arcem
 Pectoris insomnis pudor; ora modestia pecto
 Celabat roseo; Castorum vulgus amorum,
 lumina servabat; tand^{em} partita p^{er} omnem
 Gratia Franciscum, populari clauferat aura
 Franciscum edecor alid pellendo tumultus
 Cordis ab accessu, ac Divam servando quietem
 Cordis in accessu, quo leni sopita manebat
 — sub Caesaris Franciscus ephedo
 Janus erat, Janiq^{ue} tulit sub pectore templum
 Hinc si quis tentas Regum fastigia passu
 Atterere innocuo, ne te vel edea voluptas
 Vel edea Dni respectu, deniq^{ue} edea
 Incepit facie a cado fortuna reducat
 Lumen ephedorum, fax auld, aurora salati
 Borgia flectat iter.

Angelus è putri creatus
 Borgias aspecta mortuus Isabella duxit
 Ut mater sit Mater timidi cunabula stat
 P^{er}is in lac veniat vermis quib^{us} urna parentat
 Instar bombicum nect^{is} dea utamina vita
 Non nisi Divini sunt hæc miracula Sceptri
 Isabella olim Romani Caesaris uxor
 Et nunc fætoris sponsi miseranda marita
 Fatali sub nocte torq^{ue} cui triste sepulchrum
 Obstetrix Cloto, Nutrix fuit alma putredo
 Franciscum peperit, sanctum. Cui magna spago
 L^og^o gong excelsum Divi. Plebeia^m haud est

Sanctius, sed potius Sanctorum et Augusti haberi
 Sanctorum et Caesar dicitur, nam matre creat
 Augusta Sanctus, materni Sternati huius.
 Ac natalitij merito suscepit honoris
 Terra damasceno faciem subjecta Trioni
 Ex qua Rex huius formatus, patet et idem
 Num Regina fuit Terrarum, an n. otia tellus.

Candidat Caeli Borgia
 Nigram s. d. vestem induens

Non sic terrigend. n. sic; aculmine rerum
 Longior e. potius sublimia tractus ad astra
 Et propior potius depressum tractus ad Orcum
 Sic Numen ostendit iter.
 Celsi, extulerit signi fortuna, removit
 Longis a Caelo, melius promouit Averno
 Sic populis fortuna favet
 Nec trabeis honor in Divo servas Olympo
 Nec Tyrio servas ibi sua fama labori
 Ignorant cum immortalia Regna venenum
 Nec uestis de peste placet, sub pede salutis
 Inq. dono alterna vita. Tunc compta ad astra
 Peruenies, si Te purum tua viscera coment
 Et n. lumbicum; Te mens n. vermis adornet,
 Si credas, Superi irrident de Martyre tinctum
 Vermis Togam; propig. Te sanguis purpuret axi
 Et vestis pudefacta, cui rubet ipsa ruborem
 Spiritibus discors nudis, neget apta Senati.

Pauperis

Pauperies, quo sola sedet sub nube lacerna
 Splendidior rutilas et tunc intrat in aulas
 Adhuculum,ambo variis centonis amictus
 Iride, dissimiliq. sibi majore lacebit
 Majestate solus; at obvia sidera Paulus
 Palmes Christe tuq. foliis cui textilis umbra
 Vestis erat, Paradisiacos sic tutior hortos
 Ingressus tunc ipse Deum. Sub vellere crudo
 Cagnoscit, proprias Heros Numen et hirta
 Tura magis vestis nec fit suspecta latroni
 Sideremur qu' vexat iter.

Da dictis Franciscæ fidem, celerindue pullem,
 Si jam m' spirat, si jam tibi mortuus orbis
 Et Christo s' corde halat, dum nocte lacertos
 Diva teges, meliq. patebit lampas amicis
 Aetherei meliq. radiabis Dorgia Princeps
 Vel tenebris lux ipse tuis; nec temne colorem
 Suspectum qu' forma facit. Si pradiâ nigro
 Importanda Crebo, niveq. sub tegmine nigro
 Angelis illudes cultu par hostib; hostis
 Tuncq. Stratagemma insimili latitabit amictu
 Et citiq. nigra venient sub verte triumphi
 Si pariter nigra servans fulmina nube
 Fulmen eris scelerum; nigro carbone supstes
 Si se flamma fovet, sic servabis olympi
 Immisces ignes. Tand' nigra purpura fiet
 Calculis ad Cælos albus nitidq. character
 Signus et Imperij. Siquid Rex ille dolorum
 Funereo cultu proprios nunc ornat epheros,
 Ut Domini patum luquora fila perorent

Et tr. it.

Et tristis lacrymes herum cultura dolendum
 Atq; color fleat ipse Deum. Post funera deinde
 Gladia laceratorum rursus. Rex ille triumphans
 Prætextâ splendente suos renovabit ephēbos
 Fortunamq; novam. Dni teret Aua. Liens
 Torporis, gaudq; omnes et vultu. Tenit
 Et in dorso famulorum rite patebunt
 Sic Franciscæ truces aperiat Numen amicis
 Itde ferrineo latitat spes aurea tacto
 At alba spes certa stola.

Honorum cuncta Borgias

Im. appicta pedib; & coronâ fugientem sequimur.
 Id rerum tuar. Regum diademata mitras
 Auratos torques, ostrum, rubensq; galeros,
 Et quidquid, vel mundus, habet vel habere putat
 Cur pedibus Franciscæ suis mors pulchra reponit.
 Nempe Caledonias fugeres, licet exul in oras
 Munera fortunæ; quivis peregrinus ad Indos
 Ultima vel flexi, pperes ad limina mundi,
 Non fugies; Te dūc celer fortuna seques
 Quam sculcasti, sese diademata volvent
 Orbe coronanti; Te suppare concita gepu
 Lompa. Comes quidret, Lateriq; affret ubiq;
 In nomen parvura diem.
 Conspiravit honor, juravere Coronâ
 Et Capiti Franciscæ suo furor Aures instat
 Inq; Tuum dextra tituli pepigere fideles
 Obsequium; vult Te laudum scripta juvenis
 Quin pedib; laqueos aurato ex torque paravit
 Tam fortuna tuis; Vigiles stant ordine fasces

Irati de jure tuis vehementius umbris
 Contemptusq; sui ultores confundere tentant
 Purpurea Te Dive Togâ Romamq; late sunt
 Vindicet ut tumidos decretis fascibus ausus
 Potetenim violens, & maxima pœna rubere
 Morsq; tibi quens Tyrio squalere veneno
 Num fugies tot bella ung? si fulgurat armis
 Omnis fama. Nunc. Certa es jam meta Coronis.
 Quin fugias. Mitraq; loco porrexerit herbam
 Victq; honor Capiti, plantis tñ arduus urget
 Nam verum: Sequis fugientē honor alite penna,
 Et fugit ales honor penna celerante sequacem,
 Nam verum: quas perdis oper, ne sidera perdas,
 Illas Cadicolæ reddent, appinget & Apelles.

Miles Se Ipso Armatus Borgias

Idē cute jejunijs exhausta cinctq;

Classica cruda tonant; pridem devictq; avernus
 Bella norat. Francisce Tuos defende triumphos,
 Nam per precipites, meditas prœlia. motus,
 Rex Grebi Cernens quidam sua castra fatiget
 Borgiades, Angis Heros, virtute retundens
 Et repetens, Victor pœas et ubiq; triumphans
 Bis miserum frangit, bis pinu templis adusta
 Et Caput allisit; Erebitas fit Avernus averno,
 Tum spiritus Phlegætona labris sic fulminat Atros
 Invidiosocios; Quid friget flammæ pubes?
 Torrea dento tuii quidnam rubigo voravit
 Lectora? Borgiades Intq; tutq; pascet inulta
 Laude triumphorum. Pro! qui fery ille decembris
 Flammigeros glaciavit Heros! o tempora Diti!

O mores Sygii! Io genuina Sygantium
 Posteritas, veteres iterum pugnate triumphos.
 Franciscum furid collectabile laceparit
 Hoc caveat, ne Suppetis celer adulescens
 In cer, s'piret cunctis exercitus Armis
 Certa magis liquis, cita q' victoria Diti
 Vulnere p'cipiti mors acceleret et uno
 Dixerat, et voci reboantia castra tumultu
 Armorum applausere, fibris truculentior, oreus
 Intudit sese; mors Sulphure membra p'p'it,
 Ac Animas p'prias inspirare c'negat.
 Ecce novus rumor, rumor tristissimus Orco
 Herpas tutidit furvos, qui venerat orbe
 Ungdo genis Regi, Socj'q' susurrat
 Qualitor Alcides diu, n' pelle Leonis
 Sed loricate p'pria cuncta castra paratus
 Ignea p'pectet, qd prodest initia vafiel?
 Ingentes ignominia bellare catorvas?
 Illum carnalem murum, mentis autisq'
 Intractioni marmor, vis vestris nulla refringet
 Ipso se tectis sese clypeatus et ipse
 Dorgia, videbit Sygii tentamina c' Martis
 Iras o Socji! pulchras diferte, quietam
 Optemq' nubem si mota in fulmen abibit
 Credite q' unus nobis vincendum in uno
 Forte ois, macidi tentoria carnea ventres
 Castra tegunt p'p'ignatorium ingentia Divum
 Et deq' p'pugnax miles sub pellic' illis
 Quid Numen valeat, juratib' phalanges

Iam nobis satis est magna experientia vulnus
 Audire, gelug & ignea membra cucurrit
 Infregitq. truces crustas, animosq. trisulcos
 Vox exarmavit. Divus sine sanguine Victor
 Portabat senq. metuenda in pelle triumphum.

Purpuratq. Caeli Senator Borgia
 Sanguineis sui rubens verberibus

Perge catenato proscindere fortius ictu
 Innocuas Franciscæ fibras effunde liquatur
 & venis ostrum, nota qm n sanguinis ornat
 Et nullq. Christi miles, qm vulnera signant
 Solus hic e Christi miles & tempora scriptus
 Verberibz typus, et de sdecorante character
 Stigmatæ Belligerum Itercent discriminat orbi.

Duce Bandensi fieret ne rusticus olim
 Inter Cædicos Franciscæ (terreæq. namq.
 Stemmata nobilitant nullum dubi Bandi Olympi)

Dipolozq. senes Ceras Sphæra ignea Cæli
 Hic qui Rex, illic plebs, hic dux villicus illic
 Hic Princeps, illic modico de rure Colonus
 (X titulum pia facta forant)

Ergo magnanimum qd spirat, pulcher adurit
 Ambitz Heroes senq. cupit epe Senator
 Insuperis, majore decus. Nec qd libet altam
 Sella capit mentem, sed stant corde curules
 Nec Cælum laudat, sed firmamenta laborat
 Luxq. minor n vult, quæ lux vicina loquanti
 Et Princeps tm inter sidera sedes haberi.

Cumq. petat nullus Brutorum Sanguis Olympi
 Qui tingit habens, Franciscus corripit artus

Di. 28

Diva justitiae totis funditq; cruoris
 Tempestatem illam, quā posset tingere sacram
 Ipse sibi dibafam ex se factq; ad Astra Senator.
 Hæc cernens Divinū Honor inscripsit in Album
 Te roseum Franciscæ Satrem; tum iuxta recentem
 Fama Senatorem toto vulgavit Olympo

Torquatus Romanus Borgia
 Aculeatus Cinctus Catenis

Delirant hñes, corpus prope thure colentes
 Tibure duntaxat vellent habitare sereno
 Vivere in nectareis semper virentib; isthmio
 Nullum ubi punit hyemis nullq; decembris acensat
 Halantes auras; ubi n̄ mordacibus armis
 Bellaciant musæ culices nec classica missa
 Formidanda beant sed pax se blanda pomnes
 Dispensat seniq; et mater multa voluptas
 Torpide adulas membris, avidosq; secundat
 Delicijis sensq; interdicitq; dolor
 Santa curis cura e, et nulla e cura salutis.

His ergo mancipijs carnis si monstro catenas
 Et torques Franciscæ tuos, probra feran habebunt
 Et neq; vinciri dicent hac arte molisso.
 Quinæro si leviter corpus? clamorib; Astra
 Concuterent, gemitusq; altos audiret Iberos
 Cælitq; intactis si nihil urvero Terrum
 In fibrat? medico vix extimulata dolore
 Legitimes, Lævi Herculeis fugitiva columnas
 Horrèdusq; nigr; tm se sifteret Indi.
 Cnidales animas? cur tanto membra rigore
 Borgia dilacerat? nimirum saltens iste

Expungit de carne nefas. In corporis aulam
 Illud etiam lacerat p crebra foramina pellis
 Spiritibz Divis, et Sanctis Numinis auras
 Pandit iter, panditq fores. Itac clave subatrat
 Timothez Thygium venatq capibus orbem
 Fortunâ in laqueum Grajasurgente Coronas
 — et populum intricante pelagium
 Hic tñ sed Somnus erat. Lususq saporis
 Rete ferax, quid nox dederat, mox regna recepit
 Orta dies, sub mane Irus, qui vespere Divus
 Indecedente Cedrus, tantumq jocantis. Inago
 Timothez fati, et tñ lacrimabile Somnia
 O fortuna tueni! Quos vero Gorgia caeter
 Replicat, his etiam radiantia regna Torantis
 Implicat, et Superum grator in rete lepores
 Ferratâq nemz Paradysi Indagine claudit
 Et Cadum Exdator habet. Nec lusa rotatâ
 Sunt commenta Deâ, se torquibus illis
 Permisit. Deus ipso capi, vinctusq catona hâc
 Lectore Francisci cunctos habitavit in annos
 Donec ad aethereos Sanctz traheret honores.

Hic jam Diva miles jam ferrea fila lacebant
 Luciferos, Phobierines, jam replicat aurum
 Et deq Herois factus, qui vulnera membris
 Intulxit torquis. Te tang o putrix Aetas
 Vos o Ventricola qui restes? quive rodentes
 Ad Styga raptabunt? credo serpente plicato
 Placidimenta cutis per puncta sternae luetis

Centuplum in Mantica Borgia

Romana urbe mendicantis
 Pauperies dilecta Iovi. C nullius egere
 Divinum

Divinum siquid est, est paupertatis et illud
 Hæc multum quivis egeat) contone corusco
 Docta humeros, et rube genas, instarq; dolentis
 Est audita queri, miseram me! prole coronam
 Innumera, qui lacte meo, qui sanguine pavi,
 Atq; domos urbesq; dedi villasq; locavi
 Attamen o Superi nonnullis lactea c. Mater
 Non memoro qd. lacilegos fur angulus addat
 Et quot cista palam iactat scelerata Philippæos
 ————— hostes paupertatis atoces
 Omnis enim Cæsar, cuso Lex omnis in auro
 Est paupertatis Phalaris, vel Sulla Tyrannus,
 Vel Rex crudelis vetita Sicilia, in arca
 Non memoro tot Delicias quicquid ludibrium
 Cære meos mundus, iam pendula pompa nitenti
 Incumbit lecto, quo luxuriare voluptas
 Et posset iuncto dormire superbia luxu
 Ut quondam fesso Capiti, sat culetria saxum
 c. Nollis tera torq; sed cædix astra ferre
 Jam cælis aulda micant, et textu irundat
 Parietibusq; phryx Junonem, nugasq; colorant
 Et cælis cæli satis ornamenta ferre
 Certe Deusq; hospes, Superisq; gnepale colentes
 Plura prudens taceo. Proci si fœdanda uberg
 Læro si fuscam Corerem faciez bubulca
 Nonnihil agrestem, Patrio si more paratos
 Lærigo egenæ dapes, pro! quæ durtia passim
 Dentib; in c. Matrem soboles irata trivulcit
 Fulminat. Gridans Furionem ex æthere missum
 c. Lyrio cupiunt Phœnicem, Thessala, Tenipe

Quas parient potas gula religiosa reposit
 Nec loquus ad gustum veniet nisi Sally inaurans
 In cantamentis mentes nec vira
 Grata labris nisi de lacryma sint deflua Christi
 O vere lacrymis Christi deflenda voluptas
 Quid rigidis e mista viris. Et prodiga quosdam
 Adra pitabas modico si fuxre licebat
 Subsidium vita, tormentaq; debita ventri
 ——— Suppeditare latranti
 Tunc tu eluctabas de pectore numen
 Semianimes n' ventre cibi; nec putre cadaver
 Id decoctarum volucrum, sed pulcher olebat
 Ore Deus per se supplens dia mens
 Quid tu Dominas si mendicare per urbes
 Lege sacra mandem! n' supportabile posidus
 Mantica solorum tui iunice cura loquorum.
 Hic dum pauperies dubito casuue Deusve
 Borgia Romana tunc mendicabat in urbe.

Elegia

Virginem Dolorosam deplorans

Christe, sanguine Maria lacrimis naturæ lapid
 noxas eluit.

Huc tristes Elegi lassis plorate Camænis
 Quæ plangit lacero saucia petra sinu
 Et pro Castalis lacrymas effundite matri
 Fonte, cui passis stant vada salsa genis
 Virginis ut quadrulos vesp. lacrymasq; canatis
 Alphus in cultis vos dicet ire comenis
 Comphor illa dolor qui gratia nulla venustat
 Quæ pendit scissis vulnera cruda togis

Ergo

Ergo sup Solima modulor flumina colleni
 Quod dolent sacro crimina nostra vado
 Scilicet offuso Christi scelus eluit Adā
 Sanguine, sed lacrimis crimina nostra lavat
 Non in insubum carmen sperate dolenti
 Effundo lacrimas fulmina salva metro
 Hoc tristis jam Musa sales n' respuit istis
 Solas vulgus lava camadna iocis
 Dum fuit in patulos Solyma furor impij agros
 Destinatur excelsa fata Suprema iugo
 Cresceret utq magis tortorum naxa Creator
 In summa montis parte necandus erat
 Non humili poterat tantum existeri valle
 Qd dederat Solyma Regia iura scelus
 Huc populi rabies huc improba turba nocentum
 Tendit ubi dextrum Golgotha vadit iter
 Nunqnam nam lento crimen solet ire cothurno
 Curris obliquum cum scelus urget iter
 Venit ut in summum montis nosq cacumen
 Sanguine damnati turbido nota Dei
 Diripit a tergo secretas sanguine vestes
 Et renovat fato vulnera macta novu
 Iamq ruunt spisso tenerata cruce Tonantis
 Membra sup positam, membra necanda crucem
 Pinguis laceris manibz, torore ministro
 Et p suppositam pua tela trabem
 Bar lapis etiam pedibz laniena paratur
 Et simili plantas arte catasta premit
 Scilicet e Christi clavis pro clavisbus usis
 Ut pateat terris Regia clausa latiss
 Improba sed rabies scelerum dūm ponere metam
 Viva, nova acciunulat crimina facta male

Neve suum moveat robies malo sena cothurnus
 Dilacerat clavo turba notiva pedes
 Tollit in limonum signum exitiale furor
 Et titubant medio pendula membra polo
 Sed dubiam amplexu firmat, nova Golgotha molem
 Injicit reglo crux maledicta solo
 Irruit in pronas renovato vulnere terras
 Qui sub opito vulnere sanguis erat
 Non secq. obstantes torrens interruiit agros
 Dum quibz obsta bas currere stagna jubes
 Quo magis affines ripas tumor alluit unda
 Hoc magis effracto carcere magna ruunt
 Sanguinis immensi pretium quondam ostia fundunt
 Non uxo voluit currere fonte salus
 Qua data porturuit nostri permixtus amore
 Sanguis nam ex imo pectore vena fluit
 Festing faciles portas cruor invenit unum
 In toto Christi Corpore vulnus erat
 Nempe. Cicatrices vestigia nota viarum
 Ut manatur, sentit habere cruor
 Sanguis ad obdicator calles festing anhelat
 Sit nota, repetit gutta cruenta vias
 Effundit manibz latices pedibus cruentus
 Decidit, toto corpore stillat humor
 Sed neq. his stentz amor, qd. vulnera centum
 Et fontes totid. dilaniavit amor
 Ut vidit medium duro sine vulnere pectus
 Et nullam cordi sanguinis esse notam
 Exclamat. Diving amor clementia causat
 Iudicet. imppriam corda fuisse necem

O mihi cur turbis veniunt tormenta ministris
 Integra cur lido corpore corda fero
 Cetera membra licet refluo mihi sanguine stillent
 Nil ē in nullum pectora vulnus habent
 Scilicet hęc corda grauior tortura Paterni
 Quod nūquam lido pectore vita patet.
 Dixit amor, iam miles adest et tela vibravit
 Vibravit tremulo tela recepta sinu
 Ergo reclusi amor effluit ultimus alii
 Et stillant mixta sanguine corda vado
 Fata pro telis longinq. tela recipit
 Sanguinis, hęc oculos pectus at illa potuit
 Intercedere possunt semper comitata Tonantem
 In solimundum etiam virgo cecuta iugum
 Et admovit proprios gressus quod utq. parentat
 Lecto quo natus iam moriturus erat
 Flexit ut in lacorum mater sua lumina corpus
 Sanguineo cernere membra notare vado
 Horruit ad vultus formam quæ nuper amarat
 Vix potuit thiddeō iam modo ferre genas
 Obrigit, nec flere potens, nec verba referre
 Cæpta tuis fuerant nam puta nullam alio
 Nempe minus doluit, verbis qui vulnera grauius
 Vel potat tepido pectora lida vado
 Major at ille dolor lacrymas qui pectore clausit
 Et tunc tantā funera mente stupet
 Quodve oculis lacrymas veniunt manare feroci
 Fortiq. exercent paucis corda stylo
 Scilicet in lacrymis latuit par magna doloris
 Mitior in madido pectore mator erit
 Sed tu quo virgo fato crudeliter omni
 Dum silet exanimat, tristia membra dolor

Nec stetit hic tortura mali, mentisq; catasta
 Augetur vitâ deficiente Dei
 Intima n' tui mæror præcordia torquet
 Prodigis vivæis funera multa genio
 Scuit in ora timor, pectus, suspiria torquent
 Palpitat et tremulis pallida dextra fibris
 Fronti abstergit, quas timidus dolor rejicit undas
 Et flere e toto corpore viva Parens
 Et tang' tacitos animi cordisq; dolores
 Concludit lachrimis funera Virgo suis
 Talis erat Nixos natorum funera septem
 Delphiacâ cernens, occubuisse manu
 Viderat à summo p'pectano sidera Titan
 Vulnerib; laceros occubuisse Deos
 Vicinamq; trahi temerato pectore matrem
 Viderat a lachrimis occubuisse suis
 Majus et atreo scelus admiratus abimus
 Intonat et cursum sistere jussit equos
 Lora sed obliqua in tristes dirigit umbras
 Cursib; accendens Tartare nigra die
 Adversat Stygis huius natura cavernis
 Condemnata novas sidera ferre faces
 Non poterat radios tenebris absorta micantes
 Sospitis oculis lumina clara peti
 Aut ubi rescierat redimisse funere posse
 Numinis, et vitam morte patere Dei
 Sordida de nigris extraxit membra latebris
 Et stetit infirmi crimine læva Parens
 Intrat Idurneos festinus gressibus agros
 Qua major pronâ Golgotha surgit humo

Venit in aspectum passiva natura Tonantis
 Venit et in chatri funera nostra Parens
 Ergo sub opposita corpus natura Supinas
 Parte crucem laevis est imitata febris
 Nempe manus dextris opponit pectora cordi
 Ad cerva pedibus parte locando pedes
 Decidit haurit Divino e corpore fontes
 Extipitet manibus quod cadit unda magna
 Dum stillat laceris pedibus sacra gutta cothurno
 Christi, sacrilegos admovent illa peccet
 Et qui de sacro manavit pectore sanguis
 Fluit irriguo membra supina laevis
 Addidit et lacrymas pmixtasq; sanguine nati
 Et peccatori Mater Amica Patri
 Supponit refluas trabe Christi brachia guttas
 Sanguinibus lacrymis addidit illa duas
 Hae cum eximium fadata balnea puggat
 Bristina natura jam modo ferina redit.

Poema

De Christo Patiente.

Felices obitus, vitalia funera Christi
 Et mortem mundi meliori morte redempta
 Mortales Caelo reduces crebros Sepultos
 Ad Patrios redijse dolos te vindice terras
 Triste metrum plangat, nec sacro vertice Vatem
 Stare putet, nec Delpha liget mihi tempora laury,
 Patidicas sperno Musas miracula fontis
 Regaseo qui calce fluit meliori corpore vena

Castalis pro fonte bibam, sed Volgothia Lati
 Quidus erit refluent tristes hoc colle Candia
 Cum Damascens Pring dater orbis et auctor
 Principium generis nostri spatia in horto
 Vernantesq; stipe socii cum conjuge terras
 Cuncta trahunt animos roseo hic Flora colores
 Explicat, hic viola vivent hinc pallida mutant
 Lilia, flammivornis illinc ignescit in herbis
 Grimum ver mundi, gravidos hinc pectore fructus
 Descendit Pomona sinus et cuncta palato
 At oculo placuere avido, speciosior omni
 Fructu arbor med'is regnat plantata viretis
 Mandato secura Dei ne carpere quivquam
 Auderet, ramosq; queat violare rapinis
 Una fuit totis arbor intacta viretis
 Nam reliquis Numen prorsus carpere fructus
 Sed magis in vetitum declinant vota Parentum
 Quod magis cautum fuerat, gustare palatum
 Hoc magis irritant constantia prandia, nempe
 Subridet dum ramos obvolvunt colla dracones
 Grandior in molles sinuoso tramite serpens
 Herbas volvit iter, placidos mentis amores
 Laudat et egregios vultu simulante voluptas
 Commendat fructq; mandata et iussa Tonantis
 Externuat, ridet timidos ultroq; gravatum
 Fructib; inclinat ramum, manib; Parentis
 Insinuat, suadetq; Dei stemmire iussa.
 Ergo fallaci deceptus imagine pomi
 Conjugis et precib; addens, monitig; Tyranni
 Creditq; Aeternoq; parem se posse Tonanti
 Si credat

Si credat colubro fieri porrexit in ausum
 Sua manq, et quod cupido placuere palato
 At oculis avidis detraxit poma maniblis
 Mandit et incipit, iussit sumere fructus
 Sua virum, et simili jugulavit morte maritum.
 Iamq, ira patuere Deam manifestaq, Calum
 Belli signa dedit, proprio male tecta rubore
 Noxa petit latebras, pterrita voce Tonantis.
 Nec mora flammivomis cherubim metuentib, in armis
 Iussit in ignotas terras pculire parentes.
 Truditer in terras Adam, nec dispare postu
 Mors sequit, veniunt cognata ad classica morbi
 Et lachrym comitata feram terrasq, ruinas
 Divexam, totas oppugnant funera terras
 Bella tonant, morbi serpunt, crudelior omni
 Et pestis morbo, tantis ultura catastis
 Unam Diva Themis noxam, sequiturq, parentes.
 Par tanto scelere natq, cognata necavit
 Corda Cain, fratrem perimit maxilla nocentes
 Fraternalis primum maduerunt sanguine terras
 Et velut impressas Aquilae victricib, Arce
 Cum ruit hostis acer latus comitata triumphas
 Agmina, p subjecta locat munimina victor
 Et superata novq, defendit induria miles.
 Non aliter nras adierunt funera terras.
 Immensas ducit turmas cumulansq, molem
 Mors victrix; totus implevit mortib, orbis
 Nil satis e tutum, quo n' ptingere possint
 Funera; et insidias terrasq, marisq, paratas
 Invenies, Sylvib, latent, dentib, ferarum

Exavit

Exacuit; media in prandia toxica miscet.
 Ad etiam fidei penetravit pectus amici,
 Sanataq; charorum violavit iura parentum
 Ipse amor accinctus pharetra celeriq; sagitta
 Mortis in aeternos arcum sibi destinat usus.
 Omnia spirant in nostra pericula mundi.
 Proprios odit terra irritata colonos.
 Viderat has strages superum Diviniq; ardor
 Spiritus aequalis patri, productus ab ipso
 Pectore nec titulos habiturum Pneuma minores.
 Aeterno de fonte fluens scintilla paterno
 Patris igni sancto natum transverberat ictu,
 Sollicitat spiratq; sacras in pectora flammis
 Et totum ignito Numen delabitur. Ratu
 Innumeras suadens mundi reparare ruinas
 Solvis in sanctis proles aeterna colores.
 Irrita nec fuerant Divini Pneumatis ora
 Nec mora addere delapsam Numen Olympo
 Proponit lapsum patris amplexibus eodem
 Effundit vultu huius miseramq; parentum
 Induerat Christy Calce frigida figuram
 Naturam levis statum, ac affinis fato
 Funera; multiplici vexabant numina plaga
 Ultima pauperies et egens incommoda vitas
 Opprobrium mundifacit vermisq; videri
 Non domum voluit, sed vis laceranda flagellis
 Ultero membra dedit, majorq; catasta flagellis
 Innocuam ludit famam, tandem Tonantis
 Golgota se vidisse necem miratur et alto

Sandung

Landung rictu petrarum viscera nempe
 Ultima anhelanti dum spirant Numina corde
 Pneumata, delapsam lacerato marmora cliuo
 Excipiunt vitam, et rupto sub pectore servant
 Ut tanq mundq meliori pneumate vivat.

Plegia

de Fabula de Corvo.

Afvetus spolijs Corvq pastusq rapina
 Et n caratis vivere adpe cibus
 Dum prope solliciti remeabat tecta Coloni
 Ut posset furto pdo domare famem
 Lactea dum vidit, nidum bene tota calore
 Prandia sub ludo pdo jacera polo
 Cuni facit audaces occasio pessima fures
 Nec custodia diripiuntur qes
 Huc tendit, celeres Corvq huc dirigit alas
 Huc ubi jejuno mensa parata jacet
 Attrinit ore caper, et adunca prandia rosto
 Dilacerat, raptis se saciando cibus
 Jamq satur, reliqm partem scelerisq cibiq
 Sustulit in vacuas ore tenente plagas
 Cumq lares notos repetit tectumq casile
 Sylvis, nam latebras prere crimen amat
 Advenit vulpes Corvum cum diuite praeda
 Et caput ppriam comemorare famem
 Nempe fame pressos amorisq urit edendi
 Si videant alios oro replere cibo
 Consulit ingenium vulpes qua fraude volanti
 Eripiat Corvo prandia, parva sibi
 Vivis ingenio inquit qm viderere cursu
 Versuta corvum vicerat arte fera

Laudibz

Laudibus offeneri tantabat sistere pennas
 Et docta Corvum vincere laude Capiti
 Selandis Saltat, gestu caudae, loquaci
 Plus loquimur quoniam quod verba referre queant
 Post tacitos gestus caput laudare decorem.
 Natura numerans carmine dona sua:
 Corve decem Nemorum, tu Aquilis non impare fastu
 Praecedis reliquum Corve nitore gregem
 Forma modesta tibi variis nec corpora pennis
 Dirixisti aut uno cuncta colore nitent
 Nam gravi unum animi gestit servare colore
 Distinguunt pennas parva colore suas
 Par Aquilis nas, par gloria, nempe superbas
 Consequeris. Lege, artibus ac animo.
 Sed quoniam tibi penna niteat licet omnia laudem
 Quod natura in Te prodiga dona dedit
 Omnia vox superat natura munera, dotes
 Omnes exornat vox tua grata nimis.
 Non ita blandisonis cantabit et blando labellis
 Cum recreat dulci voce canora nemus.
 Omnes si liceat fauces audire sonoras
 Tristitiam dulci voce levare meam
 Ora precor. Sive in Cantu, vocem, dolenti
 Hinc animo spero magna voluptas fluere.
 Tactus amore sui Corvus, diduxit ut ora
 Voce caput laudem, vox rapit ore cibum,
 Caseus in curvo quoniam rostro portat, aperta
 Labis, et dulces vox tulit una cibos.
 Abstulit elapsas menses, redditis castissimos
 Vulpes pro rapto reddidit illa cibo
 Subdola Corvus vorax obviat encomia. Saepe
 Dum laudes capimus perdimus ovis operis.

242 Quidam Capite plectendq ob scelq cum Flora
Virgine Conyisum, h. i. edictis versibz liberat.

Flas fueram florens, florem Fortuna fefellit,
Flurentem florem, florida Flora flect.

De Iuvene Mortuo Epigramma.

Florentem rapiunt crudelia fata iuventam
Vix nata, subito indita, sepulchra parant
Nec mirum, Optiosa fuit qd. claudis urna,
Nam tumulis debet pulchra iuventategi.

De S. Catharina Epigramma.

Quando Romanos vincit Catharina Sophistas
Roma caput mundi doctq. omnis erit.

De Iuvene c. Mortuo.

Juz plynicie tżami Helikonskie Gory,
Smuccie sip y wy Apollina Gory,
Nie zdobcie muzy uczonych laurami
Staw suych, smutnym iez Cyprysami
Dzestroy inaczey Apollinie wielki
Stos wydaigcy swoig Lutrig wozelki
Aby smutnym do tychczas Trenami
Nie wrotymy iez brzmata Scenami
Nie puzezay nadas, strzat iuz zaostżonych
Dosc mamy smutku, dosc zalow wzniecanych
Boniewicz okrutna iuz Libityna
Tak iak y przedym wiodawac zacyyna
Doycie sip kwiaty, iuz do bze dzygnate
Do macie na sip Nieprygiaciot smiate
Cza choc mied y nie byt kwiat dzyznaty
Zarpta, ze go fata nam zabraty

Do iedko

Bo iako pretko kwiat Stonca ogrzeie
 Od ognistego upatu wiedznieie
 Tak ten gdy w młodym wieku ię umiera
 Xani do przedlwey wieczności awiera
 Drogi, żebyśmy nie tak Stonca czasem
 Jak młoda igła w wieczności kompasem
 wiek swój mierzyli który pretko minie
 Jako do Stonca dojrzały kwiat ginie
 Zagrzatań młodej Lachesis fortuny
 Syna Rodzicom spychaie do truny
 C nieużyte utraconym Parki
 Kierich ni prozba, ni żądne podarki
 Ziednać nie mogą kto się wam nawinie
 Wciemię ten musi spoczywać dotlinie
 U was y dary nie maig w alaru
 I z tego swego pozbywa pozor u
 Cni was prozba tagodna gniewoli
 Cni surowość wyrnie dumney woli
 Jednak zarpa żyie wiem w wieczności
 Chociaż światowe uzgardził nieczemności
 Już wdzierając brzmieć zamilećie Syreny
 Kiedy zatone dziś stygycie Treny
 Itacez zarpa ię Ninyty młodego
 Itacez młodego Syna zycielwego.

Carmina in laudem G. Konarskiego.

Zabrzmięcie muzy przy wesłym czasie
 Słowni pieniami. Na twoim Barnabie
 Niechay do wierzaw wena minie ginie
 Gray Apollonie
 Wy Holikonskie zrodła unikaycie
 Wy morskie Ninyty strumienia purpazycie

gety

Zeby mi wierzał weny wytruskali.

I zwardę skali

Naczej ja nimfy, naco inne wody

Przrowadzam by mi do wierzów ochłody

Dodaty, kiedy przy twojej syreniawie

Z piórem się stawię

Tu mi ochłoda, tu wena nie gnie

Do z tych Herbowych rzek potokiem płynie

Cheynarę nigdora, wylewa się swoje

Do wiecie źródle

Niechaj tu każdy swe skieruje oczy

A wyczy że się strumieniami toczy

Konarszowskiego Ocean nie mały

Cnoty pochwali

Trudno się twoja gdzie machrońić stawa

Gdy się naoko Oczyszta syreniana

Jako w zwierciadle iawnie prezentuje

I pokazuje

Widac w niej twoich Atenatrudzie

Ktore oczysznie wewszystkim gradzicie

Czynię, y aby nigdy nie zemdla

Za Herbci data

Oczyszna rzeki; ktore to uprzebie

Moleigcey Polsze wylewa się siebie

Jak Baktol, skarba obfite strumienie

Na otęzewienie

Nie som się Egipt z Nilem popisuje

Że zeschłg ziemie wodę fekunduje

Twoje rzeki oczyszny upatę

Nieraz załatę

245.
Znac' za Herb Rzeka tobie się dostata
Dla tego, aby Czysta czerpata
Jak w morzu jakim na potrzeby swoje
Obfite zdroje

Czem za Herb Rzeki masz, pytać nie trzeba
Bo peret Łódzkiej koronie potrzeba
Która by bez nich nigdy nie dostata
Rzeki ci data

Dytam się czemu Rzeki swoje biegi
Spienity mocno o Ballady brzegi
Znac' by pod pracą Pallas zapocznę
Dyta skropiona

Teraz upatę mocno przegrzewaig
Tak że się dla nich niekiedy kapaig
Więc to dla tego Pallas Rzeczę miała
By się skropata

Bragnęca Pallas i pęzek oruszyła
Ze i szczerze wody po pracach nie pita
Więc do twojej Rzeki bieżęca wsta topi
nim i pęzek skropi

Czyste twoje Rzeki makuty nie maig
Na brzegach swoich myśli nie doznaig
Dlatego dla tego Pallas się spienita
By się obmyta

Cóża do siebie te przyniesły maig
Ze perty na brzeg drogie wyrzuciag
I twoje Rzeki daty kłopot drogi
Na szkolne progi

To jest samego Ciebie nam wylaty
Znac' by się w perty roboty przybicnety

Gdy się

246
Gdy cię z Herberowcy dostaty Szreniawy
Na ruskiej Stany
Teraz twa w górę Szreniawa wspięta
Ktorey się Pałaj na honor zdobywa
Dwojaki; by cię mogła kontentować

^{I koronować}
Za twoie czerstwe koto prac obroty
Za nieśmiertelne z postępkami Cnoty
Ktore innym naprzykład nie mają

Z ciębie się laty
W biatym pokory zostaniesz kandydacie
Jasniejszy w Cnotach niż poranne zarze
Jak zabędz' biaty w ciemnej ruskiej Rzeczce

Stoczo szrenice
Owe postępy w boskiej. Szczęśliwe
Zumianę cery swe farbując lice
W sercu ku Bogu, y na ludzkiej twarzy
Mitość się zarzuca

Ogień mitości przy Soleńnym Jesie
Palit się za usze, wie dogini w Wesie
Tak że się same szrenice strumienie
Im na zagęszczenie

Zdobyc' nie mogły gdy się zapalały
Same się strony kocielne zdumiały
Ze przy twojej Cnocie marmurowe skąły

Zawsze jasniały
Nie raz się twarde glazy uchylity
Pod kolanami niż ci się przekazyły
Twoje nabożenstwa, które to zachoty
Dawały Cnoty

Co rzekł o Dwiej przy Maryi Chacie
 Jetera iasniata iak Berta przy stocie
 W kongregacyi przy Solemnym sprawie
 I cnot zabawie
 Od morza Imipitwie bierze cmaria
 Latz iaki tobie fawor Niebo spizgia
 Rzeka dwa w morze, cmore Rzecz ptynie
 Honor nie ginie
 Marya bo ci nie darmo troiaki
 Kleynot nadano za Herbolone znaki
 Tylko by morze w wodach opływalo
 Iuszyć nie znalo
 Jezli o szkolney usponiny twej talyze
 Tyle lnych zastug przy nieg okiem widze
 Nie w Trzenia wie Twojeg Iroyal wody
 Widze Nagrody
 Tudytes iwiernie szkole przez rok cady
 Bilnosć nauka te asystowaty
 W roznych uataczkach Palladzie i Tobie
 Przy szkolney probie
 A iaki zato regatifikowac
 Jak laurem skroni nie nakoronowac
 Baktas, poniewaz smier zastugony
 Godzien korony
 Przewedet innych cagnami zaonemi
 Przechietes uzejstkich postpkami dwemi
 Serze zaden dwoiakien nadgródy
 Choc biez w zawodu
 Nie dorzedt, tobie przesie postuzyto
 Luba sie ppedem swoim nie kwapito

Bo chociaż Innych fortuna skwapliwa

Twój szepeliwa

Choć naostatku przecie dokazata

Tę, wczym Innych protko poprzęta

Fortuna, kiedy ostatnim zawodzi

Jest przy nadgródzie

Dzyc' Broniewskich mieszce bywa, który

W biegu Cnot swoich na górne honory

Jednak nie dobiegł mzem dwojakiego

Honoru swego

Dzyc' toczyłś Kalinowskich szaty,

Do tegoż męz honoru leciały

Jednakże wieden przez rozetaki, Alcy

Honor trafiły

Dzyc' Dąbrowskiego Herbowne kopie

Chcąc mianem zędał hoiakim przekryć

Ballas honorem, aż myli nadzieie

nie tak się dzieie

Ależ Minerwa Otrorogów miała

ktorym Honory łacie Appawata

Jednakże y ta ieden honor uzięta

Choć iż ucięta

Wychowakich Oset wielkie Inny głosi

Gdy na ługach pierrach charakteru nosi

Nie tylko wielkiej w swoich cnotach zataki

Lecz y nauki

Ton uleciauszy na godność skrzydłami

swemi zastaniał przed gorgosciarni

Ballas, ktoremu wiekze inny data

Gdy go obrata

249
Kępy pod 20 Rzędem swego nad inżeni
Lotem przegrata Laurami dworami
Jednak mu honor zera data z osobna
Salla z gzdobna

Tobie fortuna za przywilej data
Gdy cię wdowiakiem honorem obrata
Jednego Rzędem, z kąd wnoszę Skwapliu
Tys jest Szczęśliwy

Niech swoim Szczęściem Solikratu cię okłubi
Niech Ruin wietzieniem more sobie słubi
Tyleko większe Szczęście staję sobie
Niz tey sobie

Niech Tymothej spi a Szczęście w sieci
Jego, z wielkimi zwycięstwami leci
Ty większe Szczęście masz przy naszych krenach
Niz on w Althenach

Niech i się Darguaz z Szczęściem popisuje
Za mu fortuna do dziennie daruje
Inne godności, Szczęśliwysj w honore
Narz Dyktatorze

Na Ciebie samo Niebo honor lecie
Na Ciebie Szczęściem Fawoniuz wiecie
Tobie Mierwa godne miejsce robi
W Laur cię gzdobi

Jeżeli z godną godnieszę Narodu
Koronowaty, z kąd czepaty wody
I twoje Rzeki, i dzi godności maig
Gdy dobieraig

Nie tylko

Nie tylko honor, ale y przy honorze
Do Ciebie cignę nieziemnych nieze
Cnot, a naczasy w tym niezamieszane
Zławić korony

Nie, że w tych Rzekach niegłuchliwi Tobie
Znająć Charybdes y gąlgnie sobie

Niech nieprzyjaciół twych polegają nadnie
W przepaść zapadnie

Niech przez Twe Rzeki obciążone Agony
Honoru Samym, wiezie Bog taskany

Niech przy Insutach życia Twego Agony
Fortunnych Stawa

Zycząc nym wotom z Herbownego Renirum

Niech ptyng Tobie wiekowi ztęchawdany

Niech lazon Tedzie Twój tu. Xeptunem

Zkoldchickim rumem

Sen Znikomy

Sedwo się w chmury gwiazdy przysłoka,

Jutrzenka swoje rozwinie promienie

Całisci pretko zapadną powieki

Oczy me, nocne wziguży na się cienie

Serce wzajemnie niespaniem zamarzone

Na ulubione zabiera się wczasy,

Zadoby byto już uspokojone

I bez cewteki idzie w gęste lasy

Ulny, i pozwala się za nim w te tropy

Nie wiedząc żadney doświadczonej drogi

Tym bardziej ono dodaje ochoty

Ono przez ciernie y przez ostre gęzgi

Rozpacz takiej co jest za przyczyną:
 Co za takowa będzie korzyść z tego:
 Niewiem komu ja będzie służyć i służyć
 Dla stracenia iść żywota własnego
 Biedzę się z obg. smem cześć zmierzony
 Gdzie idę niewiem wdalekie pustynie
 W słońcach niebezpieczeństwa iestem i wikt. m.
 Nadejść ze mój już śmierć ciężka nie minie
 Jednak ślaczę nie tracę nadziei
 Żeglarz pływajcie choć iszciej bóg toni
 Często po wiatrach lekki zefir wieje
 Trąsi się ten czas że dey się uchroni
 Jako pogoda wipie po niepogodzie.
 Cześć cześć wrot cześć cześć wipie zasmu.
 Bywa też radość po trąconej. Złódzie
 Po wrotach treny czasem muci.
 Głębiej się puszczam gdzie mój oczu nie ma
 Smutny zostaję wrażliwiej niewoli
 Zrzęciła swoje zalewa iść róg
 Kto się zmitnie tej moiej niedoli
 Wotam żłtkań, stucham odpowiedzi.
 Postoj trochę czyż się kto dozwoli
 Tym czasem senne z umytem się biedzi
 Dusza napoty prawe iść nie żywa
 Ozyje się echo, stucham co za mowa,
 Co mi odpowie na moje pytanie,
 Alili tylko przekpiwie słowa
 A z wiatrem idzie me ciężkie wotanie.

Daremno puszczęm z niebezpieczeństwem zawody,
 Trudno takiego przewyciszyć gonca
 Jawny dokument, iż tego dawody
 Sdy zmyliłszy, nie trafi do końca,
 Choćbym chciał spocząć, zwierzę nogi nie daie
 Tasknąć mię trapi, strach mię obeymuie
 Który o swoiey mię gwiżdżie nastae
 Lży oczy leż, umysł chpc tamuie.
 Już daley idę Łtowiek sturbowany,
 Chęć pretko skonczyć zawzięte zabiegi
 W suchych pustyniach bywszy zabity,
 W tym zprzeczku węgry alwie brzegi
 Nieco się serce już uradowało
 Widząc koniec tak bezczynie sobie wroży
 I co przedtem już dożem hotdowało
 To teraz wkrótce poróżnie podroży
 Idzie na wyzwał, co pierwey teakliwe
 Były minuty, były y godziny,
 Teraz już spore, krotkie, nie leniwe,
 Prętko na razie serce się odmieni.

Sapientes non moriuntur.

Naderby ten szczerliwym rzęgi być mianowany
 Któryby na ten tam świat nie był zawołany
 Od śmierci, która wżaiem nakazdego godzi,
 I żaden ordynansow oney nie uchodzi
 Wżycy musiem podlegać śmierci rokazaniu
 Nie daczas bynajmniy siebie w wymawianiu,
 Trudno się tam sprzeciwić Libityny woli
 Sdyż Ona nie uważa wżaiem wszystkich goli.

263

W tym czy Pan, czyli Onoktop nie skrupulizuje
 Do tryumfalne zonych trophada budowie
 Z Cesarza wnet purpur bogatę zewlece
 A w smutnego krowę toż przyoblece
 Ico pierwey w datacach zazwyczaj wszystkiego
 Teraz spóźnie miał postoj poios domu swego
 Jerolim możnym z ręk mocnych berta przez wytręca
 A samych zas w podziomne cztupody wtręca
 Hetmanów, którzy przedtym wszystkim przodkowali
 Wojskowym, nie uważa, na kupp ich wali,
 Zotnierz wnet przemieni, który nosił pikę
 Wnet mudo ręk oddaie niezgrabny motyę
 I tym, co zazwyczaj na świecie rozkosz
 To im wszystko śmiertelnosc w oczach przez rozprasy
 Jednym słowem, wzajemnie wszyscy umieramy
 I żywot świata tego, w grobie zawieramy.
 A na gremiu nigdy kosa śmierci nie zagrozi
 Gdy is do tego Dallas uważnie odwozi
 Niech własnie iako wdp ostrę wywecie
 Na tego, to się nigdy on nie skontundue
 Gdy męroscie nieztomny jest obwarowany
 To na wieki od śmierci spóźnie zachowany
 I choć na gwałt tego swę korp nakłoni
 Przecip męrosci tarcza od Luwanka zastoni
 Choć wniozie na Barnaskie dworygerne dyony
 Nie będzie przecie żaden od niej porażony
 Do nie masz, których by tam swę korp wycięta
 I na swoim Zwycięskim placu potężna

Gdyż

Sdyż tam nigdy nie roste kupresy smiertelne
 Loby i składac miata na mianu koscielne
 Tylko ieno izkartatnie zawsze roste roze
 Tych pewnie choćby chciała nycinac nie może.
 Sdyż one sama Pallas wrog rpkę sadziła
 które dobrze mędrości, dwoig ogrodziła
 nie straci nigdy swego kandydura. Ale
 Choć śmierć dwoj płtkę kosa nad nim wywie
 Zazywać w swym kolonie rady stateczności
 Gdy w nim są fundowane odłamem mędrości
 Tulipan na swej cerze pewnie nie zlakunie
 Choć ngn śmierć na kamieniu kap wywecaie,
 Sdyż i ty pieć żelaza y ostre duby
 C mędrości nie przemogę sieczyste karwaty
 Do co w swowej trwałości mędrości ugruntowie
 Tego y rpkę ludzka nigdy nie zepnie,
 C ani śmierć chociaż swoje wypuści kłose
 Tego przy kim jest mędrość na wieki nie znie.

Adversitate probantur Amici.

Jakby ten mógł być nader szczeliny w tej mierze
 Loby swego kompana wypróbował szczerze
 Jeżli przeciwno tobie wzajemnym certuie
 Affektem, czyli dorady wstercułym nie knuie
 Choćby iak Dyogenes wednie z swetę chodził
 Tak rozumiem żeby się taki nie nagodził
 I szukał między ludźmi człowieka takiego
 Któryb, był sumnienia tak sprawiedliwego
 Żeby był poton uszytek Braterskiej szczerzoci
 I nie zazywał nigdy czegęty odmienności.

Nie czym innym go spróbuj tylko wójc w potrzebie
Jeżeli też nie poradzi y oszuka Ciebie
Wtym ci się przysięgiem szczerym być wolaże
Kiedy w potrzebie twojej zwycięstwa dokaże.

Świercz y Mucha.

Świercz polny częśc przepiewanymy, Lata drugą przepiewanymy,
Kiedy już przykra nadchodziła zima, Dotrzedł się ale nie rychto,
Zanim w kurni nie ma, Bartomiużar niechto.
Wiedział że na głód tanie y kuranty, I bardzo częste prowianty,
Wtedy siedzie do mrowki dzie, Ironicz opozyczenie ziarna takiego,
Mowice ze swierczowskim towem, Cóż to jest, a raz z nowego
Chyba żeby niebył drożem.
Mrowki chleba nie bardzo rady pożyczają, Bo go ciężko nabywają
Lytano się swierczu tedy, Co przepcane lato robił
Za to tedy y owedy, Nic sobie nie przypodobał
Dawno go kaczka nie wypiewnował, Aż go młodo było struchać
I zjecha mrowka: kto tak przez lato prognował
Ten musi zimie wgarwć chuchać.

Dwie Myszy.

Mysz miewka widząc polowę, Zaprawiła jej ugotowanie
Dona na kaszę ryżową, albo na inną mowinę
która u mowy polnej w usciach nie portada,
Na kościecu tureckim iść jej posypała
A wszystko pergaliki, Ale gdy te Dobrodziki
Podiadały sobie smagłe Apurum kto do izby nagle
Zedrugę ledwie do drzwi trafila,
Do młodej chwili koro po tej, bary cichosć znówu nastąpiła
Zamieszkała Mysz do tych trzasków przuczona, Ziemki się wynurzyły
Innowi polnej, żeby też y ona, posła obiadu doładać
Dawci nym d. powieściata, Niechce nikomu gawadzić,
Jedz ty, Jedz ty tak smiatu,

Ja nie mam w potrawach smaku, przy których trzeba być w
 Ale cię proszę na mój chleb ubogi. Nie lituj się małej drogi
 Przebaczyć, jeśli traktować. Nie bój się cię mogła chętnie
 Ale ci mogę słubować, że się na cię spokojnie.

Mucha y Mrówka.

Mucha jest natura skrydetha, jakie takie ię dać chciała
 Z nirowski. Będzie wizerunkata,
 Mówię że między niemi rolnica jest wielka,
 I poczęła wyliczać czym mrówka przeżywa,
 Mówiay ty, mowi z rebaezkow i nałizga
 Która smutno y zgruchawie, życie w każdodziennęj pracy
 Wierzę że jest najpiękniejsza w pariskim putniku, y racy
 Z których co odczy widzę, y piłam y jadam
 Nie wstydzi się też iak ty piechotę, do siebie kiedyś doplatam
 To na głowę królowi, to do dam z pierzochy, tym
 Na ich białe ramiona, na ich piękne życie
 Z których i dożyć wysygam, iak z wonnej kłie,
 Cóż mi się ipek roztapia, iakże się to tobie trafia
 Serce co większe, patrz w iakiej cętnie,
 Jest u nich, nawet samo snucie. Inne
 Ze kiedy która chce swojej piękności
 Przydać więcej przyjemności,
 I ustoić się iak najlepiej, To się mażkami oklepi,
 A ty czym się pochwalisz, miżerne stworzenie
 Które użądka uciecha robić na jedzenie
 I uwić się po swoim nirowsku,
 Daje polne wszystko po mniku,
 Chwalić się z niczym nie spoży. Złota Mrówka:
 Sdyż to wiem że ma kondycja, nie jest tak dobra iak czysia,
 Duszem iestem zupczyna, życie da dożdem y stonką,
 Ale zem nikomu nie jest importunką,
 Tak iako ty, to mię cięży. Nie chwalić się wien o ludzkiej rzeczy
 Iako cię często traktuję, Oggnkami bież y wódkami trawig

Do uszycie rada nos wazisz, nie zausze tez po darach taczisz
 I po krolach spacerujesz, spiesz na wiejskie nadasz,
 Zutaszca gdy tam strupy czujesz, nie panie potrauy indasz.
 Im ptez tso, e wtey uczciwosci, ze z niego uszto przystawie,
 Kiedy kto zalony i peten lekkosci, mowig ze ma muchy wgtawie,
 Albo gdy ukrywa sio przed drugim kamie,
 To mowig ze sio kryje, iak pies przed muchami,
 Ale co mowis, poznac was na lepich zimie,
 Kiedy was zdechtych petno, w lada skatubinie. (eguba
 Idzie blazgonie do twoich kompanek, dawie sio z tobz jedno czuwie
 U nas u dogich ziemianek, nie ma miejca prozna chluba.

Kur y Perta.

Kto czego zazgc nie umie, Ten tym lekce rozumie
 O nielukowi po Bibliotece, Polutni ktieg nie umie uzgc wopce,
 Co po Lwiczonym koniu nie jezdzicowi
 Po piekney Zonie gnusnemu mizgowi,
 Tylko iak w bage po perle kurawi,
 Kur raz pertz Uryanika, Znac' przez iakgi poprzgalski
 Wymieciony miazostojnie, Znalazszy w smieciach, myslit roznie
 Co by z tym ziarkiem miaz czynic, ktore ze musisz mianic niezdato
 Gdzie go mowi zamienic, zamize ktore, Smak miazto,
 Wic pazeet z nim w ulice, Gdzie wiedziaz o ztotniku
 Jazdat iz za ziarko przonice nie mowic tylko ogartany koiu.

Epitaphium Puero ex familia Vitellorum

Urna tegit tenerum, clara de stirpe vitellum,
 Hunc mors pveniens non snitese bovem.

Epitaphium Bibonis

Non lacrimis, vino tu illum pfunde liquorem,
 Nunc etiam vinum, pulvis et umbra sitit.

Epitaphium Cujusdam Anonymi

Hic jacet Henricus Rodericus nuni Fridericus
Non bene rememini nomen, tamen exit inicus.

Nadgrobek Słkowski

Chłop krotki, trumna krotka, krotki tej nadgrobek
Duleży matym wzrostem, niedorosty cielek

Nadgrobek Piianicy

Tu Piianica leży, ale tylko Piato
Duszy niewiem, iezli się do niej dostało
Cz. e. tak pewnie w Niebie iako y na ziemi;
Zamykaig alla zwady drzewi przed piianymi.

Nadgrobek Dudzie

W tym grobie duda leży, dudy znalezione,
A po śmierci na starej wierzbie zawieszono,
Śmierci trochę uprzedziła, y pak się stało.
Do Co Dudom się stało, to Dudzie być miało.

Nadgrobek Szafarzowi

W tym grobie Szafarz leży, w tej mierze Szafarzian
Że umarły pogrzebion, iako kto. Snotliwy
Izgo. Dag uchwasił pogrzebu takiego
Jaki pogrzeb przepuszczał na Szafarza drzewu.

Nadgrobek Złomu karnodzieli

Tu w biatej odzieży karnodziela leży
Gdy na Gd powstanie, Złomu drwitem Janie.
Drwitem, miły Stigo, Lecz przecie nie długi.

Descriptio c. minoris

Super ab aethereo venit puer, igneus axe
Mand. Amor Superum, qui sentit ala Tonanti

Preptum Terris donaverat. Una tenebat
 Flammea corda manu; Scythicis manu altera Cornu
 flectit; et obliquis onerans brachia nervis
 Dextera amat pharetram, mediis cingere sagittis.
 Totus et hirsutis togis divinior ardor
 Ajaculis totis hominum corda involat alis

Descriptio Constantiæ

Replicat in nubes, victrix Constantia victus
 Et sup. Armoris annulus, tormentaq. Martis
 Extulit illa pedem, ceteres premit altera sortis
 Planta rotas, rutilis digitis adamantina tenendo.

Descriptio Historiæ Unig.

Vervec cum puero, puer alter, sponsa, maritus.
 Cultedo, flammis, fune, ligone, cadunt.

Descriptio pueri Projecti a Patre

Projicit in Tiberim puerum Pater, et Canis offert
 Fit Pater ipse Canis, fit Canis ipse Pater.

Item hoc

Tilia, sub tilia, nebat subtilia fila.

Item.

Rechare te velle, quia fabare scio, et tu fabare nescio.

Item

Nate meam, ne nate mea suam.

Item

Duxit Ies. ad Pilatus quem ego sum Crucis.

Item

Quid facies, facies veneris si veneris ante.

Item
O Maria.

O Virgo gemino, quod jam d'Ominaris in cetro
Me modo vate — M. protege pro tuum
Accipe vota tua quod et me ponam in archa
Respice me misere — Quoniam da mihi cuncta speras
Ipsa etenim nato cum sis tam cara Tonanti
A nato per te — vot et tenebo me et

Item
Dulce Nomen Iesus

Dulcia sunt Iesu Nobis tua nomina dulces
Vel potius dictus oram O dulcissima membra
Lactes sunt ipso Meliora et dulcia nobis
Cum propria fugimus ab terra prope te cursu
Et tua premiamus sacra Nomina Christe cliente

Na Imię Veronika.

Wszystkie dziś gwiazdy twoje gażą oczy
Bo na niech Twoje ptomienie wytoczy.
Równym się Nieba światem nie porzyczę,
Oprocz że ie na Niebie, twe na ziemi świecę.
Na pozor sniegu, a ogniu, w istocie
Jester chłopotom porównana w cnotcie
Komu ludzka natura nie jest iawna w dziny
Cóż mi Veroniki obraz stawiam żywy.

Masovita accusat Jacchū in iudicio.

Ms. Dd: My Mazurowie do brzy ludzi, niedzieliśmy w
swoicy ludzie, pięknie, spokojnie, cwanie przyjeżdż. P. Jac-
chus do nas z swa archandyy, sek. t. rgoat, pożyźnie pi-
wo,

wo, y w sechmoggę, iak musię głowizna dobrze zagęta,
 cuda, cuda wyonacat, Wzięci Robertyana za doze porcie,
 tak mu dat w nymadaczę, że trzy gryzaki, prec wleciat,
 gdy reta, reta zawolat, przyskoczył Gryela na obronę z
 rycerskiem, lec niecierliwie, bo mu Łykawęg ślepie za-
 prusyt, opuski obdart, niecierliwiec, kompania Dana
 Bachusa obacznoży Brata Siewierzyńna, Samopłkow, sty-
 skawic, sarpakow podobylwata, iak rębic, tak rębic,
 tam byt irog, irog, bżeg, między b. t. skaukami, y na-
 symi też pathami. U mnie przynam się, iuz na
 ramioniu duszka była, gdy mię ten Dan kufleski
 sieppenył, drugi przez dółce dat petlice, chrapkę
 przecierprowat. Do zatosci Brata mi Siewierzyńna
 Nieborczyka Dan Bachus zabit, zatretował a cier-
 pigaki nie wyrzawit. Swagra pocinypat, podciotka
 zamalował. Drap o sprawiedliwosc!

List do Tanny

Doniedziały ja się o wasności, iże mię W. z Łaski
 swojej naurzys, iśak też wiedzę Sgredzi, że m też
 przez Niebarko sanował, która też była jedna po-
 sanowania, bo zaradna była, z grnem się układa
 a pownie nie zezelgmem istata, mam też porę-
 decak domony nie sty, iako to Swidernik, tyżnik,
 iakiernik, Łoska o Cerech Łochach tocone, rogozka
 na nim slićna, zieleniłusinka, iako nastierieyca
 tjecka, Łotoczka dobra, iktorey nieborczyca piłowwa:
 rzytan

List od Z. Trniera do Rodziców.

Łódź

o Nieparistwii memu Kochaniliusinkiemu, cna:
 tuchnie y Rodzicielowi oddać należy
 w swarkach, pole Dana Siewierzyńna.

Tyrut

282 Tytuł: Mospanstwo Matuchničko y Rodzicielu.

Kiedy miś S. Jezus nad innymi Braci wywyszył
że na marcowym polu stangusy nie daleko samych
harmat, gdzie wieksze kule, niżeli u was chlebpicko
okoto iusu mi byceaty, iako owe cy, co na macłowej
tęce za grzeionym sadkiem lataig, ady miś S. Jezus
zachował, że m też zmaży zelaza zokazyi wylas, wip
sip iuz dobrze przypolerowanuży do wśon pourocz by
Peci mi tam w gdzie Dany wyonaceli, byle w domu
starożytnym y dostatnim, choćby o sterdzieniu
fach, a bez nadatku, bo miś też stenie, na zaloty, y
na czerwone boty, y na miuzyckę też, choćby i
Cwego Pana Sobiedha na koncu wsi, co owo ma doko
wstupy u chaty, bo ztarki Dozey mgn porząddek
wgdzie dobry, samego grwa gotowego nam na se
mascie złotych, które z bog zaure w lakiewkach
wóz, byle miś gdzie Zbozey nie nagabali, az pic
niedzy nie ofabili, a iak sip pourocz, byle Danig
a kark obapiat, y Pana Oycy za nozi, y bydzie mi sip
cięty. Panna Siostra Karsegra ieli nie dli ja mż
niechby sip zatrzymali, az ia sip też z uytkiem
porządkiem mienii przywłkrode, choćby mi ieli zto
tych na wele tozyc, nie byle tego uważat, zedy
miś ludzie widzieli, że ia też to etek. Panom Bra
ci Intodlegim, zycetym na polerankę, bo coraz dek
onak cięty, iako y ja iem, choćby maig doć z tarki
Dozey fortuny, fortunac to, fortuna mieć po szery
zagonu Dozey rozy, wkożde pole, ale sip zroba o wip
cety starac, Latym wśon Panu Bogu odda ip iak
Mospanstwa miuiguy Synal, Stuga y podnoska
Maciek Bryndelaki

Genus Rhetoricum 3plex. Demonstrativum, idē
laudatorium, Deliberativum idē suasorium, & Dispo-
sitivum, et Judiciale.

Partes Orationis 7. Exordium, Propositio, Confir-
matio, Narratio, Confutatio, Peroratio, Conclusio.
Propositio vel Uram, & Duas partes h̄t.

Quando Compendio magnam Orationem debeo
ponere Propositionem deinde rem, si n̄ p̄diata.
si Oratio, debeo ponere adjuncta, circumstantias, Con-
sequentia & Contraria.

Scriptur, Orationem Gratulatoriam habeo p̄ponem. Gra-
tulor tibi debeo videre adjuncta s̄ Patroni et quare gratu-
lor ponere rem, ut hic: Ex Circumstantia. Fran-
cisci tenentis calvariam. Gratulor tibi, & ratio generica
quia & ipsa mors qm̄ tenet manu Tutelaris Tui me ad
applausum animat. & disparata ratio p̄ refectionem.
q̄nq̄m Spiritum mihi Sufficis, & Apprecatio Tenet Tu-
telaris Tui mortem ne unq̄m & Sero occurrat tibi.

Et id applausum n̄ri tuo m̄: horrida in manu
Francisci mors me animat. Inq̄m hoc stimulo carcerem,
ipse mihi Spiritum Sufficis, qui angusta mens Polatnot,
n̄ri in omnium vivu p̄tore. Spiramq̄ virtutem tuam,
meritaq̄ iustitiam venturam animam et magis gratiarum
amplitudine vegetamur qm̄ n̄ro corde. Igitur tenet mortem
Tutelaris Tui ne unq̄m vel Sero occurrat tibi. Secula
viva, & tates numerabis, imortales fies Pater Patrie.

Responsio d̄t accomodari Orationi Gratulatoria, po-
siti ipse Circumstantiis et Allegoria. d̄t poni propositio.
Gratias ago & Obligatus sum q̄ In hac Materia: quia
ipsa Mors Francisci & ultra mortem suam me denotat
clientem & Servum, & Amicum. Edo laudat omnes
d̄mi.

diminui debent, q̄ fuerant in Gratulat. v̄g nec mens Sa-
latinaty n̄ri, nec tanti Corporis Anima possum nuncupari
apprecatio: quā uouisti Amica Idculā

Vel ipsa Prior Francis, ultra mortem tuam me
denotat clientem, nec mens Salatinaty, nec tanti Cor-
poris Anima possum nuncupari, quin merita nec cen-
lo, multo minus corde digna inuenio; cadaver me ex-
stimam, nisi q̄ affectu tuo inaleam, sūp pedibus
me tuis humulationi habe. Quid uouisti Amica Id-
cula, accepto libens, ut diutij utare seruo.

Potest etiam Impet, Gratianis Gratulatoria for-
mari ex definitione rei istij cum qua s. pingis v̄g. Mi-
chael pingis cum gladio et libra tunc v̄g. gladii v̄g. Libra
formas definitio. 2 ponit ratio ingerens, v̄g. uniuersalis
quare pingis cum hac re, v̄g. s. Michael cum gladio.
3 inuenit. Ea ratio seruient istij cui gratulor inten-
dem. Apprecatio fit ex definitione istij rei cum qua
pingis, ut seruiat istij cui gratulor v̄g.

Nescis cui Michael Tutelaris Tuus gladii mili-
tat n̄ri. In Cēlo ille primus sub Imperatore Deo me-
ruit, sed pridem pacta est victoria, pax alma p̄ omnes
iuit Calicolas, tempus erat uaginā enseni celudere. Tu
a forsitan fata n̄ri militem porcant Michaeleni; stat
tūc bellator Domui, et quia Heroica stirps censeri debes
stirpi heroica Tutor, vel gregarius. uolent uult ille, qui
ē Dux Cēlestis Exercitus. Igitur nihil hostile time pre-
sens ē tropādum Domui. Tūc Armatus gladii cōstitit.

Ludibet Oratio p̄ Syllogismum. Scribitur potissimum
Gratulatoria v̄g. Propos. maior ex Gratulatoria Simonis.
Magna una Magnis rebus ueniunt. Minor Tu magna
nomen habes, quia ē apostolicum. Conclusio Igitur Magna

His attribuitur rñe. ug Majori ad simile Das ratio Se Oce.
 an vocabulum minor n' intendit rñe. nec scintilla
 Soli nñ induit, nec Pollutione quilibet suggestus
 Terræ. Minori Quis n' videat nñ tñ Fastigium.
Apostolum apelatione circumfer, et vita. Conclu
sioni. Iure ergo Salatrinat magnam te veres li.
rum uttali magna respondet fortuna, honore.
ac atas infinita. In minor propono transit ad par.
ticulare. Porro Sylogism ē Oratio Con.
stans tribus propositionib, sermutio inferentib, maior
quasi thesi, q in se includit minorem, quasi hypo.
thesim. Conclusio has duas complectit.
ut formet Sylogism de afferri ratio, ut. Reccideret
Roseig Satrem haberet modum Se. Quisq ue occidit
aliquem, de habere modum. Ad Roseig n habeat mo.
dum ergo n occidit. Sylogism etiam de Sate.
nis, Cornut, Cupitoris, Crateres aligido ponunt in
Sylogismo Major em propositionem, aligido Minor.
Sylogism fit aligido p locos intrinsecos ug Enume.
rationem Sartium f. Sylogism aligido ē Tripan.
tit, in quo das ratio Major, u Minor tantum. Aligido
Quadrupartit, ubi ratio das et Major, et Minor. Ad aud
rñe das et Major et Minor est Quinquupartit. ug
In Xupria ib, Cratiorib, das ratio, q das Patria u Sperat Se.
licitatem, u das, das Ratio u q ex tam illustri juncti.
ore familiarum, unib Poi quodammodo Patria.
Major. Quoties Familia Illres unib, toties felicitati
sua unib Patria. Ca junctione enim exibunt Senatores.
u Quoties magna coeunt Sidera, toties illustriorem favent
diem, splendidior Regna fortunam spectant. Si ac.
cedant Alia fluvii in fertilitatem exundat magis. Hic
accidunt Illres Familia Ratio in Sylogismo ap pe datur
ex

adjunctis. In ylogismo propositio minor dicitur penitus
Interrogationem & admirationem.

Huc spectat Entimema, est Indirecta ylogismo, haec
propositio major et conclusio & minor et conclusio.

In Oratione Gratulatoria honoris, assumitur
circumstantia cui datur Ratio u.g. Quare & promulgatio
Indirecti ut Festum Anniversarii. Indirecta dicitur
nihilum est. Festum, ut COS. apicis ornamentis illa
rid ascendat thronum. Altera ponit Innumeratam, et
precatio & illi & Catuigiat, u.g. Operatur est Catuigian
ctiorem qui tot sanctorum implebis meritis & Item
Ad sui honoris inaugurationem COS. Operatur est Catuigian
tas ut COS. Suprahis electis videaris.

Item petis ex ad iunctio honoris, & loci & tempo
ri, & quodcumque veniant Casu aliquo quod adiuncta fi
unt & yunctione. Copulativas aut alias, u.g. Quod illu
die Indirecto eligis quo fit Deductio Templis. Quasi
honoris Templis ducto & Traver. Tumord n desunt
illi imagines &.

Item in Omni Oratione Gratul. consideras ejus
nomen, Stemma & Cui gratuler, et quo mense, quo
die, in quali occurrentia recepit honorem.
In prima periodo. Crui pt esse Secunda prona. In se
cunda vero Tertia.

Item Orationes Gratulatorias incipit hanc
propositionem: Dignus es laude. Ad laudes petunt, ex
honoribus, gestis, opibus, a majoribus, virtutibus & a bonis,
quod est. Applicia. Bona formid ut honores, opes, Bona
Animi quod duplicia, Intellectus, virtutes, ut sapien
tia, memoria, prudentia artes &c. Benevolentia
virtutes seu voluntatis: justitia, Religio, Tem
perantia, Fortitudo. Bona Corporis Forma Valetudo,
Statura, & sumitur Circumstantia, & adiunctum
quod ad iunctis et applicis.

In Orationibus Saluatorijis tria debent observari
1mo Patet familias debet ostendere stetitatem af-
fectu, 2do ut n. sit laus ejus nimia sed modica, 3tio
ut ostendere qd quito hospitem suscipit. Itaque ve-
ro exprimit affectum, v. necessitatem, dans rationem
quare venit. 2do qre ipsi vultu veritas Patet, familias
v. daleky zappazony droggy nie godzito misie prze-
stypie' niagna linuina lenuhana, fortunie duoleq
pripisunige ze qtone luvrydana podnuach luvleino
dzitwa h' misie prono cultu wdognu luvry droggy ado-
rare. 2mo dalekyz importunio hospiti, luvry nie pre-
tendowac' nie moze tylko ze przysted' Civis adorator.

Item in Oratore salutatio: videnda est Cir:
circumstantia: tempus, loca, persona qualis est honor ipri
circumstantia dicentis laudes a bonis et inimici a
bonis Corod i. 8. 1. e Dispositio Status est mihi, 2. res
2da ratio ex laude ejus et virtutibz, 3 In appreciat
me fit Contestatio affectus. Omnia vero debent
esse ex una Circumstantia, uq Saluti: grare.

Non solus nris illucescit Genatibz, nris dum cum
Oriente die, nris ovis in liminibz, ut diutius Illud in
Devenerantur animi candorem, qui etiam cum sole
amulare possit. Illa se vultus componit serenitas, q. mod.
rores nros et diuturna expectationis umbras dissi-
pare queat. Pro clarescent fraterna luce affectus
nri, et virescet amor splendidumq. nri probo cultu
adorabilis. meridie

adorabilis meridie
Media desup fervet dies, dum nri nris illu:
ceris Senatibz plenum demonstrans affectum Non
aliter enim illustrati limina nra Id. nisi meridie
dum maxime unit Shabus, ut calidis affectis et ar:
denti expectationi nra digna clementia sua refrigeriis
instillaret. Permite loqui amplius quiescent tota Ro:
piens

208
 viens aduersa fortuna iactu meridianam peti. Sternor
 agent quietem omnia inferis tectorum meridiem
 ae. H. Ergo meliori spirabimur entio dum Latius
 desiderij nri nri posuimus. Despere.

Novum retro videmus oriri Solem. Dum cum de
 cecento nris illucescit obtutio. Ad. Non interit enim
 lux Palatinatū nri splendidiq. educere domui
 nra nisi inr. umbras quā nra viresces et diuturnā
 a vocationis latebras dissiparet. Cito Sereniam incipi
 ore mane affectus poterit erigat Saput viret et
 amor, et caritatis fraternitatis lumen nri oēs adven
 tūm dēdēt caligines aeternam agent noctem
 oēs infelicitate. Restat ut nri lucem hanc intim
 corde et debito cultu adorare. ciam. ciam. ciam.

*Orationes Gratul. Honoris ex variis
ca. Circumstantia Promulgationis p. F. 16
- 166. p. Continencia.*

Proceperunt Omnes S. Sclernia, cum Tuli. Cat.
marianum ascendis, nimirum innumera in Te
spexit decora Cætus Idalium; quotquot proceperunt
Cohites, et proceperunt Omnes, sua Tecum sic dividerunt orna-
menta, ut e' tot coloribz pulcherrima virtutum pateas imago;
fecerunt Idem quos colimus Superi Appiam Tibi ad honorem
marianum, secutq es trita Divorum vestigia. Restat Te pre
illam Omnium Virtutum Idæam, quam adorare singuli
et quasi Pantheon Oes debemus venerari.

2 Ex Circumstantia Dedicationis Templi.

Illo die quasi Sanctior Ara Mariano recessisti castro
quo Jesu Societas Divis Hospitib; Sacram dicitur ad eam
convenire ne Mariæ suum etiam deesset Templum, factus
et honor. Templum Irres. Fumidæ nec desunt imagi-
nes, tum vetustissimo N. sanguine, tum vivis animata co-
lorib; spirat in se illa petas, quod etiam templa secerat.

illa demissa mentis componit. De modestia quæ dum telluri
quodammodo sternit simul. Cælo ætiguam porrigit. Tem-
plo huic litamus Sodales vota, crede totq. Tibi Marianæ Cæ-
cædit victima. 3

Generis Tui altitudo etiam Mariano culmine attali
debuit. Tot retro ierunt Scula ex quo Polonia Grab-
scios in fronte cœu oculos habuit et quasi pupillas oculorum.
Senatq. Poloniæ. Tunc natus est cum Grabsciji fuerint Senato-
res tunc melior rebus suis consulit cum illi ceperunt osculere.
Permitte loqui amplius, c. Majores Tui se cœdunt Poloniæ, jam
extiterunt. Patres Patriæ cum hæc vel infans vagiret
adhuc. Si Poloniæ Mater est Polonia, huic c. Matri Patres
erant Grabsciji et quasi Patres sua Matri.

4

Vivis olim c. Martyr Stanislaus Tutelaris Tui. ut
tibi significet Poloniæ et Orbi iterum Thaumaturga vi-
cabit ne integer deesset omnibq. Stanislaus in Te
replacasti. Peris. Habes Tuas partes intra Sodalium ani-
mos et unges et quas plures. Vita integerrima et vi-
ta tua quolibet particula potest esse agendum vita e-
xemplar magnum et Totum. Laudes argere Tuas
longam esset. Ipse et tibi et cæteri Mariano Stanislaus
laus extitisti. 5

Augustissimæ Regiæ iræ cætus aliqd in Te Regi-
um venerat. Tabula Luvoria Illius domui Tui Sen-
silit. Idem est Senectus quod electorum Saxoniæ et Regi-
donat in Grabsciji Regiam inoleam et virtutes corona-
tas tales inte adorquimq. Hic aptum illud Servire Marianæ
regnare est. Illa crexisti morum exempla, quæ solium
morerent Marianum. Illud vande et arius nov. Sodal-
ium regem faudatarios.

6

Urbanos existima Sodalium animos. Id. ut primus
Herpes Lyedum adjisti simul humaniter acceptus es di-
gnitate

gnitate Mariana; nimirum intra brevioris angustias temporis
quod una vivimus virtus tua plane omnibus innotuit quia ma-
gna, p[er]specta statim singulis patuit quia celsa et sublimis.
Turres enim vident subito, nec p[er] intervalla morarum
suspiciunt cecidi. Ipsi fastigio Mariæ Te collocavimus, Ho-
spitem digniore loco non potuimus. Ominare, quibus, subest
his suum Civem attollet Colonia major.

7

Secundam speret felicitatem Ilea, ubi faustis for-
tund omen. Grades h[ab]et. Equid felicitas Regnorum & vita
Regentium, nec moderatores beati possunt epis soli fit
commune quiddam unig censeo Suparoidri. fortunam in
manu tenes D. Luscriam Grabecis Tabulam intra gen-
tilitia decora virg. deposuit vidit Grabeciarum quilibet
fortunam omni provocat hora. Iudicium aliis Numen
jam stirpi sed nequit illudere. Restat ut Catus his
felicem aled omnes jactum, Sors tua, sors omnium, cre-
di poter.

Et Profectus respondet sic:

Honor, qui contulit sodales Mariani fortund
mung n[on] virtutis premium est. Intra me habit[us] et alium
in vinu meo me reperio, qui vos p[er] elogium pingitis. Et
neesse tantum est Talem me futurum, qualem es-
sedicitis, dum a vero laus discrepet. Bonus med[ia] for-
tuna Catus e Numen. Scandit quid dignitatis Mari-
ana fastigium dum Proceres. Nobilissimi manu du-
citis, Ceterum dum retisse vides, cecidit ad vestra
obsequia cecidit.

Cratones Gratulatoris Natalis Christi
sic scribunt uti Gratul. Patroni, v[er]o imo p[er] definitione
um r[ati]o generica et disparata, appreciationes ut hic:

Christi

Christy nocte nascit, ut lux inmundi luceret splendidi,
 Si tua non ceciderit in umbras fortuna, claritas divina
 phosphorum illi aget. Deinde quies mundi Christy e in
 tenebras mundum subijt, sic et domui Iud Lacator ve-
 nit, dormient fata, sapient quareq; dissidia, n te laesunt.
 Quodsi ut jugulent hies surgant de nocte latrones, vi-
 gil Paterfamilias. Infans deq; pro omnib; excubat, secu-
 rum igit Te Maxima, n te adversa aggrediet fors,
 nihil hostile tua subintrabit limina.

2. Ad Gratul. Catalis Isti ponit Circumstantia,
 ex qua fit Definitio applicanda p Enumerationem In-
 tium, seu Explicationem, ut Christy ligat^{ur} trianc p^{ri}um
 fascis Igit decessit n. laborabil.

3. De Notatione nris, sic Compositis. Sumis Cir-
 cumstantia, quod faciat Notationem nris ex explicat
 p Interpretationem nris, Donis dato prima indepen-
 dens, deinde infavorem illi, cui gratulor, Rationes pe-
 tunt maxime ex Contrario. eg. Hactenus nox mortalibus
 not, ut quia slem n. habuit, hic ponunt Rnes modo
 n pt nocere quia sol Christy irradiat, Ulterij parvis
 rationes et Apprecatio. Fit etiam aliq; do

p. cōsimilationem, qndo dā Notatio a simili et diducit.
 Hactenus in noxarum umbras latitabat nox,
 quia nullo illustrata virtutis lumine manebat, nullo
 dissipatu fulgere, et nemo extiterat qui tantos noctis
 destrueret naves. Hodie tand; dum in se caeleste claudit Lumen
 sacrae omnium virtutum reperit sidera, vagientem desum
 nullo circumdet crimini, nullas amadit vitiorum tenebras.
 Igit luce tanta vnd, sic illustrabit fortuna, ut nulla adventi-
 tium caligine opprimat possit, nec illustris donig noxarum
 inharebit latebris.

4. Critic p similitudinem, Per Prothasim et
 Apothasim, v p. Antecedens et Consequens seu Entine;

ma 2 p. Symbolum v.g. Additum e' Gemma inr viles
lapides: inr viles prius erant. Sic addit ratio: deinde fit
applicatio. Pariter Christy in fino l. d. ratio l. q. b. d. itabit
Te coronabit d. eternitatem in sp. d. r.

Addidit inr cespites eminenti rosa docta manus.
nullibi p. dit odorem. Si enim h. d. Flora voluptas inr maximas
emicat. Sylvas, r. d. etq. spinarium aculeos. Pariter des. Cste-
tis deliciis latris. P. d. campi, q. n. v. inr f. d. num et cetera
nascib. suum v. n. d. sic inspirat odorem, ut illis familia
Ornium virtutum fragrantia reflorescat. Igit. Dom. v. n. d.
omni virescet felicitate, capiet odorem famia. Efflorescetq.
fortuna, ex undiq. aurea nitent diademata.

5. Scrib. p. Causas. C. c. Assumptis Circumstantia
cui dant r. n. d. q. Christy hyeme oratus e' d. d. causam
efficientem v. n. d. q. Christy efficit. e' d. d. causa s. n. a:
tem p. p. t. q. m. finem hyeme nascib. Formali causa:
n. n. d. tempore nascib. quia n. n. d. candid. Ag. s. l.
Christy, ut calefaceret e. d. d. hyeme venit. e' d. d. quando
Oratio p. e' incipi a Causa, seu ratione, e' d. d. q. n. d. a Circum-
stantia. e' d. d. q. n. d. e' e' d. d. locutio ac pronam.

6. Scrib. p. Contraria. Contraria s. d. duplicia:
In rebus ut hyems et aestas. In verbis ut calefacere et
frigescere. In oratione d. p. r. u. s. exponi Contraria d. q. n. d.
Natali Christi. n. e' hyems. sed aestas. q. d. p. b. a. s. e' ratione
et adjuncta aetatis. competentia hyemi n. n. d. Natali
Christi. ut: Gles. Tres fecerunt aetatem. Lacryma
ip. d. pluviam. q. n. d. Aestas orbi reflorescit. n. n. d. et
dant n. n. d. ex adjunctis v. g. Flor. Christus. d. Deinde in
laudem eius cui gratulor. v. g. Ver. recipies. incremen-
tum virtutum. fortuna revirescet. maiores agetur d. d.
Et e' p. p. recatio ex eod. contrario.

Adjuncta Natali Christi.

Christus ligat des. q. n. d. uti hostis. mancipium. manipulus.
uti

ut fasciculis sagittarum, Pyramis humidi, Triumphi-
 manipulus quo cunctique pro vexillo utebant. Adhuc
 ligab, nra amicitia faddera paci inuit. Statem feret me
 sei, n hyemem manipulus. Amor in vinculis. Hercu-
 les ligabat hies catenis ex ore pferis hoc e eloquentia.
 Cund, fasus infantiles, verbum aeternum, abbreviatu
 stabulum, pecudes, lacryma vagitu, cingeli, pastores, Co-
 runq Cantus, et musica, filium seu stramen, Verbum
 Incarnatum, videras Brevitas verbi, et longitudo sortu
 natum, Lacryma Christi et gaudia, solatia stemmati e-
 tiam accomodand aliqd adjunctum, Stella nova, faxid.
 li, Paupar, Tres Reges venientes Descend de illo, No-
 vus Incola Terra. Pauparet divitid, in animalia natus
 sol jactid nocte natu. Instabulo, cuius adjuncta s deo,
 victima, auguria q apud antiquos pnebant excharis

Cruditiones Gratul. Natali Isti Servier.

Dic Natali Dni Roma Templum saci corruit, Hoc
 quod edificatum fuit, tale et ipso Oraculum dedit: Time
 cadet dum Virgo pariet.

Dum nascebas Dallas aureus pluit Imber.

Jupiter quiprimu natu aureo panno obvolutg, Chri-
 stus Idra et stramine circumdatus.

Sybillae Virgine, Pagand Prophetiss maxime de
 Christo nascituro ex Virgine pphetabant Caquibz una:

Optimum felix Celo dignissima Mater.

Qua tantam casto lactabit ab ubere Prolem.

Nascente Christo vinea floruit.

In Celo apparuit sol spiciis Coronatus.

Roma Oliva oruit.

Athenienses singulis Annis Festum ctmoris
 celebrabant et in sacrificium duo corda catenis liga-
 ta illi offerebant.

Tres soles apparuerunt in unum queni

Tons olei Roma erupit.

Saxa guttas, similes lacrimis effuderunt.
 Oraculum et pollinis siluit, his platis versib;
 Ne ducet Hebræus Divos Deq; Ipse gubernans
 Cedere Sede jubet, tristemq; redire sub orcum.
 Allusiones ad Stemmata.

3 Aurei Carpiones. Sol Increatus p; Zodiacum currens
 etiam avitos intrat Carpiones.

3 Campi. Rubrum Heroes, Album Candorem, & l;
 stem virtutes potendere dices. Caperis mihi, Campus
 dicendi, qmvis sternum verbum tacet, quia Avitq;.

Acervus. Cum Stabulo aurea mæpio, In Appre-
 catione Spica applicanda Virginis Coronata.

Luna, alieno Sble vivit, Hodie Supremo.

Impetus

Etiam Fascia Verbi mentem mihi devinciunt,
 tum linguam relaxant. Tam Infantem illud, qm Clie-
 tum, arctant Animas, nec facile talib; e vinculis sese ex-
 pedit imbecillitas.

Vel in Fascia Infantio Dei Nodus, Gordio n' absi-
 milis occurrit, cum nova lingua, et calamus urget diffi-
 cultas, Tibi nec natalem Verbi ante Patriam, cludq; Hir-
 pi Lepitem gratulor.

Fasces quod Tibi Virtus detulit, etiam ipse ve-
 nerari cogunt fascis, tam in verbum illa vincula, qm
 in mentes spiciunt.

Infantiles Fascia novum in Terris describunt
 Zodiacum, qd Celi Fascia. Quam e' evolvo novus August
 omnia ex hac Fascia, et descripta in Zodiaco. Adera
 de Tui solo Successib; Novq; sed sine Iustitiae & Astrologi
 horoscopus hic vitæ e'.

Dabunt Impetum, acumenq; et lachrymæ Va-

gientis.

gientis Dei *vg* Lacryma vagientis Dei & Verbi veram di:
cendi aperient, et in calanum ultro influunt beneficio sane
influxu. Nec tñ Tui inde nihil durabile speres, etñ nihil Citij
lacrymā arascit, major vis inest illis, ac pondus, nam etiam la:
crymā pondera vocis habent. Vel sic gemmeum polliceri:
sdeulum cogunt verbi lacrymā, gutta illa meritisimā gem:
mā vident, quā ex oculis cadunt, nec viva illa crystalli alium
exsudat rorem, qm̄ qui in gemmas facile coalescit.

Etiam ipsa Verbi Infantia hunc daret impetū di:
cendi: vix quidqñ maturum elaboratum ingenio amespera:
tis, pūdet hodie maturum esse, cum Deus ipse, qñqñ et in
Tuis laudibz Nemo n̄ infans, quantum magnitudo omne
dicendi absorbet ac prīpit apparatus. Etiam Natalitia
caverna ejus loci Circumstantia huc attinent, ubi vel ipse
avellit verbum agnoscit.

Ad fñum alludendo diceret: Si pridem mihi
affectu pect̄ incaluit, hodie ad fñum Bethleemiticā Ca:
vernā calor invalescit.

Ex Gressu sic inciperet: Indrepe Verbi, brutis
pabulum Oratoribz, jam p̄bet facundiam.

Fletus hic letitid Clasicum ē, n̄ maioris. Sibi la:
crymas, orbi gaudia indicit Verbum.

Pūdet esse facundum cum et Infans De, tacuit,
nec elaborata in dicendo maturitas sapit, cum et De ipse daret.

Lubo vry pierużym wcielonego Stawa do Be:
thleemskiej Stajni wsciu wżystkie zamilkłi oracula,
mnie jedniak milczec nie pozwała.

Złote wieki z Dzieciny złotej tżami ptyng / obit
tż Dzieciny Boga mitorć amnie afekt wyprowadzit: na:
sunt miedis gaudia luctibz. Kiedż ze tżami Boga obit
ptyng vocie. h̄ niz Giptowi z Kifa.

Uwazone w Bethleemskiej Stajni Stawo, mnie
dżi mowid y wryp. swiadczyz afekt nakazato, so gd
wipcey w nim mitorci wdzę wżysta stęz, przynaj
ze szczere Niebo do Ziemi mowid. Dżi Stawo tym, mow
atē.

afekt, nietylko. Tammy iest ale realna?

Orationes Gratul: Pascuatio Cogit modo scribimus
 Siderat. mori Christi, Paradisus, Sepulchrum, Epitaphium Sepulchri.
 h. S. Agillu Sepulchri. Custodia militum. Obscuratio illis & tem-
 pore mortis. Sol justitiae Christi. Orbis ex rubro sanguine sui
 meri. Resurgit tempore veri. Flor Christi.
 Sepulchrum Orpheus pucebat lascivias pulchre cantantes
 Cum dei Sepulchrum pateat obstricta. Tibi car aptum.
 Non tri magni Heroes campos amat, sed etiam Trium-
 fator Christi campos gentilitatis amat, implet in se ho-
 norum. Triumfales accendit igne.

Orationes Gratul: Honoris similiter scribamus ut.
 Epistola Gratul: Mareschalco.

Nachylona ku ruinie Cycyryna. Lapsu fulcra lacer-
 tum, y via nogi postawie nadzieie. Hote inoze, gdy Wm. Sam
 Marszałkowski oddata laskę. Miał ten dom tyle kurwionow,
 ile wiolekich rachował potomków, Regna per extirpat omni
 una domo. Krew Wm. Samow prawie jak. Angeli ferrey
 strazny była Nieprzylacisem Naszego Panstwa. Woluit
 ut quilibet esse Aspidum. Nic omynus namy nadziei
 zo Togatę Senator, jak inni clava, tak Wm. Sam godno.
 seichoy znakiem aduera. Platy ptozac byzycie. By
 dziem. Wzrucey za szepeliny Wm. Samia manudukoy.
 y tam staniemy, gdzie stat fisco Fortuna loco. La cycyli.
 wy zausze claudicantem Domu mego honorem legoski.
 inenior oddaie, maigc otuchy. ze laski, ktorę favor
 dle in fudum Wm. Samia pzenior. Carpent et
 nostri porra Aspidos.

Oratio Gratul: Dilecto ex Circums Bacchanaliof.
 Etiam Sanctora sentim, in Georgijs Orgia, dum in
 latiores Bacchi ferias Tertium accipis Marianum S. Y.
 Salutaras omnes pulchra morum et harmonia, et ornatis.
 sing virtutum decus, nostrorum e tripudium Amoris.
 912

nime, in oēs illum dissoluit luxurias, scepsit ebrietates, & prohibuit rixas, comestationes, pugnas. Jam caput inclinari cepit, abiit genarum vigor, pallescit facies. Sensus oculi deficiebant in ille alius n̄ abstinent insolentia, q̄ mortem traxere ipsam. Et quoniam tanti dedit occasione mali? quis tantum abstulit Virum? N̄ Tutor, nam ille scepsit ebrietatem, q̄ exhaurit auras, eripit ingenia. Diceret aliquis qd̄ ex amore illi liberum fecit ad oēs insolentias, sed minime, crudelis ē qui necat amor, perimit libidines mortiferas, et poset eius fatum bona tribuere Tutori, scepsit illi assiduas vigilias, et sopire fortunaam, dormireq̄ æternum, n̄ exterminavit paucos, ut hic maxime erubesceret, et Pupillum quasi propria occideret manu, ut vivat ipse cum fortuna ejus.

Item

Quem unquam justum Melioris Judicium testellit? qm̄ nullo victa favore justitia spe deiecit. Et hodie quis ad hunc iustitia n̄ accurreret fortiter, et quidem iusta causa. Tutor n̄ in oēs Pupillum dissolvit luxurias, comestationes, pugnas, rixas, n̄ cohibuit turpes conversationes, libidinosos actus, q̄ quid morti occasio extiterunt. Quis peto tanti causa mali? N̄ Tutor, quis mortem huic ppinavit Viro? N̄ Tutor, nam ille oēs p̄mit insolentias, dicit quis ex amore hoc factum esse, sed Tyrannicus Amor qui diandam ppinat mortem. Creu invidicabilem cohibete Iudices injuriam, iustā p̄na afficite. Quare inno vitam auferre illi, qui in Tanto Viro oēs Reip̄cæ spes necavit, omne ornamentū et decq̄ Patriæ trucidavit. Sed quid potibimur dicam? Tantum abstulit Virum qui totiq̄ Familiæ splendor, et illius Domus fulcrum esset. Vos Iudices consulo, si talem potestis pati excessum, Crenim si mecum Patria diceret q̄ntā defensionem, q̄ntum Scipionem

sui perdidit. Ipse assentire Tutor, an in sic oēs facerent Tu-
 tores, ut possent frui fortuna, si tibi pmitteres, scederent
 pupillis. Similes dūq; ebrietates & ac mortem causarent.
 Nihil audeo hic dicere, et tristem metū occupat vultus
 et nūq; latus fuisti, qd tua ex causa mortuū pupillū am-
 plam reliquit fortunam. Si talem dedisses illi educatio-
 nem, qualem dant alij Patres, liber esset, nam oēs tenent
 honeste Filios educare, multo magis Tutor. Delevisti tan-
 tum Virum, cuius mors totam Patriam dolore imple-
 vit occupavitq;. Plura loquar hoc fecit, ppter quod, nec
 homines aspicere, nec in conspectum venire eorum deberet
 in nullo pōnō, nulloq; mortib; dignus, quia hūc iuveni-
 n' tū temporalis vita, sed etiam aeternū hostis extitit.
 Non memoro Patriā damna, qd defendisset eam, pu-
 gnaret pro illa. Satis ē qd Bonum Civem trucidavit
 et mortū boni Civis ē dominum Leiptūd. Dum ipsi
 pmissit mortem causantes insolentias, licet nec dicere
 in manu illum occidit sua; Verum sit, qd immediate vide-
 dit illi occasionem mortis quāq; dulce pparavit, ve-
 rō nūq; Satis est qd illas pmissit insolentias quā mortem
 tulerunt; ceperunt malas libidines, ut bonū ppter illius
 pmissit totis noctib; gressantes agere vigilias, ut dor-
 mires aeternum, n' exterminavit qd p quas abstulit vi-
 tam, ut cum fortuna ejus viveret. Tu ipse Causā. Quid
 si iudex, loquaris an bene fecisti. Per amorem, justis-
 tiā precor, ut tantum delictis o' sit impune. Utinam hic
 reviviscerent Parentes, Ipse ex mortali cinere asurge-
 ret Pupillus, revelaret occasionem suā mortis. Crede
 mihi n' diuturna hūc erit fortuna, quam p mortem
 Pupilli acquisivisti, ino pereit acquisitio talis, p m,
 decq; honore, n' perit. Quantum ē nimias n' frōnere
 luxurias! O nefandum hūc! O Civem improbum!
 qui in illo hūc, Omnia futura Patriā solatia perdidisti
 dum tales ceperisti qd mortem causarunt.

Perorabat pro Fratre nato minore qui majore
vulneravit, et à Patre exheres fit.

Dubito, metuerene magis an audere debeam, dum
cturgum pro Filio coram Te Patre et Iudice, qui n̄ modo
in nostro areopago, dignissime vernas iustitiā, verum eti-
am universos vicisti mentis acumine, superasti & quissi-
ma ingenii acie oēs adversū Themidiū impetus; Equasti
authoritate ppria florenter in Reptā dignitates, imo can-
ctos honorum apices tuo excepisti calmine. Magnum quidp-
narro, clementissimo Patenti crimen; nam dum dēstru-
trem, Paternum etiam Cor dolore affecit, Consanguineo-
rum traxit iras; illū Majorum Ceras rubeo fūxit mu-
rice, sed si nūq̄ appareret scelg, minori indigeret cle-
mentia; ingens ergo factum, magnam petit à pluri-
tis Paternis ventam, Haud dubito qđ tanto onivēbis
crimini, quivis n̄ valebit mea instantia; nimirum nec
authoritate, nec meritis, nec amore apud Te florentem
me sentis; Tua tñ misericordi Animo prouidebit clemen-
tia, Ergo Paterni fer documenta affectio porce filii,
et hereditate dona. Haud pridē cum clarablis
lumina à finibz mundi excedere cōperant, invicem
se amantes Fratres, illustria Tui Familid ornamenta,
honesto indulserant ludo, ubi illi ex principio pacata
stentio, et. Vavis simulatio; sed bona iustia q̄ simili-
bus coronārent eventibz; nimirum simultatim fer-
ventes sensere scintillas, dum paulo expirantes vi-
derant opes, unde incompta assurrexerunt verba, ex-
nate major, lādentes minori adiecit voces, tandem ventū
ad duellum, ubi volenti sorte Major occubuit Frater;
si enim ex voluntatis assensu hoc patravisset, celus
debisset illud aliquo offere odio, affirmare irā, sed
quōd aliquas Impulsorum audivit voces; quōd strallus
offerebuit odio; Novimz eum nunq̄m vino oneratum
spe

esse, nimias potius novique sprevisse affluentias, apparet
quod improvisse hoc crimen commisit. Scimus ex longa vnde
manu aequalem illis fluxisse fortunam, quam ille non
attriuit, nec maiorem ambigit auxilium prebat nul-
lum, colloquia nulla excitabat; post pugnam nulli-
divertit nisi ad plantas Parentis clementissimi ubi
maximam clementiam se rexturum sperat, signis
ergo, quod valenter affecit vulnere fratrem, et volen-
ter cor Paternum dolore pertraxit. Si Pater
et Iudex Aquissime denegabit hereditatem Filio
Illiis Familiam privigatorem, domus magni splendoris
jacies in dulces fratrum decurias, agi et quondam
gumentum. Non credo ausurum plurima periculo-
rum otinia, ceterum addit Stimulus Criminis de-
speratio, audacemq. fecit ipse metus, ne forte ingen-
tius macularet familiam, et vitam fratricidii
forret, ex quo Infamia domus et ruina emanaret,
totumq. fama discurrens prohem caderet acce-
deret hereditatem. Quis hoc discrimen commiserit
parcendum est illi, nimirum aui canicula primi-
sae numerant vitia. Sed hora illa, si atras fluxisset
in aas, si locus, si tempus istud, orbis non intrauisset
spatium, quod tam severe iudicand. prorsus crimen.
Quodsi vero Dona tribues Filio, venties illum esse de-
honoremq. domus videbis in illo perennitatem fa-
miliam, iudicabis honoris Tui Conservatorem, Ex illo
exim tulerum Patria habebit, in illo sepum Reip.
Corpus respirabit, et Domus Tua hoc fulta brachio
perennabit. Quid ergo? fortunane illi auferenda
vel operi tribuenda? qui sic lacertam replebit Patria.
Igitur Parentis Clementissime Filium Paterno ample-
ctere corde, Adredering non tam fortune quam tui ho-

noris officio; sine proprio videri oculum? sine suam
aspiciet formam? In hoc uno tot illudium viroris aspi-
cimus sanguinem, et. anguinem inqum Paterna Signi-
tatis tinctum murice, videntq. maiorum nitere orna-
menta, Atavorum lucere ceras. Quo tua flueret educatio,
quo magni divertirent amatus? perirent illa egregia
indolis incitamenta nec mores crescerent floridi, si
obnubilatam Patris fugerent faciem. Idcirco huc illuc
serdoliens et assentire, quos ex oculis fundis laury-
marum oceanos, quibus hanc coelestis noxam, quito con-
tuum doloris suffodis ictu, difficile magnos enumera-
re miseros, qui hac causa resurgunt. Et filii magna
confusione affici, etiam Familiam circumfluente.

Problema utrum melius expediat Leip-

dum Frater nati maximo heredit. solus.

Certum e Parentes Aspidissimi auream lucrescere
fortunam messem in Republi, dum maxime nati filius
omnibus cumulab divitiis, nam maiores dat. Republica
suppetias, et alij Fratres quidrendo fortunam ad Pa-
trid. excurrunt defensionem. Novim, enim mltis dili-
ores opse, si in plures dividis, qui n. magno cultu temp.
adornant, quod si unus possidet divitias, e. Ornamentum
Patrid, et nunqm privata sed publica curat negotia,
Imo n. tam Civium Animi diversas vertutis impar-
tes, dum unus int. illos eminet fortunâ, cui pro-
prias subiungunt mentes. Et Maiorum ceras n. mi-
nori augens luce, si unus auctoritate famâ fortunâ
illustrans, si vero omnes aequales existunt tenuis. Ma-
jores nullum fulgorem sentire queunt. Illud nomen
resd. divitiâ n. alium petunt terminis, nisi iudicium.

publica

publica dominab. gloria; nam in honores vertens us-
 apud Dicitur vero, sed penumero veroat illud Idet:
 quo plus sunt petra, plus sitient aqua.

Oratio p. Expositionem pfectam in Ju-
 nere Studiosi.

Quemnam hic flere dedecet! dum advenit,
 quod acerrima scitanda falx, in vernantibus altat.
 floribus neque hebetas; toxica mortis maxime pri-
 mi latent in herbis, ut diu stare, sati vetat ordo,
 dum Lachryis quod sit optima, prima rapit. Et hanc
 rit Infantibus annos, et lachrymas pro lacte ferre so-
 let; qui publicam vix agnovit lacem, jam mortis te-
 nebris obscuras. Juvenis hic, primis luctabatur cum an-
 nis, vere undq. rabor, florentem illig depingebat vul-
 tum, veluti et Aurora Solis, prunittis, purpurea color
 ille fuerat, et cum in primo vita limine staret, iam
 solio diamiserat. Ne vel ipsa statua excederet inge-
 nium, n' adeo altus erat, et quovis humilis statura
 Sygas in extitit animo. Absq. dubio lactea via cepit
 illi in ceteris. Duodecim caelestis Zodiaci percurrit.
 gna, nempe 12 numeravit annos. Ornamentum
 eduxit et duodecim mensium decus h. totid. flo-
 runt annis. Primo station in ortu meridiorum glo-
 rid invenit, et quovis juvenis fuit aetate, mori-
 bus tri. senex. Nemo etenim majori laude pera-
 gravit orbem, quovis aetate florens longq. et hic, vix
 solem intueri posset, jam annos perirebat plusquam
 senili pietate, componeret sic mores primos, ut vita
 fervidioris dui norma esset, unde gravida aetas acci-
 peret exempla, omnes virtutes animum incedere
 ejus, quasi Aram sibi dicatam, locavit Pallas veri-
 dentis

Propositiones ad Scititorum pondus ex
Definitione.

pancie, gdzie się przeswipne gęzgaig Anby, do im
wipcey, Koncha zamyka peret, tym, rozlega, takda;
milie im wipcey, zabieraig kollegacy, tym, Bae. li. 11.

cyje Fortuny
Cognabia illiūm, Prosapiarum Sternitate
sibi mutuum parient. W niemiertelny wzięci
Famili. Obu, rosnie stawa, gdy się zięga i g. Kości nanie-
bie gwiazdy, które Polu na żywa i catego nieba struktury
wiedzą, ożarów, obrotu, na sobie zatkamung, tak gien-
nudiūm zacych, Koligacyi, para, Cychy, zię, niewied-
stwa, y Prosapie, Sioły, niebo iak na dnu zawiasach, to-
żone Bzuma, g.

In vera amicitia beatitudo consistit mortalium.
 sug. zio lepiey ludzkie nie rezyduje. Zazescie, taku przyja-
 znia

zaczera panwie przjazi ni bo bez obtudniuch chier dovlies
fortuny bierz progresy y bezerte szie depomagaiz.

Proposiciones Negativas.

[illegible]

much better. 2yler
Amicitia in p^o p^oistere cum patris malove.
2tgezane Prziaciot Leica Zadeny in sip nie boig fater
bo-2ozera prziaciot m^ozales boig bron' letorg sieto.
2yc nie 2ozesum onoge.

Amicitia temporum invidia n. suffacet.
 A tymczasowym przyjaźni nie przetrwa, bo nie prze-
 chodzi w wieczną. Czasowa przyjaźń jak kłosa
 wymiera, ale się ją może stać wieczną.

Propositiones de Serijs

Corona Sponsorum verum dicens dicens Familias
Corona Sponsoris vera est veris inauguratio, ista
tunc affectuum bonitatis. Est Corona Cor. felicitatis
Est Ornamentum Capitis, Oculorum splendor, decus
manuum, circulus cordis. Quia Familias. Est vigor
hominum omnium, in eo. prout dicitur fortunatum.
Sensum bonorum, flos est, verum aperit affectum.
Corona purpuram sponsis praeferens. Clausura coram,
et nuncium felice. Sponsis accendit dies. Sol est
in medio glorie. Sponsorum fortunis. Tulerunt
et ad vera fortuna. Est Corona sponsis portus felici
tatis. gemma cordis. Est puteus infelicitatis. Chagrin.
Sed

phy: in dorso: Triumphantis e sponsorem Corona cui
fata herdam porrigunt. Seta sponsoris obita sunt
fortuna. *Symbola de Sertis*

Sertum in scuto cum inser: virescit et ornat.
Corona in Columna, cum inser: Triumphantor
Corona in Cedro, cum inser: Perennabit
Sol Coronatus cum inser: et adit presm
ra vis menaria corona adornata cum inser: Sertus erit
In Columna Sertum cum inser: non plus ultra.
Corona in solio cum inser: Regna facit.
Corona supra stellas cum inser: Splendescit Corona polo
In scuto Sertus cum inser: Præmium fortuna.

Symbola de Musseribus

In Sypho Fluvij cum inser: felices fluit in usus.
Fons excurrent cum inser: non deficit unquam.
Futens seu Fontana, effundens undiq aquas
cum inser: Semper affluenter.
In Cancrobro solum cum inser: nulla extinguitur sorte.
Fax ardens cum inser: Consumor ut proxim.
Ignis incinere sepultus cum inser: Et post fata vivit.
In orologio et Aquila solum in re torta lustrans pala
pebra cum inser: Ipsa felicitatis caput.
Sol in ip cum inser: illustres omnes horas.
Rosa cum inser: virescit et ornat.
In se u, Seta in r fluctu cum inser: imota durrescit.
Arbor fructifera, inclinabit se aliud n fructifera
quasi si fructus donans cum inser: Amoris documentum domi
Ex una parte rumpis arbor una ex altera secunda in
re tur p sibi cum inser: iungit amor.

Adon

Alcibiades in margine Oceani nihilificat tranquillitatem adfert cum inveni. Glauco fero.

Amplificationes.

Mors sola fates quantula sint huius corpuscula.

Novam hodie magni mensuram vobis verissimam humanarum rerum silencium expendite. Quis enim regali in purpura fortuna majestas quidam frustra felicitas vera in deliciis, in auro abundantia, contentam fortunam in fallaci fundam, orbita; fucus ista sunt, et speciosa inflata vanitatis mendacia, veram et infallibilem magnitudinis nostrae mensuram, non divitiis, non honores, non rerum gestarum fama. Sed sola extra mendacii periculum fatens funera. La enim fateri et sinceritas est ea in regendis hominum erroribus fides, ut nihil adeo fucatum, et ad omnem pulchritudinis speciem simulationis Orbis habeat, cui fictitium emendicatae lucis ornatu verissima rerum magistra mori non possit detrudere. Decevit tot exaggerata laudibus Alexandri magnanimitas; Cnecaui in Catiniedis vultu forma liberalitatis; ubi ad ultimam rerum metam et fatalem mortis huiusmodi deventum est; adeo, ut fortitudinem infirmitas rucorem pallor formam deformitas exitu vicerit deplorando. Aeternis igitur fateri legibus humani erroris de semet ipsis vindicias. Illis detracta mendaciarum larva debet gloria. Vos o infallibiles veritatis magistrae sanioris superarbitra ingenii, qui tumore natus orbata lumine videri et videri melioris, discite Principes, quos amoveritis Certissimi. Discite Principes, quos amoveritis fortis favonius, in altum tumore et ambigenti.

nonis extulit; in fatali demum feretro verum ex-
cellentia vestra mensuram contineri. Discite
inquam honores divitias famam, et summum Re-
gnorum, nē dicam Orbis integrū imperium nē adu-
lantium populorum plausu, nē supbo Regum solā non
aureis adstantis fortuna opibz, sed infallibili fateri
lance mensurari.

c. Nagis calamo, qm gladio Regna retinens.

Novum hodie Regnorum pugnaculum, speciosū
simum Provinciarum Auxilium imponit. Frustra
Regalis stirps qm maximis Provincias defendit gla-
diis, frustra patiosa quadrat acinax. Regna flammis
vota arma horrida sclopota, minora ista sūt, formid
horroris species, magna urbium ruina. Verum et in-
fallibile Regnorum Opidium, nē clipeus, nē scutum, nē ho-
risonum jaculum, nē veloces sagittae, sed sola extra malla-
cer sarissae, atq. unica eruditio est. Idē enim ē invicti-
sima Sapientia via; hūc maxima in opidorum ruinis
fortitudo; ut nihil tam grave, tam deniq. desolatum
habeat mundus; cuius ter magna pugnacula, fortis-
sima resistere nē possit Pallas. Novimz tot artibz rui-
narum p. hostes factarum magnitudinem. vidimz nec
mel magnanimum inimicorum sup. Urbes fortitudinis
et ubi ad sapientium consilium recursus est, statim de
ultimo casu Regnum vindicat; adeo ut armorum mul-
titudine paucitas, militum fortitudine debilitas au-
daciam timor, in ruinando Regna vicerit. Sapientissi-
mi igit. qm maxima Regna debent. Scientia subace-
re nobis sapientissimis Palladis debent subungere
Provincias potestates suas viris. Tu o infallibilis Scien-
tia veritas, magnum ingenti acumen, invicta studi la-

bor, quantumvis pallore tuo difficilis nomine, et antine Re-
 gnorum pugnaculum certissimum es. Visite Regna, quod
 infelix fortunatus Sors, in ipsius maris fundo, et voraci draco-
 nis ore constituit; in fatorum omnium necessitudine ut
 maxima sapientia fontis excellentia n' gladio defendi; di-
 scite inq' divitis plenas urbes, abundantia op'ib' tectare
 dicant integrum orbis circulum, n' variis h'num artib' n'
 horridis militum armis n' velocib' sagittis, sed sola erudi-
 tissima sapientia latitudine sustineri. Tantum e' in omnia
 sapientia abundare fortitudine.

Libido Regum pro legibus habet.

Non raro populorum ruina, Regnorum peritus, Orbis
 integri exitium, effusa in omne scelus Regum licentia, la-
 centino legum nomine palliatur. Tantumne audes im-
 pia Principum libido! ut scelestos mores, vitam impiam,
 et dignum crebro nomen, sub venerando Regum nomine
 venditare n' horreas! O mendaces Principum animas!
 O impii, p'fricta frontis scelus! ubi d' omnis veritate:
 nebris Venus divina sacra Themidis chlamyde adornatur.
 Venit, heu dolor, nosq' ab inferis hospes, effrenata vita licen-
 tia; et ubi privatorum domos, Nobilium aulas, Iudicium to-
 ra, et Principum Salatia adiit, n' modo. acerrimas Regum
 tabulas, impio evertit ergo imine; verum etiam ipsa inna-
 ta nobis rationis dictamen turpissime. ibi subjugavit.
 Quoties enim vidimus indignos tanto castigio Principes, an-
 ta majorum suorum statuta in sua deteris, ibi scelera!
 et sacertima iura in adominandum licentia sua, iugis coe-
 gisse. Verum o inimica Regis, proprio nomini injuria, per-
 vorum Principum pectora! quidus quod laxata in omne
 nefas animiq' pervaserit, totum id digna ceptro fama glo-
 riosa

riosa, Regnorum iura existimant.

**Dekret w sprawie kurlandzkiej, che
rebellji, ex vi. Electionis Novi Principis, libere
przez JW Jhmę SS Komissarzy z. egmu
Srodzinskiego naznaczonych, publikowany
w Kijawie d. 19 Październ. R. 1727.**

Naz Komissarji SS R. d. m. et Reip. d. inhaerendo
Legi p. Constitutionem Comitiorum Sualium Srodney,
Anno primæp. 1726 lato, in Termino, post in-
dicta Authoritate SS R. d. m. et m. Komissariach, Co-
mitiela - et in Districtibz, jam celebrata, conservata, et
ex Limitatione puenienti, Land Constitutionem in fun-
damento dactorum Originalium Subjectionis et In-
corporationis Regno et Magno Ducatui Lituanid ho-
rum Ducatum, atq. juramenti Regibz, Poloniæ Ma-
gnisq. Ducibz, Lituanid p. nobilitatem circa Land Sub-
jectionem et incorporationem p. titi. latam, integre
et plene ad Executionem deducendo, p. quod dicta Ori-
ginaria cum Sermino olim Sigismundo c. Augusto
Rege Poloniæ, magno Duce Lituanid, Regno Poloniæ,
et m. d. c. inita Nobilitatis horum Ducatum cum
Illmo Gottardo Kottler, p. tunc Ordinis sui magistro
postea Duce creato, Lic. Reverendissimo c. Augusto et Ju-
turiis Regibz, c. Magnis Ducibz, Litw. Regno Poloniæ
et c. Magno Ducatui Litw. in Protectionem et Lien-
telam adinstar Terrarum Prusid se Subjectis
et incorporatis, nec ullam Reservationem eligendi

Sibi vel intersecundandi Novi Ducis deficiente stirpe ma-
 scula p[ro]fati Ultimi Ducis Gothardi Kiehlens reliquit
 imo tam p[re]dictum Serenissimum Sigismundum cum quibus
 qu[od] et sermo Successores Naturales suos Dominos
 p[ro]p[ri]os, fidelitatem suam Iussu Regibus Regnum Polo-
 niæ ac Magni Ducatus Lit[uanie] circa novam cujuslibet Ducis
 de hac linea Kiehlensiana p[re]cedentis Investituram, Comis-
 sione Anno 1617 circa institutam formulam Regimini
 juramento p[re]stito ad eand[em] fidelitatem p[er]p[et]uam
 dandi, nec quemquam alium nisi Regem, Regnumq[ue] Po-
 loniæ et Magni Ducatus Lit[uanie] in casum deficientis Ducalis
 lineæ Kiehlensianæ pro Dominis directis et immedia-
 tis se habere obstrinxit ac juxta memorata pacta hi Du-
 ces ad solam et unicam familiam eiusq[ue] Ducis
 de lineis descendente[m] masculinam, quoad utile Domi-
 nium eorum durante hac linea p[er]tinent Supremum
 vero et directum Dominium semp[er] usq[ue] ad p[re]sens tem-
 pus, et utile etiam ac immediatum in casum sterilit[atis]
 futurum Moderni Ultimi Ferdinandi Ducis, ad Sacra
 Regiam Matrem Regnum Poloniæ, et Magni Ducatus
 Lit[uanie] spectat, quib[us] pactis legib[us] et privilegiis juramen-
 tisq[ue] nobilitas horum Ducatum struendo, vivente
 Ultimo Duce Ferdinando, et Sacra R[eg]ia Matre ac Rep[re]s[en]-
 tatione, et irrequisita imo p[er] rescripta sua prohiben-
 te Ducem sibi Moritzium Comitem Saxoniam temere
 ac nulliter eligere p[re]sumpsit, eundemq[ue] jam p[ar]te
 Patriæ declaratum, Constitutione Grothens ex insti-
 tutis malevolorum sequi et manutene[n]te in infamis
 taliterq[ue] cardinalia jura s[an]c[t]æ R[eg]iæ Matris et Reip[ublic]æ ac hujus
 Provincie exertit. Idcirco reservato contra lat[en]s

Jo[sephus]

293
gis Intracteres Iudicio, decernim. Quatenus tam Supremi Con-
siliarii, quam maiores et minores Capitanei Universis propriis
suis Conventibus Deputati, suis et totis Quæstribus Ordinibus horum
Ducatuum omnibus plenarie et absolute Constitutionem Fro-
dieris abq. ulla restrictione p. Publicam suam Declara-
tionem, manibus suis subscribendam, et sigillis suis vi-
gnandam et firmandam instantanee acceptent. De pre-
cacionem solennem rite usurpati indebito contra inhibito-
nem attentat. Ad 2d Matti et Reipd in futuris prime
celebrandis Coniunctis Regni Sinalib. per suos Deputatos
trent. Conventum Pseudoelectionis Ipsum Pseudoele-
ctum ac intrusum, atq. omnem p.ensionem Novi Princi-
pis eligendi vel intordandi in casum sterilis decess. moder-
ni Illmi Ferdinandi Ducis in opetuum instantanee
giurent, ac ad Regid. Matti et Reipubd. Omnimoda et
invariabile Subjectione iuratorie caveant in eam Iura-
menti rotham: Ego hn. Iuro Deo Omnipotenti, in San-
ctissima Trinitate Unit. Sermo Augusto II Regi Po-
lonid Magnos Ducis, Itri et Reipubd. Iura circa Di-
gnitatem illig. et Integritatem Reipubd. Emp. Subor-
tam Pseudoelectum Moritzicum Comitem Saxoniæ
uti hostem huius Patriæ, prout et quivis alium, qui
Dux post fata Illmi Ferdinandi Ducis, in Casu ste-
riliter sine macula de lumbis prole decedentis esse
vellet, Guro, et c. Illium Dominum et Ducem Curiam:
did. pter Regem Poloniæ et c. Ducem Itri, ac Rem-
pubam n. agnoscam, nec habere volo, in nullas facti-
ones et intricaciones cum æternis damnos. Reipubd.
c. Ducatus Itri: intrabo, nec Correspondentiam cum æ-
ternis intuitu huius P.vinciæ inibo, circa Corpus
Reipubd. vitam et Fortunam litabo, et contra talem

qui novam Electionem vel etiam sine illa novam
 foundationem Ducis Surlandis et Somigallid prae-
 care vellet, tanquam contra hostem Patriam ducam.
 Sic me Deus adjuvet, et sanctum Verbum eius.
 Post quod Iuramentum prout in casu sterilibus
 torum Illius Moderni Ducis Ferdinandi, Omnes
 Status Ducatus Surlandis et Somigallid idem Iu-
 ramentum observare tenebunt, nulli alii quum Regi-
 bus et Regno Poloniarum, Magnae Ducat. Litue immedi-
 ate parere, Subiecti esse debebunt, neque Imperia-
 lium Ducem, nisi Reges et Regnum Poloniarum ex Ma-
 gnatibus Litue tanquam Directis, supremis, naturalesque et
 tunc iam utiles ac immediatos Dominos suos agnosce-
 re, ac fidelitatem Subjectionemque prestare, in iudicio
 illis tenebunt, et in commemorationem Regum Re-
 gni Poloniarum et Magnae Ducat. Litue potestatem reinci-
 dent sine ulla traditione, tam quoad utile quam et
 Directum et merum Dominium, Obedientiamque tam Iu-
 ris, et Privilegiis ac libertatibus eorum, tam in spi-
 ritualibus quam in secularibus, etiam quoad liberos et
 exercitum Augustani Confessionis cum quacumque Rem-
 ptam accesserunt, per facta Subjectionis et Incor-
 porationis causis, ac per Constitutionem Ordinemque
 procuratis salvis manentibus, salvoque iure Religi-
 oris Romani Catholici in formula Regiminis
 scripto, et per Constitutiones approbato, quod prius
 facturi sunt pro debita erga Imperatorem Romanum
 et Imperium uti directos Dominos suos fide et obe-
 dientia, ac sub penis contra contravenientes legum sancitis,

ac rigore ead[em] constitutione siod neq[ue] scripto. Insi-
stendos Anteriori Decreto nostro decernimus. Quate-
nus Prescriptum eius Actum Conventiculi seu
Instrumentum Pseudo electionis statim ac omnia
Scripta ac documenta tamq[ue] discernentia tamq[ue] per
se nulla iamq[ue] calata, ex Actis Publicis et ubiq[ue]
reperibilia eliminant. Eidemq[ue] Decreto nostro Ante-
riori satisfaciant. Sub simili rigore, in ead[em] consti-
tutione siod neq[ue] expresso. Tum demum expletis his
omnib[us] tamq[ue] Conditionib[us] sine quibus non, cum de-
sideria et representationes pro Commodo et utilita-
te horum Ducatum respectu futurorum Regimi-
nis et Ordinationis, in Casum steriliu[m] tutorum
moderni Illmi Ducis Ferdinandi nobis faciendus
et promendas vigore Pallegata Constitutionis Gro-
dnens[is] accedent, eaq[ue] projective et relative ad ap-
probationem. P. Rex Mattis Et. Reipub[licae] in futur-
is Deodante Comitio Gnalius nobiscum dispo-
nant, et determinent. Illis demandamus.

Lorinszowanie. Marodze. Kstusj

Zalitrip niekiedy przez Pralnisz. Pral. 21 Naro-
dzony na swiat Zhalwicie. Luata, na niedyskretny
ludzi konsyderacy, y nieszczer iwe kostki paeruenie.
Ipsi consideraverunt me et sup[er] vestem meam miserunt
sortem. I. Odmiennym daleko trybem. Don. H. i. e. t. w
konsyderacy ulidzi. w parriperi u. swietad kardy. Don.
tego kawaler. i. e. t. primu apprehensionis. Bir. Kozdy u.
konsyderacy u. Rlity. u. apprehensji u. waiewoztw ka-
zdy miodid inieze Ipsi wderawerunt mef. Herowne
Szcz.

Przeprawił N. Domu Dryje z Szczęśliwym losem do ho-
 row Preeminencyi i Godności Dognaty, tego Noie-
 wodstwa Nacze kiedy niedzi tyje ad Bram Justitię
 konpetytorami Leciłt kusup, iudovicum i Radzi
 to przykłada, azaby kto bóg raz Deputatem, pewer-
 nie to Vice Regiam Majestatem, Deorum Terrestri-
 um Thronum ciałaty w sobie umyślna albo przez
 nienuwio Braci, albo przez uprząkzenie fatyg y prac
 w sobie umyślna zgodny ad Directionem Themius
 głowe do prac y fatyg, cum dispendio fortis et salutis
 sposobność upatrzty we wodostwa Nacze, kiedy paster-
 nie uodawaty y uprąwity umyślna natp funkcyj na
 ktorejby Patientes, ni leges veterent, radzi zausze
 umyślna mieli. Dacaty motiwum, zastępy i
 Zastępy tam krol ktorys na nieuwajne koscie, na
 dnie nie, ofia ofia digna i sa, tot oculos habent et Re-
 gem n uletis. Herdównie umyślna Dryje w czo-
 bie tego tam zawiadaigcego ztyd chybą inwidyg miec
 mogę, ze tot oculos habent na upatrzienie i prawieli
 10000, na doyrzenie prawdy na rozognienie fatyg y
 zdrady, a przeciwnym sposobem niewiedzy Respe-
 krowi Danickich, nie uodę, kolicacyj ale que Ami-
 ci et inimici. Cui et peregrini i prau y przyimigę
 X. h. i. za Bogostawienstwu Narodzone Dana
 funkcyja i szczęście w m. d. graduem do d. d. d. h. i.
 N. d. l. e. y. honoru preeminencyi i

Item

Niechay przy Narodzeniu i inszym widzia na
 Niebie odzie korona, i adzi pr. d. m. n. e. y. d. r. o. c. e. p. i. e.
 sci tego iuz nie materjalig korony, ale somegę
 kstusa ktoru iest Corona 1000 w dan i m. d. i. n. d. e.
 zycze azaby wazstęci prau y akcy ioh szczęśli-
 liyni koronawat sukcesem, i prosil tam niegdy d. d. l. e.
 mista

miasta Pański o Augustawienstwie Boga: Benedices
 coronam anni benignitatis tuae, et Campi replebuntur
 ubertate Septaginta. Tęgorzy i zycę, ażeby
 już nie rozprzecz koronę nie widać, ale wreszcie
 czonym tożsacze się cykulem i nowa lata. Aro-
 dzony Pan dzieciom pobożności ręką Benedices
 ażeby Herbowney Dżeno. W domu zachownięc pola
 (na kłosey co pote to honorau. mieżce, co kłakut, tu
 meritorum ripendium herowicznych dzieł nadgro-
 da) task dwóch napetrnit influencyami Campi
 ażeby na niego i Skali tam niegdys dawniejszy
 mianie w ułreabę czyli w szachy o szeszliwy swy
 sukces, szeszliwe zycia dxi białym, a nie szeszliwe
 czarnym terminuige kłakutem, dies albo notanda
 calculo, dies nigro dotrinda calculo. Aro Herbowney
 zachownięc temu tylko dies nigro notanda calculo
 kto domowi temu zle zycę, temu lugubres calculo
 kto zle zycę szeszliwe nagatuzze. Lymos zycia
 dni, w ułreabę albo notandi calculo. Woda nowo
 narodzony Pan taski dwóch i Pan. Na dżenę
 nieprzysiężnym inkurym Herbowney Dżeno. W
 mu Oganczka szęta na wputpriscienym, aro
 dzona tuku i kłoz już po dno zbawiciele światu
 na swoy odpigt Puk arcum suum terencit et
 paravit illum, ażeby ff

Item

Kiedy po skonczonym przeżytym a nowo zaczętem 1728
 roku, z powinszowaniem oboyga w dom Dżen. Wchodzę, w
 znaie ze y przy nowo zaczętem roku, dawny ku osobom
 w sercu moim znajęciw zycie inuic, ktorey nieodmienną pro-
 pensyę zycę, ażeby Dżen. ten rok użyczył za nim
 idaco nagatuzze. W d. zycia lata szeszliwym plynę
 sekceami, ażeby każdy z nich rok był ut Octo, in plenitu-
 dine

299 heroicznich Dómu tego dzieł. Niechże tych drogich
Oczywistych skarbow to pomienionych domach zostawi-
nych krzyż narodzonego Pana za bogostawienstwo
tego widocznego świata bódzie Atenorem, ażeby
dział Dwor, łowiedztwa, Rótu, ten skarby, i imię
go zachować, i ażeby Godne Dómiów tych Oby, Cne-
ritum Submittant. Grand Caput ażeby liny dan-
in omni Meritum, iak nayprzódy purpuratam
odebrał Bogam, na ktorąś tot virtutis, et multi-
plicatis in Patriam meritis dawno zastąpił Sobie.
Niech krzyż ten, który niegdyś konstantynowi
czne przyniosł zwycięstwo: Hoc signo invicti trans-
missi Alpibus ultor, servitium solvit miserabilem
Constantinus, jeżeli w Dom liny, iakże
zmierzac chciały, Sześciu bódzie zwycięstwa
znakiem, z quibz nieprzyciżnym inkurym, i fa-
talnym prognostykiem użyciem zawinąć str-
turę, Impetum, Crux pellat omne Crimen.

Fragmenta Varia

Corinthi, Nazarianum, daci dem formidatam, et
Progeniem.

pro Cesare pugna.

Diades, et peragunt civilia bella. Cerasta, Lucan
in oca serpentibz, plena introduxerit.

et no ora de proa jactis stant littore puppes. Virgilii

Hostis hē muros, ruit alto a Culmine Trojae Idem

Idem. Teres alto nomen in esedo. Sarcin.

Sentibz ablatum dederat. Serpentibz, idem Lucan

Idem. et nullo revocatum ē pectore Terrum. Idem

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. Biorę...
 2. ...
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...
 51. ...
 52. ...
 53. ...
 54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 61. ...
 62. ...
 63. ...
 64. ...
 65. ...
 66. ...
 67. ...
 68. ...
 69. ...
 70. ...
 71. ...
 72. ...
 73. ...
 74. ...
 75. ...
 76. ...
 77. ...
 78. ...
 79. ...
 80. ...
 81. ...
 82. ...
 83. ...
 84. ...
 85. ...
 86. ...
 87. ...
 88. ...
 89. ...
 90. ...
 91. ...
 92. ...
 93. ...
 94. ...
 95. ...
 96. ...
 97. ...
 98. ...
 99. ...
 100. ...

1. Troj d' fatis aliq' restare putatis.
 2. Viletae Viri sae q' curas, res viles, res perituras
 3. ...
 4. ...
 5. ...
 6. ...
 7. ...
 8. ...
 9. ...
 10. ...
 11. ...
 12. ...
 13. ...
 14. ...
 15. ...
 16. ...
 17. ...
 18. ...
 19. ...
 20. ...
 21. ...
 22. ...
 23. ...
 24. ...
 25. ...
 26. ...
 27. ...
 28. ...
 29. ...
 30. ...
 31. ...
 32. ...
 33. ...
 34. ...
 35. ...
 36. ...
 37. ...
 38. ...
 39. ...
 40. ...
 41. ...
 42. ...
 43. ...
 44. ...
 45. ...
 46. ...
 47. ...
 48. ...
 49. ...
 50. ...
 51. ...
 52. ...
 53. ...
 54. ...
 55. ...
 56. ...
 57. ...
 58. ...
 59. ...
 60. ...
 61. ...
 62. ...
 63. ...
 64. ...
 65. ...
 66. ...
 67. ...
 68. ...
 69. ...
 70. ...
 71. ...
 72. ...
 73. ...
 74. ...
 75. ...
 76. ...
 77. ...
 78. ...
 79. ...
 80. ...
 81. ...
 82. ...
 83. ...
 84. ...
 85. ...
 86. ...
 87. ...
 88. ...
 89. ...
 90. ...
 91. ...
 92. ...
 93. ...
 94. ...
 95. ...
 96. ...
 97. ...
 98. ...
 99. ...
 100. ...

Quis in tua meo sine uolueram,
 Cui de te fecit hoc deo eximium. Aliter
 Deum de hoc facit e scendere verum
 Quia si in tua meo tua meo tua meo.
 Igna loquere tenere me tangit et angit.
 Romatibi subito, metib, ibit Amor, a dmore longit.
 Quidam de d. Aloysio.

Intro Deum quando Angele Dive Beata
 Foberi in omnia Foberi in omnia
 Ora qd ostentam Orbes in pectori casto
 Impulsi dixit dunctaq dextr. 10
 Summo forte Deo Subito tu te cingere monstris
 Inq cor ut patet Janua nostrat sib
 Vel Deum celebrat Vario cum musica cantu
 Sic in corde tuo, Pravius ire metos.

Non habeo uolke, sed nec desidero charibz
 oneritatem porte mea istamq darentis

Nobis aro ziemiā, quā meditentat alitq Kochmanus

Pastor arator Eques pavi, glui, Superavi
 uras, viura, hostes, fronde ligone, manu.

De caprii pastis, de rure sato, harte subacto,

nec lac, nec segetes, spolia multa tuli. Virgilij tale

vitaplus, libroris, libroris, Ducti, Georg. e. d. ne. d. exp. ne.

tera me tallit, nec novi, tera quid. 10

In libris vixi, nec sum sapientior inde.

Tipia tridentis equis, sed mia hina tota tridentem
 Danc me laati, sicut ad mea nota. 10

tituli Spissolarum.

... ..

... ..
 Hug. ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..
 ... ..

... ..
 ... ..
 ... ..

389
 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570.

[illegible]

*Dilectissimo et Reverendissimo Patri Johanni Baptista de A.
ordinis sancti marci evangelistarum conventus Ducis Se-
verini DD. Venerabilium mo.*

Impatiens inflata (L.) Ledeb. & Schmidt ex G. S. Greuter

Som. Ital. del 7mo di Varnia.

1875

S. tunc et Regum & S. f. f. d. i. e. p. o. s. t. o. l. i. c. a. v.

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side.]

Chloroform

Ernst Wilhelm Herzog von Longe & Episcopus

Christiano Popolionis

Coturniculus, *Pipra*, *Tyrannus*, *Scolecophagus*, *Lacerta*, *Basiliscus*, *Anolis*, *Iguana*, *Crotalus*, *Rhinoceros*, *Hippopotamus*, *Gorilla*, *Orangutan*, *Elephant*, *Rhinoceros*, *Hippopotamus*, *Gorilla*, *Orangutan*, *Elephant*.

et in illis. *Quia in spiritualibus.*

C. tuberculosa

Oratio Titulus, Petri et Pauli et canonici cath.

Constitutio iuxta ritum modernum Illustriss.

Time of day 89.8

Sanionia collinatum
Peritrichum etc.

Parish

313. Chirographia seu scripta literarum scriptio mul-
tiplici modo fieri potest. uno si utaris pro astrumento
suborneco vel alumine aqua liquefacta in enim scri-
ptam optam aqua impositam re.eges. ut. lacte quod
ubi incaluerit, flaves in charta apparebunt literarum.
De Putaris reb; pro literis ut Rex. Edou. d. unam
fugitivam d' spio Salatino, Tracosiā misit p' eadem lepe-
rinam, et colum. 313. Putaris. Paris pro

rimam, et columnam. 3° et 4° Interiorem. Ignis pro
placito tuo fingendū loco litterarum, data in clavi A.
mūo cuius scriptur, et altera sibi reiecta. Per se cuius
ingressu alphabetum in quo cuiuslibet littera adscriptum
est, quoniam esse excogitatum, quo illic in legendi sibi regulariter
sit. Et per variis modis apparet unum, et alterum amo
ad signa zodiaci, 2° per varias litterarum figuras, ut
litterarum puncta adhibendo, ut per una littera, quod
men littera aliqua in figura lineae non habet, quod

7 b c d e f g h i k l m n o
 p q r s t u v w x y z

p q r s t u x y z

$\frac{1}{2} \quad 0 \quad 1 \quad 7 \quad 6 \quad \Delta \quad x \quad x \quad x \quad x \quad x \quad x \quad x \quad x \quad x$

ao] ka] efg hik] m] nops qn] st] ux]

Plus vicet

ALL THE WORLD

[illegible]

quidam quibus in istis lignis. Et in apponitio. Et
in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.
Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.

Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.
Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.

Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.
Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.

Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.
Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.

Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.
Et in apponitio. Et in istis lignis. Et in apponitio.
Et in istis lignis. Et in apponitio. Et in istis lignis.

1. The first part of the document is a list of names and their corresponding addresses. The names are listed in a column on the left, and the addresses are listed in a column on the right. The names are: John A. Smith, John B. Smith, John C. Smith, John D. Smith, John E. Smith, John F. Smith, John G. Smith, John H. Smith, John I. Smith, John J. Smith, John K. Smith, John L. Smith, John M. Smith, John N. Smith, John O. Smith, John P. Smith, John Q. Smith, John R. Smith, John S. Smith, John T. Smith, John U. Smith, John V. Smith, John W. Smith, John X. Smith, John Y. Smith, John Z. Smith. The addresses are: 123 Main St., 456 Main St., 789 Main St., 101 Main St., 202 Main St., 303 Main St., 404 Main St., 505 Main St., 606 Main St., 707 Main St., 808 Main St., 909 Main St., 1010 Main St., 1111 Main St., 1212 Main St., 1313 Main St., 1414 Main St., 1515 Main St., 1616 Main St., 1717 Main St., 1818 Main St., 1919 Main St., 2020 Main St., 2121 Main St., 2222 Main St., 2323 Main St., 2424 Main St., 2525 Main St., 2626 Main St., 2727 Main St., 2828 Main St., 2929 Main St., 3030 Main St., 3131 Main St., 3232 Main St., 3333 Main St., 3434 Main St., 3535 Main St., 3636 Main St., 3737 Main St., 3838 Main St., 3939 Main St., 4040 Main St., 4141 Main St., 4242 Main St., 4343 Main St., 4444 Main St., 4545 Main St., 4646 Main St., 4747 Main St., 4848 Main St., 4949 Main St., 5050 Main St., 5151 Main St., 5252 Main St., 5353 Main St., 5454 Main St., 5555 Main St., 5656 Main St., 5757 Main St., 5858 Main St., 5959 Main St., 6060 Main St., 6161 Main St., 6262 Main St., 6363 Main St., 6464 Main St., 6565 Main St., 6666 Main St., 6767 Main St., 6868 Main St., 6969 Main St., 7070 Main St., 7171 Main St., 7272 Main St., 7373 Main St., 7474 Main St., 7575 Main St., 7676 Main St., 7777 Main St., 7878 Main St., 7979 Main St., 8080 Main St., 8181 Main St., 8282 Main St., 8383 Main St., 8484 Main St., 8585 Main St., 8686 Main St., 8787 Main St., 8888 Main St., 8989 Main St., 9090 Main St., 9191 Main St., 9292 Main St., 9393 Main St., 9494 Main St., 9595 Main St., 9696 Main St., 9797 Main St., 9898 Main St., 9999 Main St.

1. The first part of the paper is a general introduction to the subject of the paper, and is written in a very plain and simple style. It is intended to give the reader a general idea of the subject, and to show that the author has a thorough knowledge of the subject.

[illegible][illegible]

[illegible]

...er ięgnęm iednak? ... i tak, w
 ...nie dalekim ... i przy
 ...iego byż się czuip, ... inauguracyj
 ...ie mogę ze nie na mnie tylko ... ale u ...
 ...iego ... który ... ex ...
 ...ritate ... succurrere ...
 ...na ... do odciążania ...

W Dórze Materii

...bo się bacz, byż ...
 ...na ...
 ...odmiennym ...
 ...get ...

Ks. Proszę

...w ...
 ...nie ...
 ...nieodmiennym ...
 ...kwitnąć ...
 ...propheta ...
 ...bo się ...
 ...żółta ...
 ...w ...
 ...bezpiecznej ...

W Dórze Materii

...bo przy odmiennym ...
 ...w ...
 ...nie ...
 ...nieodmiennym ...
 ...kwitnąć ...
 ...Recorro do ...
 ...razie ...
 ...może ...
 ...konwencji ...

Reflexye na Manifest w Radomiu Niekto:
rych Ichmiewo P. Komisarzyu uczyniony. 1727.

Się naprzód Ichmiewo ad montem Aquellu Legis
Ordina in Comitibus Sualibz et 1726 Sancito. Prawie
się y Oney Satisfacere onęz Contrarium zaś tak Novellu
Legis iako w Tenże konstytucyi Titulo Ordynacya Sie.
choy Zarowey także Titulo Trybunał Skarbony re.
ferencyj się ad normam regularnej ptacy Consti.
tutionis 1717 z Tęgoz Manifestu Ichmiewo deduc.
ciz się naprzód Verba Legis że Tenże Trybunał
wżadne materje Abie prawem Novellu Legis ad
Executionem nie podane wdawac się nie powinien
ani też takiej deklaracyi: ktoraby się na nyra:
żnych y prawach nie fundawata, pisać y promulgo.
wac y gładnych Impozycyi ani na Skarb ani na
Wojsko szwa, ani na kogo innego na stanowić lub
nullitate Attentatoru Tęgoz Ichmiewo deklaracyi
by też Nemine Contradiconte stanowić nie mogli da.
leko bardziey przez manifest nie powinni dekla.
rowac, byli zatamowania punktualnej y regularnej
ptacy precyzyko konstytucyi Anno 1717 Titulo Re.
gularnen, punktualnej ptacy, ktora Catość y bepie.
czonstwo obreys y aszkoriatego ab intrinsecu, na
fundamencie punktualnej y regularnej, bez wy.
kicy Immutacyi ptacy zatonyta, znacząc mawiedzi.
dluwe Wojska y iudicium ktore od Komisarzy
y od innych exaktorow, także Spółzias Tiskalnych
działosip, tudzież Łada podatkowania y rent-an

cito straria, Immutationes Juris, Pericula,
 et alios quovis abusus, in elisionem Regularney
 ptacy, coarctationes et variaciones ad rem ma-
 ius in iudicium Uchiwat Symonich, respectu
 teraznieyze regularney ptacy, usurpationes, et
 variationes na Segmichach zakazuiemy sub nat-
 litate Attentorum, et panna peculaty strazecz-
 cientes ad Instantiam Cuiusvis extendenda zale-
 caige. Sub nro 4to. Loni Sargom attendentiam et
 observantiam punktualney y regularney ptacy
 nie interesuige sip dednak ullateng sub hoc Titulo
 do wydawania iakichkolwiek asygnacyi do melio-
 ravania lub transformativania Sargom, naznacze-
 nia rewizgi, y nie czynige zaoney. Immutacyi iak-
 iekkolwiek sposobem teraznieyze regularney y
 allevationem, vel y aggravationem iakichkolwiek
 Debr, sub mulitate attentorum et sub inproposito
 panna Suprascriptis. Nro 5to. Verbo: Quod, insti-
 tutionis, et iako nikt publicznego podatku ptu-
 cenia uniku, dopieroz iakichkolwiek synalaktiku
 zabranias, lub przytzymowac tak przeci co takie-
 mu Cuiuscumq. Staty, Comitionis, Dignitatis
 Itoryby y Continuiaciam et vim Debr, iak i
 pozwalia, exequowac panna peculaty infamias pri-
 vationis Vocis tam Activi, qm passivi tam in
 habilitatis ad Oes honores, Officia et Dignitates
 ad Cuiusvis Instantiam et in toto Competenti
 vindicanda decernens Wyraz zas Konstytucya
 Anni 1726 ze Qualitatem Lanow wiedziec na
 in generalitate, nec in particularitate. Ulita nie

mogła dla tego Inwestygacyj y Redukcyj Anar
 komisji Radomskiej zjechać komputowali Ichm
 pp. Komisarze cokolwiek mieć mogli przez stało
 stow y przez Dzierżawców podanych Janów y
 Tawisz y jakie się tylko w Grodach znajdować
 mogły, Skarb Koronny sprawadził kilka wozów
 ziggustrationum, tak z koronnego iako z
 ciannego Archiwum, komputował. Tenże Skarb
 Originalny Tawisz cenni długi Janów po całej
 Polosze spisanych ad mentem Głog Constitutio
 nis p. Commissarios ex Senatoris et Quæsti Arme
 zkomputowaną y podpisaną według której Jan
 kowa y lokacya matkulantów Łódzskich do Skarbu
 importabat, Ichm pp. Ratusznicze wazywszy ko
 towali swoje y cennej Toraw swoich Regestra
 inwestygacye, Dekreta, Zustracye polwoiw dozwach
 ktore vigore et in virtute Constitutionum, jurati
 do tego delegati czynieli, poprzysięgli Ichm
 pp. Ratusznicze reditatem swoich Regestrow, że
 Janów ani pustego ani osiadłego Janu in ean
 dem Rplity nie zatai. Przyznając Ichm w swo
 im manifestacie, że przez Komisję Cztę Delegati
 Ichm, których było czterech ex Ordine Senatoris,
 et Quæsti Arminastu, nad tą dwoc. tawisz desu
 darunt, Pandemq Inuestigationem attentissime
 et accuratissime expedyowali, sufficientissimam
 relationem et informationem remonstratio
 nem in Ruba Judiciali Authentica et origi
 nalia do skarbu oddali, drugie zaś cum suis o
 rigi:

329
originalib; ofrontata do Grodu Radomskiego poblatam
podać. Przyznaig, że to Ichm; Primitiu Manifestantes
203 Łanow kurantickich stringens porci, ledwie na
Jeden Regiment wystarczy, może, bo według Later
taw Ichm; p Ordniem Pułkownikim dawnych trzy ba
1732 Łanow ut efficiant 666 porci, u tak ciężej zna-
duje, i przyzta pięć, że mniey niż. Per ciężej zna-
dziejst porci ciężej. Ziewieć ułomowa. Regiment
taw, y Im; aw; gi punktualne obmyślę, a to niby ju-
ta obmuentiam. An. titutioni. co się w niej nie zna-
duje, Niechże to być, zważy, żeby, ex tam paucis
numero, kiedy y. Włita nie wiedziała de Quantita-
te Łanow, miała karać formowac. Ziewieć Regi-
mentu, tak miała kwota porci, bo ledwie po Łan-
dzisio kilka Onych przy. Tę, na Regiment. daję.
lga, że to na Chorągwie, choćby nie na Łtabinach
nie rachując. Oficyerow, bo kłókanadzie ledwie przy-
wzły porci, na Łtabinach, u tak by żadnego Remen-
na nie było, u choćby dala m; daję, tylko dwore, tróje.
przobito. Kied; kolwiek Łanow, ciężej na Łanach
nie mog; być, rzeczy. Oficyerow, raz zas uczoniuć, daję.
timon; nigdy by tego, Włita wydzwignę, nie mogła, z tak mo-
onych y. potężnych rze, bo iako teraz, im dependia. Łanow
Imaginacya niektórych. Ichm; aw; daję to tylko, że miało
bydować. Kied; 12 Tysięcy Łanow, czego nullum vestigium
znaleść. An; m; an; w konstitutioni, an; tym, an; ułom-
bouch. Ciężej, an; ullo Authentico pbari mog; docu-
mi; to, c; daję w tenecz, kiedy y. Jedn; gnt; ułom-
tak Duchownych Krolęuskich y. Słacheckich bywały
wyprawy, porci. Ciężej, pręps; wybranieckiey nie
bywato nigdy, tylko iedenim. Rotmistrzow, zudo (Zkro-
wie.

dziesięciu. Półkolumnie. Dziesięciu. Ogrze. z. le. g. m. a. n. i. o. n. i. e. r. o. n. a. n. a. 200 kolumnie. i. g. t. o. b. e. r. y. l. i. n. d. e. r. o. f. f. i. c. i. e. r. a. w. i. a. c. h. u. i. g. o. w. e. d. u. g. r. e. g. u. l. a. m. i. n. a. t. y. n. o. z. g. o. r. e. d. b. i. t. a. b. i. t. e. d. o. z. g. u. b. a. t. e. y. p. i. e. c. h. o. t. y. n. n. u. l. l. i. m. o. b. r. e. q. u. i. t. u. m. P. u. b. l. i. c. u. m. b. o. m. i. e. r. o. w. n. i. e. w. i. e. k. i. z. e. n. i. z. p. r. o. d. t. y. m. p. o. n. i. e. n. i. a. n. i. k. t. n. i. e. w. i. d. z. i. a. t. z. e. b. y. k. i. e. d. y. n. a. d. 200. P. l. i. t. e. y. a. d. l. l. u. m. S. y. w. a. t. o. W. y. p. r. a. n. c. o. w. y. t. o. n. t. e. n. e. b. i. n. k. t. u. k. o. d. o. I. n. t. r. o. d. u. c. i. e. n. i. e. S. t. a. p. p. u. w. e. d. t. a. g. I. o. h. p. r. a. w. t. e. r. a. z. z. a. 450. S. t. a. z. i. z. i. e. d. n. e. g. o. R. e. g. i. m. e. n. t. u. a. c. t. u. a. r. n. i. e. i. n. t. i. n. u. o. s. i. u. z. y. c. h. a. d. o. e. s. u. s. P. l. i. t. e. y. S. y. d. m. a. z. e. i. n. z. p. i. m. i. o. A. f. f. e. y. e. r. o. n. i. e. A. r. t. i. s. b. e. l. l. i. c. i. g. m. a. r. i. a. n. i. m. i. l. i. t. a. r. i. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a. z. o. s. t. a. i. z. e. y. z. n. a. y. d. o. w. a. l. i. o. y. s. i. f. S. a. g. u. s. c. l. i. t. i. t. a. n. i. e. n. a. l. e. j. a. t. a. o. n. g. d. y. n. i. d. i. s. p. o. s. i. t. i. o. n. e. m. I. n. w. i. e. d. u. c. i. e. n. i. e. b. o. n. e. x. S. o. n. i. s. T. e. r. r. e. s. t. r. i. b. u. s. p. u. e. n. i. e. n. t. a. l. e. e. x. R. e. g. a. l. i. b. y. y. z. a. u. o. z. e. j. u. x. t. a. C. o. n. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. R. e. g. n. i. p. o. d. z. u. p. e. r. s. t. a. n. c. y. d. y. s. p. o. z. y. c. y. y. D. e. p. e. n. d. e. n. c. y. I. o. h. m. p. i. a. s. P. H. e. r. m. a. n. a. r. o. w. z. o. s. t. a. w. i. a. c. p. o. r. o. c. i. n. a. b. u. d. a. C. l. e. k. c. y. a. t. u. k. o. R. o. t. m. i. s. z. z. a. w. p. r. z. y. W. o. i. e. n. d. o. z. t. w. i. a. c. h. z. o. s. t. a. w. i. a. t. a. I. t. e. r. a. z. n. i. e. s. t. a. n. o. w. i. t. a. P. l. i. t. a. z. a. d. n. e. g. o. r. e. g. u. l. a. m. i. n. u. a. l. e. j. u. r. i. s. m. a. j. e. s. t. a. t. i. c. o. w. y. d. a. n. i. e. P. a. t. e. n. t. a. s. z. a. r. e. k. o. m. m. e. n. d. a. c. y. z. b. o. i. m. p. i. a. t. P. H. e. r. m. a. n. o. w. z. o. s. t. a. w. i. a. c. i. n. i. k. o. z. w. i. e. c. t. p. r. o. w. i. e. I. k. n. y. S. m. a. z. m. i. t. o. w. y. d. a. c. k. a. z. a. t. P. a. t. e. n. t. i. n. a. z. a. z. n. a. c. z. u. s. z. y. n. y. r. a. z. n. i. e. k. t. e. r. y. s. m. a. b. i. z. S. i. m. i. z. y. R. e. g. i. m. e. n. t. y. D. a. t. y. d. i. s. t. i. n. e. t. i. m. p. o. t. o. z. y. c. i. o. z. y. i. e. d. n. e. p. o. d. r. u. g. i. e. y. p. o. n. i. e. y. a. d. d. i. s. t. i. n. e. t. i. o. n. e. m. z. e. b. y. I. o. h. t. y. l. e. b. y. t. o. S. i. m. a. g. i. n. e. t. a. i. n. P. a. t. e. n. t. a. c. h. c. l. a. u. s. u. l. a. n. i. b. i. l. i. m. u. t. a. n. d. o. a. c. c. i. m. m. u. t. a. n. d. o. p. o. r. o. c. i. y. y. b. e. z. t. a. y. m. i. e. y. z. e. I. n. m. u. t. a. c. y. a. l. b. o. r. a. c. z. e. y. I. n. m. u. t. a. c. y. t. u. k. w. l. a. b. i. e. i. n. a. d. i. n. p. r. i. m. a. p. l. a. n. t. a. t. o. i. e. s. t. 666 p. o. r. o. c. i. n. i. b. e. x.

Lustrationi et reformationi reducantur ad op-
 dzie, które się w tym roku inwestyrowana zkomputo-
 wana i opiewana była ad Archiepiscopum et Canonice
 talę i et p. obywateli do stanu Lustrationi et re-
 ne do wydania Dissertamentu podana przez Co-
 tisfactionem i Prawu tak abo hoc i. jedynego Regi-
 nientu n. frustrat intentio. Wtedy abo i. Lustrac-
 Krakowski. miał być i. Lustrac-
 Lustrationi chceć dzieć str. Mentem. Wtedy
 Regimentu i. mature Lustrac-
 Lustrac-
 Publici iako tedy Lustrac-
 uny Prawem, et novellum Regi ac Constitutioni tak
 pro Actu Invalido, nulis et vitioso ceteri po-
 Daiz Lustrac-
 ryffas paucissimi. Numer. Lustrac-
 cy apparuit, et vix in inum Regim-
 tius sufficere p. a datym et Medium inveniendi
 iusta Constitutionem et Luni 1647 Provinciales hoc
 in paucis revisiones in iungere p. Declarationes
 li. prouta et novellum Regi ac Constitutioni
 prouta et novellum Regi ac Constitutioni
 Lustrac-
 wadztwach, które in hystico, były, kiedy Lustrac-
 naznaczą, alby, w których Dobrach, które, exprefum p.
 dęno nie wiedząc na wielu assistunt. Lustrac-
 truen. się być na to reżolwowac, kiedy Lustrac-
 się tylko do Lustrac-
 Lustrac-
 Militarij w Regularny, obrociti, i. w. Lustrac-

33.
 przetożego brzo prawidzie połączu Executiones tam-
 ach konstitucji nie nakazuje ani. Należy p. Bismarck
 revisiones nie Insuperzajęz tyko y redukcyy konity
 Raczonowicy gleba. Skad to nie samg. sif tytko chce
 i. Ichm. Kontentowac konstitucyę ktorą y bez dekla-
 racji i. z. z. l. h. i. t. u. m. Prawa i. e. s. t. wolności. Woiewo-
 dztwom. G. i. e. m. i. a. n. Powiatom ad executionem przy-
 wozę. t. u. k. i. e. w. o. j. e. s. p. i. s. a. n. a. i. e. s. t. Ichm. z. a. s. a. d.
 i. t. a. m. e. n. t. u. d. o. n. i. e. y. l. u. m. l. i. m. i. t. u. m. i. u. d. i. c. i. o. n. i. e. t. y. l. k. o.
 m. i. a. s. t. c. h. a. r. a. k. t. e. r. y. y. w. o. j. t. o. r. y. d. o. k. t. a. d. a. c. c. h. i. e. l. i. o. p. i. s. u.
 z. p. o. m. i. a. y. k. o. j. y. c. h. i. a. s. t. c. h. i. a. s. t. e. z. e. k. y. w. o. j. n. i. e.
 e. x. c. e. p. t. i. n. i. a. t. e. n. n. i. d. u. e. r. i. v. i. b. l. u. t. a. t. i. o. n. i. s. e. s. t. i.
 u. l. e. g. i. s. R. e. g. i. m. e. n. t. a. l. e. n. a. U. r. g. a. n. i. k. o. w. G. i. e. m. i. a. n. o.
 w. e. y. c. i. e. n. i. e. n. i. z. y. p. r. a. w. e. m. n. i. e. p. o. z. w. o. l. n. e. u. l. t. a.
 d. a. j. e. y. t. u. b. o. n. a. t. y. k. o. n. s. t. y. t. u. c. y. z. c. t. u. n. i. 1849. b. y. t. i.
 s. s. w. i. e. l. e. w. o. d. p. t. u. a. c. h. L. i. t. r. a. c. y. e. p. r. e. c. i. e. z. m. n. i. e. y. s. i. p.
 w. n. i. e. w. o. j. d. u. i. e. L. a. n. o. w. n. i. z. e. l. i. p. r. e. z. I. h. m. i. a. n. p. p.
 k. o. t. m. i. s. t. r. a. s. y. p. r. o. d. u. k. o. w. a. n. e. y. r. e. n. o. n. s. t. r. o. w. a. n. e.
 t. e. r. y. k. i. e. d. y. t. e. j. u. r. a. m. e. n. t. i. s. c. o. n. s. p. a. r. e. m. u. r. i. e. l. i.
 p. o. s. y. n. a. d. w. a. y. n. a. d. r. y. i. e. z. p. e. R. e. g. i. m. e. n. t. y. z. n. a. l. a.
 t. o. s. i. p. L. a. n. o. w. n. i. e. m. o. g. t. b. y. p. i. e. r. u. n. z. y. p. r. e. t. e. n. d. o. w.
 t. o. n. i. e. w. i. p. i. e. z. t. y. l. k. o. t. y. p. o. r. o. z. y. g. n. a. p. o. z. w. o. l. e. n. y. h.
 i. n. t. e. n. c. i. e. t. o. c. b. y. n. a. d. r. u. g. i. y. z. y. c. i. e. n. y. R. e. g.
 i. m. e. n. t. b. y. t. y. p. o. d. e. r. l. o. n. e. S. a. y. b. y. t. e. d. i. t. a. d. e. l. e. n. u. y. a.
 u. l. t. r. a. s. i. b. i. d. a. t. a. m. a. o. l. e. a. i. s. t. a. t. e. m. m. i. a. t. a. s. i. t. a.
 o. y. z. a. d. E. x. e. c. u. t. i. o. n. e. m. p. r. y. u. n. i. e. d. z. i. o. r. i. a. z. o. m. i. g. r. a. c.
 z. i. e. c. i. n. t. e. n. t. i. o. n. e. I. h. m. i. a. n. a. b. o. n. a. i. e. z. y. k. i. e. y.
 R. e. g. i. m. e. n. t. a. s. z. n. a. i. e. r. i. f. u. n. d. i. o. n. i. i. a. k. o. n. i. e. z. e. o. f. i. c.
 e. l. i. b. y. t. y. z. o. b. t. o. t. e. c. u. m. f. o. r. t. i. m. a. n. u. I. u. t. h. a. n. i.

kow, pewnie, Nowowe mogła p...
 zanie, Oppressionem...
 kturzyby tego na...
 albo do zemsty, albo do...
 Wszak jest...
 ter...
 nato...
 neg...
 ne...
 tis...
 tak...
 u...
 Dignissima...
 tam...
 dono...
 lic...
 Regimentu...
 Majestatico...
 nety...
 niens...
 ng...
 deklaracje...
 Bonorum...
 sitionem...
 manitate...
 declarationem...
 Prawu...
 quantum...
 rem...

[illegible]

[illegible]

to obsequium publicum. a 2° Patentu iuzdy, do Ikmy. zycyli aby postac' Szelestwo do Ikmy. zaby discernat
czyli na g. czyli na wiele dawać się bzdzie Regimen-
taw. Practicatum byt 2° z kazdey komisji. n. zna-
czano Szelestwo do Ikmy. choc' n. inwenieban. i
zadne trudności dalekoż bardziey in hac difficult-
tate goziesz nalejato rekursużynie iezeli n. ad
Primum saput. Adit. ile a subalterna potestate
ile 2° tylko trudność zachodziła w wydawaniu
sigeu Patentu lubo distinctim p. datas podanych
Zycyli użyc' w rażeni. Ichry ddezwac' się cum
hac difficultate do Jo. h. p. d. c. Ministrow bełli. et Sa-
cis. y do przytomney rady Ikmy. aby hanc difficult-
tatem moderari chcieli et p. p. e. e. res. zaby
przy Imperatorcy Septembris. 1711. n. a. Adit.
in hunc modum. uteg. ad mentem Szelest Imper-
torcy. y lubo Szelest. Patent. 2° p. p. e. e. e.
da. Lubelski. Pragi zaraz in ordine. 2° p. p. e. e. e.
Imo. Dodezwaz. koroni. e. Nar. atek. Probus.
tuskatbowego teyż komisji. n. a. Deklarowali. iezeli
p. p. e. e. e. Szelestwo. ogłasze' się Ikmy. z. komisji. iezeli
Ikmy. disponet Regiment. na który uynaleziony. byt
funtus. ochotnie. p. p. e. e. e. iezeli. ustapiz. et petio-
ritatem. Privilegi. Deklarowali. y iezeli. 2° p. p. e. e. e. vide-
re. utilitas. Publica. zaby. na. Dziewięć. rozdzielne. iezeli
y. n. a. p. p. e. e. e. kiedy. zar. ulla. rne. et. p. p. e. e. e.
ani. na. Szelestwo. ani. na. h. i. p. p. e. e. e. ad. In-
firmationem. Ikmy. y. Ichry. d. c. Ministrow. bełli. et.
paci. zozwolic. niektóry. Ikmy. rne. chcieli. Naostatek.
tollendo. implicantiam. prowenieney. zycyli. p. p. e. e. e.

z tyż D. Łaskarskiego w kron. żeby p^tcomportationem
 tych pieniędzy do Grodu Dietrkowskiego y Lubelski
 iczoliby tam securi, niebył locy depozitu, huius aby Ig
 przysięg ad ararium publicum. Zdobyli czyli to ad res
 utionem Ikmi, quia utym conferentia cam Min
 istris daci et belli czyli tej ad determinationem
 przysięg Komisji Radomskiej y tak chodby ude
 ad p. ens nieb^o byby wzięci nierob^o pewny.
 Zyczyli y tego aby te pieniądze p^tcomportationem o
 nuch do Grodow ante oia na monderunki dobrocie
 skarbu koronny, albo Delegatow do tego bene Szejsi
 onator naznaczychusey, żeby od nich pewna była reue
 tucya. Cuiusmodi sic I. I. Króla Poloni Boni Publi
 ci. Vocatis mied et dwojgu in tiam Prawa z tym
 y kazde inne medium czyli od Ikmi na przysięg Ko
 misji podane, czyli od Ichmian D. Ministrów Dawid
 et belli I. O. Kcia I. I. Prymusa et a futuro congressu
 Iktory ma bydz of 6 Octobris wynalezioni by y o alio
 legis et Constitutionib^o odnotnie acceptowal mieli
 z tymi edictadem, aby s^o b koronny dependeat a su
 prema dispositione Ikmi y satisfaciendo Prawu
 wydat reductionem ranow, kemu spozie należa
 obowiazali sic. Ichm^o wozacy fide honore et scien
 tia aby metelng y prawdziwoz uczynic remissioni y
 woielow z twem na sejmikach Grododarskich iako
 Ichmian D. Ministrów iatus et belli dla Inter
 n^o i y resolucyi Ikmi, że za Relacja nie pr. tho
 piana dla tego wiele sic w niej opisuto, co ad Infor
 mationem publicam należało y to gdu ad meliorem
 ordinem reu^o, komunikowal^o wiecniestkam.

338

Skrypt na Projekt Authoryzowany
do Reflexy.

Ogłoszeń się tu Projekt circumferens ornamenta cruciandis veritatis przeciw Manifestacji Johna P. Komisarza zamieszkanemu y podanemu ad Acta w Radomiu 1800 p. 1. Acta 1801. 1802. 1803. in puncto n. subsecuta reductionis. Znamy w tym czasie, których na Regimenty uformowane, na które projekt Sentiens innocentia ułan, nie dla tego re. Skrypt dawna, ambiens defendi ut timeat uinci, ale znowu p. im. belle silentium n. adat innocens causa vitio inter. pr. intis. Duszeli Johna P. Komisarza manifestantem, że pars strarium Sentiens kontentus, a si remanifestem tanquam unico sup. pares medio miata parva in parte quiescere alelied. w. stylkarnemi Projektami exundantes luxu verborum torrentes, auz. caig si mantentcyg Prawa, promocyg Dobra Porzecz. tego, rozpelka zar. inkonwenieney, zlewiaig sup. partem manifestantem, ażeby qui. par. i. c. emenmol. seni n. cumulet tak rectitudo explicuie attentata hwoie, y iustificuie Actum c. Manifestationis. Znamy, si n. Johna P. Komisarza manifestantem, że n. candidiores et Interpretes ale Recutores. Legum w Trybunale Radomskim reprezentacy, y Pauze zarowno przy prawie Stawaig y przy. si przy nim. Napisała Novella 1804, że si tenże Radom. w. żadne materye pracowni ad inuquendum nie po. dane wstawac nie pozwolien, ale deklaracyi p. i. takich, które si na wygnaniu nie funduac. i. an. styguacych, ni. żadnych Impozycy. na karb, y hwoie. 1804. 1805.

wożtwo nie stanowi sub nullitate attentatorum. Im-
 plevierant Johny D. manifestantes legem
 bo sic w żadnym razie prawnie nie pominione nie woda-
 li, y lubo była rekwiżycja ac instantiam Porta. Bradeburg
 o deklaracyę sup. Invores fundi. Dważ to była contra
 Statum, n admissa. Naskarb, ani na doję wożtwo za-
 dney. Impozycy nie postanowili, y ouzem kiedy ultra
 mentem Legio była propozycy, aby pieniądze z Janow
 konportowane były do skarbu korony, a Skarb żeby z
 tej prowienienacyi przewidował monumient. Kzelo
 opposuerunt sic Johny D. manifestantes, do to timo
 sapient. t impositionem straverat. et. c. legat
 Author Projektu że nie powinien manifest ten
 tanowac regularney ptacy przeciwko konstytucyi
 c. anni 1720, tu locustas transformat in Gigantes
 zapomniany że a particulari n valet argumentis
 ad universa, manifest ten nie wspomina y nie pro-
 mowuje tego żeby y regularny ptacz tanowac ko-
 ra substitutione c. anni 1720, tu uchwalona ex a. do tri-
 butionum fonte to jest ad proportionem Carysty pu-
 blicznego, y na inze wojsko to jest na kwadrantem
 bo manifestowac sic in eum sensum, sic ob, to an-
 gulum in circulo quadrare otarationem. Co inzego
 institutio c. anni 1717 o Taryfach Regimnych y
 c. ptacy z nich regularney postanowiona tina iter
 Co inzego institutio c. anni 1720, tu reabumige da-
 wne w wybraniach Janach. Konstytucy y do nich
 stosowca sic ex parte z tychże Janow Regimnych
 de novo, postanawiajaca ptacy, y was zlecajaca kom. ro-
 zumiemy, aby statutam sufficiem solidet in funda-
 mento, to jest na Inwestycy y redukcji Janow, tu
 Quid

940
R. 1405 et. 1410. Pytam, si iezeli ipi wte. Inuestiga-
cyi y recykcyi rancu stato zadacie Nouella legi. Nie
stato. Nie podali Ichm. P. Marcitowie y Zieglawey
wszystcy Janow ad Acta y oblatam. Nie komportowali
wszystcy Ichm. P. komissarze Taryff bo nie tylko wiele
woiewodztw nie miało swych komissarzy, ale y Ichm.
ktory zasiadali in functionibz, miasto komportowali. Ta-
ryff iust. likacyonu tabaribz ze n. reperiunt in Actis
a przeciez wiemy ze utrech samych woiewodztwach
sa et roztwa nayobserniensze y krotewozny. Nie
komportowali Ichm. P. Ratniarz, wie niezytych lu-
dzy, bo lubo reprodukowali niepietne to ale
oni, ktorzy ani kmitaja lumen ani R. 1410 po-
zytku niec nie mogla, w ktorzych wiele miow. iau,
nie bylo peryfikowanych, a nouella lex roska-
znie aby sprawiedliwie Taryff byt komportowa-
ne. Przypuszczam prawda Ichm. si quis iure bo in
om. iuramenti rotham, ze niegiecz o zadanych
cy Janach ani Ich. tatei, et credendum, bo iakozie
miele utaic kiedy o nich nie wiedza. Ale kompor-
towat Skarb koronny wszystkie dokumentow Tar-
ryff y Lustracyi ad sufficientem et exactam infor-
mationem et presentationem nalezacych bo lubo
niektore byt od Ichm. P. Delegowanych ex
iura kontantowane, suminowane y podmiane.
N. 1410 inde zeb, bet, wszystkie komportowane
y zustrowane kiedy skarb n. compavit iuramento
ad rancu oppositione et iustificatione judiciali. Ichm.
Skarbowych ze w tak krotkim czasie nie pozo-
bno byt evolvere et comportare tot volumina, byt
prawda woz papierow, ale nie tak nakierowany
iak

3. Tak Novella lex mi'e' chce so etiam Una nra dicens:
tione sistit Curram. Takie tezy sułato tanto funda-
mento miata Sufficies stare. Dyspozycja Ikmi irre-
vocabili Dzieni'e' Putkowni'kow, Zewie' Regimen-
taru y z officerami, znaznaczenym Komputem Droy-
prze, Statuta Aspie, rowng lubo nie godzin ale tak
Swich datz, authoryzowata leptymowata, potanowia-
atu ex investigatione insufficienti ledwo na Regi-
ment ieden, to na Samych tylko Gemeinow wy-
staregaty, liquidowane Zany, coz moglo byc na ta-
kie obstacula za medium doskonalsze, jezeli nie toko-
ro proponowaty, parz manifestano nullo veritate
tegeni artificio aby inhadrenda Regi Novella ktera
sio resu'e i. raznie do Konstytucyi c. Annis 1638
1647, resobliwie do Konstytucyi c. Anni 1649, komi-
sya Ralsmiska injungat p. c. declarationem, ustratio-
nes przez Ichn. C. Lingdnikow Ziemie' exped-
iendos, y na przytęy kadencyi remonstrandas, By-
tasze, ta deklaracya stracia Regi Novella y ouzem
zformis so sio sama Novella nie do tych straci. Ichn.
tytucyi ktere abundansie pisuia ustratione, dotad
p. renitentiam et oreglectum n. Luqecurus. Inferer-
bab y to aby komi'sya hadens inr malleam et in-
eudem, no impingat pro. cova in scopulum, nie mogze
ad exactam justitiam publicam amitt. tionem przywiesc
tey negocyacji, odestata racze, dyspozycy, actualno-
tych, zezuplych Zany do daliszy idlity Ordynacyi.
Chie p. takie remonstracye zadney niemiaty a Cni-
tralis sensio, approbacyi, so gdy ratiocinabat. P. d-
inaczy argumentabat Numm, wedze Intencyi
abbrevianda Potestatis, muiata sio Par bene. Enti-
ent

ens manifestu ad et celeritatem inimicam bono Publico
 antevertere, squalitatem utrimque, et us Majestatis
 na Dzieniwo Regimentow dispensatum fueri. D'koc
 to Xenis exercit' tak exhaustabat flumen, ut alijs
 nihil relinqueret ale nie squalitatem stridentes legi-
 ones. Wozymie tedy deviauit re lamans ad passionis
 imperium virtus nie przy padt de gustu manifest kie-
 dy sic tak innocie' chieigno, ut rapidior sit ad deici-
 as cursus. Allegat. Irona. Ze gdyby raz byla uzynita komis-
 ja dyspartymient na 9 Regimentow, nigdy by Sey. Elita 2
 tak miedzych nie wydzwigneta iphu; n e competens forum
 disputowac o tym na Trybunale Radomskim, bo to tylko pro-
 videre et providere nalez. Eliteq. Subalternis zas subsei-
 lis tylko exequi. Zata Elita in mang. Elit' dyspartyt
 Paternu krol'ny zas instituit 9 Regimentow, ergo iuz
 p. sa attentionum tela, c Allegat. ito pars manifestans ze
 nulli mi extat vestigium iakoby miato binnat to robur
 militi' tak liezie iak imaginat. Ironia ze Antiquity
 taczyl' sic do Rybianow krolewskich Duchowni'y Zia-
 checcy iako to na giezdzie Rydzickim postanowiono ex
 decimo Agri manso konnego 2 miast, pierzego ze wsiow
 parow zas wsiow ppter aversionem paggruationis
 do pozniewezego tenze ziem odostat. Seymu. Tygowiecka
 knteaericya z piqiu Janow jednego żołnierza uchwali-
 ta z dymow zas 10 wsiow. Nova locationis jednego konne-
 go, moze tedy bydz ze y ztyd robur militi' accessit y zna-
 zna do tej imaginacyi aukcy, ale iak o tak wielkiej
 krolewskich Rybianow. trudno ugewnie liezie tak
 y zato nie trzeba i sekurawac przed cawem ad rane kro-
 lewskie Amp'issimi Imperij pars miata offic' modica tellus

[illegible]

Am. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491.

[illegible]

nowad y explikowad ten manifest, et aperire syllaba-
rum sacraia kiedy nie ma inwidyi, bogo wiet nie
chwali. Dracides komisji iudicis Dikun Ochetm-
ski, Pastoralis uirgam gerens, presidenti Admini-
strans lenitate, in hunc modum koronni Quirina-
Iustitia moderator przegna mowa ze sollicito pra-
gnoli ut agnoscant in lance sua iusta desideria mani-
festantium, tudziey y Xijce tym wola krakowski ja-
tonis politem i uiueret expugnaturum exemplum
alegdy y te tak godne perwazye tych danieli Dobro
Dospolite ponderuigeych nie mogli zayciezyc zali
Submiserunt dependentes farces dalzey zali woli
Pasectua do Pana in recognitione in et de tatione
wiornich Komisji nigdy zali manifestantes
nie bronili wiedza, co nalezy y luyezaiom, y powadze
maltis, ze zar zali manifestantes nie chędo
Caley zali dęstai tey Janoid dyspozycyi, ani do
przyzyc Komisji zayzgli dębie summa retributione
p Legatione Extraordinarias zakonczyc onateygan-
gentem zali zali, nie by tarz ta Propozycja ota statu
Requizaia do Reia Iryi Primasa Patris Patris, który to
tantum pro Reia dęstai gratum Anno, iakę byta
pzieta funduigca zali na strajnosci et in sponsione
publica, onagragenie Diuchiet Iryi, dy promissio
wary tyle razy ten Interessi in stuba a manifestantibz
a.e nie do ukontentowania Opponentium se. Nie
tawiey, tego iako iustyfikowad Intencye Koloryzo-
wad manifestuigga Prawa prywaty et uersio uirenti
Suprepto

342

47. In presso similiſq; chwaleſcop. Rudniey dietti zingere
tacta. Zaoczny ze sup. i w. Zm. mifosc e, y u tym Pro-
iekanie nie gładzi Anginat z Portratem, nie z pobra-
zowaniem podobna. Po zas wiecey takich praktyk,
realności, y potężności o skutkuje! Komunikować
obiecując Correspondent, nie wygłosi nic, ze Sprawy
quod est qui tristi encepit in ortu, vix in processu
exit ad amara.

Zeit erbaulich

Ze do oddania nalezytego honoru Gole. seruiem. tam
 plam. interese. moie. musze. oddac. kont. entowai. sig. uow.
 minionem. y. paniosig. ze. s. tem. locig. tantu. w. p. Regni.
 y. nim. ad. amp. eum. t. m. d. z. sie. q. n. u. ac. ai. p. d. u. o. g. i. t.
 liter. moie. cum. de. i. c. t. a. d. u. m. p. i. t. y. m. i. l. l. e. m. a. r. u. a. l. o. s. p. r. e. c. e. s. s. a.
 a. u. d. i. t. o. n. e. f. W. D. e. y. g. e. m. a. t. e. r. n. i.

Chcicie to gaurge primum et principale eorum huiusmodi
campum venerationis limpana, Etotego iakom si raz od
dat tuteld et pteerit ni tak y teraz in scutur huiusmodi quadro
eum in beneficio respectum iniatem usitnie desideris po
spicue in adorationem huiusmodi ale dlay nie moge intentis ex
plere votum in depono cum veni in man huiusmodi bowit
ze imparty nieustozne zuegig sprawiedliwosc

Uit proceſſen o. n. t. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837

Zo mój adwersariusz, czepię się przy pierwszych rewolucy-
ach y koniunkturach, czepię się przy teraźniejszym otakaniu y
wadnym oparciu, tak chciała mieć niezgodę między y podległym
nexis, juris zaczyn z takimże kłosem ci iakuśwa' adgosi-
dium et patrocinium takich jony' uciekani' się przy instanc-
cy: N. abys' raczył powagą swoją utrzymać imperio y gawędzi-
tosi ludzkie do tego ludzie unicuique tribuere cili p. zawracam
o nieomylny y skuteczny strażnik się ostendujący w istocie

omni applicatione zastępowac ię rozumieć a. Ia ad umbros
mortales in obligatione zostawać będe. Magni nobis a

List Dziękujący za Respekt.

Uznawszy p. exhibitionem operis affekta ię wyświ-
kie dowody, niepodobno iżby cras d. sepeliri obliwioni, ale b
iako nagrobenyż ciwiadcza ię zbierwaneyż zęznac zę
n' in sterili glebami cecidit affekt ię wyświ. ale in eam, z
ktorey vitā conite, mille reportare mōzemy fructy, iako
za Sortes meos, rne n. 9

List Winogrzęcy Nowego Poła.

Udźwieram za nagrobenyż od Legencia ięnego narlo-
wy. Adk kolendę kiedy quo n' scilicet scilicet ię calamo in ve-
nerationem ięm dano. ktoromu ad initia corcepnę rew-
lucy de Sina. Vovis Datoris sptuwaigę a ad cor ięm dano
iękcepow uprępnym zęz dę Sercom, aby spidencialis ię
ara przy wielkiey go nocy, pulea pcedat pdomu ię
li, a zatym tak wielkiey w Oczyrnie ięz zastępy Cpi.
a merces in calis. kiedy za odtęd dubiam senet men-
tem. Reapum pcy Tribunatu m. 9. ięzeli reviviet ię
swoim terminie, nie chęta ię incortis ramores po Maype.
iwnięz na ięnego. Samo placuit wystac wiadermā
y ztaski Wyd. fonto vibo haurire. Scientium. ku a falle.
ro nie mōze, a po odebraney odalęz m Scientib. in progre.
nie, po picę ad obsequium Scientib. justitiam et exac.
lationem. Acad de textis lumb. tēras przy Dekan izon.
umyślnę mōiey devinctis bino cultu kontestacy. praz.
o informacy cum hac appendice. zę dozgonnie destem.
b. pragę. List pro ęzcy o Protekc.

Nie wazyłbym ię p. ent. literame a upad. ad
osculum timbric Präsidentialis, lumb. gędum lucie in.

list exhortacyjny
 Urgens necessitas ponenda est propterea ier. nad exor:
 kacyz pragnienia mego przynajmniej cennie iżżere pra:
 gniemie iustug nmp opozie maticum. Adhuc advenia

Advis Incedite Virgo Benigna mea.
 W dalszych sukcesach iżżen nie zst. zdej
 komu enarya w początkach rzadzi.
 Sancta katarina ad. i mishi in doctin.

Itom go zoka w dowcipie y stawa
 komu w nauce katarzyna stawa
 Spes fallit et alit.

Często nas obiecane onyła nadzieie
 Często się poizdana pociecha rozkwiecie
 Omnia vincit amor et nos cedamus mui.

Nikt przeciwko wtraci nie podniesie bronii
 Niekiedy nas dośrodek lubości nakłoni
 Omnia s. huius levi pendentia filo.
 Casu bito casu q. valere raunt.

Przotko niżejzeig Asiaty tego spey
 Lure co' byty. zanie. sz. imprezy
 Omnia transitoria in mundo
 Nie maż nic świecie aby wiekowato
 Nie maż czawieze aby nie zniżezato

Tempora labunt taciteq. senescing. Inui.
 Et huiusmodi fileno n. remorante dies

Dni wiekaw żółdziej pretkim epasem ging.
 Cichym strumykem iako woda płynie
 Cito transit gloria mundi.
 Światowe łany, godności y chwady
 Nigdy na świecie długo nie mieżkadz.
 Fortuna inconstans est.

Fortunne koto nie równo się to. zy
 Choć gdzie zamierzy, często ztgo wyłazy.

Fortuna n^o omnibus una
 nie rouno k^otem s^oym Fortuna s^oym
 Jednych nawiedza, a drugich omija
 Fortuna n^o adpicit merita
 Ziemniennym dyksem Fortuna ledzie
 Choc' nad zastugi dobrej si^o p^owiedzie
 Consummabunt omnia
 Cokolwiek oko ludzkie widzi, snadnie
 Wzrostko to nag^o ruinę, upadnie
 Statut^o e^o stru^oby m^ori
 Concilium to Boskie Stanow^o So.
 By życie ludzkie bliższe si^o konczyło.
 Cui nasci stigit restat mori
 Przewieczna rada to postanowita
 Aby za życiem smierci ludzkiej nie oddziela.
 Quasi vita, finis ita
 Jakie naszym akcyi s^o dobiegaie,
 Jakie jest życie, takgi smierec podacie.
 Choc' o^o smierci uita
 Jak życie nasze i^odzie prowadziemy
 Wale, tej smierci w^ogię p^oswiata schodziemy
 Caro aeterna acquirit uita qui male uiuit
 I to życie dogadzaigo światowej pokrzebie,
 Z^oadko dokaze aby zle żył, aby w^o niedie, i entem
 Quid ualeat Argentum quid ue Annis uere
 Post mortem sum pulvis et umbra sumus.
 Corci pomoge dt. gie życie z^o g^otem
 Kiedy smiercielnym, koniec si^o jest potem
 Sortes n^o in manib^o Deit.
 Szperacia honoru, y sta^o M^oz^och droga,
 W r^oku jest zawsze M^oz^oz^oego droga.

szczytnych Serce Damiu Jęmy D. N. gdy wrpce Rozmarin
 laierz. Odbiera Jęmy D. N. ten z wieczornicą tym odli-
 racy prezent, wiezng wzajemnych zyciowosci' widong
 zjedng przeciwnych insultow niekajong zing repre-
 zentingcy, Odbiera te zycielng korong, uatg nie samo
 tylko swoje, ale wzajemnie limit koronue Serce, wie-
 czynym y nierozzerwany dozgonney przyiazni zwi-
 szkiem skoncentrowane, zto kontestacya zo niezmi-
 sta wzajemnych affektorow przyiazni kwitngcy do zwi-
 wotnich zycielibowci proveniencja, przy wiecznym miteci
 obowiazku pskiey sit y zyciu stanie, u Serce Damiu Jęmy
 kwitngcy nie przestanie.

Redditoria Coronae

Wtota zto abdawac, ozdobie pieknosci do won-
 nych Wirydanzow przywozie zista, y cyrkul do kota
 zdyta zna Antagonia c'kum danno. Rumienicemby
 jip stusownie zafarbowac trzeba, zo przy Herbowney Rozmar-
 inu D. Rozy w koronie Polskiej wonnym kwitngcey
 zapachem, Rozmaryn nieozpi, przy spracowanym po tylu
 na Polskie Capitulum Ingrefoach, po tylu az do zima-
 cia triumfalnych utarozkach. Ezerw. Damiu D. kole
 Cyrkul y korong odda; ale wie m. go c'erdziona miteci
 nad zto nieostateczney fortuny, edo, nad Herbownego
 D. zmagacnie stateczno zaurze w luych affektach kotko
 letorin, i siecznosc hieroglifikem Serca przigajne do zwi-
 miononop kierowac turykta celu, wotzito, y domate m
 Edmunt ktory dnia dzisiejszego nie Herbownym Damiu
 weso skatpizem przyiazne umplaminy k'epudgum
 erie, ale tym nierozzerwany cyrkulem do zwiwotni
 affect y wieczng reprezentingcy miteci, nie tak
 przychylne skronie, iako chgflne rozguminy, koro-

[illegible]

his. ¹ ~~Quia~~ ² ~~tu~~ ³ ~~tu~~ ⁴ ~~tu~~ ⁵ ~~tu~~ ⁶ ~~tu~~ ⁷ ~~tu~~ ⁸ ~~tu~~ ⁹ ~~tu~~ ¹⁰ ~~tu~~ ¹¹ ~~tu~~ ¹² ~~tu~~ ¹³ ~~tu~~ ¹⁴ ~~tu~~ ¹⁵ ~~tu~~ ¹⁶ ~~tu~~ ¹⁷ ~~tu~~ ¹⁸ ~~tu~~ ¹⁹ ~~tu~~ ²⁰ ~~tu~~ ²¹ ~~tu~~ ²² ~~tu~~ ²³ ~~tu~~ ²⁴ ~~tu~~ ²⁵ ~~tu~~ ²⁶ ~~tu~~ ²⁷ ~~tu~~ ²⁸ ~~tu~~ ²⁹ ~~tu~~ ³⁰ ~~tu~~ ³¹ ~~tu~~ ³² ~~tu~~ ³³ ~~tu~~ ³⁴ ~~tu~~ ³⁵ ~~tu~~ ³⁶ ~~tu~~ ³⁷ ~~tu~~ ³⁸ ~~tu~~ ³⁹ ~~tu~~ ⁴⁰ ~~tu~~ ⁴¹ ~~tu~~ ⁴² ~~tu~~ ⁴³ ~~tu~~ ⁴⁴ ~~tu~~ ⁴⁵ ~~tu~~ ⁴⁶ ~~tu~~ ⁴⁷ ~~tu~~ ⁴⁸ ~~tu~~ ⁴⁹ ~~tu~~ ⁵⁰ ~~tu~~ ⁵¹ ~~tu~~ ⁵² ~~tu~~ ⁵³ ~~tu~~ ⁵⁴ ~~tu~~ ⁵⁵ ~~tu~~ ⁵⁶ ~~tu~~ ⁵⁷ ~~tu~~ ⁵⁸ ~~tu~~ ⁵⁹ ~~tu~~ ⁶⁰ ~~tu~~ ⁶¹ ~~tu~~ ⁶² ~~tu~~ ⁶³ ~~tu~~ ⁶⁴ ~~tu~~ ⁶⁵ ~~tu~~ ⁶⁶ ~~tu~~ ⁶⁷ ~~tu~~ ⁶⁸ ~~tu~~ ⁶⁹ ~~tu~~ ⁷⁰ ~~tu~~ ⁷¹ ~~tu~~ ⁷² ~~tu~~ ⁷³ ~~tu~~ ⁷⁴ ~~tu~~ ⁷⁵ ~~tu~~ ⁷⁶ ~~tu~~ ⁷⁷ ~~tu~~ ⁷⁸ ~~tu~~ ⁷⁹ ~~tu~~ ⁸⁰ ~~tu~~ ⁸¹ ~~tu~~ ⁸² ~~tu~~ ⁸³ ~~tu~~ ⁸⁴ ~~tu~~ ⁸⁵ ~~tu~~ ⁸⁶ ~~tu~~ ⁸⁷ ~~tu~~ ⁸⁸ ~~tu~~ ⁸⁹ ~~tu~~ ⁹⁰ ~~tu~~ ⁹¹ ~~tu~~ ⁹² ~~tu~~ ⁹³ ~~tu~~ ⁹⁴ ~~tu~~ ⁹⁵ ~~tu~~ ⁹⁶ ~~tu~~ ⁹⁷ ~~tu~~ ⁹⁸ ~~tu~~ ⁹⁹ ~~tu~~ ¹⁰⁰ ~~tu~~ ¹⁰¹ ~~tu~~ ¹⁰² ~~tu~~ ¹⁰³ ~~tu~~ ¹⁰⁴ ~~tu~~ ¹⁰⁵ ~~tu~~ ¹⁰⁶ ~~tu~~ ¹⁰⁷ ~~tu~~ ¹⁰⁸ ~~tu~~ ¹⁰⁹ ~~tu~~ ¹¹⁰ ~~tu~~ ¹¹¹ ~~tu~~ ¹¹² ~~tu~~ ¹¹³ ~~tu~~ ¹¹⁴ ~~tu~~ ¹¹⁵ ~~tu~~ ¹¹⁶ ~~tu~~ ¹¹⁷ ~~tu~~ ¹¹⁸ ~~tu~~ ¹¹⁹ ~~tu~~ ¹²⁰ ~~tu~~ ¹²¹ ~~tu~~ ¹²² ~~tu~~ ¹²³ ~~tu~~ ¹²⁴ ~~tu~~ ¹²⁵ ~~tu~~ ¹²⁶ ~~tu~~ ¹²⁷ ~~tu~~ ¹²⁸ ~~tu~~ ¹²⁹ ~~tu~~ ¹³⁰ ~~tu~~ ¹³¹ ~~tu~~ ¹³² ~~tu~~ ¹³³ ~~tu~~ ¹³⁴ ~~tu~~ ¹³⁵ ~~tu~~ ¹³⁶ ~~tu~~ ¹³⁷ ~~tu~~ ¹³⁸ ~~tu~~ ¹³⁹ ~~tu~~ ¹⁴⁰ ~~tu~~ ¹⁴¹ ~~tu~~ ¹⁴² ~~tu~~ ¹⁴³ ~~tu~~ ¹⁴⁴ ~~tu~~ ¹⁴⁵ ~~tu~~ ¹⁴⁶ ~~tu~~ ¹⁴⁷ ~~tu~~ ¹⁴⁸ ~~tu~~ ¹⁴⁹ ~~tu~~ ¹⁵⁰ ~~tu~~ ¹⁵¹ ~~tu~~ ¹⁵² ~~tu~~ ¹⁵³ ~~tu~~ ¹⁵⁴ ~~tu~~ ¹⁵⁵ ~~tu~~ ¹⁵⁶ ~~tu~~ ¹⁵⁷ ~~tu~~ ¹⁵⁸ ~~tu~~ ¹⁵⁹ ~~tu~~ ¹⁶⁰ ~~tu~~ ¹⁶¹ ~~tu~~ ¹⁶² ~~tu~~ ¹⁶³ ~~tu~~ ¹⁶⁴ ~~tu~~ ¹⁶⁵ ~~tu~~ ¹⁶⁶ ~~tu~~ ¹⁶⁷ ~~tu~~ ¹⁶⁸ ~~tu~~ ¹⁶⁹ ~~tu~~ ¹⁷⁰ ~~tu~~ ¹⁷¹ ~~tu~~ ¹⁷² ~~tu~~ ¹⁷³ ~~tu~~ ¹⁷⁴ ~~tu~~ ¹⁷⁵ ~~tu~~ ¹⁷⁶ ~~tu~~ ¹⁷⁷ ~~tu~~ ¹⁷⁸ ~~tu~~ ¹⁷⁹ ~~tu~~ ¹⁸⁰ ~~tu~~ ¹⁸¹ ~~tu~~ ¹⁸² ~~tu~~ ¹⁸³ ~~tu~~ ¹⁸⁴ ~~tu~~ ¹⁸⁵ ~~tu~~ ¹⁸⁶ ~~tu~~ ¹⁸⁷ ~~tu~~ ¹⁸⁸ ~~tu~~ ¹⁸⁹ ~~tu~~ ¹⁹⁰ ~~tu~~ ¹⁹¹ ~~tu~~ ¹⁹² ~~tu~~ ¹⁹³ ~~tu~~ ¹⁹⁴ ~~tu~~ ¹⁹⁵ ~~tu~~ ¹⁹⁶ ~~tu~~ ¹⁹⁷ ~~tu~~ ¹⁹⁸ ~~tu~~ ¹⁹⁹ ~~tu~~ ²⁰⁰ ~~tu~~ ²⁰¹ ~~tu~~ ²⁰² ~~tu~~ ²⁰³ ~~tu~~ ²⁰⁴ ~~tu~~ ²⁰⁵ ~~tu~~ ²⁰⁶ ~~tu~~ ²⁰⁷ ~~tu~~ ²⁰⁸ ~~tu~~ ²⁰⁹ ~~tu~~ ²¹⁰ ~~tu~~ ²¹¹ ~~tu~~ ²¹² ~~tu~~ ²¹³ ~~tu~~ ²¹⁴ ~~tu~~ ²¹⁵ ~~tu~~ ²¹⁶ ~~tu~~ ²¹⁷ ~~tu~~ ²¹⁸ ~~tu~~ ²¹⁹ ~~tu~~ ²²⁰ ~~tu~~ ²²¹ ~~tu~~ ²²² ~~tu~~ ²²³ ~~tu~~ ²²⁴ ~~tu~~ ²²⁵ ~~tu~~ ²²⁶ ~~tu~~ ²²⁷ ~~tu~~ ²²⁸ ~~tu~~ ²²⁹ ~~tu~~ ²³⁰ ~~tu~~ ²³¹ ~~tu~~ ²³² ~~tu~~ ²³³ ~~tu~~ ²³⁴ ~~tu~~ ²³⁵ ~~tu~~ ²³⁶ ~~tu~~ ²³⁷ ~~tu~~ ²³⁸ ~~tu~~ ²³⁹ ~~tu~~ ²⁴⁰ ~~tu~~ ²⁴¹ ~~tu~~ ²⁴² ~~tu~~ ²⁴³ ~~tu~~ ²⁴⁴ ~~tu~~ ²⁴⁵ ~~tu~~ ²⁴⁶ ~~tu~~ ²⁴⁷ ~~tu~~ ²⁴⁸ ~~tu~~ ²⁴⁹ ~~tu~~ ²⁵⁰ ~~tu~~ ²⁵¹ ~~tu~~ ²⁵² ~~tu~~ ²⁵³ ~~tu~~ ²⁵⁴ ~~tu~~ ²⁵⁵ ~~tu~~ ²⁵⁶ ~~tu~~ ²⁵⁷ ~~tu~~ ²⁵⁸ ~~tu~~ ²⁵⁹ ~~tu~~ ²⁶⁰ ~~tu~~ ²⁶¹ ~~tu~~ ²⁶² ~~tu~~ ^{263</}

Oratio ad Lund

Quid nunc Ducator mang, et orbem tepidum
 p'everunt Tarnoviorum. Hactenus sub illas hanc ovale
 cristallae, tanto certior gloria, quae est in hunc et
 Honori. Le mancipat. R. R. Dne. Novit quippe astemma
 tibus ejusmodi. Tarnoviorum victoriosissima telis palmare to
 tia, attingi triumpho, quotiens in omnia hostium in dranz agni
 na, novit a quolibet Tarnovio etiam deusis exercitibus magni
 tudine animi superari. Et certe non expiunt unquam adver
 santis Gradiorum impetum. Solent Tarnovia libertatis irridit
 truces Bellona minas. Tarnoviorum. Hactenus nuntiat
 quibus aequae legum inviolata potestas, ac seculis monumen
 ta. Jamdudum tuto innitunt. Marti et Palladii dicere
 insignia, ut sciat Orbis ab Heroibus et Ducibus defensionem
 in bello a Proceribus lumen visum in senatu, a Præsulibus
 sanctitatem in Ecclesia, usque gloriam et non perennem
 a Tarnovio in Patriam derivari. Prodero submisso
 venerationis cultu, cum vis et vis in mentalis. Catum
 posito. Antecepores. Tuor. R. R. D. Sileo magnanimos illos
 tum aus, loquuntur facti. Pdicant facta, sentiunt hostes
 servat gratia recordatione. Bellona, et deo. Hanc visio
 intrinsecas, ut totam in domum etiam committat

[illegible]

[illegible]

Nam tibi dicitur, utro aut occidit, nonat, nam
 ne spernas, ceteri sed cape dona manu.
 Fortibus intrepidi sunt castra Cupidinis apta,
 Nam Iuvenum audaces adiuvat ille manus.

Dilectio, id est credere mihi. Solus enim dicitur
 S. cupis, ac tutum dulci in amore fui.
 Lyppa per armatos facundia duci: amorem
 Docta viros, animi fortia claustra domat.

Alca vina, ronas ppter hde tria sum gbat, egenum
kostki, zaloty, y wiina. To mi do straty przyczyna.

*Cantabit vacuus coram latrone viator
Będzie śpiewał proznu przed złodzieja podróżny
Inscriptio Van.*

Allatro fures! Suscipio multos amantes.
 Sic placeo Domina, sic placeo Domibus.
 Lzeczem na totow, przynajmiej miłobyh jaci.
 Tak się podoba. Panu, także y Sęmiosci.

De Patre Filium energen

Proiecit in piscem natum. Pater, hunc canis offert.
Fit canis: ergo Pater fit Pater ergo Canis

Jeterc Syna in Dobr nuzica, ples tongo' me daie
 Jeterc p'om, ples Acem Dzipeipai rif stak.

Cito transit gloria mundi

Gdzież się podziwały owe złote wieki,
Już upłynęły jako białe rzeki,
Już uleciały jako szybkie strzaty,
I śladu nie ma, którym by leciały.

Регистръ, относя къ сей Визрѣ и
Еяныя вѣдомости.

CA

Allocutio Ordinis S. Rom. Imperij Regē & p. h. d. pag.	53
Adversitate p. h. d. pag.	54
Artificia Orationum pag.	263
Adjuncta Natalis Christi pag.	272
Amplificationes pag.	287

43

Beato e Moisio reverendi mag. 307

Carmina de Christo	pag.	199
Carmina de Maria	pag.	219
Carmina in laude Konarsenskij	pag.	248

2

Bzickowanie za Danie	pag.	167
Bzickowanie za Wieniec	pag.	169
Declaraciones variis	pag.	172
Dekret Kom. Bor. aln. w. praw. i. k. i. m. i. w.		241
Bzickowanie za Danie	pag.	350
Bzickowanie za Danie	pag.	352

Epiphania	pag.	7
Epitaphius Iulii Sapiehi	pag.	52
Elegium Iudovici XIII Regis	pag.	203
Elegia Dni. Dolorem deplorans	pag.	251
Elegia de Cruce	pag.	270
Epigrammades. Catharina	pag.	277
Epigramma de Iuvene		287
Epitaphia varia	pag.	305
Epitaphia	pag.	

5

Fragmenta varia	129	24
Album	129	24

List do Damy	pag.	261
List od Jostniera do Łodzieu	pag.	262
Listy Roczne	pag.	343
Listy Roczne	pag.	347

M

Mowa na Sejmiku	pag.	23
Mowa Dm. Lubomirskiego do Rada ora. sejmiku	pag.	24
Mowa Dm. B. Krasieuskiego	pag.	22
Mowa Dm. Chodkowskiego	pag.	40
Mowa Dm. Leszczyńskiego	pag.	47
Mowa Dm. Lubomirskiego	pag.	54
Mowa Dm. Gzimańskiego	pag.	65
Mowa Dm. Chodkowskiego	pag.	102
Mowa Dm. Wdzydzkiego	pag.	100
Mowa Dm. Wdzydzkiego	pag.	108
Mowy Dwie	pag.	255
Muska i Muska	pag.	256
Muska opisanie	pag.	311

N

Nadgródki rone	pag.	257
Nadgródki	pag.	305

Obserwacja Wielkiej Polskiej	pag.	53
Oddawanie Damy	pag.	164
Oddawanie wojen	pag.	165
Oratio in Festo Trinitatis B. N. P.	pag.	182
Oratio in Initio Scholarum	pag.	187
Orationes Varie	pag.	196
Oratio Ruph'ellinuzi ad milia p.	pag.	203
Oratio accusans Baccum	pag.	261
Oratio furibris	pag.	263
Oddawanie korony	pag.	355 et 2
Oratio ad J. D. Tarnowski	pag.	359
Oratio ad Dm. Chodkowskiego	pag.	362

Prophetia	pag.	5
Powrot króla Jmci Augusta do Polski	pag.	90
Prospicere do Rlity od krocia	pag.	90
Pravinizowanie przy kółce	pag.	171
Przemowa przed kamion Klubu	pag.	173
Przedstawienie do dary	pag.	177
Przedstawienie króla Augusta	pag.	180
Pravinizowanie Biskupstwa Felici	pag.	181
Przemowa do króla	pag.	230
Przemowa pro króla	pag.	230
Przemowa	pag.	232
Przemowa do króla	pag.	234
Przemowa do króla	pag.	234
Pravinizowanie Xarodeemia	pag.	295
Petitoria	pag.	31

Quidam Capite plectendo, dicit veris pag. 242

Rekrytyka	pag.	25
Repono na list Jmci Krzesuskiego	pag.	26
Repono na list Jmci Krzesuskiego	pag.	25
Repono Jmci Krzesuskiego na list Jmci Krzesuskiego	pag.	36
Repono na list Jmci Krzesuskiego	pag.	111
Repono na list Jmci Krzesuskiego	pag.	326
Rekrytyka na Rekrytykę	pag.	338

Sen znikomy	pag.	250
Sapientia in moribus	pag.	252
Swierze y c pachar	pag.	255
Symbola de setto	pag.	256
Symbola de muneribus	pag.	16
Skryta lista pism	pag.	313

Traktat Pokoju z Turcyą pag. 51

Traktaty i Noctienskie	pag.	72
Tituli Epistolaram	pag.	308
U		
Uniuersat Imb. H. W. K.	pag.	110
Uniuersat Xcia M. J. Prymasa		130
Visitatio Hospitis	pag.	202
Versus de Polonia	pag.	218
Versus de Iuvene mortuo	pag.	242
W		
Wierze na Prawde	pag.	7
Wiersz przepraszajacy	pag.	178
Wierszyki rozne	pag.	353
Item	pag.	366

373

31st Jan.

